

pio. unde Adasabalach. Sile est opus planetarū in hoc mūdo magneti et ferro. 7. 9. Iudices oīs humane nāe peditio ex planetis eozq; signis tanq; ferrum ex lapide magnete depēdet. Amplius nosce piodos certos interpolatay: hos eē: nā phlatia certa. is. eq. dē affligit horis. 7. 6. tepescit. tertia quozq; .12. et 36. gescit. qrtana 7. 4. porisnat 7. 48. interpolat. Indeficienti 7. 0. aliq; extensiori predicto affligunt tpe iterduq; minor: qd getes cōsequūtur. Quorū qdē ideterminatōis triplex ē cā pura: humor q aliq; est maior aut minor viscosior vel icisior. grossior aut subtilior: calidior aut frigidior: Ac vtus que sortis extat interdū et aliq; infirma. tertia 7. 0. corporis cōstructio. nā aliq; rara: porosa: leuiter cōmeabilis: et nō rara huic opposita in qbus qdem repertū ē mediū contrapatum. Si ergo tria adinuicē cōueniāt. pzia initiū postponet piodi et breuis enī cū accitibus molestis mīme ipsius getabitur porisimus. In reliquis 7. 0. tribus oppositis secus eueniet velut mediocrit in medijs 7. 0. febrium. 7. 8. terapētica. Rursus quoq; aduertendū q hu. gubernantur forma pzia ceu aīa oīs cū in nālī fuerit corpus dispōne. Interdū vero magis onditur vtus superna vt cum fuerit discrafiatū nō gubernati: nāq; tūc perfecte ab anima motu agitant corpoy superior ac elemētoy: quod idicant corpora optima: in qbus nulla vel modica ab hmōi catur impressio. In lapsis autem non oīariam manifesta sed in egrotantibus appens oīo: ceu in aīa fm Beofar: quedā nihil aut mīme cōfluunt: alia inaparenter: et tertia manifeste vsquequaq; nec tñ. i. repugnās ei quod dē mī est: humiditates accedere in qdra pzia et reliq;: hoc nāq; euenit fm q extat possibile: velut subiectū fuerit coaptatū tunc nāq; agentis in ipm concidit actus. Propter hmōi fm sciēdū q humores pnt ad duo compari. Aut ad eoz intrinseca: vel forinseca. Sigdem primo quadruplr. eueit fm quatuor in eis ad pns reperta vt subam quantitate: qualitate et locū. Ex his nanq; fm 7. 0. 8. theoz. et 7. 0. 5. cōsurgūt congregatōis humoris ad putredinē velocitas: vel tarditas facilitas putrefactōis: aut difficultas et ipsius euacuatiōis ac celeratō aut mora. Si. n. humor fuerit sube medio-cris multe quantitatis calidus et humidus: et itra va sa vt necesse sit locatus nō piodice cōfluat: sed continue magis velut sang. oīa. n. incidēt vna pzia. ppi nāq; ipsius subam fluxibile: multam calidaz et humidā putrefactōi patā. et maxie ppter locum intraneuz adeo ptiue et vniformiter affliget: vt additio non ppendat in ipso neq; minoratio. Qd vlr oīs agit mā cū in cordis itimis fuerit situata: ceu causon ostēdit phlaticus ē. 7. 0. uligo nāq; putrida cor directe petit et assidue nō valēs ppter pietum obstaculū trāspira re. Et ppterea nō vt in piodicis febrium sudor expectat in talib; cū id qd islamatum extat ac putrefactū in vna ptium anteq; refideat: qd ptiuu silr afficiat be qdē febres breues existent: et in. 7. vt multū diebus terminate daplr. vne qdē ppter ei mā m cocti/oni obediētē de leui: aliter 7. 0. ppter ei subtilitatem et acumē. Eām quoq; istius satis insuetā auer. huic supaddit vt qd id qd a mēbris dissoluitur sensibilib; nō sentit. Eū aut mā fuerit extra vasa nō continuat motus: s; anesis p oppositū eius quod dē mī est eueit quo egdem iterum supuenit interruptio. Qñ. n. cali

ditas finit mām ad putredinem motay cum nō sit cōtenta in vasis cogens expirare qd eius subtile remanet incineratū et terreū quod vehiculū nō extat caliditatis et febris: ceu app; in stercoy qñ incendunt cum mulis. Eū aut itidē antecedēs cā ex cibo nō certissime supato ad minerā cōcurrit putredinis et reliqas caliditatis iuenerit ex putrefactōe pēunte islamat vī ce alia: ceu calx cōspersa aq qd perdurat quousq; cā antecedēs ad minerā poterit moueri putredinis i ea caliditatis precedentis vestigia inueniēs sufficientis porisimi. Ba. et quarto prima. Qñ 7. 0. phla post sūguinē est adauctū et q humidū parūq; frūm fm. A. corporis cōpatione viscosum et locū obtinēs extrinsecū a sanguine putrescēt alijs reddetur aptius ppi nāq; quātitate et humiditate. Est. n. fm Alexadruz quotidiana diues mā grossa et viscosa veloci ad putredinē aggregat et putrescit his facili: pp 7. 0. viscositate eius manet pampius putrefactio. Mō. n. pōt vt plures alioy resolui: s; ppter sritatem aliqlem et locū forinsecū desistit putrescere nō per multū ita vt tps putrefactōis eiusdē sit pampius getis hora. Ad e lancholia quoq; q grossa pauca sri. et sic. ceteris tardiputrefactōi subijci. tñ qd ē corpus humidū liquū dū seu currēs. humor. n. et qd tale putrefactōi aptuz et ppie cū calozē suscepit extraneū. Cum autē mota fuerit diutius eius pdurat exacerbatio ppter ipressiōnē i subiecto factā terrestriori ceu q in lapide ondit scā vt tpe ampliori interpolet qd porisimū existat. Eolera 7. 0. subtilis mediuz iter hos obtinet humores: nec ita ad putrefactōem vt phla ē apta neq; vt melācholia idisposita. minoris. n. quātitatis exis qd phla et amplioris qd melācholia vt onfuz ē dria. 32. Et q calida ē et subtilis plus recipit passionē primo fa Et febriū pzio: celerius aggregat ad putrefactōes qd melācholia. S; qñ sicca amara putrefactioni resistit et q subtilis celeriter dissoluit vt ei porisimus nō pmaneat diu. Est nāq; in subiectū subtile scā ipressio quod cito suscipit citoq; susceptum pdit vt aer denotat autū: ita vt tpe minori affligat qrtana i minori/ qz pauset. Propter at bec q humoris o; attēdere robur vtutis ac ei oppositū cū bitu corporis raro vel denso et dispōnem ēt particule mittentis et recipiētis febriū appens 7. 0. Ex his itaq; colligatur diue sitas porisimi et getis interpolatay: ex his que itra nea sūt humoris oīsa. S; circa pdicta euenit dubitare qd pcessū ē multitudinē ad putrefactōem disponere et qd mouetur amplius putrescere. Quoz pzia qrtā continet methauroy: ita multuz qdē minus putrescit pauco. Similit qd mouet et fluit min⁹ putrescit qd n motum dōm q Na sūt bec sigdē multū et motū trāspiratio nē suscipiāt qz in his vtus pseruatina existit itensior Si 7. 0. euētatōe careāt sec⁹ ptingit. Similit et verū sit cū multū et paucū et motū et getū eqliū fuerit apta vel idisposita putrescere: vt san. denotāt et melācholia. Si at hūores referāt ad extrinseca dupliciter eueit sic et ea duo existūt. Aut. n. se hnt p modū agētū picipaliū. Et ita celoy corpavel istroy et tūc elemēta. qd duplici appropiāt: aut rōe sube: vel acci dētis. Et id vel qilitatis vel qzitatatis vel ēt mot⁹. si qdē rōne qilitatis dōm q cū sang. veri attribuat cui caliditas insunt et humiditas: sintque qualitates be motus et fluxus causatiue maxime expandendo se assidue a centro ad circūferētiā. Calor. n. mouet bñ

miditate: et ipsa ratione celerius passibile dilatare secum. et ad exteriora expandi: ita ut motus huius absque periodo continetur in fine. Et quod frigiditas est in phlegmate humiditati coniuncta: motum eius impedit expansum tractum: verum quod non multa: et caloris susceptiva accedente: ut ex operatione quam causat: huius motus eius sit ad itra: febre iter polatam cat. At quod in colera caliditas coniuncta siccitati mouetur huius ad eam. Siccitas vero est motus impeditur calidus: ut interpolatio maior quam in phlegmate iterueniat. Sed quod in melia frigiditas est siccitati admixta cum utroque constringant et reducant ad intrinsecam fluxum tardat ipsius ut gesit maior exacerbatione que etiam protenditur amplius quam expectat qualitates propter substantiam terrestrem in qua facta extat impressio: sicut in colera est minor quam exquirat propter substantiam huic oppositam. Ita namque humores qualitates videntur operari in vniuerso. Si autem intendat in motus elementorum inueniuntur humores utrumque sibi contraries. nam ignis finem partes superioris motu orbis agitatur: et non totum ut ostendit cinis permanens sacrificio reptus in anno sequenti. 26. ple. ita et colera sibi contributa minori tempore mouetur: gescitque ampliori. Et quod aer in continuo extat motu et turbatione ut denotatur homini in ipso prebensis san. ei appropinquatus si agitabit postquam moueri inceperit donec cesset oiquaque continue. Sed quoniam aqua minus illo mouetur motum enim huius refluxum accessionis et recessionis in quo ges intercidit: phlegma. s. Phlegma quidem illi ascriptum diutius mouebatur per parum quietatum. at quod melia proportionatur terre: quod minime mouetur finem totum: verum finem partes magis. unde Eodem. phlegma primo: Dubitatur de partibus que sunt apud centrum terre utrum possint moueri an non per alios cum difficultate mouebunt diutius quoniam motus tunc eius longeuus perdurat. Rone quod dam attributionis in substantia persuadetur: quod quanto humor fuerit subtilior tanto erit mobilior: cum colera excepta impressionis non retentum: et quanto grossior tanto motus impetior: ut melia designat sicut in elementis euertit per ignem: quod eius sive subtilitate non oisariam motus persequitur orbis. Et propter quod quantitas in humoribus instantia non re. ipit. Quanto namque augmentatio res tanto mobiliores est: in elementis vero per id quod dictum est igne. Si vero humores reducant simpliciter in celestia: vel in luna cum elementari materia sibi contributa aut planetas: ut dicat tunc uest alicui: quod melia proportionatur Saturno ratione frigiditatis et siccitatis motusque tardus. Ipse namque ut testantur astrologi tarde mouetur finem motum longitudinis quod in oriens conaturaliore sibi finem motum retrogradationis quod sibi innaturalior est: ut namque diu subire. Sic et melia longum huius interuallum: ac est porismum. Colera vero datur ad artem calido et sicco: minus saturno tardo: in quo est motus longitudinis conaturalis illi est longior: retrogradationis autem breuior: quam est in melia getis respectu. Phlegma vero lune ascribitur mutabiliori si frigide et humide: cuius motus est preceptus laboriosus modice quieti: ut declarabit coniunctus. Ideoque ipsum diutius mouetur per parum quietatum. Sanguis quoque Ioni principaliter ascribitur calido et humido ac ceteris planetis: cum ipse sors vite alimentum et totum existat nature: et quod eius motus est continuus Sol enim nunquam retrocedit neque alij vna idem motus extat ipsi continuo. Propter huiusmodi tertium et partem distinctionis alteram precuntis immediate sciendum quod huiusmodi natura et complexionali filij pronuntiatur ab Alii. et Isaac et

elementorum eorum enim qualitates his ascribuntur: ut colera calida et sicca igni proportionata et cetera: substantia tunc ipsorum coaptatur aqua amplius: quod ostendit corporis resolutionem. Melia humiditates subtiliatur et sunt vapores primo theo. vapor autem est humiditas aquea minutatim decisa: simpliciter primo et febrium Isaac quanto: humores ouertuntur ad aquam. Cum igitur phlegma sit aqua proprie ac luna ei ascribatur proportionabiliter ipsius cum aqua confluxum habebit. Et quod in hac concidit ges accessus enim et recessus ut pretactum motus est refluxus in quo ges interuenit media: sine namque ea duo motus recti nequeunt copulari: similiter evenit in phlegmate quod motus eius est plurimus cum. is. horarum: quies autem modica ut. 6. Quod dearticulatur. sicut enim in luna per paruitatem epicycli et motus lune in illo velocitatem: non precipitur statio directio neque retrogradatio sed velocitas tamen cum fuerit in parte inferiori epicycli et tarditas cum in superiori: sic est in phlegmate modica sentitur pausa et falsa. unde quarto prima: Phlegmatica non eradicatur quin ibi sint reliquie occulte. quare febrium secundo. Non expurgatur finaliter in porismi declinatione. Sunt autem et. 6. humores quietis hore quia inundationes aqua et vltimum humorum: ut ostenditur dria. 168. tanto completur spatium: in sex enim horarum spacio quartam pagunt celi vnam. Et quod phlegma non poterat motum lune ac aqua consequi oio in vna lune celi gyratione: que tempore minori perficitur. 24. horarum equinoctialium deficit ab illius motu in sex horis fere. Celerius enim ipsa sole orbem percurrit proprio motu. Et ideo velocius ad punctum peruenit peritum. Et quia melia minime compar est aque et lune: ideo motum earum imitatur quam parum. Cum. n. sit ad motum et ad impressionem suscipiendam indispotata: propter substantiam grossam et qualitates motui obuias non solum vnam orbis lune celi circulationem precedere ut agitur: sed et duas ut tandem dispositione lune diu affecta in tertia eius moueatur circutione in qua concitatur oio propter virtutem ipsius in subiecto terrestriori impressam. Eius autem Isaac quietem soli ascribit quod in. 24. horarum spacio ad eundem reuertitur punctum. Et quia colera mediam inter hos obtinet humores: ipsa mediocriter mouebit et getabit: quoniam post phlegma plus participat aque substantia et lune vigore tamen propinquior est melancholie quam phlegmati. Non solum sex horis quietatur ut id neque. 48. ut melancholia: sed medium geometricum obtinet appropinquando melancholie motum amplius quia. 36. Non enim potuit vna circulatione moueri ut phlegma neque duas postulabit cum melancholia. sed sibi vna satis affuit cum dimidia. Neque tanto mouetur tempore ut phlegma cum minus concitari sit apta tanquam mouetur minus participans proprietate neque ut melancholia sed medium obtinuit sicut. 12. horas. Ipsa namque subtilis impressionem susceptiva celerius derelinquit. Mosce siquidem quod neque in talibus terminis expedit oio preciosos inuestigare. unde de his febrium secundo: Dilegentissima subtilitas ut ipsoportuna: cum est aqua non preciosius oisariam concitetur a luna. Motus enim et coniunctiones per amplius tempus effectus inducunt et maxime superiorum orbium et planetarum. Causa namque non spacio tempore coniunguntur effectui: Queda namque plurimum distat ab eo ut generans a genito. Alia vero comittatur instantanee: ut illuminatio illuminans: nulla quidem medium obtinens ut causa sufficiens calefaciens aliqua. Ad cuius superationem aliquandiu prima

net calor: q̄lis est luna humorū p̄ciratū ac ēt aque.
Quod aut̄ fulcit ampli⁹ q̄ dcm ē: q̄ cōfluxus humo-
rū p̄p̄sa credo q̄ sit lune p̄odo: vt aut̄ is. vel. 9.
vel. 36. aut. 12. seu. 48. vel. 24. sēp. n. sex hore q̄dre
mora seruāt ille se. Sic itaq̄ p̄blatis motus cū ei⁹ ge-
te: et colere q̄a cū motu p̄portōem seruāt in nūeris
triplicib⁹: i qua dispēfante diapason locat p̄uerso tñ mō:
q̄ in p̄blate triplū ē hora mot⁹ ad eā que getis: i co-
lera x̄o ē. Adot⁹ x̄o mlie cū eius mora p̄portōez
p̄stituit dupli ex q̄ simphonia p̄surgit diapason: dia-
s̄. Cū aut̄ predicti mot⁹ nō p̄cidāt vt diffinitū euēit
q̄ nō directe p̄sequūtur motū lune neq̄ ags p̄porti-
onant̄ effluxū manifestū hūtib⁹: s̄ alteris. Aut q̄
san. aq̄ p̄portionat̄ fluxui: p̄pterea i motu extat: vt il-
la p̄tinue perodū nō recipiēs gete distinctū. Accō-
modatusq̄ ē ē aeris: q̄ in grādī extat turbatōe: tū p̄
planetas plurimos ip̄m cōcitātes: tūq̄ subam et q̄li-
tatē illius passibiles vehemēter vt id vt dcm sit diffi-
cile. vnde ceticorū tertio. Mō facile sit cām assigna-
re: cur in acutis morbis vt ad muliū sit p̄oximus p̄-
tertū: in cronicis x̄o quotidie aut i q̄rto. S̄ dubi-
tatio emergit ip̄ressa: q̄ Lōmen. p̄rio et fo ce. et m.
dicit arif. i li. de aīalibus q̄ nā lune cōicans ē cum nā
terre p̄pter luminis in se defectū. Cuius series q̄rto
de ge. Terra vt cōicans q̄rte s̄be: s̄ aq̄ cōtributa est
luna. Dcm q̄ vtriq̄ p̄ncipalibus: tñ aq̄ p̄portionat̄
fortasse nā et motu q̄d ei⁹ oñdit actus terre nō sic igno-
bilitate et opacitate s̄ nō tñ actōe. P̄pter q̄rtū
x̄o ad p̄mū dcm q̄ s̄ san. nō fluat p̄dice nullo/
minus alij humores p̄nt interpolate p̄fluere. Cā nan-
q̄ p̄ticularis est: q̄ nō sic sanguis p̄t cōfluere: s̄ eti-
am sang. sit multus. cū tñ peccat nā magis irascit̄
ip̄m: cū grauior sit offensa quāto cōmittens. p̄mior
extiterit. Neq̄ locus eius ē lat⁹ q̄d regit̄ p̄fluxui:
fm Albumasar: s̄ sit p̄fudus et lōgus. Aut fortassis
hunc p̄dicare q̄s sentiet nō tñ p̄pter maiorē motū
ip̄ius p̄cipies q̄ mot⁹ p̄t latet secus maiores: de s̄o
no vigilia. et inde sensu et sensato. Adotus maior sp̄-
mīno ē depellit. Dicēdum ē q̄ motus nō ē hic hu-
moris p̄portionatus elemētis p̄t hūit ip̄m a gnāte
sed ab aliq̄ v̄tute supior̄ eis vt oñsum indita neque
p̄fluxus humorū euēit motu orbis aut planetarū to-
talit̄ sed vt vsus magis p̄ticulari vt lune p̄ quadras
q̄ fm Alchebitiū dat dispōem suā oibus alijs plane-
tis. i. reddit se dispositā ad oium planetarū sufficien-
dā v̄tutē. Cui Saturn⁹ in hoc aduei s̄at. humores ēt
vt oñsum moribus et getibus appentibus p̄ticulari-
bus et naturis simulant̄ v̄tūq̄. Et nosce q̄ hūit cō-
fluxus et mot⁹ est nālis nā v̄niuersaliori vt lune s̄ v̄-
olentiā quādā ip̄ortet rōne nāe p̄ticularis vt aq̄ vel
humorū vt apparuit dīa. is. Ad aliud dcm q̄ sit a nā
inferiori tanq̄ a nā disposita v̄tutem superiorū reci-
pere ab is aut tanq̄ ab ip̄mēte cā p̄mordiali. Ne-
q̄ ē q̄ superiora nō agant q̄ nō cōicent in mā cū hoc
verificet̄ in his que agūt formalr: nō aut̄ in illis que
efficiēt̄. Supiora nāq̄ nō sunt vt hec formalr ta-
lia sed effectiua. Mō. n. sunt p̄posita ex elemētis: s̄
ē gnta p̄ se altera essentia: p̄mo ce. et mū. Aut vna
ē oium mā per indrām formaz. Ad aliud dcm q̄ cū
gs egrotat sic humores ac eius cōplo aie inslrm sūt
distracta vt agentī non obediant p̄ncipali: sed spō-
te seip̄s ab eius recidant p̄ncipatu et ideo alteri na-
ture subijciūtur vt superiori. Ad aliud dcm q̄ nō so-

lum calidum et ventositas exgruntur ad motum ve-
rum et planera taz materie attributa q̄s agentī vt oñ-
sum antea. Ad melancholia ēt ventosa inaturalis ē ma-
gis de qua sermo arif. non aut̄ nālis ita. Ad aliud dī-
cendū q̄ arguit difficultatem cōfluxus nō at̄ ipossi-
bilitatem s̄. n. melancholia terre p̄portionetur non
ē terrea oio sed h̄ humidū tñ vt sub nā collocet̄ hu-
moris. ē nanq̄ corpus humidū currens. Sitr si nō
mouet̄ fm totum terra aut p̄tes p̄pinquas centro:
alie tñ distantes successiue motu mouētur octauē spe-
re vt dcm est dīa. is. Neq̄ colera rōe saltē sube aq̄:
vt declaratum extat opposita.

Differentia. 89.

Quod sanguis putrescens generet febrem san-
guineā et non colericā seu aliam oñdit. Hippo-
crate s̄ Ba. introducto q̄rto p̄ma. Rur-
sus. Joānitius. Simples quatuor sunt atq̄ singu-
lares putredinis modi: quorū primus ex putredie sit
sang. cōbutrens vtranz p̄tem interiorē et exterio-
rem vt est synochus s̄ d̄s et c. Et n. aurelius. Sp̄s fe-
brium ex corrupto humore sunt quatuor: synocha an-
fimeria tritea et tetratea. humores aut̄ sūt quatuor: so-
lum. Itidē tertio ceticorū. s̄ febris est cōclusa quam
greci noiant synochum et est illa que morat̄ ab initio
sui eē vsq̄ ad horam crisis fm similitudinem dispēnis
vnius in qua non ē apparens additio neq̄ diminu-
tio v̄x in oibus diebus equalr. Sed si sang. cōuer-
teretur in coleram esset additio et diminutio manife-
sta q̄ colera mouetur per tertū etiam si faciat febres
continuas p̄ter forte causon qualis non est febris
hūit. Adhuc san. putrescens febrem generat vel s̄a
guineam et ita quod intentū: aut aliā nō q̄dē phleg-
maticā cū san. nō p̄uertat̄ in phlegma. Ad. n. coctū
ē aut̄ assatū icrudari nō p̄t: theo. p̄mo et collz ter-
tio. Neq̄ q̄rtanā eo q̄ ipsa incineratōe humorū post
putredinē relicta: causat̄ sibi humiditate ēt aduenien-
te extranea. Quēstū at̄ actum putredinis importat
similiter neq̄ colericā vt tertianā: etenī hūit cole-
ra cābit̄ aut per sup̄ suā in epate san. decoctōem qua
q̄dem sic febrem non iducit. Aut per putrefactōez ge-
nerat̄ ex san. S̄ cū hūit hūit gnatoem p̄cedit putre-
do et ipsa sit cā febris cōiuncta et imediata aut erit fe-
bris sanguinis anteq̄ sit ei⁹ cōuersio in colerā et q̄ se-
bris colerica. et id. A. Putredo nō h̄ t̄p̄ et conuer-
sio sanguinis in colerā non fit nisi t̄p̄e. Ad. n. cole-
ra cū facilis sit motus et trāsitus in aliud sui calidita-
te trāsmutatōem iducens et illā siccitate sustēt̄s vt
q̄ eius putredo febrem nō generet colericā s̄ melan-
cholicā magis. Cūz igit̄ si quod min⁹ vt adesse adest
et quod aplius. Sed colera sic agilis et p̄mutabilis fe-
brem facit tertianā et non melancholicā. et sang. con-
tinuā putrescens generabit sanguineā et nō colericā
Amplius illa videtur se. sanguinis cui cura adhibet̄
egritudinis sanguinee libro Blauconi inscripto dī-
stinguenti quidem synochē sp̄s tres conditionibus
existentibus in omnibus ad sanguinis euacuationez
marie ex virtute et etate sumptis euacuandum mul-
titudinem fore percipitur sanguinis grandem: imo
9. terapeuticē inducuntur duo iuuenes liber. s. et ser-
uus. quorū vn⁹ patiebat̄ synochā inflatūā sine putre-
dine: alter x̄o synochum cū putredine gbus vsq̄
ad lipotomiā sanguinez percipitur euacuari. Cū igit̄
tur ip̄ius eductio tanta p̄pria sit egritudis sanguine

nō enim in colerica aut melancholia aut phlatica vt sic expedit san. eductio nedū tanta. Putrescēt itaqz san. febrē faciet sanguineā & non aliā. Quodmōi quoqz oppositū crīfū & febrīū scdīs: caplis scdīs. Apparet enī superficiētē qz sanguis cū putrescit: ei⁹ subtile puerat in colerā: ex quo qdē febris gnatur colerica & nō sanguinea: grossū vō in melancholiā. Lū enī aliqd putrescit: due pres in ipso surgunt: grossū v3 & subtile. transcedit enī marie san. cū putrescit: h qdē colera rubea fit: is aut nigra: febrīū lēdo. Pfirmat qz crīfū predicto: A discere o3 sermonibus q febrīū q tria vniuersa sunt gnā eaz q in putrefactis accendunt febrīū. Mā quedē qdā in rubea colera. & pluri me sunt he. quedā vō in nigra: & alie in phlate cōstunt. Rursus humores sunt filij elementoz. Cum igitur san. filietur & pportionetur aeri aer aut iter cetera elementa est alterabilis & pmutabilis dīa. i4. & i6. Sanguis qdem pre alijs humoribus pmutabilis exīa putrescens in suis non pmanet terminis: sed i alios poti⁹ cōuertēt hū. Et cōfirmat: qm san. guis iter humores sicut tradūt solus est dulcis. Qd aut est hūmōi qm supcalescit & inflāmat velociter pmutatur in colerā. Et ideo phibent ne i febris & marie colericis administrentur dulcia. Amplius si sang. putrescens pmaneret san. & nō conuerteret ad colerā: iā egritudo ei⁹ curari nō posset: cū careamus medicina san. eductiua. Refert enī Ba. pharmaciarū libello se pfidē idurisse oculis ligatis: ne alijs pandet et illū suspēdit: q medicinā nouerat sanguis educti: nā pp quod san. putrescens egritudinē aliā seu febrē gnabit & nō sanguineā. Propt qd pmutat qdē sciēdū q qd fit san. cum alijs hū. offensus est dīa. 33. & 30. qd vero putredo & febris dīa. i59. & 87. P ebris aut san. siue sit ex inflāmatione vt synocha: seu ex putredie vt synochus ipsius. 3. sunt modi nono dīge. febrīū scdō: & coll3. 7. Vnus qdem eqliter ex tensus grece dicit⁹ hōtenus sicut enī incipit. ita vsqz ad statū pmanet cū equaliter reloluat ei qd supēbulit & putrescit ceteris maior & piculiosior: ad Blanco nē pmo. Et ali⁹ augmatic⁹ siue augmentariū dictū a pncipio vsqz ad statū crescens pmanet. Adīus. n. euaporat in fumū qz inflāmet & cōputreat. Et tertius paugmaticus seu deaugmentariū oppositus i cā medio. Lūus tū hī synocha adaptantur de putredine san. facto qzuis fm Ba. synochē cōueniant pnter ac ceteris putredinis ēt fm Joānitūz. Sicqz pncipi. Propt fm vero sciendū pū qd dixerunt de hoc moderni: & antiquos deinceps. Lūus qdēz pmi grā nosce q nōnulli vtrinqz arguentes in qstio hesitauerē rñsionē assignare ob crimen qd. a. iponit Ba. nescientes viā vitatis fortassis. Aut nō audētes eligere ptes circa id qd hactenus difficile reputatū: sed se poti⁹ excusantes: nō eē litteratoz viroz lites dirimere: s3 sopire & cū honore sepelire. Alij vō ptulerunt semet nō eē iudices iter Ba. & a. neqz ptem velle sed sufficere qd ad vtrāqz inductū est pte. Propter vō hūmōi fm sciendū q fere oīum medicorū sapiunt sermones idistincte q san. putrescens febrē generet sanguineā vt Serap. Ras. Mali. alexandri Isaac & marie. a. qd & gal. sensu nono de ige. ingens q in iuene seruo patiente nocte synochū de putredine san. in tertia nocte neqz in alijs fuit factus potissimus p tertiā minor tū qz pūus aliquo sa

eta febre fuit tū paugmatica siue declinativa. Non igit san. puerus fuit in colerā: febrē colericā & non sanguineā causans. a. vō ptra ga. h gratis pteruit. nō enī sufficit ei hunc irrōabiliter reprehendere vex & sermonē eius mendaciū ptinere ait purū. Et simili in ipm adducit nono aialium eum ingens olfecisse medietatē vniuscuiusqz rei & sciuisse multū de ramis sed radices ignorasse scie: Lūus qdē series qrtio pma opinatus est ga. nō fieri febrē sanguis ab eius putredine eo q san. cū putrescit fit colera & nō pmanet san. It ergo tunc febris colerica & nō sanguinea: fit qz causon & tertiana & curat ipsam curatōe causonis & tertiane. Deinde hunc. a. sermonē ipugnans dicit pūm fore hippo. & vitati nō puenire. Assumit. n. hanc orōnē. Sanguis qm putrescit fit colera. Et dicit q ex ea pōt duplex capi intellectus. Quorū vnus ē q post putredinē iam scām san. pueratur in colerā. Alter vō vt i iplo fieri putredinis hoc ptingat sicut nomē sapit hic magis alterationis & putredinis. hū infmōi aut duplicē intellectus ofonis pfare multipliciter ipugnat pmutat qdem tripliciter. Qm san. qm putrescit nō fit puerus solum i colerā vex eius grossum pueritur in melancholiā. nō igitur fiet febris colerica tū sed ēt melancholica. Adhuc pconsideratio quā tendimus est i fieri putredinis: nō aut in facto esse ipsius: qd post fieri putrefactionis contingit. putredo enī in fieri est cā febris nō aut in facto eē. Et nō est necesse q si colera fiat post putrefactionē sang. q fit putrefacta & febrē faciat qm ex putrido gnatur qd nō est putridū: vt apper i gnatione vermiū ex hercozib⁹ sic igit falsus est intellect⁹ denotans sanguineā cū putrescit. i. post fieri putredinē cōverti in colerā. Dico quoqz ipse q Ba. hunc nō habuit intellectū: cū febris sit egritudo siens putrida & nō facta. Neqz ēt vt dicat ad pmutat grossūz terrestrē sic est natū gignē febris melancholicā vt subtile igneū colericā: qm pax est qd humor fieri terrestrē. Ad lignoz ondit icēfio vbi p plm euaporat modicū at subidet febrīū scdō. Est et terrestrē modicū relatoe eius qd effumat & i colerāz puerit. plus naqz valde distat colera a melia qz hēc a sanguine. Intellectū vō fm vt q i ipso fieri putredinis san. puerat i colerā tripliciter filr deprauat. A. hip. qdē pmo dicere febrē sā. ex ei⁹ putredie fieri: & hāc vitatē sanā existē. Rursus putredo est via i corruptionē. putredo at nō h3 ips. Et puerus san. i colerā sit i tpe. Vult igit hūe q cū putredo pcedat conuersionē sanguis i colerā & ipsa sit imediata cā febris & pfecta q ante puerionē san. in colerā febris erit sanguinea. Adhuc file ē de san. & alijs hū. s3 alijs humoribus cū putrescunt pmanēt hī idēz & febres sibi gnant pportionales: vt puta phla putrefactū phla dī & febrē phlaticā iducit: & sic colera & melia. Neqz puerunt adinuicē nisi post putredis cōplementūz pp qd & san. putrefact⁹ & erit san. & febrē faciet sanguineā. Subtile quoqz Ba. & auer. h eius sanioris qz considerās intellectū & magis vitati atēdēs q iducta sūt p. a. i destructionē intellect⁹ scdī ppositionis pmissē pōit breuiter remouē. Et pmo qdē ad auctoritatē hippo. qd dōm appebit pnter. Ad aliud q dicit putredinē nō hūe tps: puerionē vō san. in colerā habere dicit aduersari⁹ id non ptinere vitatē: fm pspicacē ar. intellectū: eo q putredo seu putrefactio est alteratio quedā sicut & nomen idicat actionis. Alteratio

et autem vnde ppter
rdine ppter ppter
ppter ppter

in quibus pluribus locis ut bene sunt patet
in locis ut ambigunt littera. f. pundo in hunc modum
dignus in alio non fit in hunc modum ut per videretur

enī et actio oīs manēte subo fit in tpe: pbycor. 5. et 6
ge. prio. Neqz et dūerfione sang. in colerā dicit an
tigonista hūe tps: s; in istāti fieri: eo q; istud ē gnati:
gnatio at fit in istāti ibidē: cū fit forme subatis dato
ipitibilia. n. subalis forma: et oē quod mouet et alte
ratur sit diuisibile. In hoc nāqz sit alteratio a gnatio
ne: qm alteratio fit in tpe manēte subo: gnatio aut in
instanti b; toto in hoc totū trāsmutatio: de ge. et cor.
pmo. Nec quoqz qd administrator. A. phibere nō
pōt vere nisi dicat. A. iproprie suscipe alteratōem vt
puum tps eius pcedens gnātōnem vocet non ēē vel
hūe tps: et ē iproprie gnātōem non p datione forme
in momēto accipit vtz gnātōem appeller tā datōez
forme qz alteratōem et tpalem puentem introductio
nē forme in mām. Adhuc in eum sic exposito itur et
fulcito: qm si puum tps vocet non habere tps cū ei
iproprietate: in illo et eriguo tps poterit esse aliqd
tps: in quo et febris erit sanguinea et postea cum sit ci
ti motus trāsmutabit in colericam. Quod ex ipsius
appz terminatōe multonēs in qrtā tertio crifum: et
qrtō pūma: vt manifestabitur ex dicendis. Ad terti
um pūductū. A. ddm: qd nō est sile de sang. et ali
is bu. Mā sang. cū sit tpatus filius et amicus nāe i di
uisibilr magis et minori latitudine terminis angustio
ribus terminata alijs bu. sebz ad nāz: simplicior enī
ē alijs et febriz fo. Reliq nāqz bu. distpati magis et
qst ipsius inimici ampliorē latitudinē hnt ad nām: et
eos sub maiori latitudine dimittit peccantes. San
guine. n. amplius corrigit: vt pū filiū. Quod appet
pble. 5. M. enfurata. n. corporz laborat multonens
et pmutatur facile: eo q; tpatum ppter pūm hōge
neitate redactam ad quoddā sere punctale et pūeta
tē quā bz cū ēneis: plus paratum est et velocius p
mutari. Telloz quoqz. A. min⁹ sufficiēter pūderaf
se ac sufficiēter sermonē Ba. et iō magis gratis ip
sum pūdnasse. Qd vt appeat: deniqz sermones ad
ducūtur ipsius vt clari et habeat intellect⁹ intentio.
In fo nāqz febriz ca. 9. nulla deterior ē hec iueftiga
tio: vtz velut in alijs bu. accēdunt ex putrefactōe
febriz: ita et in sanguine putrefacto. quā qdem qdem
visus ē determinare in alterā pūe magis: vt cū sang.
in aliq pūcula p nām pūnet et nō inuenis et corde ve
lut in apate phlatico. Ingt. n. cū in aliq pūcula aia
lis coaceruat sang. amplior sup vtutem opilans p
pter grossiciē pūa vasa: vel obstructus ppter multi
tudinē: sicut ptingit fm bubones et pustulas: et vlt
ddm fm oēs phlones. In talib⁹ nāqz dispōnib⁹ du
plici de cā corūmpit sang. tū q; non trāspirat: tū et
qm nō detinet a nā hoc est in ei⁹ loco: qz sicut loc⁹ est
ita et nā opatur. Que. n. hec duo in se pūnet: necel
se ē corūmpit et marie velut in fructib⁹ et leibus appz
et in sanguine cū locum suum situato. vū aphorū. 6.
Si sanguis in ventrē id ē in cōcavitatē pter nām: ef
fundat: necesse ē putrefieri. Quod qdez hic Ba. de
terminat in pleureticis. In his. n. sang. trāsmutat i
colerā: ita q; analogiā p hoc pūsmoz suscipiūt ter
tiane. In qbus qrtum sang. subtilissimū existit et pin
gue: in flauā trāsmutat colerā: quantū vō grossius
in nigrā. Scdo vō crifū. c. io. Lū sang. q fm nām
bz cōstipatus fuerit vt in reumatico loco putrefiet.
flegmon qdem passio ē simplex: aut ab ipso febris ac
cenditur filis marie ephimeris: qui in bubonibus si
unt: nā bubo ex sanguine sit optimo. S; manifestus

q; cum incepit putrefieri nō vltra iō pmanet bon⁹ ve
rū iā colericus sit. Et pstat ex hoc ēē tria vniuersa ge
nera simpliciū febrizū. Que nāqz ex sanguine putrefi
ente sit iāz qlitercūqz colerica: et reliq. Mō ergo sim
plr id ēē asserit: s; cū modificatōe quadā appuit quo
qz ex Ba. dia. 32. q; ipse arcti⁹ suscepit sanguine qz
A. qre celerius pōt in colerā pmutari. Auer. quoqz
snia huic bz occultis assumulat sermoni. In tertio nā
qz collz. c. de febre sanguinis. f. ebres sanguis gnāt
tur: ppter ei⁹ exitum extra nām in quantitate aut qlī
tate. s; ei⁹ exitus in qlitate bz ēē paucus: qm qn exit
multū: tūc bz egritudo attribui nomini illi⁹ egritudi
nis ad quā declinat et illi cui dñatur manifeste hoc ē:
qz qn ni mis iflāmatur bz attribui colere. De h quo
qz qrtō eiusdem. f. ebres sanguis typū non bz: eo q
sanguis ipsam faciēs est in venis. Excepto si fieri p
pter apa noiatur flegmon: qd in mēbroz aliquo fo
ret gnātum pūcipaliū: velut in epate et diaphlate.
Tūc. n. in hac febre viximū erūt tertiani: siles cole
re pūsimus: qz qn sang. supercalefit ad nām colere
declinat: et iō in tali febre nō est dia iter febre coleri
cā cuius mā est itra venas: et istā nisi in magis et mi
nus. Dico ergo ipse q; cū magis et min⁹ spēm nō va
riet q; ista febris sang. erit tandē eadē spē cū colera:
cū sanguis fuerit pūersus in colerā. Dicit et denuo.
Et vba Ba. varia sūt in febre sang. qz aliqū dicit q;
ē colerica continua et aliqū q; est aliud a colerica et q;
nō bz attribui colerice nisi qz nō bz putrefactōem p
sectā: qm nā istius febris ē media inter febre diei et
febre putridā. A. aut vt apparuit solū altex puta pū
mū accepit extrēmū. 7. figdē collz. c. de curis febrizū
arfuaz: due sūt spēs febris sanguinis. vna dum san
guis nondū ē putrefactus: et alia dum sanguis iā pu
trefieri icipit. Signāter. n. dicit dum icipit putrefie
ri: q; pcedens in putredinem trāsmutat in coleraz
et eius febre. Sic igitur vult q; sanguis nō multū in
putredinē mutatus febre causet sanguineā. Lūz vō
vehemēter in colerā cōuertitur: febre iducet terti
anā. Propter tertiū qdem sciendū q; ex his dili
gēs supueniēs intellect⁹ vitatez poterit aia dūertere
Dico ergo vt restant febre sanguis duplicē existere:
vnā qdez ex ipsius iflāmātōe pūrgēte. q; febris ebu
litiōis seu synocha appellat iflāmā et peccato ei⁹ con
furgēs quātitatiuo pūcipali et qlitatiuo miori fine il
lius putredine de qua non hesitat. Et at et altera fe
bris eueniēs ex sanguine peccante in qualitate cū quā
titate donec putredinē adipiscatur. q; qdem aut cōti
netur in locis pprijs vt in venis et artarijs vel pter
nām extra locum suum in ventrez effusus. Sigdem
prius cū et non ifit nisi vna qst cā putredinis: puta p
hibita trāspiratio. Adanet enim in loco suo hic san
guis. cum vō vehementer impingatur ad inflam
mationem et putredinem poterit aliquandū putre
fieri modice et febre sanguineam generare. absq;
eo q; in coleram trāducatur. vnde i sine febrizūm.
Quecūqz sine periodis nullus i his paties ē loc⁹ pū
cipuus. Sed humores q sūt fm artarias et vās vni
uersas et maxime q fm maximas et calidissimas sūt
vel ppter aliā quandā cām vt i ephimeris: aut ppter
putredinē ebullietes accendunt febre vñā synochaz
a pūcipio vsqz ad finē indefinētē: vsqz intm pma
nētē et cōburentē boiem: donec generantes eas hu
mores cōsumantur aut digerant vel vtrunqz patiat

vid. quātē saluāt salutem aduocatum
in pūmū quā habet pūmū dū mūm mūm
pūmūm abauarū ut in pūmū 20 articulo

h non ita ppe velut quantitatis peccato: quarto p
ma: Quod et satis innuitur ingenij nono dia. 175.

Differentia. 90.

Mod febris sanguis cum alijs componatur
febris vtr qz prima quarti. Quare nō acq
escit opinioni eoz q dicāt duas febres conti
nuas: nō adinice cōponi sicut due tertiane. Eū igit
tur febris sanguis sit febris cōtinua ipsa poterit alijs
saltē continue cōmisceri. Adhuc cōponitur febres
que sunt diuersoz generū: vt ethica et putrida que i
cōponibiles ee vident. igitur cōponitur pamplic
que sit vnius generis cū sint ppingores vt sanguis
putrida cū alia putrida: qz putrida cū ethica. Ampli
us sile vt de febribus et apatibus cū fiant ex eisdem
cāis: sūt. n. forme ipsoz files. Sz apa sanguis. cōpo
nit cū alijs: vt cū colerico et ceteris: fo crismum et. 14.
de ige. Rursus si causet egritudinem seu febre: mō
de cuius nā minus ē hoc facere puta sanguis q ponit
tur a Ba. et Isaac familiaris et filius nāe multo ma
gis hēbit cāe illud quod nō sic diligitur a nā: hūoz
enī nō putrescit nisi a regimie destituat nāe febrium
primo et fo. Itaqz ipso putrefacto et febre faciente:
alij q eo regebant humores putrescēt et febre facient
Itidē colera minus putrescibilis sanguis: cōpatitur
secū alias febres: ergo sanguis multo magis cōpatie
tur. Itaqz febris sanguis cū relijs cōponitur febr
bus. Imōi quoqz oppositū mōstrat: eo q a nullo se
re auctor inuit febre sanguinis cū alijs pponi febr
bus. Adhuc talis compō: aut erit fm cōmixtōez qd
ee nō poterit: cū sang. sicut tetigi tingit et magnescit
sup alios humores: ita et putredo eius ad se qd ē pu
tredinis aut cōneitatis alioz humoz attrahet. Aut
fm vicinīatē: cū nō ponit fo de crisi et. s. theoz. nisi
bi duo modi: hic at ēt fore non pōt: qz ibidem et febr
um fo nō dī pponi nisi quotidiana cū tertiana aut q
tana vel aliter quocūqz mō componi adinice. Cum
igitur nō ponat febre sanguinis cū alijs cōponi febr
bus: et sit ipm dare sufficientez. febris itaqz sanguis
cū alijs nō componet. Propter primū vo scien
dū q qd sit febris qd qz febris sanguis et quora: qstū
docuit antedictū. Compō siqdem febriuz enodetur
realiter primitus deide noialiter. Quarto siqdem p
ma et dia vtrūqz. 87. Cōpositio febrium triplr ex
sit: vna qdē in genere remoto et alia in ppinguo: ter
tia aut in spē. In genere siqdem remoto: ceu ethica
pponit cū putrida. In ppinguo puta cū febres ex di
uersis hu. cāte adinice cōponuntur: vt quotidiana
cū tertiana vel cū quartana. In spē quoqz sicut quan
do vna tertiana cōponit cū alia aut qrtana cū qrtana
vel pblatica cū pblatica. Et ppo qdem hmoi duozū
modoz vltimoz lz maxie hoc sit in fo: aut erit sz p
mixtōem aut fm vicinīatē seu affinitatem vt tactum
Ba. et Mali. cū Aut. Voco aut compōem fm per
mixtōem cū due materie differētes febre facientes:
vna cōponitur aut multū cū pbla et colera et melia.
Aut minus vt vna spēs colere cū alia vt citrina cum
vitellina vel pbla dulce cū acetoso vel isipido: et hu
iusmōi. Et talis compō aut erit itra vasa sicut i febr
bus duabz ptinuis: aut ee velut in interpolatis. Cō
positio vo fm vicinīatē est cū due materie diuerse
itra fm modū aut eedē fm tertiu componūt ee va
sa et ex diuerētes lebrez cātes: ita q vna facit febre
ptinua: altera vo interpolatā. Adhuc et hmoi febrū

modus compōis ē triplex. Aut. n. febris vna ē ali
cōicans: aut subintrans aut coalternās. Cōicans di
cit cū due febres aut plures simul icipiūt. Subintrās
vo cum vna superuenit ante precedentis separatōem
Coalternās quoqz vt alia adueniat post eradica
tōem precedentis qrtō prima. Est aut demū fm Mali.
attendere q predictaz compōnum quedam nomia
hāt. Alie vo noibus carent sicut prime que in gene
re remoto velut compō est ethice cū putrida ac ēt in
ppinguoz aliquo sicut pblatica cū quartana. et sic q
in spē ceu pblatica cum pblatica aut colerica cū cole
rica. Secūda vo characterizant vlla sicut emitri
tea febris appellata. Circa cuius qdem nomē diuer
sificati sunt scribentes. Quidam. n. rudiores dixerūt
febrez emitriteā cuius materia est pblegma itra pu
trefactum et ee. Quod rōni oppugnat nominis oio
cū emitriteus mediam nominet tertianam. ab emis
quod ē media et iteus tertianus quod in predicta
pblatica non seruatur. Agatinus aut febrium foyni
uersas que extendunt tertianas vt emitriteas noia
re: ita vt confiteatur eiusdem generis ee cū tertiana
emitriteā. Et dnam solam in magnitudine paroxis
mi habere qz igitur rōnem nominis non seruat sicut
prios fecerūt peccat. Et qm huiusmōi quesita ma
gis sunt noium qz rex in eis ingt Ba. dedignoz imo
rari. Sūt et alij dicētes triplice fore emitriteū minore
mediū et maiore: ponētes minore cū pblegma putre
scit iterins colera vo ee mediū aut ee. minore at cū
melancholia putrescit iteri et colera exteri. iuxta il
lud. Paruus emitriteus in vasis pblegma recōdit
Exteri colera mediū. Prins illi. Pessimus hmoi in
est maiori sel coqt extra. Alij vo in sermonibz Bari
pori pmo et Aurelij emitritei tres dicūt modos me
diū. s. maiore et minore. Adedius ē q tertiane pūgū
maior vo qlitate et minor quotidiane. Sūt et alij q se
modernos appellant cū his conueniētes in numero
diuersificantes penitus in cōponēdi modo. ponunt
enī minore emitriteū cū colera est intra vasa et pbleg
ma extra mediū vero ee maiore quoqz cū colera sit
intus et melancholia extra. Qui predictoruz motiua
tollere conātes moliūtur suū dcm qbusdā pbabili
tatibus astruere. sz qz has trahūt ex libris non recte
fortassis ascriptis sapientioribus et Ba. et qm tale li
tigiū potius nomē q rem iporat in pntiaz omittat.
Illustiores quoqz medicor: de quibus extat Ba.
Sera. et Mali. vtrūqz. A. cū Isaac vident tm duas
spēs emitritei ponē purū. s. seu certū et n puz vocāt
at puz q fact ē pblate it putrefacto et colera extra
Mō purus quoqz fm Sera. ē ee. Scdm vero qbus
dam: dū pblegma pmāet extra et colera itra aut abe
extra: vel vtrūqz itra qd ē falsum et qd in ēt ē iprop
us quāuis secundus hoc toleret crismum. Emitrite
us enim est febris continua et horrida. i. in qua fm
plurimam partem paroxismi adsunt honores ex fri
gore et rigore commixti. Epidimiarum primo. pri
mum autem non reperitur quando ambe sint extra
māe neqz sz eū sint itra febriū fo. Itā siqde ē cōpō
sz vicinīatē i q scōis crismū: et febriū qdrupl pōnit
pō: v3 cū colera et pblegma abe sūt itus aut extra:
seu cū colera it et pblegma extra: vel ee. Quod et
tripliciter potest in his duobus vltimis euenire mo
dis: qz aut colera et pblegma sunt equales et ita cer
tus emitriteus: vel colera superat pblegma et sic in

hūc mpha modū a
mūre filij qv an
subintrans aut cōica
aut coalternās)

hūc quātū mpha
et bōtūli vpo sūt
medias sicut sūt m
naraz)

hūc pōmū mpha
mpha mpha
s. medū et mpha
m3)

certus. Componitur et colera cum melancholia his quod
duo modis compositionis colere ac phlatis: quorum duo
nam habent emittitri triplicis et propter alios: febrium
secundo. Potest et melancholia tactis quatuor modis
phlatis copulari: nullus tamen horum emittitri constituit cum
tertiana saltim ipso portet mediam surgentem a colera. Et
propter hoc tacent ibidem. Sunt et alij omnes febrium pro-
positam emittitri appellantes: improprie tamen et communi.
Proprius autem et verius tenendum est quod dixerunt isti
postremo. Et qualis perscrutatio magis est nominis quam
rei ait. A. cum ga. q. hoc non est de illis in quibus sit ve-
hemens occupatio humida. Propter secundum vero sci-
endum quod quidam superficiales dixerunt febrem sanguis ex pu-
trefactione indifferenter poni cum alijs febribus intra va-
sa seu extra. Et mouebantur: quia videbant illis quod alij hu-
mores haberent humilitatem cum sanguine sicut et alij pu-
treferunt in adinuenientem: et potissime quia sanguis est maxime para-
tus putrefactioni. Adhuc filie putant contingere febri-
bus ut in apatibus contingit. sed apata ponunt ut sa-
guineum cum alijs. Que quidem positio satis erronea iar-
ticulata: neque eorum valent ut apparebit contra motiva.
Fuerunt et alij filii dicentes: addentes tamen febres aliorum
humorum a febre sanguinea occultari: Quod conatur
ex Isaac in fine febrium confirmare. Sic et dicentes
cadunt ut et primi et prius forte sapientes: quia dogma
sempiternae passionis icidunt: Adhuc non est morbus
aut febris quod sensibiliter non ledat operationes: cum hoc
fit de ratione morbi et febris unde Joanniti. Suorum
ledit effectum. Et. A. impedit operationem: ita ut retineat
sicut enim paucam aquam mixtam multo vino: non dicitur a
qua neque mixtum ex ambobus sed vinum: et dicitur purum est
quod modicam habeat mixtionem: pronosticorum secundo. filiter et
febres alie non erunt permanentes ut dicunt phlegma-
nea febre. Sunt et alij modernorum scriptores: exprime-
tes febrem sanguinis componi cum febre colere tamen. Et cum
alijs non ita videntur adaptare. Et ponunt triplicem
modum compositionis: et triuim nomen: iuxta illud quod dicitur.
i. 4. de ige. In apatibus mixtis ex colera et sanguine.
putant enim ut alij et hi simile fore in febribus et aposte-
matibus. Illorum quidem exprimentes vlli hanc com-
positionem extra vasa coniungere: dicentes quod quoniam colera equal-
iter miscetur cum sanguine dicitur causon synochus: et syno-
chus causon. Quando vero colera superat sangui-
ne causonem synochidem: cum vero sit e contra synochus
appellatur causonidem. Quas et nituntur compositiones
per signa discernere. Porro autem sermo quia non exponit
dupliciter potest habere intellectum: aut quod ista compositio
febris sanguinis cum febre colere fiat ex colera prece-
ti cum sanguine: quod puto eos intelligere: vel ex colera
ex sanguine generata per eius putrefactionem cum dictum
fit prius quod sanguis conuertitur cum putrescit in cole-
leram. Primus vero stare non potest: sicut tertio ostenditur
dicendo. Adhuc autem putredo colere prece-
det: et ita ea maioratur super putrefactionem sang. et cum
sang. putrefactus de se conuertatur in coleram: tunc
maxime propter cholera fiet et conuersio in colera sic
quia febris colere et non sanguinis: vel sanguis prece-
det et maioratur putredo super colere putredinem: et tunc
sanguinis putredo totum ad se contraheret: quod est cole-
re putrefactum: et proprie cum sit colera de facili motina.
Neque etiam equalis potest stare sanguinis et colere pro-
positio: cum sanguis maxime superet colera. Sunt etiam
humores citissime permutabiles. Propter tertium

quidem sciendum primo quod nullus fere grecorum neque
 arabum expressit febrem sanguinis cum alijs copulari:
 sic et apparuit per eorum sermones de compositione febri-
 um inductos: quod inuitur febrium secundo. ita febris que in
 sanguine consistit simplicior est his que in alijs sunt
 hu. Subdit et demum quod non sit possibile fieri putre-
 factionem sanguinis secundum quandam partem et quoniam
 secundum aliam. preterquam si legimon colligens detineat in-
 cipientem putrefieri humorem. A. tamen quarto prima de
 hoc quesito sub fuga quidam tale protulit sermonem: De
Ba. q. febris sanguis non ponatur cum reliquis fe-
bribus: quoniam cum putredo est in sanguine est compositio omnium
humorum: et in hoc est contradictio quibusdam intentioni-
bus suis: in quo non est necesse nos prolongare sermo-
ne: quoniam non inueniatur cum eo medicus: cum ipse obseruet
que sunt sensus. hic autem alias se. non precipit febribus
sanguinis permisceri: et si ille intellectus id fortasse per-
cipit. Contradictio vero ea Ba. est forte: que secundo
febrium ita seriatur: Si virtus fuerit ibecillis facta ca-
erit ut non supfluitates solum: sed sanguis ipse corru-
pat putrescat et febre accendat. et tunc aliud quoddam
principium efficiet pro dolorum paroxysmorum. et si per-
itus seruet calor: duplex erit species febrium adinuenientem co-
plicatarum. Et ista quidem predictio apparebit in sequen-
ti propositum ex intentione Ba Isaac. No in fine fe-
brum. Quatuor febres impossibile est ut coniungant nisi
cum due fuerint vnius materie et due vni ubi gra-
tia: sicut si fuerit due febres de colera et due de phla-
te aut due de phlate tertia de colera quarta de melia.
Sanguinis autem significatio impossibile est ut cum alia in
signis appareat. Is enim amplius ac abundantius in to-
to corpore: quam omnes humores alij. Qui si putrescat et fe-
bre generat: omnes febres operit que cum ea sunt comit-
te: propter multitudinem sue quantitatis et obscurat earum
significationes. Fortes enim res debiles denigrant: et
multum paucum. et apparet in sole obtenebrante ignis splen-
dore: unde aphorism. secunda. Duorum dolorum simul facto-
rum maior minor denigrat. Manifestum itaque quod san-
guis ceteros humores si cum eo fuerint mixti obscurat
Sic igitur voluit quod febris sanguinis non ponatur
cum alijs febribus ut sit febris apud medicum dicen-
da cum non appareant earum significationes neque lesio-
nes manifeste quas habet inducere. Ex his denique deinceps
ostendit quod febris per se sanguis ex putrefactione
non potest perdurare cum alijs febribus poni: febris
autem accides potest. Dico autem febre per se sine apate: per
accidens No que causa conuergit apatelematis. Inquit et
ex putredine: quoniam febris ex sanguinis inflammatione non
potest cum alijs febribus ea permanente poni. unde
Isaac: Neque sanguis est causa alterius febris habet calefacit
neque ipse calefacit alios humores. Eius enim potest
peramento est vicina. Proinde si calefit et putrescit:
non multum a temperamento egreditur. Quod autem
febris putrida sanguinis per se alijs non componatur
febribus ostenditur ratione: quoniam aut componitur febris
sanguinis cum febre colerica aut melancholica aut
phlatica. cum non sit dare plures febres humorum.
Et hec autem intra venas aut extra. Non ita quoniam san-
guis predominans caliditatem et aptitudinem ad putre-
dinem humorum omnium aliorum ad se contrahet. Quod si
matur: Quoniam maior motus depellit minorem et occultat
de sensu et sensato: de somno et vigilia tertio et quinto
de alia generatione. Adotus autem sanguinis et quantitas

est maior imo maximus. Adhuc de ea longitudinis et
brevitatis vite. Adhuc flamma comburitur a multa
paccia sibi subito surripiens pabulum seu alimentum
Sic ignis minor consumitur a maiori tertio ce. r. m.
et pbl. p. r. a. Adhuc ignis ad se modicum trahit. Cum
igitur febris sanguis sit ut maior flamma respectu alia
rum: et ignis magnus multus: ipsa omnes alias comburet et ad
se trahet. Et febris. n. sanguis sic alias hebetat et obtu
dit sicut Isaac: ut dolor maior minorem non sicut eandem
pre facit: cum virtus sensibilis tota ad vehementiores
decurrat dolor: ita ut virtus hic putrefactiva. Me
q. pot. pponi cum febribus interpolatis non quod cum pbla
te et melancholia: tunc quod huiusmodi non sunt parte ad putre
factorem cum sanguis putrescit. tunc est quod calidus et humi
dus putrefactivus materiam ipsam omnem ad id quod est in san
guine putredinis subit et percurrit. Ad autem maiorem melan
cholie sit id disposita ostendit quod in divisionibus. Quod pa
ra quod quartana accidit incipiendo. unde quarto p. r. a. Quarta
na plurimum evenit in successione egritudinis putrida
rum. et hec est illa quae intenditur. Et alia est non potest cum se
quitur illa aliorum humorum putrefactionem. Si quis raro p
se evenit in corpore quod tunc quod multo non tunc evenit in
sanguineo in quo nata est fieri sanguis putredo. unde
nono de inge. Natura febrium sanguis neutra in ma
teriam. quod tunc ad multum: et frido quantum ad phlegma
ticum amat persistere: quod sicut autem in multum sanguinem huius
bus et multas carnes est ipsorum generatio. Simili quod
modo monstrat: quod neque phlegmatica materia sit cum san
guine putrescere apta: cum non multiplici phlegma
in corporibus in quibus hoc evenit. Adhuc neque ex p
te causa putrefactionis: cum talis causa tollatur propter causam san
guinis putrefactivam ad quam subit causa aliarum materie
rum putrefactiva: imo humiditas ad putrefactionem et
causa tollitur putredinis a phlegmate: per sanguinem cale
facientem et ericcantem materiam phlegmaticam fridam et hu
midam: et inopilatam reddentem que erat putredinis causa.
Similiter id contingit in materia quartana materie: sicut
altera eius qualitatem puta frigiditatem. Subtiliatur et
eius grossities caliditate effecta: quod febris sanguis
putrida cum febre phlegmatica et melancholica non con
tinget quocumque modo et minus cum febre colere. Ip
sa. n. sui caliditatem subtilitatem et motus agilitate citissi
me in causas putreficientes sanguine deducit. Cum n.
ea de se sit mobilis convertibilis: puta quod in melancholia
transducitur. Adhuc itaque maius cum habebit
aliquid ebulliens attractivum: ut putrescentis sanguis fer
uore. Si autem febris fuerit per accidens: ut que apato
tunc poterit febris sanguis cum alijs et maxime cum cole
rica complicari. Et id fortassis est in quo dicitur. A. ga.
sibi in quibusdam alijs intentionibus dicere quod dupli
citer evenire potest. Aut manifesti: cum cum duo fuerit apato
ta. unum in colera ex stomacho aut diaphragmate: ali
ud ex sanguine in epate vel pulmone. Cum igitur harum
due putrescant materiae: duo surgant vapores putridi si
mul cor petentes. hoc. n. contingere oportet potest cum
fornat et origo uniuscuiusque permaneat ab alia separata:
hinc in processu fiat coniunctio aliqua. Aut immanifesti: cum
cum aliquid apatum ex colera componitur et sanguine equi
ter maxime. Sicut. n. materiae sunt compositae. i. e. et sumi
putridi erant compositi verumtamen non erit ita discre
tio ut in predicta. Et ideo forsitan quod non immerito febre
vnam ponet compositam: et non duas. Et que ita sunt fe
bres ex apatibus compositae: et precipue manifeste per

manet satis diu. Id autem non patet offenditur ex crissi
sio ita. Quandoque accidit apato in duobus membris di
versis sicut splene et epate et facit unumquodque accide
re febre: que est alia a febre quam aliud advenire facit.
Et quicquid accidit in membro uno apato compositum ut ex sa
guine: cuius apato dicitur phlegmon: et ex colera quod di
citur crisipilla. Et subdit post pauca. Et febris que acci
dit ex apate sanguinis quod est in aliquo membro quod
cumque sit membrum est preter febre que accidit ex
apostemate erit in eo ex colera. unde febris ceu ta
ctum non est possibile fieri putrefactum cum sicut quandam
vnam partem: quicquid vero sicut aliam preterquam si phlegmonem
colligens detineat incipientem putrescere humores. si
autem est putrefactio sicut vnam partem et alteram: sicut diver
sa erit et loco et materia: ita et febris. Propter quod po
terunt febris sanguis cum alia febrium esse ita permanens
compositum. Propter quartum quod ad primum dicitur quod
hinc inveniuntur due sicut componi continue. non tamen pro
pter hoc concluditur quod altera illarum sit febris sanguis
nea: cum omnium sit ipsam non posse suo modo febribus ali
is componi. quod inquit. A. quando posuit duas con
tinuas copulari ingens. Deinde currunt iudicia vehe
mentie et interpolationis. Id autem non evenit in febre
per se sanguinea cum ea sit vere continua. Ad aliud
dicitur quod hinc componatur febres diversorum generum non tamen
propter hoc quedam propinquior: eo quod febres remotorum
generum sunt in diversis valde substantijs non ita se im
pedientes: sicut febres que sunt in substantijs pinguis: ve
lut ignes pinguis magis se impediunt et corrumpunt: et
maxime cum sint disparates in quantitate quod distantes.
Et febris autem sanguinis impedit febres alias ut decla
ratum est omnes. Ad aliud dicitur: quod non est sicut omne de febri
bus et apatibus: quod in apatibus minere putredinis sunt
magis permanentes distincte. quod in febribus. Et oces
sum est etiam quod febris apatis sanguinis potest cum ali
is componi. Ad aliud dicitur: quod hinc sanguis sit minus pu
trescibilis ratione filiationis et dilectionis nature: tamen
ratione sue complexionis calide et humide paratus est
putrescere magis. Cuius quod putrefactio ut osten
sum ad se putredinis aptitudinem omnium aliorum humo
rum convertit: et actum est effectivum. Ad aliud dicitur quod
hinc colera ratione caliditatis non sit adeo putrescibilis ut san
guis: ratione tamen odij quod ad ipsam hinc naturam putresci
bilis est magis: sanguis. n. per oppositum dilectus est et
amicus. Adhuc colera non est tante quantitatis quod
ipsa ad se omnes phlegmones: et occultet velut sanguis

Differencia .91.

Quod ex colera prassina et eruginosa se. cause
tur videtur per Auenzoar et Auer. 3. 4. 7.
coll. Adhuc aphor. quinta. aphor. 1. mo
in commento. et. 12. de inge. Quidam iuuenis exom
it humorem eruginosum intum ut melius foret ipsum
dicere certissimam eruginem quod eruginosum omni
sariam enim vere assimilabatur erugini eius. unde spas
mus secutus est: sed erugine purgata cessavit febris
et a spasmus statim evasit. Et eruginosa sicut de te
rior colera accidit febris. Rursus melancholia in
lis sicut ex adustione melancholie subtilis que ebullit
et fermentat terram ut accitum iducit egritudines puta cum
crum herpete et tales. i. 4. terapetice. Igitur huiusmodi cole
re cum non videantur sic seue aut terram vix fermentantes fe
brem iducunt: et precipue quod febris egritudo homi
nibus appropriata. 7. historiari. Salin humor non

pro naturae suae caliditate et humore caliditate et pro
p. sicut in supra p. n. et quod non dicitur aliquid
deputat rursus quod rursus rursus quod quod
probat rursus quod rursus rursus quod quod
ita apato p. rursus quod ad quod rursus rursus
et p. rursus rursus quod rursus rursus rursus
phlegmonem quod rursus rursus rursus rursus
autem rursus rursus rursus rursus rursus
aphor. 1. mo quod rursus rursus rursus

putrescit: primo et secundo febriū: nisi a regimie derelin-
quatur nature: hi de duo videt ois ab ipsa derelicti
cū sint intū deprauati: et nature reddātur velut vene-
nū oppositū humane. Et tū humores gnātī i venia su-
mus pōt cor petere et febrē iducere. S3 colera praf-
fina pnosticoz fo gnātur i venis: et oñs pōt pū-
trescere. poterit igit sine putrefactiōe ad ipsū redere.
Amplius he cū sint calide et sicce pportioes hnt cum
febre: S3 cox q hnt pportioem et symbolū: facilioz
est trāsmissa: scdo gnatois et cor. et pmo scdo doctria.
3. cap. 3. In gnē pportionabili facilioz ē trāsmutatō
Et scilicet: qd corpus humanū calefit cā colerici hu-
prassini: pmo prima. qd maxie eueniet cū putrescet.
Rursus: Quia tota spē nature hnt humane vt
scorpiōis et taliū vir⁹ ppestimi febres iducit. Non
igit p istaz colerarū malitiā: cū nō sit tāta vt hmoi
venenoz cessabūt a febris inductiōe. Itidē pmo p-
nosticoz: Si fuerit in corpe g antrax vel carbūculus
et ericatus colorē ptulerit viridē citrinū vt liudū
et c. Color aut viridis et liud⁹ his attestant coleris.
Et qbus eludif ex hmoi coleris morbu: seu febrez
causari. Qui⁹ quoqz oppositū expsius sensit Isaac
febrū. 5. Adhuc nullū iuenio pter duos aūdictos: q
nedū febres imo egritudines expmūt mime ex hmoi
fic prauis hu. cāri. Amplius: Quod maxie infestūz
ptine educit: et imanes febres nō gnāt qz ipius est
in tpe gnatio. hmoi vero colere sunt he. vii et vide-
mus porifimalit vomitu expelli. Propi qd colera
prassina et eruginosa nō inducēt febrē. Propi pu-
mū quidē distinguēdū in colera pmitus: et deinceps
locus gnatois videat et situs. Propi hui⁹ pmitus
sciendū q colera trib⁹ inuenio suscipi modis. Aliqñ
nāqz cōiter p oi humore iuxta illud. 7. aphorif. Si
febrē nō a colera habeat tē. qñ hec febris nō est hu-
moralis sed ephimera i spiritib⁹ fundata vñ scdo re-
a. hu. etudi de gnē colerū attrahūt. Accipit et ppe-
p colera dicta ruffa et melia qre pmo pma: Que co-
lere phlatis et c. Suscipit et magis stricte p humore
amaro. vñ qto re. a. et u dicat qz simpliciter coleraz:
manifestū qñ amara. Et tertio aialiū: Consuetudo ē
medicoz colerā simplr noiare: sine ea qñ m coleram
appositōe. Est aut hec colera humor calidus et sicce⁹
Qui⁹ spēs ab oibz pōib⁹ sunt posite. 5. solus. Est
nāqz vna nālis: q est spuma sanguis: cuius color est
ru. clarus leuis acuta. Que et rubea dr clara et ruffa
et flaua: et iterdū citrina. Est et alia inaturalis qdru-
plex ens. vna ipsius dicif colera citrina sine crocea.
Et pallida que ex pmitiōe confurgit colere nālis ru-
bee clare et phlatis aquosi. Et reliqua vitellina di-
cta qz vitellis onoz similat nouiter natoz confur-
gens ex pmitiōe cholere nālis pōdicte et phlate coa-
gulato vel grosso. ga. de colera nigra: Que in vasis
vel epate ēt simplr apud hūc et balv. gnātur fm vñ
A. cū adiectōe magis. inuenit tñ scdo nālinz colera
adusta vitellina noiare. Et ex naturali et hmoi pmit-
tione alias vniuersas fieri. In quo Bal. pferf ali. s
collz terno dicētibz: colerā vitellinā minus calidā
nāli. Sed inde colera nigra vt dictū: et id tangeť cuz
reliqs sine econtra pōdit Ba. vñ pnosticoz scdo:
flauū qpe interdū videre grossā et diligenť flauam
uomitā et deorsū pcedentē: quā siquidē vitellinam
appellant aliq: multotiēs at humidiorē minusqz fla-
uā: que ppius citrina noiat: p totū sui ipsi⁹ mix-

tū hñs phlatiū humore subtile aut aquosū qd super
fluū. Alimētoz aut pmo: Et olere hec qdē tāta hec
aut oera. i. vitellina. Et fm magis et min⁹ vtranz
multiplicitate obtinēt: vt alias coleras ptermittam
que apparēt in corpibus infirmis. Interior vero
qnto: Vomitat colerā purā. q. vitellū oui. postea ve-
ro qñqz viridis oñditur. Sic igit alia vt ab adusta.
Idōt tñ ad Auer. rñderi: q colera vitellina l3 dicat
adusta a ga. nō tñ adustiōe tanta fm quā hu. incine-
rant nigre facti: sed talis est poti⁹ dicenda supassatio
quedā et cōterminatio. l3 enī calor fortis adustiōe i-
ducet: materia tñ rel. sit frigiditate phlatia iuxta
illud pnosticoz scdi: Et tñētis spūtū albū viscosū
rotundū a phlate accidē adusto. Et idēo remanet hu-
mida viscosa: adustiōe ēt in ea pcessa. ppter hoc non
bz de hoc auer. alios mordē. Meqz filr qz mēfior est
in colore citrina. igit est calidior ea. Dm ēt non va-
lere: qz color non daf solū qlitati: sed ad hoc ēt opaf
sba rara vel densa. Mā sba subtilis minus colorē in-
tendit. grossior aut magis vt colera flaua oñdit lan-
guis citrina et vitellia. Inuenit et alia spēs colere di-
cta prassina idēst porialis: colorē nāqz folioz refert
pori et ex ipo ēt gnātur. Et et alia ppter similitudinem
quā bz ad colerez eruginis eris. et eruginosa dicta seu
zinaria: et qz ēt simile vt acutā et corosiuā bz qlitatē.
Drit enī in modū veneni cū ex nimia nalcatur adu-
stione. Et corūpuit hec due formā specificā coloris
nālis: sicut et venenū. Sunt nāqz de gnē venenoz
collz tertio cū alijs ceteris quaz o igo magis ex sit
a stomacho. Adaly. vñ addit vñ in naturalē modū
hntez. s. colorē indici: que siqdez est expositio ei⁹ qd
dixerat prassina. Vel fortassis purgit p modū adu-
stionis sanguis vt apparebit p. a. pnter. Ipse nāqz
tanqz medicine sufficientior pulator: septē ponit co-
lere innālis species. Mō enī expsit famosas solū ve-
rū et infamosas. Colera nāqz inaturalis efficit aut qz
sibi dñs et res et nea: vel qz in seip am cām acgrat
inaturalitatis. Et pma quidē duplex existit. Mā alia
est nota famosa. qd dupliciter ēt aduenit. qz qd et ad-
iungit: vel est phla tenue et sic est citrina: aut grossūz
et ita vitellina. vt dictū a Ba. extat antea. Quedam
vñ min⁹ cognita et famosa est colera. que dr adusta:
que ēt dupliciter purgit. Aut enī colera rubea in se
ipsa cōburitur ita qz subtile et cineritū remaneant si-
mul iuncta: vel vt colera nigra ab extrinseco colere
occurrat nāli et sibi admisceť: que min⁹ est mala p di-
cta: quā interdū euacuari ptingit. Que vñ ex se cor-
rūpit: ipa ēt duplex inuenit. nā vna hmoi magis gnā-
tur ab epate. quā est subtile ex adustione sanguis gnā-
tum: cui⁹ grossūz colera extat nigra. Altera vñ gnā-
tione plus accipit a stomacho. Que iterū in prassinā
sepatur et viridē vt eris erugo vt oñsum antea. De
quidē et si odiose sint oēs nature: ita qz ēt nālis ppter
hoc fuit fm Isaac in libro vñū dietaz in kisti a natu-
ra locata: extantqz calide et sicce: fm in magis et mi-
nus. Nam deterior et calidior ceteris est eruginosa:
deinde prassina demūqz ex adustione sui ipsius facta
postea facta ex subtilis adustione qd erat in sanguine
deinde calidior l3 non deterior naturalis rubea: cla-
ra postea deterior et calidior ex cōmixtione facta me-
lancholie: demūqz citrina: vltimo quoqz vitellina
minus calida ceteris: licet in malitia sit vt excedens
et excessuz se habens ad citrinam: ratione extēfionis

vidas dñs pñs. coler nō nātū
vt qñ itip pñs dñs nō

et intensiois diuersificata. Propter sz huius sci
endū q locus et modus gnationis prassine et erugi-
nose multiplex inuenitur assignatus. Ba. n. so pro
nosticoz ponit prassinam generari in stomacho et for-
tasse in uenis. Idurum uo dicunt quasi illi consen-
tientes prassinam et eruginosam magis a stomacho
Luius qdem seris greca. Quoadmodum sit in cor.
pore fm naturaz se habente colera flaua: ita et pora-
lis altera contra nam. Et uidetur ipsa multotiens in
ventre gnata aliquoz idigestione ciboz aut coleruz
qles sunt cicle cepe ac caules. Appet ar aliqn sine
hoc tale quid generari morbi ratione in uenis et reu-
matizare vel in superiore uentre aut inferiore calidi-
tatis in corpore contra naturaz ostensua. Et adhuc
ibidem in antea. Flauus liquidez humor resoluta ip-
sius serosa humiditate et comitta viridis apparet vi-
rus uero colera uidelicet eruginosa. In secundo ve-
ro compl xionu ponit coleram prassinam simplici-
ter in uentre generari inueniens: q quibus in uentre
calidior extat complexio: colerica generatur super-
fluitas: similis prassio uisa. Rubra uero aut palli-
da est omnino in gbus ex epate existit et citissime di-
gerentibus. Quibus autē hec similis passio gene-
ratur hos oz comedisse nō panes aut carne porc naz
aut quid his simile sed calidus aliquoz horū. et solū
in male digerentibus generatur in uentre. In de nī
gra uero colera ut tactuz aliquoliter: sicut mixta sub-
tilis humiditas flaua colera fm colorem qdem pal-
lidior sit: et consistentia humidior: ita quando hec p-
amplius euaporauerit: crudior: quozum ppinqui-
tate similatur: et ppter hoc vitellina. Ipsa qppe co-
lera siue pallida siue flaua siue vitellina videatur in
uasis generationem bz. Scdm uero uentrez prassi-
na quedaz generatur colera. hanc autē taliter appel-
lant a colore prassinoruz cognominātes: seu et uiru-
lentam a uiru. s. eruginosaz. Isaac quoqz quinto le-
brium: et in dietis vniuersalibus uult omnes preter
naturā et claz rubeam in stomacho generari inq-
ens. Naturalis ruffa habitat in felle: et uirtus eius i
epate: non naturalis est in stomacho. est tamē diuer-
se vitellina crocea prassina et eruginosa. Quaru cau-
sa q naturalis colera ad stomachuz ueniens: mi-
cetuz cu bu. in stomacho existentibus. Quod si fuerit
laudabiles et temperati ex cibo generati contempe-
rato: colera ruffa in coleram mutatur croceam natu-
rali uicinantes. Quod si humores quibus colera p-
miscetur frigiditati attineant et humiditati: colera in
vitellina conuertitur. Si autē humores inuenerit
in stomacho calidos et acutos: ut ex pipere synapi-
poris alleis et similibus generatos calor augmenta-
tur colore et prassij redditur coloris. Quod si ista co-
lera in suo permanferit acumine et calefecerit eaz ca-
lor extraneus: sicut calor temporis aut aliaz rex in-
tenditur liqz eruginosa. Quod autē vitellina et ci-
trina: ut asserit contra alios in epate ponentes i sto-
macho generari: ueritatem nō uidetur h. bere: qm
non post modicu subdit. Si materia febris fuerit ue-
ra colera. i. ruffa: generatur caufon: si crocea sit ter-
tiana. si uo vitellina nascitur emittitens. Lū igitur
materia existens in uenis febrē inducat continuā: et
nō que extra: tūc nullā contingeret eē febrez ex cole-
ra continuā: preter fortassis caufonē. Dico autē for-
tassis qz et colera ruffam uidetur solū in kisti locare

Neqz emittitens foret vnqz non certus: seu non ue-
rus apud ipm confurgens ex putrefactione colere in
tra uenas: et pblatis extra. Neqz coleras has intel-
ligendū generari in stomacho. i. in ei⁹ uenis: uex in
ipius spaciositate. Et ideo forsā dicit. crocea inter-
dum in epate generari: cum sanguis sit humidior qz
debet. auer. aut concidit cum ipso qz tum ad genera-
tōem prassine et eruginose quoquo mō. Inquit eniz
vniuersaliter q causa generationis illarum est: quā-
do colera egreditur a sua natura in caliditate et ficci-
tate: ppter sparsionem illius ad stomachum et misce-
tur tunc cum alijs humoribus et pprie cum melan-
cholia: et ibi recipit aliquam speciem putrefactionis
et peruenit ad talem complexionem: et in hoc diuer-
sificatur a ceteris. Idonit enim forte has per modū
putrefactionis: et non adustionis ut ceteris causari.
Neqz et sic sentiunt coleram in stomacho melanco-
lie per misceri: sed pblegmatis tū cum magis ipm nō
sic autem inhabitet melancholia. A. uero cum eo q
ipfas ponat magis a stomacho generari moduz dat
quomodo generentur in ipso dicens: sibi uideri praf-
sinam ex vitellina generari cum aduritur. Ex epate
nanqz vitellina que etiam fm eum ab illo dicta ma-
gis generari in stomachum concurrir. Prassina nā-
qz cum aduritur in eam introducit nigredo. q cuz
citrinitate inuncta: uiriditatem causat nigredini atti-
nētem calor eniz in humiduz agens nigredinem idu-
cit: ut apparet in lignis: et ideo adusta omnia sūt ni-
gra: ut ligna carbonēs extincto igne. Ar. de coloribz
dicit demuz sibi uideri zimariam seu eruginosaz
ex prassina generari: cum aduritur intū ut eius exci-
cetuz humiditas: ut et sui ficcitate ad albedinem re-
dire incipiat. Calor enim agens in ficcum dealbat.
ut in c. rbone ostenditur. Uerū circa predicta mul-
tipliciter contingit dubitare. primo qz colera quecū-
qz non uidetur ex epate ad stomachum occurrere cū
paucis poris sellens ad stomachum extendatur: di-
uisus: sed continuus magis petat intestinum duode-
num complonum: re. a. secūdis et tertio. is. Sic igit
tales colere non poterūt ni rarius generari. Dicen-
dum duplr primo qdem qz sicut rarius porus ad sto-
machū mittitur sellens: ita et he colere prassina et cru-
ginosa in paucioribus adhuc generantur magis vel
bz non sit porus ad stomachum: est tamen por⁹ sem-
per ad duodenū continuatus parū sub piloron ven-
tris situatus: ita q colera perueniēs illuc rapitur sur-
sum ad stomachuz: si fuerit debilis superfluitatuz re-
ceptiuus: aut indigente tempore attractionis uirtu-
te. Amplius dubitatum quoniam concessum est co-
leram quandoqz uentrem intrare ut uidetur et uel-
le. Rasis in diuisionibus dicens qz uel habz tria ori-
ficia: orificium. s. adherens epati: et orificium adbe-
rens ad intestina: et orificium ad stomachum. Intel-
ligendum qdem qz non tria incipientia kisti: sed duo-
tantum: sed ut tactum sunt tria quoad extranea in q
terminatur. Nam alterum puta d. scendēs diuidit i
duas partes: quarum maior continuatur in testinis
ad que coleram transmittit: altera ut maior contin-
gitur stomacho: et per eam in eius concauum colera
mandat: tertio theorice. In primo uero eiusde par-
tem colore mittit ad stomachum: quo per illam sit ci-
borum digestio. Almansor etiam et Auer. dicunt co-
leram in stomachi funduz transmitti unde tertio. is.

Et habet orificium et meatum ad partes stomachi. Et currit igitur in ipsum. In oppositum quinto enim de iuvamentis particularum. Non fuit cursus colere ad purgandum in stomachum ad purgandum illud quod in eo generatur ex phlegmate: propter illud quod timebatur de nocumento quod accidit stomacho ex tali colera festinaretur enim exitus cibi a stomacho antequam digerere: cum indigeat permanentia in stomacho longa. donec paulatim digeratur. unde quarta prima: Stomachus non habet quod ipsum mundet: sicut intestina coleram rubeam. Unde aliquos voluisse coleram non ire ad stomachum: quia non vadit ad fundum eius. Quod tamen est contra per inductores aliquos: sed vadit inquit ad os stomachi deorsum: ut confortet ex pulsua. non enim intrat substantiam stomachi: nisi plus mandetur. Aut inquit quod he in grossa obtunditur humi ditate stomachi phlegmatica: calorque ipsius inde acuitur. Aut dicitur sicut tactum prius: quod in pluribus hominum et maxime naturaliter se habentium: colera non transducitur per porum felleum in ventrem: sed in intestina solum ad quos hic se transulit. Va. Interdum autem et in his qui minus naturales extant: ut calidiores epate. Natura porum etiam produxit mittentem coleram in ventrem: ut euomeret quandoque. Neque hunc apertius le dicit: quia ut multum bi caliditate attractiva epatis et frigidum ipsius habent ne transiens per intestina excozier. In plurimis enim unus est tantum a felle porus tendens in intestina. Interdum vero cum hoc in stomachum alter diffunditur. Ex his ut ad multum est minor reliquo: rarissime autem e contra: ut in saulo sacerdote apparens complexio: nuz et re. a. scdis. Vel sicut transuli ex greco dicendum quod pars modica colere occurrit in ventres: et non est quod non transeat omnino in illis. Cuius est series ista: Manifestum quod colera plurima in ventres confluente secundum aliquam dispositionem non contingit in ipso manere cibaria. Adorsum enim a humorum acredine vexatur et stimulatur valde ab eo: velocem contentorum effici excretionem. Si autem in ventris pervenerit orificium: ut sensibilissimum existens dolent ab ipso vehementer morfi et nauseant ac euomunt. Rursus: horum gratia besitatur quoniam videtur quod subtilior pars colere pertranseat cum sanguine: ea que vadit ad chistim: quoniam illa descendit multa: et ad multum in intestina inserius entia. quod autem tale grossius et gravius. Et citrinum colericum quod ostenditur colere in spuma sanguinis phlebotomia est subtilius visum colera expressa de chisti. Adhuc colera vadit cum sanguine propter eius subtiliorem: facereque tandem penetrare. hec autem perfectius colera operabitur subtilis grossiori. Subtilior ergo vadens cum sanguine ea que ad chistim transmittitur. In oppositum. primo enim theoricum: Quod in colera subtilius est acutius. et clarius trahit ad se fel. Quod autem minus est acutum et clarum. natura cum sanguine ad omnia mittit corporis membra. unde primo prima: Quod autem de ea colatum est ad chistim transmittitur fellis. Id autem subtilius. Palin secundum Isaac: Ideo natura colera in carceravit in chistim ne sui effrenitate partes lederet eis occurrens. Sed hoc proprie inest subtiliori quia sit amarior: cum acuitate quadam et penetrabilitate ac mordacior. Adinus autem subtilis in his remissa: non tantum distat a sanguine et partibus. E converso autem

de humore accidit nigro: quoniam quidem ipse subtilis le cum sanguine permeat. Grossius autem splen in se attractione deducit: theoricum primo cum naturaliter secundo. Unde quod vadens ad chistim est subtilior reliqua cum sanguine eunti: ut indicatur naturalium secundo ita. Indiget autem sanguis non minime. et tanto humore qui nondum ultime factus est ignis. Innuitur igitur duplex colera ignita: et ita subtilior et minus subtilis qua indiget sanguis. Per oppositum autem melancholia vadens cum sanguine minus grossa est ea que tendit ad splenem. Subtile namque ac grossum excelsum important. Quod autem cum sanguine vadit: opus sit temperamento attestari. Ad primum igitur dicendum quod colera ad intestina non descendit sponte: verum magis regitiva impellente virtute: sicut et melancholia sursum primo prima. Ad aliud dicitur quod ista non est vera substantia colere: que apparet in spuma illa supernatante: sed aliquid generatum ex evaporatione seu potius ex ipsius effumatione. quod ostendit secessus colere ex venis euacuate. Ad aliud dicitur quod sanguis non eget tanta subtilitate: quoniam colera minus subtilior huc valeat attentare: cum eo quod non nocet ut reliqua membra etiam sunt grossa in qua ordinantur et meatus sufficientes. Adhuc dubitatur: quoniam non videtur has coleras posse in stomacho generari sed in epate cum sint hu. Nam stomachus ordinatur ad digestionem alimentorum: et conversionem eorum in chylum. Epar autem ad conversionem chily in chimum. unde tertio colligitur. Quod generat naturale: generat et non naturale cum corum pitur eius complexio. Et igitur stomachus non habeat generare humorem naturale: neque innaturale generabit. Rursus: he colere cum sint calidissime ab agente calidissimo generabunt. Tale vero non est stomachus: cum sit frigidus et siccus natura. nervosus est enim non par ipse esse et exigue. Epar quoque calidus et sanguineus et inebrius quantum habet de sanguine: tantum et caloris obtinet: primo complexionum: et hoc apparet de partibus. In epate ergo generabuntur: et non in stomacho: quod nullus dixit. Unde est ipse in stomacho et non in epate generari: quia sui acuitate et malignitate substantia tenerrima corrumpit epatis: quod natura non finit. Adhuc humiditas eius est multa. Est namque sors humiditatis secundum baly. unde prohibet earum generationem cum sint siccissime: et unumquodque in loco eius generatur cognato. Ad primum igitur inductorum dicitur quod generatio duplex existit. quedam est vera univoca: et sic stomachus massam gignit pituitariam: et epar humores. Est et altera impropria equivoca: et hac colere he duo possent dici in stomacho generari. Univoca quidem dicitur generatio: quoniam hoc totum transmutatur in hoc totum: primo de ge. et cor. ita quod non solum sit transmutatio in accidentibus: sed etiam in substantia. Non enim permanens est substantia in essentia et accidentibus solum transmutata. Equivoca quidem per oppositum dicitur generatio: puta quod in stomacho huiusmodi generentur colere: quia viriditatem in ipso acquirunt ex acuminum esu: aut colera ab epate ad stomachum veniens aliis formis induitur accidentibus: ut colere: grossicie: duricie: et huiusmodi. et sic fortassis intelligunt dicentes eas magis a stomacho generari: quia formam talem in stomacho acquirunt: licet materiam receperint ex epate permanentem in substantia sed passionibus transmutata. Et in hoc precipit modum

et loci et generationis eaz predicti: et si videantur forte supficientius diversi. Aut dicitur quod magis sunt a stomacho: et proprie prassina plus quam dicitur per Ba. alii quoniam ipsa; gnari in venis, propter aliquam egritudinem: et est fundi demum ad stomachum. Ad finem dicitur quod caliditas dupliciter est infusa naturaliter et acquisita. prima quidem caliditas est epatica. Est namque non calidum et humidum sed a stomacho chus; sibi in ista triplex et siccus sit magis. Multa enim concurrunt ad ipsum calefaciendum tertio naturaliter et primo propria. Et quod quidem lupinus mediante diaphtate ab ipso calefacto adorti per dorsum percurrentes posterius et musculi eius. Anterioris quidem commentu adipinum cum musculis. A dextra vero epatica cu felle. A sinistra quoque splenem propter sanguine venale et artariae magis in ipso contentu. hec omnia circa stomachum intus non aduentitiam congregant caliditates. unde et humores potius generare sic extraneos et adustos. Epatica autem sui caliditate inata: et humiditate repugnat generationi humorum: gnari tamen eorum magis: colera puta vitellina aut alia. Undem dubitat: quoniam cum finem Ba. dicitur sit colera potius aliquid gnari in venis: poterit et in epate sibi gnari: quoniam in ipso sunt vene in quibus humor capitur: et non in suba ipsius. Sepe namque Ba. digonem venarum vocat eas que epatis: ita quod non deficiet talium coleraz generationem in ipso ut dicebatur propter quod id tenellum corruperent sui malitia. Dicitur quod in epate ut apparet non contingit predictas coleras gnari. In venis autem potius propter caliditatem egritudinem quarundam adurentium. Neque est sile de venis que sunt in epatis corpe: et quod ab ipso plongate. Nam tele venarum exitum in eo sunt tenues telis aliarum venarum exitus in toto corpore quod de iunamento: ut perfectior fiat ab epate digonem. Ma quanto cibis fuerit pingior substantie epatis carnosae: tanto velocius reddetur alterationis et melius sanguinis suscipiens spem. Cum autem plongatur ab epate venarum tunice igrossantur et fortificantur: unde. A. quanta pericula de aia. Non est illicitum vires fortiores et validiores fieri ex sua principia: eo quod sortiuntur mas per quas sunt humorum: sicut evidenter apparet in nervorum origine: et in processu demum eorum. Propter finem vero sciendum quod a nullis invenio adhuc diligenter ingrengere predictis duabus coleris egritudinem ponat color gere sed aut vomitu expelli: aut morte ex templo adduci: nisi Hauezoar et eius auer. collega: Inquit enim ille. febris que sit ex transito febris ephimere ad febre colericam: si fuerit de genere prassinae aut eruginose: habet accidentia magis fraudulenta et vir poterit euadere ab ea. Et si enaserit diu permanebit. et subdit ipsius demum signa dicens quod sit eius porissimus diuturnus: et terminus egritudinis sibi. Et pauci sunt qui ab hac imitatione euadent: et si enaserint erit hoc post multum studium: et egritudinis plongationem. Et possibile est ei remanere mala accidia et fraudulenta tpe longo. Tertio vero colligitur. Egritudine que ab istis proveniunt coleris: prassina vero et eruginosa sunt incurabiles: propterea quod non recipiunt digonem nec permutantur a calore naturali: imo corrumpunt formam specificam ipsius: sicut demum prius venenum. Quarto vero illius ponit ex hic causonem fieri ingens. Et peior species causonum est illa: que sit a colera zintaria vel prassina. Et illius porissimus longus est propter inobedientiam humoris illius ad digonem recipiendam. In septimo quoque si febris tertiana non fuerit ex colera pura sed erit ex vitel-

lina. hanc. n. voluit in tertio sentire Ba. fore adustam fo naturalium. Adorq; subdit. Vel prassina aut eruginosa non euadet hic a periculo maxio: et precipue cum fuerit ex prassina et eruginosa. Et mihi videtur ait impossibile quod aliquis ab eruginosa euadere possit: dicit et causonem per alios impossibile fore ex colera naturali. Ad id quod sunt sermones horum viro: quos si quis diligentia considerat: non solum ad alios sunt dissoni: verum et inter se satis dissentient. Nam zoar ponit esse possibile. cum difficultate tamen quadam gradum a febre predictarum coleraz hominem posse euadere. auer vero isti finem ad aduersus ait sibi videri impossibile quod quis a febre euadat ex colera eruginosa. Adhuc si he colere adeo ut ipsi et testantur sunt prave quo febris earum plongat et etiam porissimus. Quare et finem auer. causonem inducit: cum sit febris continua sine paroxismo: et he habeant paroxysmum. Aut quo generat causonem: si non sit a colera naturali: et non tamen put est naturalis. Non. n. fiet a citrina neque a vitellina non adusta: cum he sint frigidiores naturali neque et a vitellina quam in tertio vocavit adustam: quod in septimo ait quod vitellia naturali frigidior existit. Quo ergo faciet vitellina causonem: si frior naturali. Aut fortassis vitellinam nunc accipit coiter cum alijs non suans quod presumptum affirmare et imponere Ba. tertio. ut si vitellina adusta sit alia et prassina et eruginosa: distinguere nobis didascole. Aut quod dicunt hi viri ex neuz et est insolita valde. unde propter ista et similia auer. maxime sermonem non comprehendit. Dicitur igitur extra ipsum colera vitellinam duplicem facere. vna quidem per comixtionem predictam magis eius obtinentem nam: altera vero per adustionem et igrossationem sube: qua color iuenit Ba. igitur quod breuius naturalium fo generationem asignans humorum: cum in alijs eam tetigerit opusculis duas tamen coleras enodauit: naturalem vero et inalem: per colera quidem vitellinam perfectam quod per aliquam aliam aut diem omnem colera inalem duplici pacto gnatum modo.

Propter tertium vero sciendum cum alijs magis dico quod ex colera proprie eruginosa febris neque aliquid egritudinem potius causari: sed potius vomitu emittitur: aut morte repentinam inducit. In colera vero prassina dubitandum est vicibus. Quod autem ex eruginosa non surgat febris: neque ex prassina propter hoc quod non iuenio ab alijs egritudinem ab his coleris positam fieri. Isaac febrim quoniam de ipsis talem in corpe perfert sermonem: prassinam impossibile est in epate gnari: neque transit a stomacho: neque gnari febre: quod non tanto tpe in corpore permanet: ut putrefiat et febre generet. nam. n. se coadiuuat: ut ea a corpore expellat propter eius malignitatem. Quod si non defecerit ea expellere negens incendit corpus et homo moritur. Subditque igitur si talia de prassina accidunt: quanta maiora et certiora de eruginosa eueniunt. Et firmatur quod alimentorum tertio alie omnes colere videntur difficulter euacuari: et egrotate corpore viridi excepta. unde in dietis vlibus. Eruginosa peior et corruptibilior est prassina. Quare velociter destruit et mortificat. Ad et robor confirmat suppositis quibusdam pusillit quod natura non mouet nisi percepto noimento. Et quod huiusmodi colere pessimas habent qualitates acutas mordicativas: ac quod sunt in stomacho: proprieque eruginosa. Et quod stomachus est membrorum sensibilissimum et maxime os ipsius quod de accidenti. Ipsi. n. sensus inest propter naturalem et animalis. Et quod continetur in stomacho facillime educitur: quod propria ipsius enas-

videtur autem zoar et auer. sibi et aduersus prassina et eruginosa posse causari

enatio est p vomitū. Constantin⁹ de stomacho: Via vero que educit brevis et lara. Et surgat igitur nunc sermo talis: Natura non mouet: nisi pcepto nocumēto. Sed ex hmoi coleris precipit nocumētū: cū sint acutissime: stomachus sensibilissimus. Et omunt igitur ex stomacho: cū fiant i ipo ante qz egritudine iserant. Sicut eni natura habēs colerā odio: ipsam in chisti incarcerationi: ita et has statim studet expellere quātū potest: ne ipam interimāt: et ideo videm⁹ eas euomi inipolante. Sed cōtra non vī q: expellat: adeo confestim ex stomacho: vt egritudine nō gnēt: qm q: generat capillos virides: cū hoc fiat tps mora: potit et febrē inde causare. Sed capilli vī sunt virides: et p pzie in tpiibus cuiusdā. hīqz ab hac pueniebant colera cū sibi attestent: et et hebdomoda qlibet hanc euomebat piodice. Dōm dupl^r: aut velut apparebit q: prassina pōt iterdū febrē gnāre: vel q: capilli l3 efficerent interdū virides: nō tñ putrescebat colera prassina: vt febrē causaret: qm expellebat continue sicut et gnābatur nō putrescēs. p multas tñ ipsius gnatio nes capillos i viride colorabat: fumos isectos ea superius demandās. Amplius quecūqz febrē causāt humoralē: putrescere et cor petere o3: cū fumus putridus cor petēs sit cā febris pincta. Sed q: sūt ignis et vehemēti ignita nō putrescunt: et iō alia elementa ipurata putrescūt pter ignē. Talis vero est colera p pzie eruginosa: cū ipsa sit calidissima et siccissima. Verū hōc vī esse: q: pmo pma humor dī corpus humidū liquidū. Sed hmoi colere sunt humores: qd at est humidū et calidū pōt putrescere. Ab his enī causatur putredo: qto methauroz et. ii. de ige. Ad huc melia res siccior corpis putrescit et febrē gnāt: et colera filr nālis res corpis calidior distemperātia iē quali. putrescent ergo et febrē generabunt. Dōm q: he colere et p pzie eruginosa mime putrescunt: cum sint ignee sicce valde. Et qd dī pmitus humidū liquidū putrescit: dōm q: nō oē tale putrescit. D pōter eni q: in humido putrescibili non adfit calor adustiu⁹ et p densatiuus: vt hic humidū excludens vehemēti et psumēs. vñ pmo pma: zinaria generat ex prassina cū tñ adurit donec ei⁹ humorositas siccat. remanet tñ vtrunqz sub humoris nā. De nāqz colere p pzie qz zinarie sunt velut vlcera corrosiua nō putrescere potētia ipoz caliditate imensa et siccitate: apparens qto quarta. Aut dōm q: hmoi humor nō h3 tps sufficiens in quo putrescere possit: vt mor apparebit: ne qz melia siccior est hmoi colera: et marie postea: qm melie fm medicos inest nutrire: pp qd o3 aliquā humiditatez retinere. Verū est tñ q: aliqui pp hoc ptauerunt meliam nō posse naturalē febrē causare qrtanā: quarto pma. Siccitas enī acqista in colera: precipue in eruginola: pp id q: colera existit: et ppter caliditātē humidū psumētem itensior reddit siccitate colere nigre nālis. Rursus qd facit febrē o3 hre sufficiens tps: in quo ipsa valeat gnāri: vt effectus iducit: cūz tria o3 pcurrere agens vigorosus: patēs dispositus: et tps in quo agens patiēti applicet: dīa. 93. et. 94. Sed tps non reperit sufficiens: in quo ex eruginosa precipue possit febris cārī: cūz ipsa fiat mediante putrefactōe. hoc aut indiget tpe: cūz sit actio quedā et cōuersio humoris: vt febris iducat sit transmutatio plonga: pmitus eni o3 cām preter alias remotiores supesse pinctā: et sumū putridū ab ea resolutūz

cor petentē: deinde remissio illius sumi a corde in totū corpus. Ab eo nāqz febris in totū demandat subiectū: nisi fuerit impeditiuū. Colera igitur p pzie eruginosa febrē nō causabit: neqz vlr egritudine sed mortē festinā: nisi vomitu expellat: vel forte secessu. Et ius. qdē vomitu sequūt qnqz dolores oris stomachi adeo vehemētes: vt accidat spasmus: syncopis: desudationes frigide: et puitas pulsus oimoda. ii. dinge. Sed circa id dubitare ptingit: q: dictū putredine tps expetere. Qui⁹ pū scribitur qto pma: Putredo non h3 tēpus: et puerio sanguinis in coleram nō sit nisi in tpe. Dōm q: id sufficienter onsum dīa. 89. Nō enī intēdit dicere. a. q: putredo nullo mō h3 tps: cum sit alteratio quedā ad febrē: et ois alteratio sit vere motus: stat in tpe qto physicoz. Is vult inotescere q: tps minus est quo ex sanguine sit putredo eo quo sanguis in colerā trāducit: cū plures hic regant motus et trāsmutationes. Ad aut huiusmodi colera precipue eruginosa vt dictū sit adeo venenosa ostendit: qm venenū ē humiditas subtilis horribilis qlitatis. Dīa. Et qlitas veneni est diuersa: q: aliqd qd est ppinquū humorib⁹ puenitibus corpi: aliud qd extat lōginquū et aliqd qd h3 qualitātē venenosam prauā. Et ideo cū he colere sint tales: non est mirū si natura conatur eas expellere maxie vomitu. Mā eo educit multe spēs humorū phlaticoz: colericoz: melicorū: et spēs veneni diuise filr. et sanguis euomitur interdū: qto interiorū. Neqz et mirandū si hmoi venenum in corporibus generatū: cūz sit qz titatis multe possit mortē inducere repentinā: sexto interiorū: qd menstruu retentione corruptū: et maxie sperma in subito a coitu p pzie abscessis pōt egritudines pnciosas et mortē inferre festinā: cum videm⁹ ex prauissimo araneaz veneno: et precipue scorpiorum synthomata seuissima et mortē contingere non parū. Similiter videmus mēbū stupefieri ex tactu modico torpiginis et a tactu etiā saluē canis rabiosi. Merito igitur menstruu et p pzie spma corruptum: pōt in venenū deduci. vñ Dīa: p fortasse ex spmate est aliqd simile veneno. Pōterit et non minus q: humor paratus: in venenū pueri: cum fuerit violente qualitatis et locus aptus in illud. De colera vero prassina non simpliciter enunciatū q: febris ea possit gigni et maxie cum non sit condensata vt eruginosa aliis plus possit admisceri humoribus. Generat et non solū in stomacho verū vt dictū et in venis vt alijs cōiuncta humoribus non sit et vt eruginosa nature odiosa vt statim pcepto expellat etiā nocumēto ne qz putrefactioni resistens. Ad fortassis vī concedere. a. quarto pma inquiens ipsam fieri ex chimi subtilibus plurimū quoz est colericū vehemētis subtilitatis et pfundatio male substantie venenose cū iam accidit putredo in corporibus calide pplexionis sicce valde. Ista vero mala substantia venenosa q: pfundatur colera fm plurimū videtur prassina cum ipsa dicta sit de genere fore venenorum. Et ego quidez febrē istam in iuvene quodam vidi complexionis sicissime et calide etiam valde cum accidentibus huiusmodi vt calore vehemēti interius et siti frigiditate extremorum: syncopibus aliquando et affligebat per tertium maxime qui fluxu largissimo ventris superueniente colere prassine aquose cessant febris. In cuius etiā fluxus ob virtutem laboratum fuit re

strictione: et iste quidem inappetibilis factus vix deglu-
tiet et nihil sumens: circa septimam ab inde tabefacit
expirant. Recte namque illa prava colera ipsius spiritus
et cor vulnerauerat inatos. Et quoniam que sunt humidi co-
lerarum raro emergunt: auctores videtur sibi aduicem
discordare: cum huius artis plurima et experimento magis
quod ratione capiantur. unde de his que raro contingunt certifica-
ri non possunt interiorum quanto. Propter quantum vero ad pri-
mum quod dicitur visum. Ad aliud dicitur quod febris illa non
fuerat vera: sed quedam potius inflammatio ex conamine
vomitus consecuta et dolore. unde. de inge. non ponit fe-
bris: sed tamen. 4. accititia preteracta vel quod se. ex alia perat
ma. Ad aliud dicitur quod he colere sunt deteriores: melia
subtiliter terra fermentate terra. Sunt. n. calidiores et
acutiores. l. n. illa melia in terra ebullitionem et ferme-
tationem iducit: non tamen sic calida et acuta ut he. Sed
sui quidam hoc causat dimicitatione seu acredine: sic ace-
tu ebullit super terram et fermentat: non sicut aliorum: aut fru-
tibus feretis euforbium liquor cum non est adhuc definitus
in gummi. Egritudines etiam quod sunt ab hac melia non sunt pu-
trefactione: sed magis quodam corruptione ita quod ipsa est apta
egritudines carere sui minori acuitate et tarda penetra-
tione: non autem colera et proprie eruginosa cum natura ipsam
non patiatur tempore. Ad aliud dicitur quod humor duplax destitu-
itur a regimine nature: aut quod natura non laborat circa ipsum in
preservando et reducendo eum si peccet ad benignum. Et
sic hic humor derelinqitur a re. nature. non autem sanguis
aut phlegma. Vel dicitur destitui: quod natura non curat de
ipsius expulsionem: cum non infestet ipsam eo quod quali-
tates non habeat vehementer excessivas sicut aliquod melia
et precipue phlegma quoddam. Mo. n. hec mouet: nisi pre-
cepto lesiuo apparens tertio naturalium: et ita he colere
non derelinquuntur. ut declaratum a re. nature: imo
quantum potest studet eas a corpore auertere. Ad ali-
ud dicitur quod l. colera prassina generatur interdum in vasis:
natura expellit eam ad stomachum si fortis fuerit. Aut di-
ctum non fore impossibile generari ex ipsa febre synco-
palem minutam subtilem. Ad aliud dicitur quod l. he due cole-
re ac eruginosa proportionem habeant cum febre non tamen cum
eius ipsius. i. putredine ut ostendit. Sine vero ipsa febris
non constituit humoralis: neque ois calefactio febre in-
ducit putredinis: sed vehementer in qua sumus putredis
cor perit: et ipsum est usque calidum non statim pimit sed se tamen
inde ad oia corporis demanat membra. Ad aliud dicitur
quod multa venenorum quod sunt talia a totum forma specifi-
ca dicuntur: ut appet de veneno scorpionis et aranee: ma-
gis tamen sustinetur a natura: quam humidi colere. non enim
sunt tante quantitates. Sunt. n. ut venena in multa
quantitate suscepta: quibus irritata natura mor superius
vomitu foras educit: aut inferius quam parum ledentia
quod mortificassent siquidem retenta. Neque et he huius quali-
tates sic perniciosas et acutas propter quod natura cona-
tur illico expellere nocumetum inde precipies et ipsarum
acumine vehementer. Et proprie cum stomachus sit mem-
brorum sensibilium. Sicut et venena que exhibentur: alia
dulcibus admiscetur: ut eorum mala qualitas occultet.
unde natura subdulci decepta venenum ad se trahit: propter
quod precipit quarto. 6. quod quod timet ne in potu sumat ve-
nenum: ois sibi precauere a cibis diuturnum saporum in ace-
tositate: aut acuitate vel dulcedine et diuturnum odo-
rum. Sunt et venena perfida: necesse cito inducunt plu-
rimum subtilis substantie ligide. Ad aliud dicitur quod trans-
latio illa prava est. non enim ponit seriem rectam Hippo.

sed finem solam: et illam interdum perfecte: sicut ex trans-
latione est per arabica. Sed in ea hic et ubique vbi ois et
finem sapit Hippocratis. Cuius quidem series. Vi-
cus autem siue perfectum et. Arabica vero sibi consonas:
Quando fuerit in corpore infirmi vlcus. Mo ergo loqui-
tur Hippo. de antracis siue carbunculi idem exitis cole-
re: vix vlcus: nec huiusmodi color causatur ex cole-
ra prassina seu eruginosa: sed viridis efficiatur siue li-
uidus: sed ex melia coacta adusta. Ingt. n. quod quando
vicit in corpore humor melius est color eius aut lividus
aut viridis.

Differentia. 92.

Quod in empiala non sit frigus interius et ca-
lor exterior vix per Isaac febrium quanto huius
oppositum scribentem. Adhuc secundum Ba. febris
generat in corpore: quemadmodum ignis ex lignorum
inflammatione. Sed in hac calor est magis in parte interna
et profunda lignorum: quam in parte exteriori aeri apta. Et
igitur in empiala phlegma vitreum in quo profundatur sit
in corporis profundo illi caliditatem inducet foris secus
vero frigiditatem non potens sui frigate febre calefieri ois
quaque. Rursus: febris empiala sit ex phlegmate frigido
in profundo putrefacto cum sit humoralis: putrefa-
ctio vero sit a calido. Quod autem tale vbi est calefacit.
quo vero deficit frigus ostenditur: quare in empiala
color erit interius et frigus exterior. Quod autem in
lipparia frigus sit interius et calor extra monstratur:
quoniam sit ex colera sola vel coniuncta phlegmati vitrea: aut
melic: sed colera petit exteriora calefaciens phlegma
quoque vitreum et melia interiora. Galen: calor est in par-
te ad quam tendit. humidi autem est exterior superficialis:
cum eius motus sit de centro in circumferentiam. Et
lesient itaque exteriora in ea: et in frigidabunt interiora.
Cuius contrarium sentitur Serapionis sermo: et
quarto prima habente. In empiala interiora in frigi-
dari: et exteriora calefieri: in lipparia vero e contra quo-
rum tangentur consequenter motus. Quod autem
rolis diuersitas caloris et frigoris in neutra hanc pos-
sit existere probatur: quod febris procedit a corde per ar-
terias et venas in totum corpus: sicut ratio testatur ip-
sius. Quod autem humidi simul vitramque partem cale-
facit interiori. s. et exteriori: non itaque et reliqua. Pro-
pter primum quod sciedum quod quod sit calidum: quodque frigidum: et
quod interius: quodque exterior: notum extat et multis. Est
autem empiala dicta grece super alia: eo quod calidus est super
frigiditatem: aut vitramque super alteram: quod frigus sit vbi
quod vbi ostenditur coniungit cum calido secundum Ba. et Galen
ab. Epi. namque greci supra importat et alia. alia inde epi-
ala. Lipparia vero dicitur quasi pinguis. Lipparia. n. pingue
Sicut namque pingues calefaciunt interius: et frigescunt ex-
terior: eo quod calor obsessus non possit se in exteriora pro-
tendere. unde phlegma. s. Propter quod pingues vehementer
frigescunt: sic et in hac evenit febre: quare vix Galen
ab. tisiuriam noiare: et tunc sanius de ipsa alii prom-
lerunt quam Isaac hanc rationem nominis sequentes. Am-
plius sciendum quod febribus simplicibus seu compo-
sitis dispositiones contingunt diuersae caloris aut ma-
terie causa nominibus differentibus designare. Qui-
busdam. n. febribus inest multa imixta humiditas et
vocatur londinis. Cum vero calor fuerit adurens in
tensus causam dicitur vel incendium. Quod autem is et frigus
sit in interioribus fuerit et exterioribus prode empiala
dicitur ex phlegmate vitreo generata. Est et febris in qua se-
titur calor in interioribus imixtis: in exterioribus vero re-

por: Quod ex viscositate contingit humoris et grossicie: ita ut calor non possit petere exteriora: que lusura dicitur. Est etiam alia in qua frigus in exterioribus sentitur grane: que acromidos dicitur. i. pruinosa. Si ita quoque reliqua in qua calor est interius intensus et nocivus et quod vapores eleuant acutissimi: cum humor non sit viscosus plurimum: que febris appellatur tinidos. s. theoricæ. Propter hunc vero sciendum quod auctores differentiam valde circa hanc differentiam sunt locuti. In libro. ii. de distempantia inequali. 7. aphorism. secunda pronosticorum et alijs cum. s. theoricæ dicitur ut apparuit quod epiala sit febris in qua simul sentitur calor et frigus secundum omnes corporis partes. unde secundo febrium: Empiala ca. 6. febris proprie nominatur: in qua simul febriunt et rigor patiuntur et utraque sentiunt secundum idem tempus in omni particula corporis. Quod et proprii nominis videtur probata etymologia inponere. Tertio quoque simplicium pharmacorum scribitur quod est febris in qua habens eam inuenit tremorem et duritiem in toto corpore hora una. Et hec quidem febris erit illa: quam. a. circuloquens ait: si febris in qua sit una que quod duarum rerum in unoquoque duorum locorum. Est autem lipparia febris in qua calefunt interiora et frigescunt extrinseca: et quod secundum Galenum. aphorism. 4. et ad febres perniciosorum apertum interiorum extenditur a quibus sit attractio a toto corpore caliditatis velut a vincta. Tertio quoque simplicium: Lipparia est febris in qua interiora ventris incenduntur: et eius exteriora sunt frigida. ac et de distemperantie inequali: Mō tñ a Ba. inuenio ex qua materia determinate ac quod generetur. Isaac autem et. a. cum Serapione in empiala et lipparia videntur satis discordare: non solum in nominum alteratione: verum in opposita eorum assignatione: et precipue in empiala. Inquit enim ille cum ar. pbl. 27. quod empiala est febris interiora incendens et exteriora infrigidans: cuius materia est phlegma grossum vitreum. Eius quoque quedam pars est putrefacta: quodam vero melle. putrefacta quidem febre generat. imputrefacta quoque sui natura congelationem causat. De lipparia quoque sentit quod eius materia sit colerica cum phlegmate vitreo aut cum humore mellico mixta differens ab empiala: qua illa calefacit interiora et exteriora infrigidat: et pororum foramina operat: ne fumus dissolvatur. In lipparia autem etiam hec sunt tria. Interiora enim sunt frigida: et exteriora calida. Huic quoque. A. cum Serapione aduersus: dicit quod in empiala infrigidantur intrinseca: et calent extrinseca. Eius materia est phlegma vitreum prehensum in occulto et profundo quod infrigidatur ubi est. Sed cum ei accidit putredo: spargitur ex eo vapor eius quod putruit: et dissipatur et inflammatur in exterioribus. Cum enim esset gerens antequam sibi superueniret putredo non sentiebat frigidum ipsi aut calidum: cum non dum esset putrefactus: Materia enim interius frigida in loco fortiori agitata calore frigidior sentitur: ut glaciei monstrat dissolutio. Si fumus autem a materia putrescente deductus ad que extra calidior precipit. Sicut mictura in balneo corpore reddito calido designat. Lippariam vero ponit fieri ex phlegmate: aut ex colera grossa quoniam. Modum autem generationis ipsi ex phlegmate dat duplicem. unum quidem quoniam cum phlegma inflammatur extrinsecus et putrescit illic calefacit. non enim resoluit nisi quando calefacit exteriora corporis. cum sparsione vaporis calidi. Propter etiam calorem intus exites ad ipsum sum attrahit reliquum cum virtute: ita ut pres extrinsece infrigident illo deserte: et maxime si phlegma vitreum partes operiet: et possideat exteriores. Alium quidem quod mul-

totiens resoluitur vapor ex phlegmate: quod non putruit: sed eleuat calefaciens: a quo calidum spacio paruo associatum separatur modo quo calidum recedit vapore ascendet aque: ut apparet in terminis. Et merito quod fuit radicaliter ante putrescere frigiditatis imense. Si ita autem ex colera grossa quod ea pauca intrinsecus latens putrescit: et illic calefacit. Et cum non resoluit aliquid ex ea evenit quod dicebatur in primo modo lipparie phlegmaticæ. Concurrunt enim calor cum virtute ab extrinsecis partibus in que intus. Circa predicta dubitatur et primitus de empiala iuxta Ba. cum ponat in ea calidum cum frigido simul per totum sentiri. Quod non videtur: quod hec sunt contraria. Huiusmodi vero nequeunt una commisceri omnino: cum unus alterum a se depellat.

In oppositum: quia ut tactum in empiala calor et frigus in eodem sentiuntur loco. Amplius. a. tertius ponit febres lipparia et empiala quasi ex his duabus congestis: quam circulo locutione nominans dicit unamquamque duarum rerum in unoquoque duorum locorum fieri. Irides de lipparia hesitat secundo: quod aphorism. quarta: Lipparia potitur ex apate phlegmatica interiori: vel crispila consurgere: quod nulli exprimentur patenti. Quoniam quidem ad primum quod eundem locum possumus audire dupliciter. Aut verum et indivisibile: et sic calor ac frigus simul in eo fore non possunt. vel sensuale et commune: et sic una existere possunt. unde de distemperantie inequali. Mō sit accipere particulam sensibilem in qua non existat calidum et frigidum: seu quod lipparia sensus indicet calorem et frigus simul esse: non tamen intellectus. Iudicium enim sensus non est adeo ratum ut quod intellectus: quod ostendit quis circulus apparere verus oculo: manum tactus. non autem circina circumducto. Boetius musice quinto. Quod etiam denotat imago ex varijs constructa coloribus: minuta tum quidem prope percipiuntur ut sunt diversi de longe aut unus apparet ceu et vasa in partem specula videtur distant colorum suppositione. Sicque in proposito. Ad aliud quod dicitur aliter accipit Ba. cum ad alvabbate empialam: ut apparuit quod Serapio et. a. eius amplius consequens rationem nominis quam Ba. enim dicit empialam. A. circulo locutione ut tactum exposuit. parum enim de nominibus curavit. Ad aliud hesitatum quod dicitur. A. cum Isaac ponit lippariam fieri sine apostemate galeni. aut multoties cum eo: habet tamen modum lipparie secundum illos precipue: cum ea quod intra ardeat: et rigeat quod extrinseca. Varij igitur sunt in his febribus intellectus. Nec igitur est diversitas in his febribus inventa brevis recollecta: et proprie in Isaac et. a. Isaac enim videtur fortassis propter translationis defectum ab alijs deviare. Practice tamen latinorum videtur cum non auditis alijs simpliciter imitari. Propter tertium quidem sciendum quod phlegma vitreum vel est multe quantitatis vel paucæ: vel simul computrescit aut non. si quidem fuerit paucæ quantitatis ut natura simul possit ipsam putrefacere tandem et diutius tunc calefaciet interius ubi erit putrefactio absconsa vehementer ita ut prius vapor hic resolutus tendens in extrinseca redibit ad frigiditatem cum fuerit eius materia prius frigida valde aut secundum diversitatem putrefactionis phlegmatis et imputrefactionis: quod videtur Isaac sentire. Si autem fuerit multe quantitatis adeo ut natura non possit id una putrefacere et sibi diutius quod interius est motum calido potentia infrigidandi reducetur in actum illius ceu cum nix liquefit calido motu infrigidat magis tum propter actionem contrariorum: tumque subtilitatem

Vapor autē hinc resolutus a calido retinebit adhuc
qd eius. ita vt sentiatur frigus iterius et calor extra.
Quod dicitur. A. tenere. Sa. autē cū Daly. sane sentit
in hac febre oēm corporis partem vna calefieri et ifrigi
dari: ppter phlegma putrefieri ptem: ptem vero mi-
nime: qd nomē denotare dcm est expositum. In lip-
paria autē non tū opponitur aduicē Isaac. et. A. cū
cās nō suscipiāt ex duo: sed ex diuerso magis vt ap-
paruit ex alia cā et mō sentit ipsam. Isaac surgere et
ex alijs. A. cōsonās pampius sermoni Sa. volen-
tis in ea calore occultari vebemēter in interiorib: si-
cut et ipsi attestat Serapionis fili. Ad et magis ap-
probo. Ampli⁹ nosce q si mā accida et vitrea desup
pres moueat sensibiles: ita vt pputrescat mīme rigo-
rem siue frigus iducit absq; calore. Quod si āplus
mora in putredinē quādā moderatā deueniat: febre
iducet empialā: in qua fm oēm partem sensibile calor
et frigus sentiāt vna. Si vero ampli⁹ putrescat pcedit
qdē frigus vt in quotidiana: supuenit autē calor febrili
supato eo vt nequaquā in augmēto percipiāt: et ma-
xime in statu porisim: febriz fo. Sufficiat itaq; hic
breuis sermo i hac inuoluta et vtrinq; pbabili hmoi
febriz cārum assignatōe. Propter qdē qrtum ad p-
mū qd dcm iam apparuit. Ad aliud dcm q sua vis
pcedit. Aut vey id nisi aliqd ipediat. Impediēs at
ē cetera ps phlegmatis vitrei iputridi que mouetur
Ad aliud dcm q l3 ps iterior incipiat putrefieri: statiz
tū occurrit phla vitreum motū iputridū fm. A. in-
frigidās. Ad aliud de lipparia ē qd dcm apparuit.
Ad aliud filr pz considerata cā differenti: et mō ge-
nerationis lipparie fm Isaac et. A. Ad aliud d3 fz
A. mouentē hanc dubitatōem: q in hmoi terminis
attenditur vna conditio vt nō sit quod phibeat: sic
diffinitur aqua frida et humida quando dispō eius ē
fm suam naturā: et nō fuerit quod phibeat. Silr qz
de grauis descensu. Dic autē est phibens humor: vi-
scosus: fridus: inclusus: aut etherogene⁹ et diuersi-
mode situat⁹: vt oñsum ex talium febriz gnatione
modo.

Differentia. 93.

Mod ethica non fiat incipiendo videtur per
fm crīsum excusantem se a determinatione
signoz ethice: ita nulla ethicarū in pms die-
bus: sed tempore pcedente perficitur. Alia transla-
tio. Nec qdem febris non accidit a principio. Nec
idem sonāt sermones Serapionis: et theozice. s. am-
plius vnūquodqz agens opatur in mām dispositam
magis et non in dīam. Actus. n. agentū sūt in pati-
ente et disposito: cū forma ppiū appetat suscepti-
uū: spūs aut humor dispositio est mā ad inflāmatōez
qz mēbz: eo q substantia ē subtilior illo: et ois talis
plus recipit passionē febriz primo: simpliciū quarto
et primo fa. Quod roborat: qz ē febriz vt appet pri-
mo eaz declarāt ex caliditate exterior: primitus enī
accendit caliditas in aerē balnei: deinde in aquam et
postea in parietes illius. Adhuc quarto pria. et Isa-
ac ē febriz primo. s. febris mediantibus spū et san-
guine vel nālī calore se per totū disseminat corpus.
Nec autē fore non potest: nisi primitus in spū et sāguī-
ne idest humor et calore nature calor fundetur extra
neus: quare videt q omnis in primis febris sit ephi-
mera aut putrida. Rursus: o qz parum est q quarta
na accidat incipiendo. plurimū nanq; euēnit in suc-
cessionē egritudinū putridaz diuersaz dia. 90. Et

autem materia quartana: qz humor magis conueniat
alijs humoribus: q sepius febrem inducūt incipiendo
qz cum materia ethice que est substantia solida sen mē-
brum: tūc nanq; fiet ethica incipiendo. Idem: si
ethica fiet incipiendo iam non esset ethica: cum susci-
pere dicat quid in dispōne fore: ethica vero habitua-
tionem: vt apparebit in his que deinceps. Ethica ita
qz incipiendo mīme fiet. Oppositum hoz scit ga.
in pluribus locoz de differentijs febriz cum. A.
zoar. Auer. cum alijs medicis vniuersis. Quod et
rōnibus confirmatur. Cum enim omnes alie egrit-
tudines ab eius occurrant principio: ppter quid b
non similiter alijs. Adhuc cum de ratione acciden-
tis sit vt morbus sequatur velut vmbra corpus: ter-
tio de accidente. et. ii. de inge. si ethica semper alios
comitaretur morbos potius accidentis qz morbi ra-
tionem induet: cuius contrarium notum cū tria ge-
nera sint febriz per se morbus existentia. Ampli⁹
non agit agens: nisi patiens eius sustinere valeat ac-
tionem. Cum agentis ad patiens oporteat pportio-
nem interuenire sicut mouentis ad mobile: et intelli-
gentis ad intelligibile. Spiritus autem aut humor
corpora subtilia non sunt apta impressionem agen-
tis prepotentioris susceptam etiam sustinere verum
fm mēbra ptransiens sulcitur solidiora. Itaq; ethica
fiet incipiendo. Propter primū: vey o sciendum
q ethica qd habituata importat. ethicon enim grece
habituatum latine. vnde. s. de ingenio. Dispositio-
nes facile solubiles vocant habituales. i. qsi dis-
positionales: que autē non tales habituales. habitus
enī fm Boetium in predicamentis est dispō firma
velut dispō habitus infirmus. Ethica quoq; habi-
tum importat: aut qz cum difficultate vel impossibilita-
te sepatur cum habituata pmanerit: vel qz subiecto
solido: puta mēbro aduenit. A. quoq; facta cum dif-
ficultate remouetur impressio. Est autē ethica in plu-
ribus dispōnibus similis pms: et ē differēs ab eadē
habent. n. se velut excedentia et excessa: Isaac febriz
fo. Nam pms vno qdem modo cōsumitur pro oī
consumptōe ex quacūq; emergēte cā: sine ppter na-
turam siue nālem. qualis est dispō que accidit decre-
pitis cū morti appropinquāt: vñ almanzoriz quarto
Qui tali custodiunt regimie possibile s. t vt ad decre-
pitam longo deueniāt t. e atq; pms. Ethica hec p-
portionalē senectuti que qdem euēnit non parum ex
egritudine quādā consumptiua. Sumitur et p illis
q ad ipsam sunt dispositi: aphorizmoz tertia. puta q
collum habent longum: et epiglotti foris pminentes
et pectus strictū carne nudū cum humeris eleuatis
et tortis cruribus et hmoi pms in plus qz ethica fe-
bris septendit. Est et pms que corrupcōem importat:
cōsumptio ois corporis cū vlceratōe pulmonis.
Et hoc qdem modo ethica pms superat. Itaq; ois
sic pms ethicus factus est: et non conuertit cum
multi ethicam patiantur sine pulmonis vlcē. Talis
quoq; ethica velut accidens consequitur ad pms
Cum enim pulmonis aut pectoris sanies non expur-
gatur: libere effumans in cor ipsum inflāmās febrez
inducitur ethicā. Ethica quoq; vt innuebatur per p-
us duplex existit. Quedam quidem est cum febre:
est calor extrinsecus fixus in substantia membrorum
ipsorum prohibens operationem eozūq; naturalem
consumens humiditatem: coll3 tertio. Qui quoq;

uxatq; sanano
16. pms

ethice febris multiplex assignat modus distinguendi
 Quidā enī ipam penes corporis humiditatis distin-
 guunt. Humiditates autē corporis sūt quatuor: ut inuit
 septimo de ige. quatuor siccitates distictē illia oppo-
 sitas. Eas quoq; Serapio exprimit sexto: et Isaac fe-
 briū pmo et so. Et q̄rto pma: et. 12. ipsi aialium et c.
 Quax eē et numer⁹ dīa inotuit. 33. Scd; has quo-
 q; quatuor humiditates vī Isaac interdum spēs quatuor
 ethice distiguere cuilibz suā spēs ethice adaptando.
 nōnūq; No tres solā magis pñciat. Eōt tñ tres ip-
 sius spēs distiguat: ita vt i pñis duab; humiditatib;
 pma p̄cidat ethice spēs theorice. s. Serapio tñ et isa-
 ac ponūt magis putridā ex ipa fieri. Et veritas ē for-
 tass: q; huic putride tādē associat ethica. In tertia
 quoq; fa. In quarta No tertia. Has at humiditates
 s. q̄rto pma: cū febrū pmo nitit oñdere: et pñis ethi-
 cā illis occurrēt p humiditatē triplicē in lucerna exi-
 stēt. Est nāq; i corpe lucerne oleū effusū. qd duab;
 pportional humiditatib; pñis. Est et humidū i cor-
 pore licinij iā ibibitū: qd tertiē redditū ē humiditati:
 tertiū quoq; humidū ipsi licinij radicale: qd ptes cō-
 iungit et retinet i adinucē qd quarte pportional hu-
 miditati: vt ē dīa iducit. 112. Et hic ethice mod⁹ cū
 noibus eius terribilib; icurabilis ē nisi manu sanari
 pñciat diuina. Et ista qdē sufficiētior vīsa ē modorū
 ethice distictio. Quidā No distixerūt ethice spēs dicē-
 tes: qm nō est i humiditatibus p̄pinq; t̄pis coagu-
 lationi: et sic pma p̄surgit spēs: aut in eis q̄ sunt velut
 caro: et hec scda: vel i mēbris radicalibus duris: q̄lia
 sunt ossa et nerui: et ipa tertia. 10. apparens de ige. Et
 iste qdēz fmo verificat ab. a. cū ad priorē fuerit redu-
 ctus aūdictū. qm si denotet ipso q̄ p̄mū qd finit: ethi-
 ca est humiditas p̄pinq; t̄pis cū coagulatione: nō erit
 fmo verus cū hoc: scda efficiat ethice spēs. et nō pma
 vel p̄ter h̄ sit i cordis subā. Hoc aut vī febrū pmo:
 vt q̄ qm cōplexio corporis naturalis inflāmat: et nō ad-
 huc humiditas p̄sumit exns in ipso: s; velut ebullitio
 oñdit: pma cōsurgit ethice spēs. Eū at hec ebullitio
 ad p̄sumptionē p̄cedit: scda efficit spēs. Quādo No
 mēbra similiū p̄rium ledunt: vt vene nerui et h̄mōi:
 tūc erit si tertia. Et bi qdem oēs modi sane intellecti:
 idē satis vident p̄tendere. Est quoq; et modus distin-
 ctionis ethice satis famosus: vt q̄ quedā ipius diffici-
 lis cognitionis et facilis curationis. vt pma ei⁹ spēs.
 Quedā quoq; facilis oīno cognitōis et ipossibilis cu-
 rationis: sicut tertius est modus: Scda quoq; spēs
 mediū obtinet cognitōis et curationis. Et ista qdē di-
 stinctio magis oñdit modūz q̄ rē. pp qd p̄dicte hac
 magis faciunt scire: Et scias q̄ ga. febrū pmo: et ali-
 bi noiat simplr ethicā p̄mā et fm maiorē p̄tez scdaz ip-
 sius species puta cū nōduz deficcāt humiditas cordis
 nā cuz deficcāt i sine scdē spēs: et itertia dī tabes. fm
 vero. a. adubul. Est et alia senectutis dicta vel senij
 qm aduenit ex ea i hora senij. qd accidit in fine maraf-
 mi. et ipsa est siccitatis dñiū sup totū corpus absq; fe-
 bre. Qui⁹ qdem cā vt plurimū est frigus cū virtutis
 ibecillitate: vñ mēbra nutrimento carent. catur etiā
 ex petu aque frigide qm dispō nō affuerit. Eam qm qz
 causat medicus faciēs febrez ethicā marasmonem p
 potuz aque frigide: et i ipsius p̄iectionē in hanc qdēz
 minus deterrentē trāsire vñ. 10. de ingenio Adelius
 est in frigidā discrasia trāslatus hoiez cuz spe benigna
 efficientes qd et piclitari: q̄ sine spe perire certissime

pp̄ter qd ifrigidam⁹ oīo ethicas febres p̄festim ante
 q̄ venientes i tabē moriāt. Nō enī q̄ certissime ta-
 befactus est tentabim⁹ sanare et si calore eius extin-
 xerimus. Sed siccitas derelicta senectutis hoīem p-
 mittit tanto victuz rpe quāto resistant solide p̄ticle
 ad vltimā senectutē s; fieri at icipiēdo itelligo ethicā
 cū nulla aliax febrū aīcesserit ipsaz: neq; ephimeraz:
 neq; putrida: vt alia q̄cunq; cāz: imo prima calidi-
 tas in corpe accēdat cordis ex cā quadā forti: et si oēs
 febres fundant in corde: ista q̄ maxime i eius figitu r
 subā. P̄p̄ter fm at sciendū q̄ alig rudiū audiē-
 tes sufficerent fmōnē p̄dictūz Bal. et ante missa
 motina dixerūt ethicā icipiēdo nime fieri. vñ febrū
 um pmo: Quare qdā estimant neq; aliter posse fieri
 hāc passionē talē: nisi ab egritudinibus p̄euntibus
 mor dicendis. Decipiunt ēr alig illic ex serie Ba. ta-
 li: Ethice cū sine causis p̄catarticis generet: nūq;
 ab initio iuadunt. sed trāscendunt ex his que sunt ex
 putredine. Dicendum q̄ his sermo non simplex: sed
 magis conditionalis et cōsequentis destructio: vt ap-
 parebit diligenter intuenti cundem: et consequentes
 post plurima. Quorū qdem et aliorū amplius defect⁹
 videbitur consequenter aperte. P̄p̄ter tertiū q̄
 de3 sciendū q̄ febris ethica vt plurimū non occurrit
 incipiēdo: v̄x alias consequitur febres et eg- itudi-
 nes. Raroq; incipiēdo aduenit cuz eius cā raro oc-
 currat. vnde febrū primo Ethice febres fm duplicē
 sunt modūz. quandoq; enī p̄p̄ter causones q̄mul-
 tum prolongatos: vt et humiditatez corporis cōsumāt
 cordis. Interduz vero adhuc manente cordis humi-
 ditate febrez accendunt velut lucernaz flāma ex lici-
 nio. s; it etiā ethica non pax ex emittiteo. vnde q̄rto
 prima. Emitriteus qm qz est de febris magis inter-
 ficientibus qm p̄ducit ad ethicam et egritudines
 cronicas: et difficiles. Eōsurgit etiā ipsa vt apparuit
 ex p̄tisi antecedente. nōnūq; vero ex empimate et
 vñnerfaliter ex apostemate intus maxie sanato: et p-
 p̄ter subtiliationē regiminis et p̄hibitionē infridatio-
 nis: vt potus aque: et p̄pter modicā obseruationē la-
 teris cordis cum rebus infrigidantibus de foris aut
 de intus. Multotiens ēr in ipsam cadere facit medi-
 ci necessitas: p̄pter casū virtutis et frequentia synco-
 pis dātis in potu viūū et aquā carniū et medicinas ca-
 lidas vt de musco. s; it ēr vt tactuz interdū icipiens
 ethica. vñ ga. ibidē: Vna qdē ethicaz gnatio dicta ē
 mihi. reliqua vero est cū a principio euadunt p̄festim
 p̄mā generationē similē faciēs ephimeris: vt tri-
 stitia ira et labore ampliori simul cū estu facto. Deci-
 mo vero de ingenio: Rursus ex causonidibus in ta-
 bē: aut a p̄ncipio ipis cōfestim ethica p̄tingit febrez p̄-
 filiens causonidē Isaac quoq; hāc distinguens ait q̄
 ethica quedā est cuius cā est alius morbus: alia vero
 cuius cā non est alius morbus: que cōsurgit ex inflā-
 matione humoris existentis in p̄cavitate venaz et ar-
 tariaz cordis. vñ recolligēs ait. Quia cōpleuimus
 cām ethice q̄ est p̄pter alium morbū et cām eius que
 non est p̄pter alium morbū. sed per se. et c. a. No po-
 sitis causis quibus febris euenit ethica consequēter
 subdit Logisimū est vt accidat ethica incipiēdo
 q̄. sint membra radicalia iam inflāmata: et nō inflāme-
 tur humor siue spūs ante illud: imo o3 vt calefiāt illa
 in p̄mis deinde fm p̄cessionēz dierum calefiāt ista
 nisi accidat causa fortis valde. Sermonem quoq; de

et spēs ethice feb.

ethica senect.

hoc assumpsit 30ar ita. Una sit spēs febriū ethica dca: que ut i plurib⁹ nō arripit p se pncipalr: s; segf aliqz febriū crenicaz corp⁹ exiccantiū: ipz qz dissipatiū. qñ qz ēt sit pp febres diei. Collz qdē qrtō. Raro acci- dit febriū ethica: nisi post alias febres: sicut post ephi- merā i corpib⁹ ad hāc patis: aut post aliquā ex putri- dis. Preuenit at p se i his qui nā ficiores ⁊ calidio- res viuētes in laborib⁹ vigilijs dca subtiliori: et am- plius si cū hui⁹ aeris dispōne ⁊ regionis in irā vel tri- stitiā puenierit: febriū primo. Ad utiqz sūt sermones quos de principatōe isti⁹ febriū p se: aut post alias il- lustres iduxere. Qui ēt fm vtranqz eoz pte pnt rō- nib⁹ decorari. qd. n. i plurib⁹ ethica morbos cōcomi- tet alios oñdif. Lū vñūqz agēs vt tactū in mām formā iducat sibi dispositā: plurib⁹ cāis caliditatē in- ducētib⁹ in corp⁹ mā ampli⁹ disposita ē spūs: q ē lē- tectū febriū ephimerē: aut hūor q putride qz mēbz i quo ⁊ ethica fiat: eo q rari⁹ cā adeo vehemēter i- pressus occurrit corp⁹. sicut ēt in vniuerso cōspi- cim⁹. In eo. n. effectus grādes mirādi rari⁹ occur- rūt. Amplius natura tuē in quātū pōt solidā pte pu- ta mēbz spermaticū: qd ē subiectū ⁊ sustētaculū eo- rū oīum que sūt in aīali: ⁊ marie cor: qd ethice ppiū subiectū: nō solū fm pte in eo: vt alijs plus febri- um vex ēt fm iph⁹ subaz ppiā. qd No tale fuerit cō- seruat marie a nā cū sapiētia ⁊ itēōe oī. s; it igitur vt ad multū nō icipiēdo qd indicat Almeliletu febres vt plm atcedēs: qd at fiat inītiādo qñqz oñdif qz agēs agit nō in qd cūqz: sed in patiēs sibi dispositū. qd aut patiēs nō sit dispositū dupl⁹ pōt ptingere. aut qz sit nī- mis durū ⁊ cōpactū resistēs oīfariā: velut ferrū: lapi- des pciōsi: ⁊ marie adamas: vel qz sit subtile: molle cessibile: vt aer aut vapor o actōem agētis nō sustine- re pōt: sed magis sit trāsīt⁹ in solidū duri⁹: ceu oñdif in pussionibus qbus cor pa pcutiūtur solida nō resi- stēte aere: velut ēt videre ptingit in fulgure q nō oē patiēs reddit sibi dispositū: vt in ipm agat: s; illd qd ē durū pactū ⁊ resistēs. vñ Algalzel. s; ulgur quod ē ignis subtilis penetrat herbas ⁊ res molles: s; cūz res duras offēdit: sicut ferrū ⁊ aurū dissoluit ea: ita qd eliqt aurū in marsupio: ⁊ marsupiu nō adurit: et dissoluit ferrū i nauib⁹: ⁊ boīes nō adurit. qd cūcūt ex eo q illa resistēt: hec aut mīme. Sic itaqz in pposi- to sepi⁹ scīm ē q spūs aut hūor vt oīsum mā patiēs reddat⁹ est pueniēs febriū: non aut mēbz pp qd fre- quenti⁹ ptingit ethica post alios morboz. Interdūz No spūs aut hūor nō est pueniēs subiectū: pp eozz subtilitatē ⁊ mollicitē: sed mēbz durū solidū: ⁊ h cūz cā fuerit qñqz fortis fulgori pportioata. Et qz talis rari⁹ accidit: tardius euenit vt fiat ethica icipiēdo. Impressio. n. modica ita in humorib⁹ ⁊ minor in spi- ritib⁹ inducit: ppter qd in mēbris calor insigīt in ca- lefacto eē: nō aut in calefieri tū: velut in spiritib⁹ ⁊ hu- bu. Amplius cū fuerit materia sūme disposita: non forte agēs ēt in ipsaz poterit ip:imere: s; disposita re- pīt qñ vltime: vt cū raz naturalia qz inaturalia i cali- dū tendāt ⁊ ficcū. Nullus. n. ab inīto cōfestim cap- tus ē ethica hūitū humidū corp⁹ hitū febriū ppo: s; ⁊ frūm multominus. qd aut agēs occurrat forte aliqñ iā vīfuz. Quare sic ethica sit primit⁹ ⁊ nō alia. Ppter qrtū qdē dōm ad primū q ipsi loquūt quā- tū ad id qd accidit: vt in plurib⁹ in qbus maxime ars pssit. Ethica No icipiēs aduēit in his q rari⁹ vt oñ

sum. Dolens enim fo crīsum excusare se Ba. a da- tione signorū ethice: ait ipsa fore omitterēda: tū qm in alijs locis de his erat tractaturus: vt pto febriū: tū qm signa huius febriū hēbant p signa illaz febriū precedentū cū ipsa sit rari⁹ cōtingat. Quis at dubi- tabit si ethica icipiēs raro occurrit cū de his q sūt ra- ro nō sit scia: vex de his que sūt semp aut vt in pluri- bus: pphicoz fo. quomodo erit scia de ipsa posita supius dicēdo q raro potest euenire: ⁊ tūc per se sine alijs febrib⁹ precedentib⁹ sit. Dicendum vt appa- ret in predicto ⁊. 6. ēt metaphysice: q scientia nō tol- litur ab aliquo ex eo q si de eis que sūt raro dūmodo illud raro cās habeat determinatas: sicut cōiunctio Saturni ⁊ Jouis in primo arietis minuto raro con- tingit: qz cū ca finē mille annoz. Corpus ēt tempera- tissimum de bona habitudine in longo: occurrit tē- poz periodis: ⁊ tamen de ipso est scientia vt de eius causis ⁊ signis. h; enim causas sufficientes essent: sue per quas pōt aliquādo poni in esse ⁊ significatio- nes quibus discernitur fore. sic itaqz ⁊ si aliqd raro eneniat quomodo causas habeat per se determinatas ad aliud raro de ipso poterit eē scientia. Ad aliud di- cendū q spūs ⁊ humor pluribus agentibus ⁊ febres causantibus sunt materie dispoire: quibusdam autē paucis nō vt declaratū prius. Ad cōfirmatōem di- cendū q vt apparet per ga. non solū ex aere calefco- calefit aqua balnei: ⁊ inde parietes eius: vex aliquā- do primitus potest calefieri paries deinde aqua ⁊ tā- dem aer. Et interdum primo calefiūt humores qui spūs calefaciant: ⁊ tandem mēbra. Aut mēbra prius spiritibus inflābuntur. fm enim q fuerit cā agēs materiā sibi coaptat: cū quodlibet non agat in quod- libet: sed in sibi determinatum. Ad aliud dōm q ca- lor primitus potest in cor insigi ex aliqua grādi causa que causa immediatus vsqz in cor penetrat: ⁊ erit ita erit febriū: ⁊ tūc ille calor deportabitur mediāte spū ⁊ sanguine per totum corpus: non tamen calor erit i eis in calefacto eē quod est febriū: cum sit morbus: ⁊ hic mutationē dicat stabilem in hoc differens ab ac- cidente dīa. 73. sed non in calefieri quod motū de- nominat ad calefactū eē. s; febriū enīz principio cū sit aliq febriū: puta ephimera seu pu. vel ethica: vna istaz catur in esse per suam subiectum in calefacto es- se. subiecta vero alia non sunt in calefacto esse: s; i ca- lefieri solū. h; nanqz in qualibet febriū totū corpus inflāmetur qz tamen non est in calefacto esse: verum in calefieri magis: ideo nō sunt aliē necessarie febres vna existente. Et hanc quidem rationem dissoluere nesciuerunt ponentes spiritum aut humor est minū inflāmari: cum ethica aduenit incipiendo dicen- tes caliditatem nullo modo in spiritibus aut humo- rib⁹ esse. occultatur tamen propter caliditatez grā- dem membrorum cum ethice calor sit intensior calo- re tertiane: primo fa ⁊ quarto de anima. Caliditas enim maior ad se minore contrahit ⁊ extinguit. Ado- tus enim maior minorem depellit ⁊ occultat dīa. 9. Ad aliud dōm q per alium modum sit febriū quar- tana. ⁊ per alium ethica. nam quartana sit ex mate- rie frigide sicce putrefactōe que omnibus inepriorē ad putrefactionem: cum putredo per calidum fiat ⁊ humidum. vnde ⁊ quidam ob hoc negauerunt qrtā nam fieri a melācholia naturali. quarto prima. Ethica No febriū sit ex inflāmatōe simplici. hūiditate No

et marie hinc cum sint vinctuose: aptiores sunt ad illam actionem quam melia ad putrefactionem. Et ideo non minus potest accidere ethica incipiendo quam quartana. Adhuc gravior fortassis est melia quam pine humiditates. Ad aliud videtur quod ethica magis videtur hunc nomen sibi acquiescere ex suo processu et fine: quam ex eius principio. tunc enim est in sua dispositione: cum ipsa sit facilis curatio. Aut dicitur ethica ut tactu ratione compositionis subiecti: cui quidem insit ut humiditatis vel membrum. Ad argumentum est quoddam alterius partis: dicitur quod si aliquid ut accidens sequitur alios morbos: dum tamen stat et fit: gignitur essentialiter operationes ledens: immo idem morbus efficitur: ut ethica ex prius causata. Et dolor est capitis cum fuerit per mansuus: differentia. 7. ostensum. etc.

Differentia. 94.

Quod febris pestilentialis sub ephimera reponatur: ostendit quod aer corruptus perueniens ad cor spiritus complexionem corrumpit: quarto prima. scilicet ephimera fit in spiritibus. Adhuc febris est passio cordis propria. Erit itaque principalioris partis eius. Sed hoc est spiritus: quod ipse est radix. Corpus autem cordis est ramus tertio. ii. Ephimera vero dicta est in spiritu fieri: igitur hec ad ephimeram reducitur. Amplius videtur ethica magis: quod statim. a. post ethica de ipsa negociatur. quorum autem sit determinatio vnius post aliud immediatius videtur ad eandem rationem pertinere: ut ordo fuerit rei et discipline. Unde ille febres videtur esse sub eodem genere: que eadem curantur cura: cum ad essentiam morbi carum et accidentium ordinem illa. Sed curatur eadem videtur curari hec febris cum ethica. unde Alimafors. io. Regendi sunt febrieta et pestilencia ex omnibus quod in capitulo de ethica diximus. Rursus in ethica non iungitur abstinentia: neque in ista: immo magis incitant laborantes ut comedant: cum plures eorum nihil sumere negligant alimafors. unde. a. Necesse est ut restaurentur ipsos supra cibum. Et quod appetit ipsorum cadit restantem ad comestione. nam plurimi eorum quod viriliter agunt super illud et comedunt violentius absoluunt et viuunt. Valin ipsa etiam fit in humiditatibus: scilicet febris pestilentialis putrefacit quod de humiditate circundat cor. a. Itaque febres pestilenciales sub ethicarum genere collocantur: Rursus videtur putrida: quoniam ex putrefactione accidit. aer enim putrefactus humores putrefacit aptiores ceteris quod sunt corporis putrefactioni: quod calidi sunt magis et humidius. Et tunc dicuntur ipsas aduenire corporibus humores habentibus paratos putrefactioni. unusquisque enim incurrit egritudinem cui exstat expositus magis cum potissima particula generationis egritudinis sit passio corporis propriatio febrium primo. Erit igitur sub genere putride locanda. Quod positum vero huius monstrat: quoniam febris putrida est humoralis hec vero non est humoralis. unde Galienus febrium quatuor plurimum patitur pessimos morbos de genere pestilentialis et febres non de genere humorum. Valin in febre putrida pulsus et urina alteratur vehementer alteratone. sed in hac mime. Quare quarto prima. Non alteratur pulsus et aqua magna alteratone. Et quoniam est urina in febribus pestilentialibus bona. et naturalis in sui substantia et corpore et sedimine et ille cuius est creditur ad mortem: quod ratio facit. Et tunc. a. alium ei constituit tractatum a reliquis febrium discretum. Non igitur ipsa erit putrida: sed ephimera vel ethica. Propter primum quod quidem huius sciendum quod et quod sunt genera febrium: scilicet quod quod sunt causa pestilencie. quod quod ipsa et morbus ipsius ostendatur. Primum autem huius omnia dicitur. s. 7. Propter prius huius sciendum quod cum febris pestilentialis plurimum sit nocuenti principieque illarum: et hactenus quod

existat causa ipsius erunt tres aut quatuor quod cuiuslibet naturalis expetunt actione: fortitudo videtur agentis: dispositio patientis: contactus et mora. Oportet enim in tali actione huius febres patientis corruptionem etiam fore dispositum: ut in alijs euenit actionibus: cum agentium actus in maius coincidunt dispositum: sicut de anima. unde primo febrium. Nulla causa sine patientis aptitudine agere apta nata est. Propter quod quarto prima. Agens solus cum peruenit et non sit patienti preparatio: non accidit actio et passio. Et ideo prima. pbl. aut hanc febrem omnibus pestilentia inferre Quicumque prae hunc perisistit. Qui enim bonos habuerunt humores resistunt eorum temperie et vigore aeris et corruptioni. quare in pbl. et ar. quibusdam ascriptis: Quibuscumque fortitudo sunt fin ipsa generatione ab astro rui impressione quod sunt breuem velocius redarguunt: et plument pestilentia perit. Ut enim domus ante quod et imbecillis celerius vento percidit vehementi: quam fortis et noua: sic quod hi pestilentia. unde haly. Non infirmatur omnia homines apud mutationem substantie aeris. nam corpus cuius chimus non est preparatus euitat aerem et resoluit eum antequam alteretur ab eo. quare alexander in pbl. Propter quod in pestilentiali constitutione hi quod moriuntur: hi vero mime. Causa quidem assignant ex complexionis preparatione. Si enim fuerit quod plenus cacochimia: manifestus quod inspiratus putrescibilis aer hunc corrumpit: si vero euschimus nihil aut parum in pestilentialis aer ledit. Voluit etiam zoar epidemia accidere: quoniam deus illam mandat quod presentis non est speculationis. Corpora vero huius febri. proprie marie disposita sunt quod primo coitu ysa: latere porum humida: multe balneationis: et vniuersaliter illa quod quilibet putrefactionis aeris sunt homogenea. Contraria vero non ledunt: sed potius temperant. Occurrit et hic agens fore forte. Cum enim tale fuerit et in maius agit indispositum perimit illam dispositionem: et omni forma inducitur: ut est gutta lapide pertere. s. phisicorum et se aphorismorum complexionum tertio: cum interiorum primo: aer autem agens est forte putrefactus: tum per ipsius ad nos imediationem: et inuitabilem ipsius necessitates. s. de inge. tum etiam per eius putrefacibilem pessima quantitate cum substantia. plurima enim huius aeris impressio ab agere. ut declarabit amplius videtur quod a maius dispositione dependere. Etiam tertio per tactus. s. aeris vndique intus imediatum et exteriorum occurrentis quod in omni ex perit actio naturalis: de ge. et cor. primo cum quod interuenit et tempus necessarium. Quis enim sic potest velociter manum ab igne actiuissimo separare ut et caliditate ipsius non percipiat: Neque est ignis sine predictis causis poterit vlla tenus operari: quod tempus in huius aeris impressione in erit proprie: cum talis ipsius sit putredinalis impressio non de facili possit separari ab eodem. Et hec quidem cum primis fore de causa: et primo facit in omni querit phisica operatione. agens quoque causa cum patientibus his duobus sulcitis medijs duplices sunt vniuersales et remote: et particulares per pinquas. Primum quidem sunt dispositiones precedenti ex formis celi siue imaginibus facientibus esse necesse illud cuius aduentus ignorat a medico: sed inquantum tales putrescere facientes aerem et aquam. fiunt et putredines in terre visceribus per causa a medico ignoratas quod ex luminariis proprie contingit eclipsibus et coniunctione planetarum: et maxime Saturni et Martis cum stellis fixis. aut ipsorum adunatione in aliquo signorum humanorum: et proprie cum perauerint in domo vite in aliqua coniunctione maiorum vel aspectu

ant resolutione anni mundani inducentibus prauas
temporū conſtōnes pmutatorum eſſentijs ⁊ naturis
Lūe vero pūculares ⁊ ppinque ſunt corruptōes hic
ſenſibiles in aere deprope exiſtentes vel vētris ⁊ ma
xime auſtralib⁹ ex longinqs partibus adducte: ſicut
euenit i apertōe cauernarū ⁊ puteorū diutius ꝑcluſo
rū. Aut ꝑpter ieuentatōem ⁊ cōſtrictōem aeris in
ter parietes ⁊ tecta cū immobilis reddatur: vel ꝑpter
lacunas putridas ⁊ ſtagna. Et reſ vt lūū in illa imiſ
ſas: vel ꝑpter vegetabilia: ſicut caules: eruca: lacti
cinia acuta ⁊ viſcoſa. Aut ꝑpter baratra venenofas
auram expirantia: ſicut circa Sardos ⁊ Jerapolim:
aut riuum magnā ciuitatē expurgantem vel exercitu
multorū perturbatū. Et ꝑpter arbores malax ꝑplo
nū: vt ſobac ⁊ tarū nuceſ ficus odores putridos: et
puatōem ventorū laudabiliū: aut ꝑpter ſtercora ⁊ aia
liū cadauera: vel hoīum corpora occiſorū in ꝑlio intū
mulata ſiue incōbuſta. Mā forſitan ex ethiopia ꝑꝑ cō
tinuitatē iſluxerūt quedā putrida ignamenta atheni
enſibus hūitibus apta corpora ledi ab iſſis futura cā
ſebriſ: ſebriū ⁊ re. ſan. primis. Eſt et ⁊ modus quib⁹
peſtilentia quaſi mediatus. mortalitas. n. corrupit
arbores ⁊ vegetabilia: ⁊ hec corrupunt aialia que ea
comedūt: ⁊ ꝑpterea hoies q̄ eis veſcuntur corrup
pūtur primo ſa. ſi it quoq; ſm democritū: cū fameꝝ
ſegitur abundantia. Et ꝑpter l inguida tritica herbas
⁊ varios cibos: cum fame hos ſumſerint coacti: vt
et zoar de peſtilentia recitat merochiana. Cum autē
peſtilentia ex inferioribus fuerit: iubent medici ſupe
riora ⁊ lata querere aeris. Cum vero ex ſuperiorib⁹
inferiora concluſa. Neq; mirandū eſt aerē putrefieri
cū ipſe ſumis terreſtribus vaporibus permisceatur:
aquoſis radijs et ſuperiorū permiſcētibus iſta: neq;
enī permanet in ſui ſimplicitate. nūc. n. nō putrefie
ret: cū nullū nudorū ſimpliciū poſſit putrefieri. ⁊ iſo
cū ignis iter cetera elemētōꝝ ſimplicior ex ſtens per
maneat: putrefcit mime. vnde methaurozū quarto.
Dia alia putrefcūt excepto igne: etenī terra aq̄ ⁊ aer
putrefcūt. deinceps qdem conſiderandū qd ſit peſti
lencia. Et q̄ eſt mutatio quedā ſcā in aere: primicus
ſciendū q̄ mutatio duplex eſt ipſius. Vna qdem in ei⁹
q̄litatibus: ⁊ altera in ei⁹ ſubſtantia magis. Muta
tio tamen in ſubſtantia nūq; poſſeſt ſine mutatione in
q̄litatibus perfici cum qualitate omnis ſiat actio: nō
tamen econtra. Mutatio qdem ſm qualitatem eſt:
cum aer ſm caliditatem ⁊ frigiditatem maxime ad diſ
poſitionem peruenit intolerabilem adeo vt inde meſ
les ⁊ generatio corrumpanur ⁊ vita. quod duplici
euenit quoniam aut eſt ſymbola mutatio: ſicut rabio
ſitas eſtatis in calore: ⁊ hyems in frigore. vel econ
tra cōuerſio: vt malitia frigoris in eſtate: ⁊ caliditas
in hyeme. Et ſi quoquo mō in alijs q̄litatib⁹. Lū
enī aer permutatur intū ⁊ corpora ſiſt peruertūtur.
diſponit. n. ſiſt tempore. pbl. prima. Mutatio qdē
aeris ipſius in ſubſtā eſt: vt hec ad malitiam conuertat
nō q̄ aliqua ſuax qualitatū valde fortior fuerit ſcā
augmētō aut diuiniutōe: l; non ſine eay mutatiōe cō
tingat: ⁊ hec dicif peſtilentia. 5. theoricē que eſt mu
tatio aeris in corruptionē ⁊ putredinē: ꝑpter egreſ
ſiones a temperamento in ei⁹ ſubſtā ⁊ qualitate. Se
cundū vero. A. peſtilentia eſt putrefactio que accidit
aeri: ſimilis putrefactioni aque remolitionis ſetide
Ingroſſatur enim ⁊ remollitur velut aqua cum q̄s i

miſerit linnū aut canapum vel talia in illaz. Vt autē
appareat conſequenter qd ſit morbus peſtilentialis
ſciendū q̄ morbus eſt duplex. Quidam nanq; pūcu
lariſ. i. pūculariter ⁊ diuiſim ſparſus: ſicut q̄ in eodē
tpe ⁊ ciuitate differenter hoībus contingit: vt alijs
q̄rtana vel tertiana: nōnullus vero ſrenenſis ⁊c. Eſt
⁊ alius cōis: qui eſt duplex: q̄ qdam eſt conſuetus et
cognit⁹: ⁊ dī endimicus ſeu endemialis quaſi ab in
tus eueniēs: ⁊ eſt contingens rōne loci: puta ꝑpter
aquaz vel ventū vlt terre fundū: ceu in q̄buſdā ciuita
tibus neſrenſis abundat. in alijs bociū: quod ap̄s ara
bes nūq; vel raro eſt repertum. in q̄buſdā vena me
deni vel ciuiliſ ſepe: quā Ba. nūq; vidit interiorūꝝ
6. ⁊ de tali morbo agitur in libro de aere ⁊ aqua. Eſt
⁊ alter epidimialis. i. ſuper vel ex eueniēs ad dīam
illius q̄ conſurgit ex loco. Soler et epidimias ideſt ſu
ꝑeuentus ꝑ peſtilentia ſumi: ⁊ ſi generalior exiſtat ip
ſa. Eſt aut ſm Moliabbatem morbus peſtilentialis
multiplex ⁊ ſubitus: vno eodēq; tpe hominū multi
tadini cōis. Multiplicem quoq; dixit: vt oſtenderet
varietatē huius morbi. peſtilentialis. n. ſola egritu
dinū cōis eſt oibus: ꝑobl. prima. Qm quedā eſt peſti
lencia ex qua febres adueniūt ꝑtinue: interdū carbū
culi: ⁊ aliqñ dyſenteria: variole: morbilli: aliquoti
ens: ⁊ talia ſicut in libris epidimie oſtenditur. Dicif
aut ſubtilis ad dīam morbi endimialis: q̄ paulatine
euenit ex iꝑreſſione illoꝝ que in loco exiſtūt illo. Re
liquū aut qd in deſcriptōe ſubiungit ad dīam dictū
eſt morbi ꝑꝑ. Mon. n. euenit eodem tpe idem plu
rimis morbus: ſed differens magis cū ex idebita ſer
reꝝ adminiſtratōe contingat in qua differētes diuer
ſimode peccant. Contingit at peſtilentia ⁊ aeris pu
trefactio ſm plurimū in poſtremo eſtatis ⁊ in autū
no. Almafōr ⁊. A. Sed circa ꝑrefata heſitat q̄ dēm
eſt peſtilentia fieri ex putrefactōe aeris maxime qd nō
vī: q̄. 25. pbl. querit q̄re aqua ⁊ terra putrefit. Lu
ius cā assignat q̄ oē calidiſſimū ſit i putridū. Inſri
gidari. n. oꝝ primum. Ignis autem calidus ſemper
Aer vō igne plenus. In ſūꝝ dēm eſt omnia putre
fieri excepto igne. Etenī terra ⁊ aqua ⁊ aer putrefiūt
quod ⁊ medici teſtantur cuncti. Dicendū q̄ aer pu
tus nō putrefit: neq; ipſe put igni cōmixtus. Debe
menter enī calidū a putrefactōe ꝑſeruat. putrefit
aut alius vt iꝑermixtus et iſrigidatus. ꝑꝑpter ſm
qdem ſciendū quodā voluiſſe hanc febrem ad gen⁹
ephimere reducere. Quorū motiūꝝ cum antedictis
fuit: qm quedā peſtilentia aeris. euenit ꝑpter ſimpli
cē q̄lratem ſine putrefactōe ipſius. Que qdēz q̄ cū
ſpiritibus cōuenit: q̄ ſiſt calidi ſunt et ſicci et egritu
do ꝑꝑtius contingat in genere ꝑꝑ. tionali: cōclu
dūt huiusmodi febrem de genere febris dici. S; iſta
poſitio ſtare nō poſſeſt. Extraneum. n. eſt multū. vt
hec febris ponatur ephimera cum nullam aut modi
cam valde conuenientiā ſecū hēat: quod oſtendit q̄
febris ephimera in vno ſepe aut plus: et rari⁹ i qua
tuor terminatur diebus. hec aut ad plures extendit
dies: ſm diſpōnem patientis: et fortitudinem agen
tis. Adhuc ephimera ſalubris eſt de ſe: peſtilentia
lis vō febris plurimū mortifera. Vnd ꝑſaac ex hac
ait febre ſaluari rariffimos. Et. A. ſm plurimū ꝑꝑ
dens quod inuit aphoriſmoꝝ ſa: plures criſes ſunt
ad ſalutē q̄ ad mortē: niſi morbus peſtilentialis fuerit:
Si igif ꝑꝑ hec et alia plurima: vt et oñdes. q̄b⁹ hec

febris omnino discrepat ab ephimeris: non est dñm sub illa ipsa locari. Adotiuus etiā non valet illorum immo dupliciter deficit. primo quia vt ostensum est mutatio aeris in qualitate etiā existente pestilentialis non reputatur proprie: nisi conuersione causet i substantia. Secunda quia dispositio aeris calida vehementer et sicca: non sic inducit ephimerā: sed potius putridā vel ethicā: vnde quarto prima: febres accedentes causa aeris sicci sunt causa vt febris veniat colericæ. multo igitur magis fieret quando est caliditas: aut cū ipsa in aere siccitas coniuncta ethice et nō ephimere. q̄ aut non ephimere: sed ethice euenit: q̄ spiritus subiectum subtile leuiter tantū motus aeris nō potest sustinere. vnde fit transitus ad humores: q̄ subiecta cōpactiora et tolerabilia erant: differentia precedente. Alij vero voluerūt ipsas ad genus ethicarū reducere moti antedictis preargutis. Et hoc q̄ sicut in ethica inueniuntur dispositiones laborantib⁹ quasi insensibiles tepidi: sic et in ista. Adhuc videt⁹ et hec in occultis intimis profundari: vt ethica pp̄ que voluerunt ad illam reducere. Sed hoc etiam satis est longe q̄ ad ethicam adducatur: q̄ ex grandi inter eas ostenditur diuersitate: quoniam in hac precipit euacuatio et purgatio: in ethica vero minime. Et terminatur crisi: non autem ethica: propter q̄ remotius reducitur ad ipsas. Neq̄ etiam motus ipsorum valent: quia dispositiones in eis nō sunt equales vt in ethica: sed permutatur diuersis mutationibus. Percipitur enim aliquando ex ipsa caliditas et inflammatio fortis: et quandoq̄ frigiditas: et proprie extremis et exterius. Et ad sumus calent interioris: et infrigidantur exterius: q̄ ethicis non fit. Amplius posito q̄ fundetur interior vt ethica: non tamē expāditur exterius vt ipsa: neq̄ in membris est: sed in humoribus vt ostendetur. Propter tertium vero sciēdū q̄ ipsa simplicius ad febrem reducitur putrida: Adotiuus autem reductionis ipsius. a. cum ar. pbl. p̄ma tetigit dicens: aer putrescit propter expulsionem et sparsionem fumorum in ipso: qui quide⁹ putrefactus ad cor peruenit: quare corrumpit p̄plexionem spūs qui est in ipso et putrescit quide⁹ in ipso et circumdat ipsus de humiditate: et accidit caliditas a natura egres⁹: et spargitur in corpore: et sic inde confurgit febris pestilentialis. quod ostenditur febriū primo. quia vero pestilentiosarum meminim⁹ febrium a putredine omnium scientium: et sic ergo vult eas a putredine fieri. Ad et monstratur ratione sumpta quide⁹ a priori quoniam febris putrida dicitur eo q̄ ex putredine cōsurgit: sed talis est pestilentialis. quod ostēdit per plurimam consideranti etiā Ba. testatur de ipa cū alijs. vnde primo febrium: febris pestilentialis fit propter humores aptos ad putredinem existētes: cū occasione quandam breuem a continente acceperit animal. q̄ multum autem ex respiratōne incipit i eo qui in circuitu est aere a putrida euaporatione conterminato. Principiū aut putredinis et c. Subdit et q̄ corpora copulata aeri in quo pestilencie consistūt semina superfluitatibus plena: preparata sunt iam et per se putrescere. Adhuc tert a aphorismorum et primo febrium recitatur dispositio quedam pestilentialis in principio principiantē sc̄di epidimiarum posita ita: La bunculi in carne et reliqui. Quorum quidem causa erat vt ibi ostenditur putredo. Dictum

est etiam per. a. hanc febrem putrefacere humiditatem cordis. In hanc etiam concidit Isaac sententiā. Rursus febris putrida euenit ex re magis calida et humida: dum hec sit putredinis causa. Quecunq̄ enī calida sunt et humida putrescunt prompte: tales sunt humores et aer. sunt enim calidi et humidi aliorū corporis respectu: non autem sic spiritus et membra. Amplius cuius significationes sunt febris putride: ipsaq̄ putrida nominatur quoniam significationes in cognitionem essentie nos deducunt morbi: et proprie cum a substantialiter inherētib⁹ fuerint sumptē. huiusmodi autē significationes sunt in ipsa posita. In ea nanq̄ adest caliditas inordinata: siccitas lingue: sitis vehemens: hanelitus angustia: eiusq̄ fetor: inquietudo nausea: dolor oris stomachi: casus tutis: syncopis: rationis permixtio: pulsus diuersus frequēs paruus et quandoq̄ vehemens: sudor frigidus: frigus extremitatum: spasmus: alchuzes: vomitus colere: solutes: ventositates: et talia. Que quidem alijs non adsunt sic febrium aliarū generibus nisi putridis. Et idem illa est febris putrida seu ad illam conducitur: cui procuratio extat vt putride. Talis autē est hec. percipitur nāq̄ in ipa phlebo: homia et purgatio putredis: alteratio et ipi⁹ exiccatio et educio: et talia que in febribus obseruanda sūt putridis. Ex quibus concluditur hanc febrem pp̄issime sub putridis locari. si igitur quis assimilatione quadā conatur ipam febrem ad ethicā reducere: et proprie ad ephimerā: hec erit extranea et iproportionata valde. Nō autē locatur i tractatu cū alijs putridis: q̄ nō ex determinata vt alie cōtingit materia verū potius ex omni. quod siq̄ opponat hanc p̄tractationē simpliciter fore impertinentē: cū hec febris ex formis tāde⁹ p̄tingit: vt dictū est superior: quibus cū sint necessaria quis hic non poterit resistere: Que ergo necessitas hec in medicina pertractari: Rursus hoc supposito q̄ ex supis eueniat aspectu videlicet eclipsis ac coniunctione stellarū et diuersitate i his circuli signorū nō poterit quis nisi astrologus intelligere et obseruare. Quid igit ad medicū. Ad primū quidē dñm q̄ l3 motus et cē superior nō possit impediri: cum sit necessarius. neq̄ enī in fortunas possumus ex celo pellere: valemus nī ipsorum impressiones auertere materiā indispositā reddendo: cum dictus sit: Actiūorū fore in suscipiente disposito receptibiles. Et iō in centiloquio astrologus optimus multū malū phibere poterit: q̄ fm stellas est venturū: premuniēdo taliter suscepturū: vt cū illud adueniat: modicus aut n bil ipm afficiat. si nanq̄ astra cū orbe mortiferant adducāt byeme quandā frigiditatem. Illā prescia muniti valemus evitare. Ad aliud multipliciter dō: q̄ l3 nō agnoscamus materiam et dispositionē superum scimus tñ vt medici corpora disposita egritudinibus pestilentialibus: que rectificare possumus: vt et indisposita reddantur illis quo acto non accidit superū i pressio. Vel l3 nō cognoscamus p̄ causas superiores pestilentiā futurā. noscimus tñ p̄ causas medias et signa puta per dispositionē aeris nos p̄tinentis. quas Ba. p̄nosticoz p̄ma per celeste quoddā seu diuinū signū intelligit. In q̄ signa pestilencie declarant satis aduētū ipi⁹ p̄mā q̄rti. Aut q̄ medic⁹ l3 b̄ scire scia astronomie quā i se dō h̄re cū astronomia nō modicū qd p̄ferat medicine. Vñ d̄ aere et aqua. Qui nō ea

que de re altissima tractauimus rata tenent et credunt nouerint astronomiam medicine non minima prez esse. Quod asserit Albumasar introductorij primo ut dicitur ostensum prima. Propter quartum vero ad primum dicitur quod si aer putridus perueniens ad cor corrumptur cordis complexionem: non tamen spiritus putrefacit. Spiritus enim non proprie putrefacit: cum sit calidus et siccus: subtilis: et in motu plurimo: si inflamae et resoluitur magis. Aut talis spiritus complexionis corruptione non est in facto esse: sed in fieri potius. Febres autem dicitur esse per id quod est in facto esse non in fieri: ut in calefacto fore non in calefieri dicitur priori. Ad aliud dicendum quod febris que est in spiritu in influenti, non autem in innato complantato: qui pars est cordis principalior radix: et velut forma et factor. In vigore namque ipsius virtus informatiua cor producit: cum sperma virile quasi totaliter in spiritu dissoluatur. differentia. 36. Sic igitur spiritus fere hinc inde suscipitur. Ad aliud dicendum quod non est ethica et sic determinetur post eam. A. quod ipsa pertractat. Ba. post epimeras et ante ethicas. Et alimafor post febres apertus. Isaac autem magis locat ipsam cum putridis: unde non arguit. Et a quoque huiusmodi diuersitatis potuit esse: quod hec febris non est adeo ut putrida: ut colerica vel phlegmatica. Quod apparet ex accidentium ipsius etiam ad putridas difformitate quidam scilicet videtur in causa fore diuersitas: eo quod alie febres putride magis sunt ex dispositione humorum ad putredinem apturum quam ex fortitudine agentis: hec vero e contra. Quod inuit Isaac intelligens perfecte cum dixit febrem fieri de pestilentia li genere: et non de humorum genere: non quod in humorum putrefactis non fiat. Sed quod maior causa inexistit in aeris putrefactione ipsos prius ad hanc habilitante: quam ex vitio humoris proprio ut in alijs putridorum. Adhuc cum ceteris febrium sint essentialiter cordis passiones hec quidem magis concomitatur ipsi et affligit. Aer. n. putrefactus immediatus ad cor perueniens que sunt in ipso corrumpit et putrefacit humida: ut fere velut in alijs causa animi non reducat sub coniuncta. unde quia si causa primitiua immediate se transfert in coniuncta quod tamen non audeo simpliciter explicare. Et fortassis hec est causa quare non expresserunt medici sub quo genere febrium locaretur pestilentia simpliciter precise. Ad aliud dicendum quod si per eadem curetur: non in sunt illa plura eadem: sed pauciora magis: ut omnium et minorum. Ad hoc et alimafor excipit balneum aqua calidam et lac. omnis quoque febris in eo quod febris cum sit mala complexio calida et sicca eadem precipat cura fuit. Etiam alimafor breuis sermone: ut vno non solum eodem vel simili det alterum intelligere: imo more Hippocratis suo proprio. Ad aliud dicitur quod ista est vna similitudo lata. Et est quod in febre ac non prohibetur abstinentia in quantum est putrida: sed propter casum appetitus qui eis associatur frequenter: et similiter ut bonitate ciborum et potuum resistatur aeris malignitati: sed in ethica non iniungitur abstinentia propter corporis exiccationem cum eius caliditas sit tertiane finis. A. caliditate acutior. Sic igitur non prohibetur eadem minime abstinere de causa. Ad aliud dicitur quod per humiditatem. A. intellexit humorem primum et non secundum. sunt. n. duplices humores primi vbi et secundi noti: ut sanguis phlegma colera: et melancholia. Et secundi dicti humiditates: ut quod est in extremitatibus quare venarum: ros: cambi

um: et gluten: differentia. 33. Concedendum itaque quod proprius me aliarum sit putrida. Ad ea etiam que aliterius partis iam apparet. Expositus est enim finis Isaac: Ad aliud dicendum quod hoc est quasi proprius pre alijs egritudinibus huic passioni: ut ipsa vehementius ut ostensum quam alie febres inhercat cordi: ut et nocumentum suscipiatur in corde: et non sic in epate. et alijs ceteris suo modo. Propter quod vbi na naturalis videtur existere similiter et pulsus cum fuerint ita preterita et succumbens: ut et nullo attemptet insurgere contra morbum modo sed conuertet se ut corpus gubernat: velut in sanitate. Quo circa et vna in morbo etiam diuturno: sicque permanens indicatur in aphorismis mortalis a Damasceno.

Differentia. 95.

Quod apostema intrinsecum causet febrem continuam oino monstratur per Ba. aphorismorum quarta ita. Febres continue et periculose accidunt: aut propter pranam morigerationem putrefactionis: vel propter intrinsecum apostema. Amplius si aliqua apostemata intrinseca febrem carent interpolata: hec splenis essent et renum: cum huiusmodi membra minus sint sensitiua: minoremque colligationem cum corde habentia. Propter quod plures medicorum asserunt hec febres interpolatas causare: si apostema membrorum huiusmodi febres inducunt continuas quod monstratur: quoniam splen est membrum carnosum. artariosum: ex sanguine namque artariali subtili nutritur quarto de utilitate particularum. Est etiam rarum multe materie comprehensiuum: quod antea huiusmodi quarto: prius ad febres preparatus continuas. Renes similiter membra existunt carnosum: calida: artariis et venis patentibus non parum coniuncta: que febrium continuarum videntur denotare aduentum ibidem. Rursus cuius causa est continua: et effectus ab eadem continuitate suscipit: quoniam causa et effectus sunt proportionales. Si apostemate existente sanies inducitur continuo que febris causa per se et coniuncta ponitur cum suo effectu conuersiuo. Idem in apostemate morborum tria genere ut videbitur continens. Que quidem tunc propter se: tunc propter accidentia ipsos concomitantia naturam humanam febri appropriata tanquam in egritudine sibi propria deducunt. Apostema itaque intrinsecum febrem causabit continuam. Contrarium quoque huius ostenditur aphorismorum prima ita. Quod splene male se habente paroxysmi: et vniuersaliter melancholici per quartum febriant. amplius in diuisionibus apostema in rebus sequitur in principio sui febres permixte habentes paroxysmum cum opilatione. tales autem sunt in interpolate. Adhuc quinto practice. Diuersificatur liturgia siue firsen frigidum propter febrem esse adesse et non adesse. Idem tertio prima ponitur melancholia fieri propter apostema melsaricarum: in quo finis plurimum non est caliditas febris aut firsis. Quarto etiam prima. Ad membra que sunt longinqua a corde debilem communitatem cum eo habentia velut renes: non semper propter apostemata febres inducunt et continuas: imo multoties interpolatas de genere commixtarum existentes: et febrium tertianarum: quartanarum: quintanarum: et sextenarum. Rursus differentia lebris interpolate est ad continuas: quoniam interpolate causatur ex materia extra vasa contenta: continua vero ex intra. Materia vero apostematis est vasa continens

ut inuit Ba. de ge. apostematibus i plurimis. Ad
huc motus e de extremo i extremu p mediū: pbyfico
rūqnto 7 qrtto de inuamentis. Sed quedā apostema
ra intrinseca qualia diaphlegmatis 7 stomachi: 7 vni
uersalit substatie pāniculose: velut apparet pmo p
nosticorū febres aducūt p tinnas. Quedā vō febres
nō adducūt. vñ tertio. i. 1. In apostematibus epatis
si igitis nō ē febris neq; sitis neq; calor. Sicut 7 idu
ris splenis. Lū igit fiat motus de non hre febres p t
nuam in hre aut e cōuerso mot⁹ p mediū constituet h
aut mediū nō vñ nisi febris interpolata. Quare febris
ite polata iterdū ad intrinsecis apostematū causabit.
Propi p mū qdē sciēdū q: apā ē tumor siue grossiciel
pter naturā pmutās mēbz a sua naturali dispōe i cā
que extra naturā ex materiei cōgessione vel reumate
gnantis quarto de accidētis: 7 13. de inge. Nec autē
nō est vera rō apatis: s; potius quedā eius notifica
tio cōis. nā tumor pter nām est accidēs pns aposte
ma calidū. Joanniti⁹. Vera sigdem ratio ipsius est
morbus ppositus ex triplici genere morbi dīa. 75.
In ipō nāq; cōcurrunt tria morborū genera: vñ mala
pplexio: praua cōpositio. 7 iparis solo: vt declarātū
pmo fa. Cuius qdem cause vniuersaliores sunt ser.
Dis mēbz v; expulsiua supfluitatū ex supfluo alimē
ti in eodē accreta. Imbecillitas mēbz recipiēris: qd
ad ipm ipellitur materiei supflua quātitas. Debili
tas nutrientis virtutis mēbz. Lū enī suū non valet
alimentū elaborare: in supfluitates pueritur illi no
centes. Ad eatur largitas qbus supfluitates prom
pte decurrūt. Et situs ipsius corporis iserior: theori
ce. 6. Ipsius quoq; supflua quātitas est illius mate
ria: vt hūor qdruplex: aquositas: 7 vērōsitas. Et ad
huc huiusmodi qd daz a cā primitiua nota. Reliquū
vero ab opposita Cuius qdem generationis modus
dīa tangeť ubsequēti. Est ēt quoddā apostematū
extrinsecus: qd sensib⁹ subiacer: vt tactui 7 visu mani
feste. bi enī circūscriptiōne ipsius apprebēdunt in e
diate. Intrinsecus āt aliud oppositū ad qd nō nisi ex si
gnificationib⁹ puenit a sensu acceptis deducto. Et
ipsus qdem generatur aut in mēbris interiorib⁹ vñ
cunq;: velut in gutture: pulmone: cassula cordis vē
tre cūz meri: epate: splene: intestinis: renibus: mari i
ce 7 vesica: aut i pāniculis ea circūdantib⁹ vel vi
dentib⁹: siue p lēguz latū vel pfundū. Quid aut fe
bris 7 acuta v. lūz dīa. 87. Propi fm vō scien
dū q: aliq idistincte posuerunt apostema intrinsecum
febre p tinnā cāre simpli: aliq vero interpolatā nō ra
ro vt mōstrarūt arguta. sed qd de hoc tertio videbit
dicendox. Propi tertius qdē sciendū q: aliq apā
intrinsecus febre pōt iducere interpolatā. Cuius qdem
gratia notādū pmo ex pte materiei: q: cā febris du
plex. vna enī centralis 7 pma: reliq; vero velut acci
dentalis 7 fa. Pmo hāz quoq; quedā est mediata
puta aīs dicta. quedā vero imediata: q: pprie potest
appellari cā p iuncta: eo q: pueritur 7 cōiungit cum
morbo: qualis est fuligo putrida: seu fum⁹ putridus
horribilis subtilis a minera putredinis p surgens fe
briū pmo: locata in vasis seu extra dūmodo p tinnā
tionē eius cor petat. Et fm q: p tinnē aut successiue
ipsum experet: febris generabit p tinnā vel interpola
ta: vt visū dīa. 87. cū ceteris. S; de cā vt acciden
tali inuatiua 7 fa quedā attēdit rōe materiei aposte
matis: alia vero ex pte qualitatis pns in qua existit.

Primo qdem mō diuersificat multiplici. Quoniā
apatum quedā sunt ex mā calida: puta ex sanguine 7
colera 7 phlones appellant ab inflāmatione dicta. q
dā vero ex mā frigida siue dura molli aquosa seu vē
tosa. pma sigdez sunt magis digna febre p tinnā ad
ducere cū maiore homogeneitate hēant cū ea. Que
enī sic sunt celeriorē hnt trāsitus fm ar. 7. a. vnde p
mo fa: Q cultor apostematū calida demēst: at febris
pcomitās ea: que aut frigida tardius: 7 id febre pnt
cāre interpolatā magis q: fumus pcedens ex minera
putredinis resultās p se reddiť isufficiēs cordi p tinnā
ari: imo motus minere eius ex supiorū eragitationē p
stolat dīa. 88. qualis ē mot⁹ melācholice p qrtā: cole
re p tertiā: 7 phlegmatis quotidie. Verū q: motus
phlegmatis. is. boni laborantē fatigat a qua vix mū
discať. ppterea si ex phlegmate p surgat apā intrinse
cus ad motū eius additur ppter cās cōtinuitatis fe
bris: intm q: 7 forte si febre indicat: siget cōtinuā.
Quod vñ innui pma qrti ponente apata renū cau
sare febres cōmittas ex febribus tertiane: quartane:
quintane: 7 sextane: 7 nō quotidiane. Diuariat ēt
mā ratione quantitatis multitudinis v; 7 paucitatis
l; primordialiter hec diuersitas ex qualitate p surgit
sicut fere alia quecunq;: eo q: materia multa sui quā
ritate replens cōtinuū 7 extendens: 7 solutionē in
ducet inde marie. qd si in locis fuerit sensibiliorib⁹:
febre causabit vt sic cōtinuā. Cuius qdem opposi
ta interpolatā poterit causare. Diuersificat filr natu
ra apatis in febre cōtinuā seu interpolatā causan
do: aut in bullam adducenda rōe dispositionis mate
rie. Cōiungit nōq; cum materia apatis suppuretur
ita q: eius subtile effumet. grossus vero eius rema
neat incineratus: vel febre interpolatā causari aut
nullam. velut apparet in scilicitationibus epatis:
splenis: 7 renū quandoq;. Poteť 7 id idem ratio
ne similiter variari situationis materie: eo q: ipse i lo
cis vicinis cordi sita: 7 maxime in his que grandem
cum corde habēt affinitatē: febre vt ita afferret cō
tinuam: reliqua vero interpolatā magis. Diuersifi
catur itidem fo febris ratione partis in qua cōtingit
apostema intrinsecus multipl: qm aut illa erit neruo
sa multe sensibilitatis apta ex stimulatione reumatis
propter dolorem spiritus inflammati: 7 ita febre
continua inducere. Aut ex parte artariarū multa
rum in mēbro existentūz. per eas nanq; id maiorem
continuitatē habet ad cor. spiritus etiam in eis 7 san
guis continentur feruentiores. Ad est etiam in eisdē
pulsatio: que omnia attestant caliditatem 7 generatiōi
febris continue. Vel ex parte carnositatis: membra
nanq; carnosia humidiora existūt porosiora: 7 pluri
materiei contentina. Aut similiter ratiōe magnitudi
nis mēbroz. maiora etenā ampliorē suscipiunt mate
riam: 7 cordi magis supcōicant: ppter qd eoz intri
secus apostemata febre magis causabunt continua
In reliquis quoq; predictis his dispositionibus op
positis: febris consurgit interpolata amplius. Adu
nat etiam vsus sex rerum non naturalium fm contra
riū aut simile: ita vel aliter mensuratus in continua
rum seu interpolatarū generationē. In quibus qui
dem cōplexio: eras: virtus: tēpus 7 regio: 7 cetera
taliū sunt attendenda. Que quidez sum quia famosi
tate notiora existunt: tum etiā breuitatis gratia non
extēdantur in amplius in presenti. Ex his igit breui

ter vltis demonstratio poterit colligi v3 q. apā intrin-
secum febrem amplius causet trinuā: & q. interpola-
tam qūq3. Apparet itaq3 ex medicorū logis deducē
do q. apā intrinsecum febres poterit interpolatā iter-
dū inducere: ceu cū mēbz fuerit frūm ignobile a mē-
bro nobili distans par: neq3 tū illi manifeste pūctus
nullius vel pauci sensus. Sitq3 mā ei⁹ frigidior: pau-
cēne quantitatis. Propter oppositū vō febribus isurget
continua: qd poterit syllogizari & appet. Mosce q. fe-
bris ex apate surgens intrinseco nō ē ephimera: ceu
qdam estimant: imo de genere putridorū. vnde pri-
orū. s. febres que sequūt apata intrinseca: fortasse nō
sunt ex applicatōe caloris ad cor: sine putredine que
applicatio ephimerā inducat. Hoc ē apparet: q. ex
agitatio in hūmōi febribus currit fm motū humoris:
ira q. adhuc litescente apate: feb. is: remanet. qūque
putrida manifeste. Propter quartum vō ad pri-
mū dicendū q. apā hūmōi phlegmō ē. Is aut cum in-
flamatōem imponeret ex mā sanguinea & colerica ge-
neratū: feb. trinuā inducet: non tū ppter hoc con-
cludit q. alia apata feb. nō possint cāre interpola-
tam q. fm motū ga. phlegmones nō dicūt: imo ē
apata calida sensum a mēbro remouētia qstūciq3 su-
erit sensibile feb. inducūt interpolatam: velut apa-
ta cācerata: tertio vndecima. Ad aliud dōm nō p-
pter hoc sp. fore necessariā feb. cōtinuā: eo q. plē
mēbroz ē frūm. pauci sensus: mā ē fride: grosse:
Inceptū impare putrefieri. vñ ex his mā mīme reu-
matizet & putrefit. Que ē sui grossitudine putref. ā
artarias nō pōt adeo ingredi: vt accessus ei⁹ continue-
tur: imo motū expetit ex humoris melancholici cū-
tatōe. Neq3 ē artarie splenis directius respiciūt cor
cū nō implantent ei: sed explantent magis. Silr d. re-
nibus vt apparuit. dōm q. illa continuatio cū corde
ē obliqua satis: ppter q. de nālibus fo. Erasistratē
artarie renibus nō implant. nē: sed explantant: nō. n.
eis sunt directe supposite: velut vena cōcaua epāt:
aut adorti cordi. Adhuc ē carnositas eoz que est cō-
pacta sensu priuata: non. n. sentiūt nisi per pannicu-
lum. Neq3 in eoz substantia vena continet aut arta-
ria dria. 86. Propter qd apā splenis & renū poterit
feb. s. interpolatas interdum cāre. Ad aliud dōm q.
in apate non sp. est sanies. Aut si ē non poterit cor pe-
tere: vt segtur aliquādo. Ad aliud dōm q. tria hūmōi
lesionis genero: interdū lesionē ita modicā inducunt
vt declaratum ex suis causis tā ex pte materie q3 par-
tis & situ. osius q. feb. n. n. continuā sed interpolataz
i. lūent. Ad ea q. alterius ptis ē dōm q. auctoritas
B. & Rasis concedatur vt visum. Ad ea vō que
Ababbatis dōm q. in litargia in principio quando
q3 nō est feb. aut modica incepta: interdum fere
ppter quantitātē ipsius & s. itatez. Ad alia pūt a qd
dicendū apparuit. A. Ad aliud dōm q. l3 in apatib⁹
materia contineatur extra venas: nihilominus tam
poterit febrem continuā inducere: eo q. sumus re-
solutus horribilis acutus a minera putredinis valet
continue cor petere qui positus est cā coniuncta se-
bris & immediata efficiēs. Adinera vero a qua dectdū
magis causa aīs & m. terialis: & ita materia & eff. cēs
non coincidunt in idem: differentia. 160. Interduz ve-
ro sanies adeo est grossa & crenulenta q. ab ipsa sum⁹
predictus continuari non poterit cordi: sed euentati-
one humoris tandem cessante. respirat. Neq3 ē ē si-

mile de materia dispersa per totum corpus extra ve-
nas faciente febrem interpolatā & de collecta ad apā
l3 ponatur ipsa ē extra venas existere: quoniam cū
materia colligitur in apate: aggregatur eius virtus
magis: & ea vnita fortior est seipsa dispersa de causis
Et ideo materia venenosa plerūq3 existens p totū
disseminata cum in apā concurrat intrinsecum pmit-
tendo vapores venenosos ad cor. Vigoratur
nāq3 ex eius congregatione. Et ex hoc ē cācer egri-
tudo appropriata malitiosior & incurabilior estimat
lepra totum possidente differentia. 178. Quare ma-
teria disseminata per totum corpus extra vasa: inter-
polatam semper & nūq3 continuā vt sic febrem idu-
cet. Ad aliud reliquū ē quid dicendum vidum.

Differentia. 96.

Hoc cerebrum & ossa non possint apari. v f
per Serapionem breuiari. hoc sentientē pri-
mo. Amplius si aliquod foret apā cerebri
ēēt vtiq3 frenesis: sed hec nō est in cerebro: sed in pel-
liculis eius. vnde Isaac quarto febrium. Frenesis
absolute dca est apā calidū nascens in pelliculis cere-
bri ex ebullitione sanguinis in corde existentis. Idē
quoq3 primo viatici. Frenesis vt absolute diffinit
calidum est apā in qbusdam cerebri pelliculis. Ad-
huc apā est tumor & grossities preter naturam: dria
priori. sed quod est in vltima mollicie vt cerebri: vel
in vltima duritie vt ossa non valet extendi. Qd aut
non extenditur in timorem consurgere non poterit.
Et. apā generatur ex defluxu materie per venas &
artarias maiores in minores quousq3 perueniat ad
minutissimas capillares que sensus effugiūt percep-
tiones: & tunc labuntur in membrorū spongiositates
simplicium. In libris de tumoribus de distempātia
ineq3 in regni & ii. de inge. Sed in cerebro non est
vena neq3 magna: neq3 parua: dria. 24. neq3 in ossi-
bus. Itidem fm Joannitū. Cause hu. defluentis
ab vna parte in aliam: & per consequens apantis: vt
apparet fo de causa quatuor existunt: prior vō disse-
rentia. 6. Sed huiusmodi cause non reperiuntur i ce-
rebro: quoniam fa deficit & sexta cum sit nobile mē-
b. um in parteq3 supina situatum. Ossibus autem &
dentibus deficit: qnta viarū enim adest ā. ustia. non
igitur cerebrum & ossa possunt apari. Opposituz
vero huius sentit serapio & litargia. & Arabi. Et i
si p. le sunt in cerebro. cū Daly. multotiens apas ce-
rebrum aut nūba. Primo ē fa & tertio prima & sep-
tima. adhuc rasis in diuisionibus bisen quod rect⁹
di fisen est apā eueniens in cerebrum existens vel ca-
lidum: pura frenesis: aut frigidum vt litargia. ampli-
us alexander & Dalyabbas consentiunt cerebri sub-
stantiam posse apari. Palin. Mala cōplexio: & pra-
ua & compositio: & solutio cōnuitatis cūnibus pnt
membris aduenire ita q. etiam cordi: dria sequenti.
Sunt enim cōes egritudines: sed sine his non con-
tingit apā. In ipso nāq3 primo fa hec tria morborū
genera continentur. Rursus 3oar: accidit ossib⁹ q.
altera ipsorum pars ingrossetur. ait etiam q. sibi cre-
uit in manu os dolorem inferens. Et. conspicimus
ab ossibus nodositates duras quasda separi: p. p. ie
in eqs. Ex qbus omnibus conuincitur cerebrum et
ossa posse apari. Propter quidem primū sciēduz
q. quid sit cerebrum differentia ostensum. 24. qd ve-
ro apā. dria precedenti. quid autē os dria docet. 36

Propter fm vero sciendū q sermōes sapientū vident sibi in hoc quesito superficiei aduersari. Ait enī Serapio: Et quando accidit apā in cerebro non oportet vt iudicet: qz ē in ipso. imo in velamine duro tridente ipm: qd nominat miringa. Et est illd ex quo nascit vnea tunica & secundina: cuius cām assignat: qz scimus q in omni membro in quo sit tensio accidit apā: sed nō est de natura cerebri vt tensio recipiat: propterea qz est humidū currens. Et similiter nō est in natura ossis vt recipiat tensionē: eo qz est frigidū siccū durū valde. necesse itaqz sit vt solū accidat tensio membris medijs inter id qd est in fine duriciei & lenitas vt sunt de panniculi ligamenta nervi lacerti caro: & que his affinia. Adnūsmodi aut subcōtrarium habet quinto de accidente ita: Calida frenesis est quando apā in substantia cerebri: vel in eius panniculis generat. Et. ii. de inge. Eadē rōne & in phlegmōnibus q fm cerebrum & in miringis. vnde tertio pma dicif: Carabitus apā calidum in velamine cerebri subtili & grosso absqz corpore ipsius qūis corpori ipsius quandoqz accidat apā. Non enī sicut qdam medicorū existimant: neqz qz cerebrū non apatur est vex. & ponit eorum cōsequenter motiū: qz qd lene est sicut cerebri: aut durū vt ossa non extenditur: & qd non extendit nō apatur. Sed horū sermo erroneus est: & illud ideo: quoniam lene viscosum extēdit. ossa ēt apostemat. & Va. illud confessus ē. Adhuc ingt. a. q. plurimū phlegmon cerebri accidit ex sanguine putrido apante ipsū. Similit̄ quandoqz accidit in ipso cerebro erisipila & vasacra. & tertio septia. Et qūqz accidunt dentibus spēs apostematū: Et est ipsius vbiqz ratio: quoniam omne quod nutrimentū recipit cū extensione illius suscipit supfluitatē: qz retēta extendit. Talis enī dicta est fore apatis ratio: ppter quod cludit apostemari quodlibet mēbrum & cerebrū & ossa. Adhuc Paulus: frenesis qz ē phlegmō miringaz aliquando quidem & in cerebro sit. Alexāder qdem libro primo: f̄it verus freneticus ex coleribus rubeis cū ad cerebrū veniunt incensa febre & phlegmonē ibidem faciūt: aut in miringa. i. pellicula. Inquit ēt qz verus litargicus quēadmodū freneticus sit: hz enim ipse & locū in cerebro. vñ. 9. theoricē: frenesis ex calido sit apostemate: qd in opimento sit cerebri: aut in cerebro. Quibus Auer. quarto p̄sentit collz: p̄p̄a signa dñi hū. facientis apā in cerebro sunt &c. dicif qz aliquā r̄ete cerebri apostematur. Sunt autem qdam simpliciter audientes qz cerebrū & ossa possint apostemari. quorū insufficiētia mōstrabit ex dicendis. Propter qdē tertium vt tantorū viroz appareat concordia sciendū qz apostema duplici generat. Vno qdem modo p viam reumatis cū ex venis & artariis materia defluit in membrorū spongiosa. Alio modo per viam cōgestionis hoc ē ex nutrimenti supfluo: dñā priori. Primo qdē modo salte ossa: & vniuersalit̄ q sunt dura vere non pnt apostemari cū ductibus careāt: qbus demandat humor in mēbroz simplicia. Secundo vero modo apostemari possunt. cū alimentū suscipiāt: ipsoqz extendant: & per consequens illius ēt superfluo extra nām intumescent superfluitate retenta super ossis parte aliqua i durata: aliā super eam paulatim addita donec quis tumor & extēsis emineat. Adodo si qdēz priori cerebrū nō deberet apostemari: nisi qz debilis coagulatio

nis vicens in qualitatibus vilioribus: & possit ū in superiori corporis parte: tanqz caminus existēs: vaporum & fumoz susceptiuus q peruenientes ad ipsum eius frigiditate refracti p̄densatur & penetrant in id quandoqz collectionē facientes. Amplius sciendū sicut ex fmonibus poterit colligi serapionis & a. qz apā duplex existit. Quoddā nanqz ē vex in quo cū mala cōplexione praua p̄positione ac solutione cōtinui tumor manifeste c̄r̄scriptus existit exterius vt intra. Et tali apate p̄p̄ie membra apantur media inter illa q in vltio existunt duriciei & mollitiei: vt musculi: & eis similia. Et fortassis hec fuit serapiois iētio. Est & aliud apā non certū: sed magis quadaqz similitudine tumorosa dictū. vñ serapio: Si dentes viriditate in toto suo recipiūt corpore tūc non mirandū si consequatur eos qd simile apati existit. Et verificant qdam medici hoc p̄p̄ie ex hoc qz dentes nutriūt & addunt & crescunt longitudine vite hominis. vnde p̄mo fa: Apā preterea membris accidit mollibus. Et est ēt cū ossibus accidit res que apatur sitatur p quā eius ingrossat concavitas: & eius augmentat humilitas. Dixit ēt dentes quandoqz recipere spēs apatum. i. maneries & non simplicit̄ apata ingt: & ita cerebrū & ossa pnt apari: sicut hi cōcordant diligēt in intellectu. Voluit ēt. a. rariū subaz cerebri apostemari. Qd iudicat ex eo qz dixit quandoqz corpori ipsius accidere apostema: & cu dicūt qz raro sit p̄plemōia ex colera: qz sui raritate ipsaz cum sit subtilis pulmo non sustinet: ita cerebri molle & de se quasi fluidum māz non retinet calidā: neqz etiā frigidā. Vnde d̄li targia qz est firsen phlegmaticus ait qz plurimū fiat in meatib⁹ substantie cerebri absqz velaminibus & ventriculis & corpore cerebri eo qz phlegma cōgregat & penetrat in p̄niculos ppter ipsorum duriciem: neqz in substantiā cerebri ppter ipsius viscositates. sic itaqz & aliorū auctoz intelligendus est sermo substantiā cerebri & eius p̄niculos posse apostemari: qz nō vō apostemate ipsius apostemat f̄a: vel rari⁹ id euenit. P̄nīculi vō sepe apostemate vñ calido. vñ. 4. cōmētarij pulsorū qz fm cerebrū ipsum litargicus hz magis generationē: freneticus vero fm subtilē miringa & diaph̄a. Et ideo quēadmodum periplemonia raro vnqz pulsus sit distort⁹. i. bis pulsans qz duricie mime participat: ita freneticis rarissime fluctuosus: qz & ipse mime p̄cipiat mollicie: Horū aut fides apparet ex istis in forma deductis. Ex his itaqz duobus vitas hui⁹ q̄st̄i sine alia p̄lixiori appareat ingitōe. Sciendū qppe qz id qd dictū est de dentibus oportet & de ossibus itelligere. nā ipsi sunt naturam eandē h̄ntes ossibus. & sunt ex ipsi fō de genere. aialiū. Propter quartū vero ad primū iaz quid dicendū visūz fuit. Ad aliud dicendū qz Isaac frenesim put ē vere apostema: & sepi⁹ p̄tingēs suscepit tali dictū est apate cerebrū mime apari posse. Ad aliud ēt visum extat quid dicendum: quia q sunt in vltima mollicie membrorū & duricie rariū apantur apate certo: vex similitudinarie magis. Aut forte cerebrū & ossa non sunt ita molle & dur: quin possit aliquaz extensionē suscipere apōsam similitudinariā: saltem vel cerebrū extendit panniculo subtili contermināte illo. Ad aliud dicendū qz vex concludit de apante p̄tingēte: vt plurimū per modū reumatis factū: & p̄p̄ie quantū ad ossa: & alia membrorū duorum: cere-

bum tamen per accidens recipit ut omnis iterduz p
viam reumatis collectōem: cum sui humiditate pas
sua ptingat fieri in ipm: interdū penetratōem et per
duratōem eius quod penetravit in ventre. Ad aliū
dōm q: ille cause pcurrūt in vero apate per modū flu
xus et sepe cāto: ut apparet ex modo et loquēdi: non
aut sic in non veris et raro pductis: imo aliquē illaz
sufficiūt cārum. Et similiter ad aliud quid dicendū
apparet. Ad inducta vō parīs alterius ex his et ap
paret quid dicendum. Possēt et quis solutionem
hōz apparentem dare supposito cerebro trino.

Differentia. 97.

Quod cor possit apostemari et solutionem im
paris pati monstrat: quoniam quod suscipit
nutrimentū illius suscipit superfluitatē: dūa
priori: qua retenta evenit apostema et continuitatis
solutio cum ea in omni reperiatur apostemate. Eti.
cor neqz est vltime durum: neqz molle sūme: s; me
dium. Quod aut tale dictum prius apari posse: ac p
consequena eius solui pūctio. Adhuc mala cōple
xio: compositio et continuitatis solutio: egritudines
posse prius cōes: eo q: omnibus possunt membris
indifferenter aduenire: cor aut mēbrūz imo prius:
Rursus: octavo apparens de inge. et Isaac febrium
primo. s; febri ceteris molestior est morbis. Qd oñ
dit curatōi principalitas indicationis ab ipsa sumpta
vnde octavo eiusdē. Qz febris est: convertit nos ad
seipsaz oibus aliis. et qm magnitudo ei pprie magis
existit. Sed cor sustinet febrez: que ipsius pprie ē pas
sio: cuz plures sanent ab ipsa: tolerabit itaqz egritu
dines alias. Si. n. inest quod minus et quod magis
videtur adesse inerit. Pālin: s; ortibus et pūcipalio
ribus pūctibus occurrent egritudines cum ex pportio
ne ut ad multū particularū eneniāt. Quod oñdūtur
egritudines cerebri epatis atqz ventris. Sed cor est
fortissimū mēbrūz et pūcipalissimū. fortissima igit
ei occurret egritudo: hoc aut est apā: et imparis solu
tio. Cor igitur poterit apari: et solutionem continui
tolerare. Oppositum tertio de pūctibus. Cor soluz
viscey et vniuersaliter earūz que in corpore partium
grauēz nullaz sustinet passionēz. Quod pbat qz cor
ruptio pūctio nō remanet quod afferens ortis au
xilium. In solutōe aut continuitatis ipsius et apate pū
cipium corrupit. Est. n. cor oīūz prima radix a nul
lo auxiliatū demū. signūz aut q: nullaz grauey toleret
passionē: qz in nullo imolatoꝝ sacroꝝ aialium visa
ē talis passio circa cor: velut circa viscerū alia. Maz
renes pleni sepius apparent lapidibus et nascentijs:
ac aliis qbusdam. Et epar similiter et pulmo: maxie
āt splen. Rursus: Non est sanitatem neqz infirmita
tem possibile fieri carentibus vita de sensu et sensato
sed apā et solutio iuncture adueniētes prius vitaz au
ferunt ppter iproporziōem occurrentē pūctio ex
tēplo itaqz cor nō poterit apari: aut solui. Pdropi
primū qdem sciendū q: qd fit cor: oñsum est: dūa. 14
qd vero apā. 95. et imparis solutio. 75. Pdropi s;
vero dōm q: i ista dūa vident sapientes discordes q
dam sibi et ipsis et ad alios fantastica. Ba. n. iterio
rū. 5. scribit cor solutōnem continuitatis cum apate
etiam pati: cuius series. Poblegrm āte maxie cor
de in moria monarcus considerauimus morte simi
limā consecutam his qui interciduntur corde aliter.
i. syncopizatiue. igit sigdem vsqz ad ventrē aliqez

coz qui in ipso et perforat veniat confestim emoraice
et emoraice: et magis cum venter sinister contingit p
foratus: non per transeunte vero perforante in ven
trez: sed in corpore ventris firmato: non solum eadē
illa die in qua perforari contigerit qdam dixerunt: s;
et superueniēte nocte pblōis v3 rōe scā morte: et nō
sanguis supple fluru: sic igitur ex hoc sermone relin
gtur manifeste cor apā et solutōez continuitatis icur
tere posse. Adhuc in diuisionibus apata et disruptio
co: dis: aut corruptio complōis firmate: non sunt sa
cilis cure. Idem Serapio. Ex eis vehementius et
cum velocitate iterficiens ē almeffera. i. apā et coleri
cū et pblō. i. sanguineum. Theorice vero. 9. sermo
pscriptus recitatur Ba. Cui tertio accescit. ii. Hu
ius qdem contrarium scribitur interior pūo. Cor i
possibile pati est apā. vnde Paly. Non est possibile
ut apetur cor: aut accidat in eo opilatio: et in plures
eius ventres: sicut possibile ē illud i cerebro: nam
mors antecedit illud. Pūmo autēz fa. Cor non to
lerat imparis solutōem: qz prius aduenit mors. Ter
tio quoqz vndecima. Cor nō tolerat nocumētūz ne
qz apā: et longius est ab hoc ut toleret solutōem con
tinuitatis qz apā. Tertio vō collz. Cor in sui substā
tia nō pōt apā tolerare eo q: prius deficit infirmus.
Ades. qdem solutōem continuitatis aut apationem
fieri in corde vtus non paritur: imo sūt cā solutionis
et mortis. Ex his igit apparet in hoc quesito auctoꝝ
non parua diuersitas. Quid aut de hoc pūter appa
rebit. Pdropi tertū qdem sciendū q: cor apā ne
qz solutōem continuitatis tolerat cōfirmatā et penē
trantē. Et rōabilr qz omne quod alioꝝ mēbrūz sup
portat defectus et nocumēta: id opus vigorosius exi
stere. Pmōi aut est cor: cū oīum accidentū cor: i oc
currentiū. primus cōcursus est ad cor tanqz ad basiz
vite. Ades. Sed cum fuerit apate aut solutione sin
gularis affectum non remanet vigor eius: neqz pōt
aliūde suscipere cum sit vite principium: oīumqz ra
dix vtutum prima. Est nāqz in corpore animalis ut
caminū et ars ciuitatis in dūa. 37. ac primus in vni
uerso: et dur: exercitu: quo forti ente omnes militūz
remouet succubitus et supplet defectus: qñ aut deficit
oīs pūmū exercitū: cū is prior nō subleuet alio. Pā
lin. Illud cui subito iteruenit mors passioē ppa: nō
pōt apari neqz solui: tale ē cor. vñ Pāulus. Cor fm
ppriā patiēs passionē longe a medicoꝝ ē cura: subi
tā inferens mortē. Adhuc in corde dolores sunt qz
maxime: ppter solutōem continui et apā. vnde. A.
5. de anima. Intolerabiles sunt dolores cordis ppter
sui sensus excellentiā. Ipū nāqz est illud i quo pri
mū aia existit sensitua: de pūctibus s;: dolor aut p ce
teris syn: homatū vtutem exterminās deicit. i. ap
pens de inge. ita ut syncopis et mors occurrant hinc
repentine. Cor igit nō pōt apari neqz solui nō pre
dicto. Intelligendū tñ in huiusmodi declaratiōe am
pliori q: cordis apā potest multipliciter diuersificari
Ratione pūctis cordis efficientis: cause materie apā
tis et temporis apatis. Similiter et solutio continui
aut penetrat ad ventres cordis magna subito dūtra
vel sinistra vel minime: sed superficiētus substā
tiam soluit ipsius magis. Ex parte quidey cordis qz
partis sinistre apā citius apparenter interficat aial qz
dextre: ppter quod hac vita ipellit ad partes lz ipsi
cordis vita realiter celerius deficiat ex apostemate

dextre. Ratione siquidem satientis cause: quod quoddam apatum euenit a causa interiori: aliud vero ab exteriori. Ab interiori quidem velut ex aliqua in ipso generata: vel aliunde ad id expulsa. Extrinseca quidem ceu a gladiatione. Ab intrinseca quippe minus quam ab extrinseca stringat apata: quod prius accidit alijs: vel paulatine alia dissolutis dissolutione. a causa vero extrinseca magis cum cordis extiterit vigor intensior: ut preceunte dissolutionis alia causa. Ex parte vero materie apatis: quod quodam est calida: nonnulla vero frigida. Calida quidem maior interficit apans: frigida vero mime. vnde interiorum. 5. Passio cordis secundum phlogones vel erisipilas incipiens fieri: corumpit enim prestim antequam augeantur he passionis aial. 7. a. Apata calida est interficiens statim. Frigida vero est ex eis que sunt difficilia. Verumtamen raro est quod duricies aut mollicies reperiatur in corde: sed quod plurimum euenit est in paniculo ipsius. quod si apata frigidum accidat non interficit in momento interfectionis apatis calidi: sed tamen cum hoc est interficiens: et quicquid durum quod accidit in paniculo ex humore grosso spacium mortis plongat: non autem molle humore aquoso distillando: velut humores qui in capsulis cordium incisione inueniunt sunt galli: et machionis seu simij Ba. In casula namque galli humor incrustebat durus. In illa vero quod machionis mollis aquosus magis: interiorum. 5. Ex parte quidem temporis apatis: quoniam apata cordis et marie calidum vix suscipit ipsius susceptibile principium. vnde zoar. Accidunt in corde apatis principia: sed antequam principia de co moris stringit repente et sine mora. Si si solutio prinitatis mor ad ventres pueniat grandis continuo moris occurrit. vnde Ba. Si quod pforat usque ad ventrem aliquem ipsius pueniat prestim moriuntur propter sanguinis et spiritus fluxum et exalationem: et magis cum sinister pforat venter. sic et cum Malia. te stat Serapio. Quare. a. quoniam accidit corpori cordis: ut solutio penetret usque ad ventres interficit statim. si autem non penetret in ventres voluit Ba. illis non solum eadem pforationis die viuere quosdam: sed et nocte superueniente phlogonis ratione facta morte. vnde. a. Et si non penetrans tunc fortasse postponit interfectio usque ad diem secundum. Sed dubitat circa predicta: quod dicitur. 47. ostensum cordis ventrem dextrum principalioris fore: et longioris sinistro. Adic autem dictum citius vitam deficere propter penetrationem in sinistrum ventrem pertingentem quam in dextrum. Dicendum quod vita duplex est. Vna quidem primaria: et ea est cordis: Altera secundaria principata ab ista in partes per motum cordis et artarum delapsa. Prima quidem principalior et longior est in ventre dextro quam in sinistro: ut monstratum est dicitur pallegata. Secundaria vero de qua nunc est sermo longior ostendit in sinistro: eo quod artarie ab eo ventre originantur cordis per quas ut dictum vita diriguntur a corde in membra. Per hec siquidem audienti apparentes auctorum sopiunt auctoritates. Propter quartum ad primum dicendum quod cor ut ostensum modo quodam et apata et imparis solutionem patitur. Aut quod non est necessarium quod omne quod nutritur icurrat: apostema: vel per viam reumatismis: aut ex residuo nutrimenti: quod non poterit materia in ipsum penetrari neque retineri: verum mor expellit ut cordis vigore: et ideo primo facta: non dicitur superfluitatem simpliciter ex nutrimento membrorum residuam inducere apata: sed cum ipsum penetrauit: aut in ipso acciderit. Ad aliud dicendum quod cor licet obtine

at medium duorum membrorum et mollium: id tamen non est sufficiens apatis causa euentus cum membrum recipient fuerit forte illius materiam appellens ad alia quale cor erat proprie. Dictum namque prius vnde fore sex causas apatis membrum suscipientis imbecillitate. Ad aliud dicendum quod qualiter apata et solutio prinitatis cordi adueniat apparuit. Aut in hoc deficit particulari: non tamen instantiam vna vniuersalis veritas remouet naturalis ac medicinalis: precipue cum medicina in determinatione verificetur: ut ad multum vel saltem incipiunt. Ad aliud dicendum quod febris molestior reliquis passionibus extensione totum enim sicut eius denotat ratio continet corpus: non tamen in intensione ut syncopis cordis tremor frequens et dolor intensior. Neque febris licet cordis passio propria: decimo de ige. pluribus alijs molestior cum in totum corpus expandatur ab ipso: ita ut virtus illius diffusa reddatur remissior aggregata. Ad aliud dicendum verum esse: sed tamen egritudo fore non potest: nisi permaneat vita. Si fortissima vero huius cordis passio vitam pruat. Ad ea est que alterius partis: et primo ad primum dicendum quod cor nullam grauem suslinet passionem hoc est solutionem prinitatis et apostema: mala tamen suslinet complexionem velut febre. Et id cum imparis solutio: ut dictum in ventres cordis: et maxime sinistri: peruenit: neque apata completur et proprie calidum. Si quando principium ut cor adeo fuerit corruptum quod vita non possit impartiri sibi met et partibus: egritudine non tolerat cum ea vitam fuerit. Quod imparis agit solutio penetrans in ventres et additionem apata. Quantum est veritatis signum contineat apparuit: et quod ipsum ex causa puenit interiori et non extrinseca magis euentum tolerat. Sic igitur ut ad vnum cor in eius suba non patitur apatis consuetudinem cuiusque: neque imparis solutionem penetrantem: Aut sanabilem quicquid sit: et quidam volunt exponere. Cor namque potest dici non tolerare apata vel solutionem: quod non possunt bec in ipso sanari: cum enim quod euadit a leuius: id prius dicitur tolerare. Potest vero dici tolerare: quod apatis principium et solutionem non penetrantem: vita adhuc durante aliquandiu.

Differentia. 98.

Quod egritudo conluta sit deterior insueta monstratur: quoniam secundum veterem: Exoluti multotiens et fortissime sine manifesta occasione moriuntur repente. Et damascenus: si requeratur egritudinis in membro principali dissolutionem denunciat corporis. Primo quoque tertia cui frequenter contingit incubus et scotomia expositus est epilepsie. Tales autem passionibus consueve videntur: cum multotiens dicantur fieri ex quo consuetudo consurgit. Adhuc egritudo simpliciter ledit. hoc enim est de ratione ipsius: itaque maior egritudo magis ledet: et maxima maxime: huiusmodi vero videtur ea que consueve respectu inconsueve. Ex pluribus namque lesionibus numero. vniuersalis grandis consurgit lesio. corpus etiam redditur magis habitatum ad patiendum cum virtutis debilitate. Valin: Illa deterior egritudo que difficilioris extat eradicationis cum ea sit ipsius malitia propter inseparabilitatem: ut apparet in lepra et ethica confirmatis. Talis vero egritudo consueve cum ex multotiens occurrere fuerit impressa: et in habitum redacta. Idem sicut sanitas plurimis euentus melior est quam vnus sic et egritudinis multus occurus erit deterior vno

cum duorum contrarie rationes: 1° de gene. 1° cor.
 En. Laboribus assuete deditis: et vlt^o excessivis: cō
 spicimus brevioris existere vite: et si consuetudine sint
 astricti: quare similiter et egritudinib⁹ erit ita q^o mor
 bus consuetus insueto de erior. Quod et indicatur
 de medicatione dubij vulneris in crure: regiminis
 aucto⁹ 1°. Oppositā quoniam Hippocrates As
 sueti assuetos ferre labores. Galin: fm quosdā mī
 nime improbatos: nihil phibet langores longenos
 existere: de causis longitudinis et brevitatis vite. De
 cimo quoq³ Almanzor. Egritudo in homine sem
 per sano: qui fere nunq³ egrotant timorosa et quar
 to 1° 1°. Quando infirmantur sani: et qui tarde infir
 mantur paucē infirmitatis significat morte. In op
 positis autem secus contingit. Rursus. Egritudo
 ledit ppter 1^oietatem et oppugnatōem ipsius ad na
 turam: sed hec minor est cum ipsa fuerit cōsuetā. Ex
 cōsuetudine. n. in quoddā mediū cōcidit vni^omis
 cōuentus vt appet aphorismoz 2. In ea vero que i
 sueta secus exilit. Amplius apud Hippocratem et
 Ba. subitum nature preliatium omne: nō. n. ea re
 pentinas sustinet mutationes: sed egritudo icōsuetā
 subita respectu consue^{te}: ppter quod et ipsa deterio
 r erit assuetā. Ppter primū qdem sciendū q^o
 qd sit morib⁹. 72. apparuit dīa. Cōsuetudo vero est
 scdā quēdā natura ex vsu paulatim acq³sita. Est enī
 velut natura de aere et aqua. Quod declarat ex na
 tis habētibus capita elongata ex applanatōis consu
 etudine in naturam conuersa. vñ d memoria et re
 miniscētia. Tanq³ natura consuetudo q^o autem sit
 natura scdā indicatur: complexionū 1°: cum dicat
 Adieciue nature assuetudines sunt. et primo theori
 ce aphoriz. libro testatur Hip. Cōsuetudin m scdā
 eē nām. Consurgit aut consuetudo ex vsu frequenti
 hic nāq³ extat vt pvenit quoddā consuetudinis indu
 ctū: que tanq³ actio ē et perfectio. Mō. n. ex vno aut
 duobus actibus surgit vsus vix ex plurib⁹. vnde
 pbl. 21. Cōsuetudo ē multoties et p^otinue aliqd face
 re. Oppor^o et paulatim et eq³l^o cū eo quod multoties
 aduenit occurrere. Quod. n. repente et vni^omiter
 accidit in nā consuetudine nō cōscend^o: vix potius
 corumpit candē q³to amplius occurrerit cū trāsmu
 tatiōes corumpant illā repentinē. Quod et indicat
 anus et puella ex veneno sc³ pentū et napello nutritē:
 dīa. 142. Qm paulatim et ordinate vsu fuerunt illis
 et matie a principio. vellebant autē his deinceps vt
 alimētis. Et his quoq³ pōt haberi q^o cōsuetudo sit q^o
 dā nā: et q^o ea adiungenda ē rebus anexas complone
 mediante: vt satis ex primo colligit theo ice: itavt et
 res sint qnq³ rebus nālīb⁹ annexas eras serus q³litas
 color et cōsuetudo. Deterior quoq³ dī aliqua egritu
 do dupl^o: aut qm lesionem inferat molestiorem cum
 seuiorib⁹ concisionibus: vel q³ difficilius eradica
 tiōis ex pte: ceu appet primo prima: de melācholia
 gnāta ex melācholie subtilis nālīs adustōe aut gros
 se. Ppter fm qdem sciendū q^o aliq simpliciter
 p^oulerunt morbū consuetū deteriore insueto: q³ ma
 gis sit: et passio magis facta omis abi^o cit a subiecto:
 thopic 2. 6. Alij aut ex aduerso dixerunt et idiscre
 te insuetum p^oiorē consuetū: id approbantes: quia
 singulū con uetū fiens minus ex tat nocuū aphoriz.
 2. Quod tamen vificatur magis de rebus non natu
 ralibus sicut monstratur inspicienti. Adonebatur et

ex tactis in argutis: quoz cum primis manifestab^o
 defectus in sequenti dicendoz cum multipl^o d^o et uz
 suscipiant indistinct^o. Et ideo nōnulla dixerunt pro
 pingores facta veritati q^o egritudo est duplex. qdam
 nanq³ pernitiōsa grandem afferens lesionē vite p^oi
 cipijs: ac ipsius instrumentis: et talis est deterior q³
 to plus occurrit: et reddi videtur cons^o eta. Et si et al
 tera non sic molesta neq³ adeo vite principijs inserta
 et eoz instrumentis: sed potius p^oium eueniēs extre
 mis: vt passiones iuncturaz aut alie parue quecuq³:
 et talem consuetam dicūt minus deterrente incōsue
 ta. Et fortassis id fm primaz ptem precipue cal^o nīā
 potest pati: q³ egritudo tanta et talis non potest fieri
 consuetā cum mor et inequal^o occurrit quod est con
 tra rōnem consuetudinis assignatā. Ppter ter
 tiū 1° sciendū ac vniuersaliter dicendū cōpatio
 nis canone: dīa. 27. supposito q^o i egritudie 2° sueta
 sunt duo. Est nanq³ in ea sensibile operationum no
 cumentum inquantum egritudo existit: et ita quanto
 plus occurrit in consuetudinem deducitur deterior
 redditur insueta et p^oprie cum ordinem non serua
 uit: et nocumentum fuerit maius ex parte lesionis v
 tutis q³ inuamentum rōne consuetudinis inducte.
 vnde tertio prima. Quando paroxysmi epilepsie con
 tinuantur interficiunt. Similiter recidivatio deterio
 r est sua radice: dīa. cxj. et precipue in pleuretico pi
 plemonico et paralytico est apparens recidivatiōis
 p^onicies. Quod ostenditur. Omne nanq³ quod vir
 tutem dei^o cit p^ouries adueniens et consue^{um} est fm
 deterius eius opposito cum semper aliquid abi^ocia
 tur a substantia: talis vero est morbus consuetus in
 quantum lesionem importat: et ideo sexto. de re. 1°.
 Quēcūq³ corpora egrotatiūam habuerunt mori ge
 neratione prima constructionem nequaq³ locutiū
 vñq³ in senectutem. si vero deueniēt omni vñq³
 aliquam egritudinem p^oriam habebunt. Et confir
 matur q^o non solum consuetudo rerum p^oter natu
 ram nocet inquantum tales: verum et non nālū. vñ
 primo tertia. Ille in quo mala digerūtur cibaria nō
 decipiatur ab hoc: qm in mali deinceps generabunt^o
 bu. egritudines inducentes pernecantes. Et alimē
 tis enī quantūcūq³ benignis rōne administratis
 et consuetis effectis tandem totum aduenit aquaticū
 fieri ppter continuam repassione causatā ex contra
 rietate ipsorum ad corpus: dīa. iij. Si vero conside
 retur egritudo ab eo q^o consuetā: vt cum quis semel
 in anno aut bis vel amplius porisimos incurrit ali
 quos tertiane vel calculi. aut dolores aritheticorum
 ppter habilitatem et affinitatē quā mēbra recipiunt
 ex multoties occurrere talib⁹ passiombus min⁹ de
 teriores reddūt insuetis. vnde Alexander in pbleu
 matibus: ppter quid crebrius fieri q^o egritudie con
 suetum: non tñ contristat nām: et maxime cū ex ma
 teria fiant minori. velut enim alimenta consuetā vē
 tri aut epari quandam affinitatem secum recipiūt: et
 in quoddā trāsdūcūt mediū: et si sint praua: aphoriz.
 2. ita et passiones p^oetacte et sibi similes in membris
 agunt suo modo. Ab eo nanq³ quod consuetum nō
 sit passio: primo quarta. vnde tertio. 16. Qui con
 uetus est incurrere corporis colicā passionē: nō h³
 ex ea timorē sicut ille q^o nō ē cōsuetus est in ea. Et for
 te dicitur propter eius accidentia mor terribilissi
 mus. A. nare alexander grandis nata contra diffici

le passionē armatura errat cōsuetudo: egritudo vō
consuetay aliqua. ¶ **P**alin: Matura sagatioz doctioz
fit. Ex vſu nanq; frequenti ſibi obuiandi inuenit vi-
am qua malā alterat complexionē: aut materiā cau-
ſantē egritudinem expellit. ¶ **N**anc ē ſententiā ſapit
ariſ. pbleumarū. 21. Vult enī q; oblara ⁊ facta ē ſiue
actiones ſemp conferant ⁊ delectant rōe habitus cō-
ſuetudine inducti. Ex pre tñ repletionis que conſur-
git ex aſſumptione cōtinua: ⁊ actionis abſq; iſtermiſ-
ſione peracte inducitur leſio in partes ſuſcipiētes aſ-
ſidue cū potētie noſtre ſint ſinite: pmo pma. hoc. n.
nocuementi ſupercedit iuuamentū habitus pſuetudi-
ne acquiſiti. Ex his igit concludat q; bmoī egritudo
Conſueta iuuamento qd acquiriſ ex cōſuetudine mi-
nus extat deterrens q̃ in conſueta. Et pprie cum ex
hoc maius fuerit iuuamentū q̃ rōe leſionis virtutis
nocuementū. Et noſce q; conſuetudo actiue ppe ani-
matis ineriſſit: ⁊ aia precipue rōnali cū valeat ad op-
poſita. ¶ **I**nanimatis vō quoz forma ⁊ motus eſt a
generante mīme. Lapis enim ſi decieſimiles ſarſuz
proiciat: deorſum ruit continue: nullā permanendi
ſuperius conſuetudinē agrens: ethicoz ſecundo: i
eis tamen methaphora: ⁊ ſm q; in vlū pueniunt ani-
mantioz poteſt conſuetudo inſurgere: vt campana ⁊
clauis oſtendunt diutius operare. ¶ **P**ropter quar-
tū qdem l3 vtcunq; iā appareat dicendū ad primos
ſermones ſimul procedentes q; paſſiones quas tan-
gunt fieri non poſſunt vt declarati conſuete cū ſubi-
to adueniant: virtutē etiam pncipalium deiſciat Ad
aliud quid dōm oñſum. ¶ **I**nquantū enī egritudo ali-
qua poteſt fieri conſueta inſueta minus ledit putan-
tem leſionis rōnem ex egritudine importat deterioz
exiſtit. Ad aliud dōm q; egritudo conſueta ſuppoſi-
ta ceteroznz equalitate deterioz eſt: quia difficilioz
curationis vt lepra pleureſis quod non petit queſi-
tum: ſed vt moleſtioz leſionē: ⁊ accidentia iducit
Ad aliud dicendū q; ſanū ⁊ egrum non ſunt fortaſſe
oio contraria: differentia oſtenſum. 72. Aut l3 rōne
contrarietatis ſic habeat contingere: ppter tñ pſue-
tudinem ſecus euenit. Ad aliud dicendū q; illud cō-
tingit ppter nocuementū quod annexum eſt ⁊ mon-
ſtrarū rei conſuete: ⁊ non ſolum preter naturā veruz
ē non naturali. ¶ **Q**uantū vō ſermones ac ratioci-
nationes partis perſuadeant alterius tangunt prout
frequens eius vſus magis conſert q̃ egritudinis le-
ſio in virtutem. ¶ **D**ifferentia. 99.

Nod pleureſis dextri lateris ſit deterior: ea
 que ſiniſtri vñ: quoniam illa eſt deterior egri-
 tudo que amplius materie colligit cum non
 ſolum qualitate: ſed etiam quantitate egrotari con-
 tingat. Talis quidem eſt que lateris dextri: eo qd
 latus plenius eſt propter epar cum corde latiorūq;
 meatuū. Rurſus: Egritudo materialium que libe-
 re non poteſt expurgari deterior eſt aliqua binōi aut
 qui lateris dextri: ⁊ non ſiniſtri cum a corde in ſini-
 ſtrum ⁊ pprie in hominibꝫ: non aut in dextrū ꝑce-
 dat vna vena in quintam delata ſpondilem que in
 octo lateraliter coſtas exterminatur interiores: pri-
 mo prima. Amplius illa eſt deterior que in parte cō-
 ſita eſt ſenſibiliori: tum propter dolore in ad ipſā reu-
 ma attrahentem: tum ēt non propter fortes tolera-
 re medicinas. ſenſus enim intenus membri nō fert
 huiusmodi velut qui ſtomachi. Remiſſus vero vti

q3 vt qui splenis. 7. de inge. Sed pars dextra sensibili-
bilior est sinistra cū temperationis sit complexionis
qua perfectio reddit sensus. **Palin:** Peior est egri-
tudo que in membro pluris motus: et maxime apo-
stema cum in eo continuitatis adsit solutio: cuius cu-
ra perturbatur motu: differentia. 194. **Mōi** vero
est pleuresis lateris dextri cum moueri sit in dextris
fulciri aut in sinistris de pgressu animalium. itaq3
pleuresis lateris dextri deterior ea que sinistri. In
oppositū quia illa deterior est pleuresis que nobilio-
rem ledit prem dignioris mēbri. hec aut que sinistri
cum cordis venter sinister sit nobilior dextro. 6. de
iunamentis. **Eri:** Illa pleuresis peior in qua inten-
siora existunt accidentia. Ea vero que sinistri ppter
caliditatem: et ad cor pproximitatem: quia l3 in oibus
animalibus situetur cor fm mediuz pectoris loci: in
hominibus tñ parum inclinatur ad sinistram de par-
tibus. 5. Adhuc illa videtur deterior egritudo que i
parte contingit debiliori cū effectus egritudinis sit d
biluare ptes et corrūpere. talis vero est sinistra respe-
ctu dextre: vt indicat motus. Igitur pleuresis fini-
stri lateris deterior est illa que dextri. **Propter** p-
mum quidem sciendū q3 pleuresis est apostema late-
ris calidū. dñ nanq3 a pleura seu plerō q3 est latus.
Egritudo enim multiplici characterizatur scdo cura-
tione: aphorismoꝝ quarta: et primo secunda. Aut eni
o parte cui accidit: vt hic pleuresis pipleumonia po-
dagra: nefresis a renib3: et obtalmia ab oculo: obtal-
mus eni oculus et reliqua. Vel a causa colerica vel
melancholica passio a colera vel a melacholia causa-
tis. Sen ab essentia morbi sicut febris: sua eni essen-
tia est calor: vel feruor. vñ a pir grece quod est ignis
latine psequitur pirolos. i. febris. Et similis aposte-
ma sicut phrenesis. i. mentis permixtio quod deno-
tat apostema capitis anterius syrsen dictuz. litargia
i. obliuio quo apa notatur ptis posterioris cerebri.
Tenasimon ab extensione. Spasmus a contractione
vel a suo simili: sicut egritudo dñ leonina et elephan-
tia que sunt species lepre fm quas patientes dispo-
nuntur vt leones et elephantes: et cancer eius simi-
litudine. Vel q3 primitus quis sic dictus hñōi cura-
uit egritudinē: vt vlcera caronie: aut ea passus sicut
vlcera balchie. Et hñōi appellationes et proprie tres
vltime inutiles sunt et ad curanduz laboriose. i4. de
inge. Est autem apa tumor preter naturam in quo
tria genera continentur morboꝝ: vt mala cōplexio:
praua cōpositio: et solutio continui. Ealidū quidem
existit aliquando ppter naturā simul et putrefactio-
nē: vt quod ex colera et sanguine. Interdū vero pro-
pter putrefactionē solū: ceu quod ex pblegmate ac
melancholia. Quāq3 eni3 he materie sint frigide de
se: accidente tñ calefcūt vt putrefactione. Est aute3
pleuresis duplex: Na v3 et nō vera. Vera quoq3 am-
plius sit in panniculo costas interius cooperiente: et
interdū distinguente pectus per medium: et diaphra-
te. Eius qdem signozū quedā sunt ppria et insepa-
bilia vt se. cōtinua: dolor lateris pungitiuus: tussis:
hanelitus angustia et pulsus serinus. Et alia impro-
pria etiā inseparabilia puta maxime illius lateris vt q3
ascendat dolor in furcam vel in diaphra descendat.
Est et altera non vera que in musculis pectoris ad ex-
terius generatur. Eius signa sunt tumor fortassis
apparens quādoq3 tussis sicca dolor lateris et angu-

stia hanelit nō t febre remissiores. Materia vero pleurefis sunt quatuor hu. & maxime colera cū sit subtilis acuta in panniculos penetratius; deinde sanguis raro vō phla. iuxta illud veteris. Acidū eructuātes raro sūt pleuretici: q̄rarissime vō sit ex melācholia tertio. x. & in his que de crisi. Apud quosdā vō nequaquā ceu viaticum cū sint bi hu. duo grossi viscosi penetrare in ptes solidiores iēpti. S3 in pipleumonia stringit ecouerso. nam accidit ex phlate marie ex colera vō ppi ei⁹ subtilitate & resolutōem mimi: vt appebit dria subsequenti. Pleurefis vō velut apatus reliq̄ resoluif aut suppurat. i. sania: vel in duriciē cōuertit qd̄ stringit rarissime aut nūq̄ fortassis pp caliditate loci. Trāsmutat & aliq̄ in pipleumonia: dria sequenti ac iterdū pusi iterficat ac syncopi. Id at̄ dēte rī ad qd̄ plura & itēfiora sequūt accētia & vlr grādī piculū. Latius quoq̄ dextrū & finistz: dria. i. s3. ostēdet. Propter s3 qdē sciendū aliquos dixisse pleurefim dextri lateris deteriorē eo q̄ in latere sit nobiliori: & cū piculariū iproporōe. Quib⁹ dōm q̄ nō ē simplr pncipiādū hāc fore peiorē: ceu ex dicēdis apparebit: l3. n. lat⁹ dextz sit nobili⁹ finistro apud Ar. Dico at̄ fm aris. qz Ba. visus ē oppositū sētre dria 47. nō tū ppter hoc nocet apl⁹ pleurefi cū vt ostēdet distet magis cū alijs ab ipso: neq̄ iproporō pricula rīū iternit eo q̄ mā eidē cōrūdet cū lat⁹ dextz plurius sit mae collectiū finistro. Alij vō dixerūt illā q̄ finistri deteriorē cū cordi vicinior extet: q̄ l3 vt sic peior existat: alio tū vt appebit mō nō extat deterior: & iō cū determinatōe op⁹ magis sit dicere. Propt̄ tertiū qdē sciendū cōpatiuo primit⁹ canone subtracto pmit⁹ vitas subiūgat: ac denuo q̄r plenēfis expurgef empimosa. Propt̄ primū hmoi sciendū q̄ egritudo dupl⁹ pōt dici deteriorē rōe acūmif & accidētū emergētū in ipa: aut pp quātitatē puocātis mae Quātū qdē ad primū vt q̄ finistri lateris deterior: quo vō ad altex ea q̄ dextri: qd̄ & tertio inuif. r. ita. Qui dā nāq̄ ponūt pleurefiz lateris dextri deteriorē: alijs vō eā q̄ finistri. vep vitas ē q̄ ppiqoz pri finistre deterior existit: s3 ē cōueniētiō ad hoc vt maturef & recipiat resolutōem si fuerit de ppietate ipfi⁹ vt recipiat illud: & illa q̄ remotior ē a pte finistz ē saluor: verū ipsa ē ex pte resolutōis: & maturitatis magis iobediens. Vt itaq̄. A. velle q̄ deterior sit lateris finistri pp vehemētē i flāmatōez pgreddētē in lat⁹ vbi sit ex corde: quare aptior redditur resolutioni & maturatiōi vt igr. In ea vō q̄ ptis dextre sec⁹ ptinget & iō in obediētiō pncipat resolutōi & maturatōi. Quare i apli⁹ sciendū q̄ pleurefis aut terminat p resolutōez & suppuratōez: ita vt expuat qd̄ ei⁹ digestū pūue. Et ita q̄ finistre ptis dū accētia seuā possint tolerari laudabilioris ē terminatōis ea q̄ dextre vel p rupturā apatis talit: vt sanies cadat i mediastinū alteri⁹ duay pectoris pcantrāt. Et ita q̄ i finistz deterior eo q̄ sanies fortassis illic acrior caliditate ibidē vt videbit q̄lirana. Adeat ē ac qd̄ sit expurgatio acrioris cū virtutis minoris pstātia. Propt̄ sigdē ex diuersitate sit⁹ pleurefis hec qd̄ diffiniri. nā cor ad finistz vt iductum vt cūq̄ iclinat lat⁹. vñ trīo. ii. Cor positū ē i medio pectoris: qm̄ ē rpatior loc⁹: & declinat magis ad finistz vt elō get ab epate: & hēat epar locū aplū. adhuc pp caliditatē cordis epatis & morū calefaciētē ps dextra extollit & apliat vt distet magis a corde. Plus at̄ di

stans non adeo ledit qre que finistri pleurefis defior erit dextra. Ad & si q̄s aduertat sensu pspicatioz lateris dextri dicet eā q̄ ipfi⁹ deteriorē cū min⁹ tolēt medicinas: qd̄ si tū veri⁹ fortior pstitit eā poterit plecti⁹ expellere. pp qd̄ oib⁹ diligenter piter p̄sideratis pleurefis finistri lateris defior ea q̄ dextri: ceu mā locus synthoma & mod⁹ purgatōis ostēdūt: q̄ si q̄s dicat pcessisti lat⁹ finistz calid⁹ dextro qd̄ nō vt pp splenē illic entē & getē ipfi⁹: ac qz i pte dextz cor p̄stat magis situaturq̄ epar: & ei⁹ mor⁹ existit. Dōm q̄ fm ali quā pte lateris dextri putatū cor caliditas pōt cē in rehor eo q̄ ipia quātitiua acuta itehor ē in pte finistz In dextra vero q̄ritatiua: remissa vero q̄liratiua l3 torū dextz sit calid⁹ finistro toto pp animissa. Sciendūq̄ apli⁹ q̄ pleurefis diaphrātis deterior ē illa: pnter q̄ pāniculi p mediū pect⁹ p̄tētis: deide q̄ lateris finistri: & deiceps que lateris dextri. que nāq̄ diaphrātis deteriora sequūt accētia vt rōis pmixtio siue phrenesis & reliq̄. vñ dēi ē antiq̄ phrenes a phrenovel phrenomo qd̄ ē sapio. pp. n. ipsay apa phrenesim q̄ icurrit & corrupit rō & sapia: iterioz appēs. 5. vñ del ptib⁹. 3. Qz p̄turbat itellectū & sensuz phrenū lesio: pp hoc vocāt phrenes rāq̄ p̄ticipātes ipfi⁹ qd̄ est phrenō a sapere. Propt̄ hmoi quoq̄ fm nosce q̄ cū circa. 14. dies sanies erupta ceciderit i pectoris mediastinū transfūdīt i empia fm veterē nisi circa. 40. mūdificet dies. Ad od⁹ aut mūdificatōis saniei ex pectore ponit ab Erasistrate p venay & artariay saniei igressuz: & ide tandē ad pulmonē decursuz quē lōgius ipugnat Ba. interioz. 5. volēs sanie venas aut artarias subigredi mīme: sed ea pot⁹ digōne subtili ante habilitata porositates subitrare pulmōis & merito: qz nāe & maxie forti iuxta Hip. nihil pōt i expellēdis repugnare supfluis. Et si fuerit grossa mā & vie angustē: aphorif. 7. Videm⁹. n. q̄ apatis mā cuz ip sam nā a q̄busdā expellat locis ē p̄tāsit ossa. Ea nā qz sanie d̄ meditullio expellit ossis in que foras. Est at̄ h mod⁹ qm̄ pulmo fm ga. nullū motū h3 ppiū s3 dilatatōis motu & p̄stricōis mouet pectoris & diaphragmatis vt appebit pnter. Cū. n. pect⁹ apliat dilatat pulmo vt impleat pect⁹: aliogn vacuū cōciderz i i flātū. 4. negatū ph. dilatato vero pulmōe ac poris ipfi⁹ aptis sequela ēt que ad id qd̄ cūat sanie subtiliata igredit cōsdē. Cū at̄ pect⁹ cōstrigit filr & pulmo cui⁹ qdē p̄stricōe sanies p̄phēsa p ramos trachee artarie ipellit mīores versus maiores mō quo hūidū spēgie imissū lenit p̄sse ipellit in locū ipressiōi oppositū. cū vero dilatat pect⁹ postea & pnter denuo fil pulmo reliq̄ ps suscipit saniei que boz cōstricōe ipellit ad iteriora subsequēte vt dēi pulmonis: & p̄tētē versas trachee expellit artariā: qd̄ tadē sic euēit donec iussi expellat ab eē. Ipsa nāq̄ ē mor⁹ q̄s nāe ac instiz qd̄ dā. q. quo p̄tēta in pectore foras ppulsant. Propter qdē q̄rū ad primū dōz q̄ l3 pleurefis ptis dextre plus colligat mae illd̄ pporōalr iest sibi: & vt viri⁹ fortior in illo locuzq̄ latior. Aut cōcedēdū vt apparuit q̄ ipsa ē deterior per viā suffocationis. Ad aliud dōm q̄ mā epimosa ens in pectore nō expurgat per igressū i venas vt sensit Erasistrates: s3 per itroitum vt declaratū i pulmonē. Aut belactio p̄tactevne s3 alios ē ēt i parte dextz. ad aliū qd̄ dōz appuit pp sē suz. n. meli⁹ nociuū expellit. Ad aliū dōm q̄ l3 mor⁹ sit in dextz nō tū cuz q̄s abozat. solus nāq̄ muscu

*pmē. singula videri
possunt qualiter
aliqui videri possunt
in hunc abipsum
apud Erasistrate
singula*

*lib. q̄ apā pleurefiz finistz lateris dextre
vnde quātū ad accētia q̄ rō rō agūt dōm
in dextz rāq̄ quātitiua mā p̄uocāt
tū hōr finistz ēt qm̄ mīor ad hōr q̄ mā
hōr rō p̄ticipat rōlūmōz rāq̄ dōm
hōr d̄ apā finistz mīor dōi p̄p̄mō q̄ p̄rāh
latere caliditē rā mōr q̄ si apā finistz lateris
hōr rō p̄p̄mōz rō rōlūmōz rō p̄p̄mō
p̄p̄mōz si accētia rōlūmōz laudabilior ē quā apā dextz
si aut mīor rō rōlūmōz laudabilior ē rōlūmōz*

lōrū pectoris sufficit motus. infirmi enī iniacēt stratis rari⁹ pcedēte nisi q̄ repatriādi vrgeat eos necessitas aphorif. 2. vñ. 7. de ige. Erebrī op⁹ ē sanis ad actō nes q̄ fm voluntariū motū. Egrotātib⁹ vō respira / riūis solū. Ad primū vō alterius ptis dōm q̄ l3 cō cessum sit pleuresim lateris sinistri: ea que dextri eē deteriorē vt sepe non tñ id venat argutū oio cum oñ sum sit dñā. 47. q̄ latus dextrū nobilius est sinistro Ad aliud iam fm. a. apparuit qd dōm. Ad aliud ēt visum l3 enim totum latus sinistrū sit minus calidū dextro nihilominus vel prohibet aliquam partem si nistri calidiorē: vt tactum ea que dextri.

Et qz dictū pulmonē nullū hñe motū nisi p lacertos pectoris ⁊ ppe diaphragmatis dubitar p̄git: an plmo sit p̄p̄ius organi hanelitus vel diaphragmā. qd aut plmo vñ. nā b ptib⁹. Respirādi organū pulmo ē p̄ncipiū mot⁹ hñs a corde. Ac fo coll3. Mō ē dubiū q̄ plmo ē istm p̄p̄iū hanelit⁹. Ad huc illud vñ. p̄p̄iū istm alicui⁹ qd ordinatur totalit ad illud. hñdī vō ē plmo: n̄ at diaphragmā. vñ p̄me p / ma: pulmo fac iuuamētum. Et: Lū hanelitus sit mo tus pectoris illud mēbz erit p̄p̄iū organū eius qd ē calm lene: ⁊ ppe p̄tes marie nobilē. hec enī ordinā tur ad motū. l3 hñdī qdem est pulmo: Nutrit enī sanguine calido colerico: dñā. 31. Leuitatemqz ipi⁹ denotat supnatare: p̄lectifqz cor oīquaqz: ⁊ marie cā dilatat: diaphragma vō ē pāniculus ex pāniculo tegēte costas iterius ⁊ siphac cōponit. Est ⁊ frigidus terrestria grauis ⁊ velut q̄s asser: p̄clanās vñdīqz i ferius p̄tes pectoris in adinūcē. qd tale at non facit ad motū: vñ ad getē magis. Rursus: Illud qd am plius appropriat motui pectoris ē ipius vñ organū euz motus ad mobile oporteat p̄portionē iteruenire l3 pulmo magis assimilāt illi q̄s diaphragma. Est nā qz motus ei⁹ nālis euz fiat i somno: plures ēt hane / litus sine intētiōe pficiunt ad motus diaphragmatis p̄ portionat motui volūtario magis euz euz obtineant musculi. Propri⁹ itaqz infirm hanelit⁹ ē pulmo q̄s diaphragmā. In oppositū de iuuamētis enī. 7. Dia / phragmā ē musculus p̄ quē sit hanelit⁹: ⁊ est diagonalit p̄positus: diagonalitas nāqz talis iuuat hanelitū iuuā mēto magno: ⁊ interior. 5. Diaphragma ē organū respirationis. Ampli⁹ illud ē organū hanelit⁹ cui i est moueri cū sit vt dictū pectoris motus ac ēt senti re. l3 tale vt videbit⁹ ē diaphragma: nō at pulmo euz careat sensu de se ⁊ motu. Ip̄e qdēz sequit pectoris motū: ip̄s nāqz p se nō h3: tertio theorice. ⁊ ē caro eius simplex: p̄plexionū. 2. Adhuc p̄mo fa diaphrag ma ē p̄ncipiū ⁊ radix opationis pulmonis i trabēdo aere. Diaphragma igitur certi⁹ erit hanelit⁹ orga / nū. Propri⁹ p̄mū qdē sciendū q̄ pulmo ē termi nus caliditatis nālis i euentationē cordis ordinat⁹. Sepat enī ⁊ distinguit aīalia calida ceu sunt maxime terrestria a nō calidis. Calidiora. n. eguerunt i eue / tationē caloris pulmone: ceu sanguinē hñtia. Reli / qs vō suffecit euentatio vel brāchijs vt piscib⁹: aut succictorio sicut enthomis: dñā. 81. Eius enī dilata tiōe aerē ad intrinsecū cordis deducēdo: ⁊ ei⁹ p̄stri / ctione foras expellēdo fumū vaporosū supcalefactū Calor igit cordis pmanet contratus. Et ip̄e qdem p̄stituitur ex carne simplici ramis trachee artarie: ve na artariali: tartaria venali sibi delapsis a dextro cordis ⁊ sinistro vētriculis ac pāniculo euz portione

nerui paucina. Cui⁹ qdē due simbric vñqz dextre ⁊ sinistra: ordinant i cordis enē tationē. Quia vero q̄ in medio reliqs maior fere q̄scens vene magne fa cta sustentaculū ⁊ stramētū. Est at diaphragma mē / brūz p̄positū ex carne: vt oñdī circa gladiatā marie ac pāniculo tegēte costas supiori: ⁊ siphac vētris ise riori. fm tñ. a. tertio decima: ponit tertio ip̄. tūnica media q̄ in veritate cordis existit. Et id figdē pectus terminat oē. fm q̄ tendunt costē: ita vt posteri⁹ duo decime occurrat spōdili: anteri⁹ aut i oppositū cōci dat septime. Lingentqz costas fallas veris applicat anteri⁹ vbi circa gladiatā caro itercidit in vñroūqz ipius pāniculoz medio: pueniūqz ad ipm rami ner uoz ex sexto eoz pari q̄ cerebri: ⁊ post q̄rtūz illoz q̄ spōdiliū collis nucha ita vt sit musculus ēt ifignis vnus sustātia ⁊ duplex officio. 107. mouentiū pect⁹. Per sui enī motū dilatat ipm: gete at coangustat. nā musculoz qdā dilatant pectus tñ: sicut. ii. supio res pueniētes a collo ⁊ furculis: alij p̄stringūt solū vt octo vel nouem inferiores. Quidā vero simul di / latant ⁊ p̄stringunt ceu dicti mesopleuri hoc est me / dicoftales qui a Ba. de voce: ⁊ tertio theorice. 22. ponunt. Tot enī cōcidunt distantie inter. 14. costas Apud vero almansozem ⁊. a. 88. cum vnusquisqz q̄ drupliciter fm q̄ p̄ncipia sibi eueniunt a quoz par / tibus inter costas: quozū quidam ad exterius habz dilatare magis: ⁊ qui versus interi⁹ angustare dia / phragmatis figdēz utilitas est duplex: Vna quidem pectus dilatare: ac reducere cum reliqs pectus mo / uentibus lacertis. Altera spiraminis instrumēta se / parare ac segregare a ciboz organis: ⁊ est grossū in homine fm rōnem ipius: historiārim p̄mo: qd ex petit situs eius rectus. Adembra figdem hanelitus sūt plura: vt illa epiglotis trachea pulmo pectus cū musculis: cor cū eius cassula. Hanelitus figdēz est motus pectoris euentatione ⁊ mundificatione in re frigeriū cordis ordinatus. Sicut nāqz pulsus ē mo / tus cordis ⁊ artariāz ex diastole compositus: siffo / le: in quo attendunt duo motus: ⁊ getes due: ita ha nELITUS est motus pectoris cōpositus ex dilatatione qua aer in cor attrahitur ⁊ constrictione per quā ex / pellitur. vt ad multūz enim hanelitus p̄portionat⁹ ⁊ pulsus. Est aut q̄ organū p̄p̄ius ad quod ampli⁹ operatur ⁊ principalis adheret agenti: cui actio at tribuēda per prius vt motui q̄s securi. Propri⁹ l3 vero sciendū q̄ ante tempus aris. ⁊ tempore iā iu dicat⁹ suo: non erat cognit⁹ aliquod iuuamentūz diaphragmatis nisi spiritualia sequestrat a nutritiis vñ de tertio de partibus: Diacoma est terminatōis gra tia eius qui circa ventrem loci: ⁊ eius q̄ circa cor: q̄ / tenus p̄ncipium aīe sensitue permaneat illefibile: ⁊ nō cito cōphendatur pp factam exalationem a nu trimēto: ⁊ multitudinē caliditatis aduētitiē. Adhuc distinguit honorabilius: vt qd sursum ab eo qd deor sum vilius. Vnde q̄nto interior. Inferiorē iboracif terminūz oēs ventres noiabant phrenes: eo q̄ ip̄is phlegminantibus nocetur sapientia vt tactūz: p̄p̄i lefiōnē nanqz ip̄saz ampliorē quis phrenesim siue firsen calidum incurrit. Sed a pulmone incepit vo / cari diaphragma. q̄ pellicula diuidens nuncupante quidem eo phrenes similiter alijs veteribus extimā te iuuamentum earum fore puta suribundum anime quod in corde sequestrare a concupiscitūo. quod

fm epar. Ar. vero vocauit ipm hipozoā vel diazo/
ma quasi subzonale nō cognoscēs neq; ipm actū grā
dē & vtilissimū quē aialibus pstat. Est nāq; respirati
onis organū. dī ē succinctoriū velamē & paries ma
gnus. f. vñ coll; fo. Nō cognoscebat aliqd inuamē
tū diaphragmatis nisi ppter sepatōem spūalium a nu
tritiuis ad hoc vt nō accideret tpe digōnis aliqd eis
et calore. Et neq; d; id Aristoteli in defectum repa
rari q; illd quod cōprehendit p viam anathomie: ē
sicut res que cōprehendit a nūcro motuū circulozū:
neq; illa erat ppleta scia tpe Aristotelis. Nā & si ga.
tpe fuerit ars medicine vere perfecta: ingt tñ nō so
re impossibile posse quē supuenire sibi adinuenientē in
ea: qd per eū nō fuerat iuentū ita vt possit dicere cu
antigs Aristoteli vt dēm Parmēidi. hoc āt arif. nō
dū vidit: dia. 31. Apud No Ba. vt iā tactū pprimis
organū hanelit⁹ fuit diaphragma. vñ iterioz quarto
Dicim⁹ in opa de cāis respiratiōis inuolētā respirati
onē a diaphragmate solū fieri s; sibi actū occurrē me
sopleuroz musculoꝝ cū maiori egerim⁹ inspiratiōe
sicut actū supioz cū maria nō tñ p magnā vel ma
ximā respiratiōem solā nos agere his. Et. eodē cum
diaphragma se hēat fm nām solū sufficiēter mouet.
Nequaq; n. neq; mesopleuresis haud alijs muscu
lis idiget. Lū. n. necessitat aut ppter vtutes ibecū
litate vel caloris itensuz: aut coarctatiōem viaꝝ spiri
tus diuifim. aut pincti nō solū eget mesopleuris: i
mo ēt supioribus. Ex his qdem sermonib⁹ adhereo
ampli⁹ Ba. susceptis libro de cāis respiratiōis quo
adhuc caret latinitas. Quic figs satis de motib⁹ lig
dis cōcordat snie ita Anathomici dixerūt q; diaphrag
ma ē prima ps clibani nec tñ illd rotāl⁹ qd a bitratū
fuit vsq; ad nostroz tempora magistroꝝ ipm instrū
mentis hanelitus nobilius existere. Sed nostroz tpe
patuit ex eo q; de operatiōe hmoi declarauit quod mo
uet ptes clibani duntaxat inferiores ceu mouet superi
ores lacertus a collo descendens. Adouet autem la
certus costis ireriacent dilatatione & constrictiōe eun
dem euz duas habeat tunicas positione diuersas seu
villos situatiōes. quod erit vt dicam vt antea neces
sitate interueniente quadam. vnde tertio decima his
adherens inquit. Quic. Adotus hanelitus: equalis
naturalis remoti a noemento completur motu ve
laminis. Si vero indigeat additione fortitudinis cō
municat velamini in hoc adiutorium lacertoz oīum
pectoris: quare post quedā. Estimatur a quibusdam
q; paruus hanelitus ē ille q; completur motu velami
nis im. Quod nō ē vex absolute. nāz qūis qūq; fit
ille qui perficitur motu velamis olius pūus: qūq;
tamen est equalis: hic enim non eget nisi motu vela
minis cum id fortis est vtutis. Mosce q; quādo mu
sculi dilatantes pectoris supueniūt sic angustiose mo
uentur vt paties videat humeroꝝ eleuatōe ac si vel
let volare id fore mortale. Quid aut de his mor ter
tio apparebit dicendoz. Auer. No antigs infest⁹ nō
raro sentit vt tactum pulmonem proprius fore orga
num respirationis diaphragmate volēs q; mot⁹ ha
nelitus pficiatur pulmone & non pectore. Recitant⁹
q; sermonē Ba. ingt ipm sensisse pulmone nullū p
priū in se hēre motū: vex motū ipm⁹ eū q; pectoris cō
seq et motū hūc fieri per diaphragma. qd oīdī q; cū
dilatat pect⁹ dilatatiōis vigore: mor repellēt pulmo
aere vt folles oīdunt. Quod sumat: qm vulnerato

pectore subintrat aer: cessatq; motus pulmōis & ita
mori contingit. Cui figdez rīdet Auer. posse dictiō
cessare hic motū pulmōis eo q; is infidat. S; hāc
qdem rīfionem tollit Ba. dicēdo q; nō debēt adeo
citissime cessare q; nō mor tantā recipiet fritatē & p
prie cum fuerit in aere quis calor. Apparet ēt motuz
cordis non mor paulatine cessare. Adhuc cessatō hū
ius motus contingit pulmōis si adsit lesio in dia
phragmate absq; eo q; aer frigidus ad pulmōē per
ueniat ex aliqua praua complone vel hu. apostemate
vel solutione non penetrante continui: sed laterali
ter discindēte. Subdit ēt non simplr fore dicendum
q; motus pectoris sit principalis causa motus pul
monis q; vterq; hoz poterit motuz a se hēre vt vna
pprietatem adinuicem ppter quam vnus non moue
tur sine reliquo. Sed Ba. dicet hec insufficiētia. o;
enim dare modum quo pulmo mouentur & colligan
tia vnde huiusmodi habeatur. Et quare he mouen
tur partes due vna ita vt altera non sit alterius cau
sa. Quod non est possibile monstrare vt videbit di
cendorum tertio. Adhuc oportebit semper motum
horum vnum in alium ordinare dependentem ab il
lo donec ordine perueniatur in primū. Subiungit
etiā q; motus pulmōis fm Bali. est violentus:
modo quo mouentur artificialia. Dicetq; itidē gal.
pulmoni adesse virtutem susceptiuaz. natura enī qd
sibi non impingitur thoracis cum dependet a motu
eius ceu artarie ab eo qui cordis. Post tamen h ex
cusans se. q. Auer. subf. rīpsit. & potest esse q; princi
pia nostra non sufficiunt peruenire ad veritatem plu
rium hāz inuestigationum. Conueniens tamen ex
tat vt de his fm dispositionem presentis loquamur
ipis. Propter tertium vero sciendum prius est:
firmandum diaphragma fore certius hanelitas orga
num. Secundo qualis sit motus eius. Propter
primū huius sciendum q; instrumentum. prius ha
nelitus est diaphragma: pulmo autem coadiuuatiū
manifestatiū se habens vt ad seccantē terra ceu f
mones illustrium inducti norant medicoꝝ. Nāz in
genere mēbroꝝ primū quod mouet entē motū ē ma
sculus ita vt talis mouentiū extat & motorum ordo.
Lor nāq; mouens ē vt dicatur nō motuz oīo ab aliq
ptium: puta quo vtus quedā; mouendi localiter ēt
imittitur cerebro & nuche ab illo. sicq; nervis & tan
dem hec vtus suscepta mouet: dia. 58. vipote dia
phragma pectus. Inde q; motus causatur in pulmo
ne: ppter aptitudinem illius ad ipm ita vt pectore di
latato dilatetur & ipse: constrictoq; coarctetur ceu i
folliis qbus euentat ignis sit videre alimentorum
primo. Quod rōe ostenditur q; vt visum hanelitus
est motus pectoris. Illud igitur mēbrum quod mo
uebitur organum principalis erit respirationis. Ta
le qdem diaphragma vt ostensum q; lacertus nō āt
pulmo cum sensu careat nedum motu. Nullum. n.
insensibile potest moueri cum motus sensum tanq;
priorē psupponat: quarto de accidenti & interiorū
primo. Adhuc si pulmo per se sufficiēter moueretur
ad qd natura tunc musculos pcreasset in pectore tā
tos sicq; motinos. Amplius si pulmōi p se inesset
motus respiratiōis tanq; illius pprium instrumentū
non contingeret ipm mouere cū fuerit adeo levis vt
pres expuantur ipsius sicut apparet in ptificis. pmo
interiorum & quinto de inge. cum aliquid ēt ipius

ut consimile in huiusmodi motu. quo etiam leso modicum corrupti actio. Tam grande aut corruptione non potest diaphragma tolerare. **¶** Galen: mihi tribuit experientia q. facta per oratione diaphragmatis mor subsidet ut que dimissu qd pulmo. Adhuc et lesione facta circa diaphragma maiori precepi quosdam suffocari. pulmone ipso ita ut pulsus an mirabile iequilibrat suscipiat. p. prius igitur in istum hanelitus erit diaphragma et non pulmo. **¶** Propter finem h. sciendum q. motus hanelitus videtur naturalis q. est non voluntarius: naturale namque voluntarium diuidit. vñ de causa motus animalium. Non voluntarios dico motus: puta sonum vigiliam et respiratio nem: hec autem hanelitus. Et dictum est q. hanelitus in somno et absque electione que sepe fit. Rursus pulsus et hanelitus proportionant. vñ colligitur scdo Hipp. multoties ponit hanelitum loco pulsus puta tpe quo non egrotat membra hanelitus. d. q. denunciat cordis pplexione ceu pulsus. Naturalis est igitur motus hanelitus. In oppositum Ba. ut ait auer. iponens ei hanelitum fore motum voluntarium. qd firmat: Illud enim vñ voluntarium qd in parte nostra existit. **¶** Potestates namque rationales valent ad opposita: **¶** Per yemenias fo: et nono metaphy. h. possumus hanelare quoniam volumus diuina p. tunc. Adhuc motus hanelitus perficit diaphragmate et musculis alii cum expetit pectoris. hic autem ois voluntarius. Itaque voluntarius is motus. Dicendum q. cum motus sit triplex: naturalis qd purus ut venarum et matricis: voluntarius certus ut quatuor extremorum marie: ac medius ex his duobus oppositus: quilibet palpebrarum tussis egestis vrine et huiusmodi: dicitur. 78. talis autem est hanelitus. **¶** Eponit. n. ex voluntario et naturali motu ut monstrant sufficiens p. ducta. vñ tertio decima: Hanelitus pplet duobus motibus iter quos sunt due more ceu se habet in pulsu: nisi q. motus hanelitus est voluntarius qui potest alterari cum voluntate a cursu naturali: et pulsus est naturalis purus. Non igitur hanelitus est simpliciter voluntarius cum natura sit in eo operata. Et q. per voluntatem potest eius naturalis pmutari manifeste valet. n. q. hanelare fortiter frequenter ac spisse aut horum oppositum agere: imo ipsum tpe cohibere. **¶** Iudicandum denique cum fore magis voluntarium quam naturale. auer. tñ oppositum h. sentit eo q. in somno et vigilia multoties etiam fit hanelitus absque intentione electiva. Cui dicendum id non valere q. animalia minori tpe dormiunt quam vigilent p. bl. decima. Sicut et plures actus fiunt a partibus in quibus est motus simpliciter voluntarius absque electione ac deliberatione. vñ phyfi. fo. ars non deliberat quicquid ut rectoria et furoria sicut medicine ars et nauigandi. **¶** Comemorator ibidem: Mosse hanc difficultatem de motibus liquidis tanquam dicendo de ipsa ut tactu fore tripliciter opinatum subdiq. mor tñ: **¶** Dec quidem ingratum magis ad dilectam quam ad medicinam spectat. Ad h. igitur primum dicendum q. ar. non dixit respirationem inuoluntarium fore motum sed non voluntarium qd minus naturali quam inuoluntarium opponit. Importat enim quasi medium inter naturale et voluntarium pure. qd apparet ex eo qd subiungit p. se sicut nulli horum. s. somni vigilię et respiratiois dñia simpliciter est neque fantasia neque appetitus: verum finem qd. necesse namque sit pres animalium naturali alteratione mutari. Quibus siquidem alteratis: augmentum eorum decremetumque ut adinuicem pmutet. Sed motus pudendi extat inuoluntarius. cum ppter aliquid apparens non iubente moueat intellectu multoties. Ad aliud dicendum q. ut visum hanelitus non est motus naturalis verum ppositus. Ad aliud dicendum q. pulsus assimilatur hanelitui in corporibus sanis et lapsis proportionat: non autem in oppositis cum cerebri possit p. opari in tegni. Adhuc plures sunt breues pulsus quam hanelitus cum illius sint decem vel nouem. h. autem tangant quicquid tñ modi: tertio decima ut magnus cum alto et longo. frequens velox frigidus et fetidus et horum oppositi. proportionant autem in partibus sibi tribus marie apparet in tegni. **¶** Ad autem demum dicebat p. auer. Hippocrate scripsisse hanelitus signum siccantem pplexione cordis sicut pulsus somni extat cum dictum sit crisi tertio: ea q. a pulsibus velut non cognoscens Hippocrates: velut si digna ratione ipsa estimas non exerceuit. Ad primum vero alterius partis est dicendum ut apparet ex de motibus liquidis et. a. q. motus hanelitus est ppositus et non voluntarius tñ. Ad confirmationem dicendum q. non est totaliter a voluntate sed amplius cum tandem non possumus ipsi oisari cohibere. Ad aliud dñm q. non ois motus p. lacertos est simpliciter voluntarius: imo q. ut is mixtus cum alijs multis. **¶** Ultra namque voluntatem extat natura coicicans et superas voluntatem tandem quicquid. Quod factum est sapienter p. saluationem partium necessarium marie adinuicem ut non solum animalis operet voluntaria verum et naturalis anima quales sunt cor et oculus. In eorum namque salute clementia siue instinctus iterum: n. i. diuina quasi sit hec natura aie et non beat esse p. electionem. a. quarto de anima. **¶** Propter quartum quidem dicendum aristoteli id nodum vidisse cum prioribus si militer et rursus auer. suspicari. Ad aliud dicendum q. manifesta siue seu appareret et p. aliud pulmo facit inuamentum tñ: non autem ut visum principaliter ac p. se. namque q. actus ipsius est vilis respectu cordis cerebri et epatis inuamentum dicitur tñ facere et non operationem. Ad aliud dñm q. liquidis predicta faciant ad motum non tñ sufficiunt cum oporteat nervos tam grades ad ipsum puenire q. cum alijs punctis lacertum pstituant quod aie instum est primum motive. 58. dicitur. que in pulmone nequeunt ob eorum gravitatem et densitatem copulari. Dicendum est q. diaphragma pter panniculos sui pstitutione ut visus recipit et reliqui musculi pstitutione huius lateraliter. **¶** Huius costas cordis a medio vndique p. tensas. Dicendumque sicut q. non est granitas eius neque terrestreitas tanta que motus perturbent cum sit et marie in medio panniculosa subtile. **¶** Requirit et ad motum sulcimentum gra copactio quedam dura cum motus ois immobili cuida initali necessario: de causa motus animalium. Neque asseris densus est adeo et compactus ut nequeat dilatari et constringi cum pannicularis extet sube sed etiam circa locum caloris et humiditatis reddentis ipsum dilationi et coangustationi aptum. Ad aliud quod dicendum apparuit: **¶** Adotul enim hanelitus a duplici gubernatur virtute: naturalis animalis. Sic tamen ut quicquid manifestet magis actus vnus quam alterius cum tñ vniuersalius a nostra dependat voluntate. Similiter diaphragma ceteris musculis pectoris cum sit ordinatum in salutem animalis potissime: sitque circa membrum quod est origo et basis nature ut corde ipsius participabunt utcumque natura.

Differentia. 100.

Modo peripneumonia plethrica sit colerica deterior ostenditur: quoniam egritudo vera deterior non vera: ut indicatur ex pleureti vera et non vera. Vera enim valde deterior ponit non vera. Quod et vniuersalius probatur: quia de ratione

morbi est ledere operationes. verior ergo morbus magis ledet operationes q̃s alius. S; pipleumonia sc̃a ex pblegmate est Va Jo. **A**desue auctoritate ga. Amplius. Egritudo improporcionabilis fm veteres deterior pporcionabili. sed pipleumonia sc̃a ex pblate iporcionabilis existit cū sit tria p̃ploni pulmo nis: est. n. calidus et siccus. Nutritur nā q̃s ex sanguine colerico: 6. de iuuantentis. p̃plo. n. naturalis mē hūi similis ē ei quo nutrit: primo prima. Rursus euz duplex sit mors. vna q̃dem per extinctōem seu p̃sumptōem humidū. Altera ṽo per suffocatōem: 8. mor te et vita. Illa q̃dem pipleumonia deterior erit maxi me que suffocatōem inducet. h̃mōi ṽo ē pblatica q̃ pulmo ē et humid⁹ est recipiēs vapores ascendētes et descēdētes. Est ēr hec mā min⁹ pata resolutoi adeo q̃ optima ap̃atum terminatio que per resolutoem fa cta de distemperantia ieq̃li sibi iesse nō poterit sicut co lere subtili resoluibiliōi oī re p̃ter sp̃m ibi idē. Adhuc illa est deterior egritudo que magis ipedit membri spatōem talis q̃dem pipleumonia ex pblate cū mo tū sui quantitate et granitate pulmonis magis impe diat q̃s colerica. Itaq̃ pipleumonia pblatica deteri or ē colerica. **A**du⁹ quoq̃ triū tenet tertio decia: et per **A**desue. Ampli⁹ per oppositū rōnis secūde añ dicte: qm̃ egritudo iporcionabilis et. hec at talis cū pulmo sit frigidus et humidus: quod mōstratur ex nutrimento ex eo dato. Infridat. n. vt dicūt et hūme / erat. Deterior igit̃ colerica est pblatica. **P**ropter primū q̃dem scie ndū s; **P**aulū: q̃ pipleumonia pul monis est pblon; frequenter in catarrhis vehemētib⁹ aut synanchi vel a synanchi aut pleuresi seu alijs sc̃a egritudinibus. vñ **M**aly. et. **A**. est ap̃a ca. pulmōis eius tñ caliditas nō est p̃ eēntiā: imo magis p̃ accūs pura per putrefactōem cū amplius maxime accidat pipleumonia ex pblate q̃s ex colera: imo dicunt raro id euenire. Sermonē autē hōz cōprobat serapionis breuiari secūdis ita. **P**eripleumōia nō ē nisi pblon pulmonis. pblon ṽo ap̃a est ca. et sumpsit nomē hec egritudo ex ipsa nominis p̃tis denotatōe: pblon nā / q̃s grece pleimon importat latine. inde pipleumonia seu pulmonaris vel pulmonaria. Et ipsa q̃d ē fit inci piendo iterdū per viā p̃gestōis. i. aggregatōis super flui nutrimenti sicut et alia ap̃atum. s; it ēr magis p̃ vi am reumatis cū m̃ae ex toto capite descēdāt ad ipsuz et ex toto reliquo sere corpe ascendant sicut plerūq̃s euenit successione signantie: q̃nta aphōz: et uccessio ne pleuresis et filium. Sepe. n. p̃mutatur pleuresis ad pipleumoniā. sed p̃uerrere ē p̃ paz. **P**alin **A**desue: pipleumonia quedā ē Va: quedam nō. Et dixit **B**a. q̃ Va pipleumōia ē que sit ex pblate. **E**āe quo q̃s ei⁹ m̃ales sunt humores. s; it. n. ex oī hū. et princi palius ex pblate et p̃ster ex sanguine demū ex colera rarius fortassis ex m̃lia p̃pter cās trias. Sicut enīz pleuresis plurima sit ex colera: ita plurima pipleumo ma ex pblate. **A**duā. n. subtilis colerica pōt penetra re in p̃aniculos solidos in q̃bus sit pleuresis. pblati ca. n. grossa viscosa mīme. **E**cōuerso autē hec pōt pe nettare in mēbz rax quale est pulmo. Illa vero su euaporat subtilitate: **P**ropter fm ṽo sciendū q̃ oēs sapientiores inuenio concorditer ponere pipleu moniā factā ex colera deteriore sc̃a ex pblate. **V**nuz tamen quod iducit difficultatez in hoc questio appa rentē est differens pulmonis complexio iudicata fm

nāq; eius cōplexionē priuā & radicalem ponitur ca-
 lidus & ficcus. Iuxta hō secundam & aduenientēz fri-
 gidus & humidus vt inuūt Ba. & A. Et q; ista qō
 compationem iporat: canon comparatōis in hmoi
 qōnibus scpe tactus obseruetur vt pblegmatic⁹ ad
 pblegmaticū & colericus ad colericū comparet & ce-
 tera talium obseruetur. Sermo aut. A. de hoc cum
 alijs huiusmodi existit. Peripleumonia fit quando
 q; ex colera ru. & est iterficiēs fm plurimū sua acuita-
 te. Adesue quoq; Peripleumonia pblegmatica nō
 est i uehementia prauitatis sicut colerica sui acuitate
 cum sit vicina cordi. Hoc etiam rationibus non mi-
 nus demonstratur ita. Illa egritudo ē deterior alijs
 paribus que ex deteriori confurgit materia talis hō
 est mā colerica respectu pblegmaticę. vñ fo. pnosti.
 Malitia apostematū erit fm humores generantes
 ipsa. Etenim materie sanguineę & pblegmaticę sunt
 minoris malitię q; materie que sunt ex genere cole-
 re citrine: & que sunt ex colere nigre. Rōne qualita-
 tis dico precipue. hmoi nāq; oēs male: ergo ppleu-
 monia deterior erit ex colera q; ex pblegmate. Rur-
 sus caliditas extranea ledit. S; colerice ppleumo-
 nie caliditas ē duplex: vna qdem eēntialis. Coler-
 eni per se calida. altera putrefactiva que āt pblegma-
 tice per putrefactōem est tm. Adhuc materia colere
 effumat quod nō sic que pblegmatis. que enim talis
 & posita est iuxta cor uehemēter ipedit hmoi quoq;
 est materia colerica collecta a pulmone ad apostema
 & non pblegmatica mīme fumosa. Itidē colera cali-
 da inflāmatia acuta iuxta mēbz calidum velut ē cor
 posita sit sicut ignis in igne. Similis enim cōplexio
 superueniēs & augmentat prima pbl. Et i. ad sūmū
 ea egritudo est deterior que seuioribus coninngitur
 accidentibus: talis autem colerica cum sit febris in-
 flāmatio fitis & timor frenesis maiores. Amplius B
 idem ostenditur ex parte medicationis q; illd quod
 administratur aut emplastratur aut bibitur. In cole-
 rica quidem nō potest eas seruoze; extinguere & cu-
 rationem inducere sicut pblegmatica. Non quidem
 superpositum q; tale o; actu frigidum vt opponatur
 inflāmationi colere. hoc autem transire non poterit
 & maxime cum locus sit remotus ad quem o; ptin-
 gere. vnde vna causaz malitiosior peripleumonie ad
 pleuresim est loco; distantia vel pproinquitas ad quā
 medicīne non possunt peruenire vt in pipleumonia
 nisi in via dissolute aut peruenire sicut in pleuresi.
 Propter quod in tegni. S; medicīnaz huic associa-
 ri que subtilis sit partibus q; hec poterit penetrare i
 pfundum. Sed isti vt ad multuz caliditas ē adiun-
 cta calorem per plurimū colerice augmentatiua: q-
 re super appposito ita curari non poterit: secus aut cō-
 tinget in pipleumonia pblegmatica cum eius mā sit
 frigida cuius medicīnam o; esse maturatiuam reso-
 lutiuam. Et hec qdem facile puenit ad locū egritudi-
 nis seruata ipsius vtute. Simili quoq; modo osten-
 ditur q; bibitis conuenienter curari non possit quo-
 niam ebibitum nō peruenit ad ipsam dum cōseruat
 ex virtute in frigidatōis sue illud quod opponitur ei
 A. & Ades. Si. n. accipio extra frigiduz per opposi-
 tū graduale peripleumonie colerice, ppter longe di-
 stare a loco supercalefiet in via & perdetur natura
 frigiditatis ita q; occurrens apostematicale factum
 nocebit. Si autem addatur extra in gradu frigidi

q^o mar^{is} p^{ro}p^{ri}et^{as} v^{er}ba
 y^{er}ma^{ti}oⁿis s^{un}t mⁱⁿor
 p^{ro}p^{ri}et^{as} q^uia mⁱⁿor
 s^{un}t d^e col^{ore} rub^{ro} r^{ed}
 d^e col^{ore} n^{ig}ro r^{ed} r^{ed}
 p^{ro}p^{ri}et^{as} s^{un}t q^ualitat^{es}
 q^uia mⁱⁿor s^{un}t p^{ro}p^{ri}et^{as}
 s^{un}t q^ualitat^{es}
 s^{un}t mⁱⁿor mⁱⁿor
 r^{ed} s^{un}t mⁱⁿor d^e mⁱⁿor
 a^ut s^{un}t q^ualitat^{es} s^{un}t
 q^uia d^e col^{ore} r^{ed} s^{un}t
 r^{ed} r^{ed} r^{ed} s^{un}t q^ualitat^{es}
 t^{er}min^{us} /

tatis tunc huiusmodi erunt frigida in fine tertij gradus et quarti: cum hoc aqua ex colera fortassis ultra tertium est gradus caliditatis obtinens. huiusmodi autem sunt opilantia via non penetrantia sunt mortificantia narcotica. Si autem minus frigida iam penetrare facientia his adiungantur: tunc sequitur inconueniens caliditate antedictum propter quod concluditur quod datum. In hoc quoque fortassis quis dupliciter insurget: primo quidem quod pipleumonia colerica sui grandi caliditate et inflammatione corporis raritate poros aperiet ita quod vis poterit penetrare medicaminis. Dicendum quod propter loci distantiam antequam medicina poterit peruenire sui frigiditate ad locum poros opilabitur. Cum enim permittitur superficiales poros inueniat aliquantulum apertos in eos ingrediens quod frigidum medicamentum moris illos dissipabit ut apparet in gradibus dinis generatione et in hami subuersione propter glaciem prohibentiam methaurox primo. Secundo quoque arguet peripleurumonia colericam minus deterrentem: quoniam est quantitate modica eius materia. Et temperat etiam illius seruos propter humiditatem phlegmaticam pulmonem inhabitantem. Adhuc subtilis euaporat et resoluitur: quoniam pipleumonia quandoque remouetur cum resolutione et quandoque peruenit ad empima: et interdum iduratur et quandoque permutatur ad exituras et aliquando ad karabitu et est malum et quandoque permutatur ad pleuresim. quod est paucum rarum. a. et mensue. Sic igitur poterit resolui cum hec sit et melior terminationum aptus. Cuius dicitur quod huiusmodi apparentie quidam persuadent. Rationes tamen ad veritatem in contrarium adducte sunt fortiores quibus magis adherendum. Item non ut inducebat materiam pipleumonie colerice sit paucum quantitatis est tamen imense qualitatis et acuitatis. Et ideo dicitur maxime propter propinquitatem quam habet ad fontem caloris. similiter et multa caliditas multa ad pulmonem trahit humiditatem cum sit eius receptiuus suffocationem etiam inductiuam. Ad aliud dicendum quod minus est nocumentum quod suscipitur ex velamine et opilatione quam facit phlegma colere admixtum ratione quantitatis quam sit ex parte qualitatis iuuamentum. Redduntur enim hec egritudo periculosa et propter phlegmatis commixtionem cum semper Isaac nulla sit egritudo deterior quam illa quod motus fuerit diuersi. Neque dicendum tertio propter accidentium acumina naturam tanto tempore sustinere ut hec euacuetur materia: cum propter euacuationem materie in pulmone contenta sit per sputum. Materia autem colerica sui subtilitate indigesta permanet inobediens euacuationi per sputum: secundo apparens pronosticorum et crisiu. Propter tertium quidem sciendum ipsum notum esse ex secundo: cum fere ceteris in eo conueniat sapientum. Propter quartum vero ad primum dicendum. et ut eius appareat solutio oportet primum quoddam quesitum asserre de huius morbi veritate quod hic addeue adducit. Videtur enim quod vera pipleumonia sit illa que sit ex colera et non ex phlegmate ut patet a Ba. quoniam morbus verus et proprius est ille quod proportionabilis est ut dictum nature membrum quod sit facta ex colera cum pulmonis nutrimentum testatur sit colericum. Contrarium quoque mensue huius adducit ita: Et fortassis ratio est per Ba. quoniam morbus proprius verus minus molestus est quam motus: pipleumonia vero phlegmatica posita est minus molesta. In huiusmodi siquidem quesiti solutione distingui quod duplex est morbus verus: et proprius. Propter unum quidem factum ex materia que preparatur et depuratur in nutrimentum alicuius membri que dum corrumpitur facit morbum. Alii factum de

materia superflui nutrimenti illius. Secundum enim ar. superfluitas est materia et cuius est superfluitas sicut vrina et materia sanguinis et sudor et humores in venis et medulla et nutrimentum ossium et sicut adeps et caro et similia nisi sit superfluitas delatiua potentialitatis eius a quo deferretur ut spina. Et nosce quod pulmo sicut et cetera membra preest sibi propriam de humoribus recipit. Qui. n. est sicut lan- guis colericus preparatur et depuratur ad nutrimentum ipsius. Superfluitas quoque nutrimenti sui que est phlegma mittitur in vacuitates eius propter utilitates notas. Et tunc post hoc quesitum habet terminum ait: Et ideo creditur ga. dicere quod vera pipleumonia sit ex phlegmate sicut ex superfluo nutrimento. Et creditur alijs dicentibus quod sit ex colera sicut ex nutrimento quod depuratur cum etiam accidit corruptio et habet similitudines proprias. Sic ergo semper diuersam considerationem potest dici phlegmatica vera et colerica. Adhibet tamen videntur duo addeue sermones intellectus semper quod resonat pari calumnia et defectus. Calumnia quidem eo quod dicitur superfluitatem nutrimenti pulmonis esse falsa cum nutrimentum eius sit sanguis colericus et superfluitas attestat ei cuius est superfluitas. Superfluum igitur ipsius erit colericum et non phlegmaticum. Dicunt etiam quod facta secunda digestione generatur sibi causa multum utilitatis ne inflamet calore cordis nimio et motu. Et etiam occurrunt phlegmata ascendentia et descendenda. Defectum quoque quod sua propria distinctio solum tangit aqua per viam digestionis generationis non autem per modum reumatis. Et illud ut dictum minus prius git hoc vero sepius quare sermo eius insufficiens fortassis non parum. Dico igitur tertio ad argutum quod ideo dicitur ga. quod peripleurumonia phlegmatica est vera quia sepius ut dictum contingit. Illud enim verum et proprium dicitur quod semper accidit aut plurimum respectu alterius. Et ideo dicunt logici vere proprium esse quod contingit omni et soli et semper et conuersim predicatur: item fere cum una quaque istarum additionum dicatur proprium et vere utcumque. Dicitur igitur peripleurumonia phlegmatica propria et vere magis que inherenter consequitur subiectum suum ut pulmonem quam colericam cum hec rarius contingat. Ad figuram vero sermonis dicendum quod non semper egritudo vera est deterior non vera. imo econtra ut apparet in tertianis veris et in alijs. Ad probationem dicendum quod non de semper egritudo vera quia plus ledat sed quod sit ex materia puriori sicut tertiana vera facta ex colera pura cum alijs additionibus exquiritis que minus est causae sonis aut alterius febris colerice leuius. neque simile de pleura. ut sic vera et non vera cum illa fiat in pelliculis et diaphragmatibus pectoris: hec autem in lacertis eius. Sed pipleumonia sit in eodem loco sepius cum pulmone. Ad semper dicendum quod pipleumonia phlegmatica non est ideo egritudo improporcionabilis. Item enim sit improporcionabilis ratione nutrimenti et complexionis magis innate: ratione tamen complexionis superuenientis acquisite non est improporcionabilis. Appartinet enim iam quod non est improporcionabilis cum plura conueniant in ipsius generatione. Ad aliud dicendum quod item materia pipleumonie phlegmaticae sit pluris quantitatis quam colerice: ipsa tamen non est sic deterrens ut colerica que est imensioris qualitatis et actio perficitur quantitate. Quantitas est materie pipleumonie phlegmaticae supercalescit et digeritur et sic in sputum deducta minoratur. Verum est tamen quod morbis pipleumoniatis seniores moriuntur magis. Ex alijs vero sanationibus iuniores pereunt amplius: pronosticorum tertio.

Ad aliud dicendum q. l3 materia phlegmatica fit minus apparata resolutioni ipsa tamen preparatur per caliditatem sapientientē et vsu3 medicina3: quo possimus vt datum pfrui: Est et magis prepara eductōni per sputū qd magis laudat i pipleumoniā indicādā cum hec terminet frequentius et salubrius. Ad vltimū dicendū q. plus impeditur pulmo ppter pipleumoniā colericā: cu3 maior inducatur necessitas cūctationis ob maiorē inflammationem: attrahat et materia ad locum caliditate non minori.

Differentia. ioi.

Quod vermes seu lumbrici non possint i ventre stomacho dicto generari videtur: quoniam quod non potest generari non potest in ventre fm dialecticū3 generari: sed vermes non possunt generari quod ostenditur q. cum ex putrefactōe generent3 aliquod agens fore separatū ipso3 causati nū sed nullum videt3 existere q. si a motibus superiorū generent3 vt sapiūt pīpathetici: aut tale generatio nis actiū eēt vniuersale vel pīculare: nō primū q. hoc videt3 fore sol: qui accessus eius ad nos cau la extat gnationis: recessu vō corruptionis. fo d ge. Sic igitur generabūtur vere cū tunc maxime sol ad nos accedat. Corumpentur aut autumnō cu3 tunc recedat. sed ipsi omni generant3 ipe et maxime autūno: tertio sexadecima. et. 9. theorice. Neq3 a parti culari: qm anthomatice ac per se generatum agente esse caret singulari. ppter hoc enim casu dī genera ri. Adhuc nobilius nūq3 tendit quod vilius cū vnū quodq3 intēdat seipsum suo actu repūtare in melius. Si ergo pducūtur a celo siue itelligentia seu quocūq3 supiori nobili: iam vilitas ac ignobilitas in ipsius cōcidet intentōem et actū. Quod aut non generent3 i ventre supiori sentit methauro3 quarto. vnde ter tio tredecima. Vermes nō ledunt stomachū nisi ascē dendo ad ipsū3. Rursus si vermes obent alicubi ge nerari o3 locum adesse dispositū et conuenientē talis vō non ē vter ppter sui caliditatē et circūstantiā ca lo3 sibi adiacentiū: dīa. 29. Que dura et que diffici lis pmutatōis alterat et trāsmutat. Est et in ipso mo tus frequens cibō3 et potui nūc ingrediendo: tūc vō exundo cū fuerint digesti. Ad ipsū3 et non pax effunditur colere vermib3 inimica. similiter eius sen su pceptibilissimo sursum emittit aut deorsum expri mit ipsum molestātia. Vermes igitur in ventre ge nerari non possunt superiori sed fortassis inferiori. Cuius signū est q. multoties anteq3 compleantur stercore deorsum pducuntur. Concedentibus vero bec aduersatur Theodorus priscianus ita. Ex corru ptis hu. in stomacho et in cōpetentibus cibis sepe p sumptis aut egritudine lumbrici nascūtur qui aliquā do eundem stomachū: interdūq3 inferiora possident. Et. vermes sūt ex phlegmate cum caliditate qua dam pportio nate putrescibili. sed phlegma huius modi abundat in ventre intm q. Isaac ponit eum ip sius susceptiū illicq3 putrescere. Adhuc eadem vi detur causa generatōis et pseruationis: nam locus saluatiuus quarto pphico3: est etiam generatiuus cum sit principium generationis fm Porphyrium tanq3 pater: sed vermes conseruantur in ventre seu in stomacho: q. aliquos videmus inde ad os et nare3 ascendere. Et similiter in anathomis quandoq3 in stomacho sunt reperti et ipsum iam perforarunt ali

quando. Et quod maius scitur serpentes limacias in stomachis intrare et ibi seruari et crescere rana3q3 interdū. Et. generant3 vt declarabitur ex putrefacti one hanc aut o3 esse humidā3 subtile3 quas calor q3 constare faciat cōdigerens s3 talis repitur in ventre et nō in intestinis et maxime in inferiorib3 vex poti3 secu lenta terrestri3 et grossa. Rursus colera pfluit ad in testina cōtinne. bec aut vermiū non gnatiua vex ge nitō3 pemptiua. Idalīn: inuentū in quorūdam aia / lium vt oīum epate eisdē gnari et in renibus vesicis auribus et naribus vt vide. vñ tertia prima. vermes nascūtur multoties in anteriori capite sup locū qui ē in figura nariū. Et possibile est vt nascātur apud ve lamina et si raro contingat. Vnātur et vermis vnus qm3 inter cutē et carnē vadens ascendēdo et descen dendo p totum corpus qui motu ipsius pīpī sub cu te quā disrūpit egrediēs interdū. Qui timor maior ē ne ad oculū perueniat. Et bec passio dī bouina: qm plerūq3 bobus consuevit contingere. Albucā. fo. Epā aut cum predictis mēb3 est calidius nobilius et a superfluis et putrefactōe magis remotū: viteq3 magis cōiunctū subiecto. Vermes igitur generan tur in ventre vel stomacho et. Ppter primū q dem vidēde sūt prius cāe gnationis ipso3: fo modi et diuersitas illo3. Bratia siqdem primi sciendū3 q cāe gnationis ipso3 sunt duplices: prime qdē et secu de. Sūt aut prime qtuor sicut alio3 oīum. s. mā for ma efficiens et finis. Materia siqdem duplex. vna qdem indisposita vt phlegma cuius mtearia sunt ci bi lenes viscosi sicut triticum faseoli lac carnes crude fructus aquosi et hmoi. Reliq3 vero disposita vt phla quada putrefactōe cōputridū non tamen tanta vt febrium et apostematum. Animalia nanq3 sunt i his que putrescūt: ppterea q. segregata caliditas natu ralis existens constare facit methauro3 quarto. Ne q3 enī sicut dicūt et bene generantur ex sanguine pro pter necessitatē ipsius et amicitia apud naturā. Ne / q3 venit ad loca is generationis ipso3 nā. Quod si peruenit emittitur celeriter vel retentus cōuer titur in apostema vel putredinē non parum vergen tem in colerā illo3 pnectatiua. Neq3 generatur ex colera cū sit amara calida sicca ignea. Ex tali quo q3 nihil generatur neq3 nutritur: fo de generatione aīalium et quarto pharmaco3. Neq3 etia3 ex me lancholia ppter eius frigiditatem et siccitatē ieptram ad putrefactōem spumosa3: et ad materiam vniuersa liter et alimentū ipso3 cum multū appareat ab eoz3 remota naturis. Cum ergo fiat ex materia et ab istis non sit alia in corpore ppter mēbra: ex qbus sensus ostendit non fieri generabuntur ex phlate. Colores et ipso3 tactus et vita non alios q3 phlegma denotāt humores. s. forma quoq3 ipso3 est anima: et alio3 animato3. s. finalis vero causa ipso3 vniuersa / lis est vniuersi complementum et ordo. Adund. n. vt sit perfectus ac ordinatus omnem spēm requirit: alioquin foret diminutus: vilissima etiam qua defici ente. Particularis vero vt q. in corpore nullum in uamentum constituent cum sint habentibus genere totis substantijs ppter naturam: de inge. 14. Neq3 eozum ē in mundificatōe intestino3 per vermes et si milia: quod sit in mundificatōe putrefactionū mōdi cum in intestinis sit expulsionis mundato3 ex na / tura. Dictum tamen a natura q. in generatōe ipso3

est inuamentum cū sint pauci numero et paucē quantitatis tertio sextadecia: ita ut sere sibi aduerset. Est igitur dicendū eorū finis ita nocivus et inuatinus. Efficiens vero causa duplex. Vna quidē particularis et caliditas spiritalis ex putredine cōsurgens aliqua. Vnde aphorismoꝝ tertia: Putredo sola nō est sufficiens generare animal: sed calore sufficienti indiget. Et serapio: Causa vermiū p̄ma est putredo et sanior hoc sermone caliditas est ex putredine et p̄prie calor celestis. dñia. 48. Altera quoq; vniuersalis multipliciter est opinata a multis. quia quidā ut platonici posuerunt formas dari a scōis dijs: dicentes deum deorū sementē eis generationis hyle v3 indidisse. vñ Thīnei scōo: Qui vniuersi generis sementem faciam vobisq; tradā: vos cetera exequi par est ita immortalē celestēq; naturam mortali textu extrinsecus ambiatis inbeatisq; nasci cibūq; pvideatis et incrementa detis. Ac post dissolutionē id sēns qd credideratis secessionē animi et corporis recipiatis. qre. in. metaphysice cōmentator: Plato suis verbis obsecris dixit: q creator creauit angelos manu. deinde pcepit eis creare alia mortalia. et remāsit ipse sine labore in quiete: qd in dicit non ad litterā intelligēdū ar. vero voluit fore formas ex sole et orbe declui sicut ē Themistius testatur. vnde cōmentator: dicentes aliqd agēs esse et generationē sunt diuersificati. qdam nāq; ipsoꝝ latitationē posuerūt formaz et anaxagoras cū Empedocle et Democritus reprobatus ce. et. m. i. quarto. alij vo creationē. nōnulli iter hos extiterūt mediij. Qui aut latitationē ponūt quodlibz in quolibz pfirmāt: et q agēs solū res extrahit et ipas abinuicez distinguit: et q generatio est exitus rerum abinuicē: que intellectū diuinū dicunt opari magis omnia segregantē ex chaos quodā qd fingunt confuse. Qui aut ponūt creationē rez dicunt agēs creare totū ens de nouo ex nihilo: et q nō eget mā in quam agat s3 totū creat. Imaginatio enī creatōis formarū induxit hoies dicere formas eē et datorē formaz. Et iduxit loquētes triū legū q bodie sunt dicē aliqd fieri ex nihilo. Et cū nullū tale agēs hoc pcepit dixerūt agēs oia entia pducē sine medio et q actio vni agētis vno p̄trāsīt instāti in actōes p̄rias similes infinitas ita ut negēt ignē coburere et aquā humectare: dicentes omnia huiusmodi creatōe indigerere. vñ et cōiter dicūt corpus non creare: neq; aliquā iducere dispositionē adeo q dicūt q homo cū moueat lapidem expellendo nō est mouens sed agens illud creat motū. Et negauerunt ppter hoc potentiā esse. Et error ut subdit boꝝ est manifestus. vnde Jo. christianis opinatus est q possibilitas nō est nisi in agente. Et hoc fortassis est qd scribit Joānis initio: Omnia p ipso facta sunt et sine ipso factū est nihil. Boꝝ autē mediij in duas vident op̄niones partiri. quarū vna i duas sequestrat ut vniuerse sint quinq;. Omnes tamē he tres intermedie in hoc pueniunt: quia ponunt gnationem transmutationē fore in substantia ad differentiam anaxagore: et q nihil generet ex nihilo v3 q necessariū est in generatione subiectū esse. Et q generatum non sit nisi ab eo: qd sui generis in forma. vna tñ istarum triū sentit: q agens creat formā et ponat eaz in materia. Et vult q hoc agens duobus inueniatur modis: abstractū a materia: et interdū iunctū velut ignis ignē faciens: et homo hominē generās. qd aut

est abstractū generat animalia et plantas non assimilātes. Et hec snia extat Themistij et forte Alpharabij: quāuis dubitet hoc ponere in his que p̄pagatione generant. fuit et alia opinio q agens id nō est in materia omnino et vocat ipsū datorē formarū. Et. a. fuit de illis cū algazele ipius mimo apparēs nono ei metaphysice. Sumens enī illud scōi de generatione q idē manens idē semper sit natū facere idem. Aut enī magister primus q a stabili inquantū stabile nō est nisi stabile. Sed p̄mus semper idē et stabilis permanet: ideo solū immediate pueniet ab illo ita ut seipsum intelligens producat p̄mā intelligentiā cū celo p̄mo: deinde illa intelligēs scōam cum illius celo: et deinceps ita ut itelligentiā lune se itelligēs pducatur quandā intelligentiā dictā agentē gubernitatez que sunt in actiuoꝝ et passiuoꝝ spha simplicium et cōpositorum. Tertia fuit aristotelis snia cui innitendū est quia fm alexandruz minoris est ambiguitatis oimū sententiaꝝ et magis cōueniens ut sit vera cum nihil si ne p̄batōe dicat forti: dñia. 56. Et est q agens non facit nisi cōpositū ex materia et forma. Qd sit mouēdo materiā et ipsā transmutādo donec q in ipsa extat in potentia: egrediat forma in actum. Extrahit nāq; agens quod est in potentia ad actū et quasi cōgregat inter potentiā et actum id est inter materiā et formā fm q potentiā extrahit in actum non destruēdo subiectū potentiā recipiēs. Et tūc resultant in cōposito duo: materia scilicet et forma. Et hec sentētia creationi assimilatur vtcūq; scilicet inquantū id qd est in potentia sit in actu. sed differt a creatōe quia non venit per formā sed ex nō forma in actū. et simili latitationē similat aliquāli formas ponenti: et omnes dicentes creationem vel latitationē aut congregatiōnem et segregationē ut Empedocles. Qui et vtcūq; assimilatur hoc quidem intendebant: sed non potuerunt ad aliud pertingere. Est igit intentio ar. q simile sit a simili aut ex vere simili et nō q simile agat per se et per suam formā sensibile. Sed est dicere q extrahit simile ex potentia in actū et non agens inducens i materiā aliquid extrinsecū et sicut hoc inuentum est in substantia ita et in accidentibus. Calidum enī non inducit in corpus calidum calorem extrinsecum sed facit calidum in potentia esse calidum in actu. Et sic in qualitate et motu locali: quod non perueniunt ab extrinsecō: sed ex potentia materie suscitant in actū vnde ignis generatur a motu sicut ab igne. Et sic generans extrahit: quos est in potentia materie gignē de ad actum ut sit generatū actu. Et omne extrahēs aliquid ex potentia in actū necesse est ut sit in eo aliquo modo id qd extrahit non q sit omnio ipū. Virtutes nāq; que sunt in seminibus que faciunt animata non sunt animate in actu sed in potentia sicut domus que est in anima edificatoris: est domus in potentia et non actu. Et ideo ar. secundo de gene. animalia: has virtutes assimilauit virtutib; artificialib; diuinis que dicūtur itelligentie. Nec igitur est arist. sententia sola veritati consona cum ad ipam non sequatur que ad alias opinioū impossibilia. Quarū quidem defectus insinuet per breuia cū p̄sentis non extet speculatiōis. Que nāq; est Platonis de dijs secundis formas imp̄mentib; in pluribus loci metaphysice sub noie ideaz est impugnata. Similis fere videtur que Themistij si est ut sibi cōmentator impo

nit. Quem tamen opinor sanum cum aris. habuisse intellectum sicut etiam sonare possunt eius sermões a cōmentatore recitati. ¶ Donentes similiter latitatio nem formay: annullati sunt ab aris. nō parum cū gnā tionem saluare non possint. faciētes formas ex quo dam chaos indistincte p̄dire. vnde in primo de ge neratōe et corruptōe dī p̄p̄iam Anaxagorā hui⁹ po sitionis didascalū vocem ignorasse: cū ponēs vnūz subiectū gnātōem aliud ab alteratione sentiret esse. ¶ Ponētes vō creatōem et si vīssim lege sint: i p̄bia tamen non sunt admittendi cum et ipsam leuem faci ant omnino: ac primā quasi causam mul. ipli cū v̄e rant laboribus. Decorem non minus et ordinem: et per consequens perfectionem remouentes s̄m perī patheticos ab vniuerso. A. etiam ordinem tollens agens sere frustrat particulare principalis dearticu latum. Sententiam etiam deprauans Ar. cū idēz s̄m eundem sit disponens materiam et formam susci tans ex eadem vt apparuit ex eo. homo enim homi nem generat et sol. de p̄phico auditu fo. Neqz etiā illius valet motuum: quoniam et si prima permane at eadem realiter causa: rationib⁹ tamen idealibus quibusdam ponitur: non conueniens ipsaz modo ali quo permutari: ea tamen permutatōez nō suscipiēte sed effectu ceu tradūt cum p̄bis tractantes que dei. Sic igitur dōm s̄m Ar. sententiam q̄ vermes gene rantur vt alia producta putrefactione: calido elemē tari disponente materiam que putrescit et v̄ute so lis ac aliarum stellarum: calido cooperante celesti: d quo tactum: dīa. 48. vnde cōmentator: s̄ factus est calor in terra ex calo e solis admixto cum calore alia rum stellarum. Et ideo sol et stelle sunt principiū vi te cuiuslibet viui in natura. Calor enim solis et stella rum demissus in aqua et terra: generat animalia ex putrefactione nata et vniuersaliter omnia querūqz si unt ex nō semine: nō qz illis sit anima in actu iuenta ex orbe declui et a sole vt sensit Themiſtius. Et sub dit. Calores igitur generati ex corporibus stellarum generantes quālibet spēm sp̄rum animalium: habz mensuras illius caloris proprias: ex quantitatibus motuum stellarum et dispositionibus ipsarum adinuicem in p̄p̄nitate et remotione. Et ista mensura p cedit ab arte diuina intellectuali: que est similis vni forme vniū actus principalis sub qua sunt artes plu res. Scdm hoc igitur intelligendum q̄ natura facit aliqua perfecte et ordinate q̄uis nō intelligat quasi esset rememorata ex virtutibus agentibus nobiliori bus que dicūtur intelligentie. i. metaphysice cōmē to. is. ¶ Ille vō p̄portiones et virtutes que sūt i ele mentis ex motibus solis et aliarum stellarum: sūt be quas Plato reputabat eē formas et eas intēdebat s̄z longe inspiciebat illas. Quapropter dicebat eas for mas. Lū igitur ex m̄a eadem sere numero diuersas aialium spēs videamus conſurgere. Quid illō extat quod in spēm singulariter d̄bit: si v̄tus vniuersalis celestis et calidum sint forme suscitatiue. ¶ Propt̄ qd p̄ticularius dicendū q̄ v̄t⁹ in superioribus ē duplex vna qdem vniuersalis plus vt que orbis et stellarum alia contracta magis sicut que alicuius de. 4. 8. ima ginibus absqz earum gestaminibus: differentia. 16. speciem sibi proportionalem hic vt cūqz intendens vnde Ptholemeus in centiloquio. Vultus huius seculi subiecti sunt vultibus celestibus idest species

aialium et plantarum istius mundi inferioris s̄z Ma ly. cōmentantem superioribus subiunguntur imagini bus. Quod ostenditur eo q̄ sapientes imagines cō struentes planetarum: introitū in celestes obseruāt vul tus. Et tūc ad constructōem vel destructōem qd ex pediebat opabantur. Est nāqz celestis scorpio q̄ ise ris dīatur scorpionibus: et serpens serpentibus. v̄t⁹ ex serpentis forma aut scorpiōis vel cācri seu aliqua tali nobis fortassis determinate ignota: lūbrici p̄du cūtur in corporibus et hōium tales. Cum. n. s̄z her metē Enoch seu Mercuriū quelibet arenarum maris suū obtineat fidus: icitās ad icremētū eiusdē: mul to ampli⁹ inspectioribus erit tale qd dare. nāz ex vir tutibus super oia hec quibusdam numerib⁹ diamoni ctis et virtutibus sunt plena. v̄t⁹ Ar. de mūdo ait quos dam antiquorū sensisse omia hec diis plena fore. Sic igit appent vermiūz cāe prime et aliorū similū p̄du ctive. Lūc vō secūde sunt ille: a quibus diuersi p̄du cūtur rōne humorum et loci ex quibus generātur. M̄a qdam iusta. A. gnātur ex humiditate super quā nō dīatur diuisio et sepatio ex p̄te attractionis epatis et vehemētis putrefactōis sicut in superioribus genera ti intestinis vt longi pueniētes iter dum ad quantita tē longiorē cubiro. Alij vō generantur ab humidita te sepatā: minorā p̄p̄tē epatis attractōem cōtinua et putrefactōem et multitudinē cōturbatiōis secis ve lut qui in recto sunt intestino puta parui. Reliq vō sunt ab humiditate iter has media sicut qui monocu li et colon rotūdi et lati. ¶ Propter s̄m hui⁹ sciētiā q̄ lumbicus est animal ex putrefactione in vētre ca liditate v̄nificatiua generatū. Quorum hīstoriarū quinto sunt genera tria: nominatus latus: et rotun dus: et tertium ascarides. Ex his qdem nullū aliud sit et solus latus adheret intestino: et apparet velut se mē colloquente. Cōiter et ponūtur tres modi. nam qdaz sunt longi rotūdi velut s̄r p̄tes similes ramis portulace aut lūbrici et longi gracilib⁹ intestinis ina scentes: et lati seminib⁹ cucurbitē filēs. v̄t⁹ et cucurbi ti dicūtur primo et iterior. Ad instar seminū cucur bite filo v̄t⁹ in aliey cōiunctorū q̄ ascarides et buffo nes s̄m quosdā dicūtur: i grossis sientes intestinis: et p̄ omnia se dilatātes adeo vt in stomachū cōcurrant p̄pter alitōem hōiem mor et canine famescere faciē tes. Sunt. n. longitudine maris q̄qz colligat: ita q̄ retulit mihi quis se copulam ipsorum. is. pedūz mē sura emisisse. Erant et tertij parui et graciles dicti: si miles vermib⁹ aceti vel casei: recto inascentes inte stino: ita vt oculis nō p̄deant par. A. vō cum sera pione ingt. Sunt tres spēs. i. longi lati et rotūdi et lati sunt ascarides et parui. Et rotūdos etiaz tetigit Ba. i. artis curatiue. Ipse vero quasi aduētus in ascaridibus supradictis aphorismorū quidem terna. Ascarides sunt subtiles lumbici in p̄te inferiori gres si sientes intestini: quorū indigōnem fetor egōnūz si gnificat. Aliud aut genus lumbicorū qui rotūdi ge nerant in superiorib⁹ magis intestinis ad superiorē ali quando ventrē ascēdentes. Sunt et lati quorū enātō longissima multorūqz vniuersis intestinis p̄fēsa. In duab⁹ t̄m prioribus lumbicorū spēs: falsitas inter prationis sentit oīo monachalis hui⁹ veritatis oppo situm. s̄ fine vō. 14. de inge. ponit ascarides rotū dos et latos: sentiens minorib⁹ interfici medicinis ro tūdos: latos aut et ascarides fortiori egere medicina

Oribasius aut in practica ad ei⁹ filiū Eustachium inquit: Lumbricorū tres erāt dñe. Rotundi semibus cucurbite similes et ascarides vermiculi parui entes sunt et lōgi. Rotundof autē et latos vel cucurbitios ptra cōem oīum opinionē prae dicit. Inquiens vero ascarides vermiculos esse paruos differētes a reliquis: cōcidit cū Ba. vt tactus aphorismorū tertia. Quare is super se grauis Oribasius aphorismorū hac ait: lumbricorū tres sunt dñe. Ascarides q sunt similes seminibus cucurbite. Cōcidit igit cū Ar. et alijs. Et opponit sibi et ga. aphorismorū tertia. Et sū dñt Sūt et rotundi. Sicqz nō sunt vt posuit aīa seminibus cucurbite similes. Et addit: et alij longi q etiā quatuor cubitorū possunt reperiri. Et ad vñū auctores in noiando vermes differunt nō par. s. familiariores tñ mibi vñi serapio et a. s. iunt quoqz vermes: complexionibus pblegmaticis plus et etaribus possidentiu magis plantatiuā. nondū enī calor in iunioribus. i. in infantib⁹ est detentia⁹: aphorismorū tertia. In qbus abundat par in intestinis colera et gulo⁹ et prae digerētibus ac ex cibis pblegmaticis grossis ptractis. Et in autumno magis ppi corruptionez digestiois et ciborū prauitatē. Hoz etiā verminū quidaz sunt egressioni apri valde: alij mīme: nōnulli parum. Valde quidē vt in inferiori entes intestino p quatuor. quoz vñū est ppinquitas his q extra s. dñm latitudo loci: tertiū prauitas animalis. Res enī prae citius ex loco ruit lato. Est et quartū debilitas ipi⁹ in his vero qui superioribus existūt intestinis secus. In medijs aut mediū reperit. Hic aut per ventrem stomachus intelligit noie abusu. Quot aut modis ipse sumant dictū est dñe. 53. Propter fm quidē sciendum quosdā dñisse vermes non generari nisi in monoculo et colō. vñ. a. Et fortasse non generantur nisi in monoculo et colon: deinde spargunt ex latere ad stomachū et ex latere ad anum. Et mouebant: qm in longaone ppter ipsius rectitudinē latitudinē et cōtinuū secū egressum generari nō valēt. stercore namqz expelleret ante ipsoz generationē materia. Neqz in superiorib⁹ et intestinis ppter purū in illis iputrefactum retentū et exiccatione illic factā vehementē. Fuerunt et alij plus istis dicentes vermes in quoz intestinis inferioribus generari. In duobus aut supioribus mīme vt ieiuno et duodeno: ppter cās que in prauitate generatōis eoz adaptat s. stomacho. Quotū pmiis dicendū q in superiorib⁹ et maxie eoz i gra cilibus sunt intestinis et recto sicut fere testant vniuersi: cū ipsoz cāe gnationis ptracte his possint adaptari. Neqz eoz incitantia eos impellent vniuersaliter in talib⁹ locis non fieri. sed quod rari⁹ nunqz in medijs intestinoz: qm in recto fieri possunt et maxie cū tempus secessionis intercitat longius. Adodica. n. pducunt temporis mora: aut fortassis trāsitu fecis nō separant cū parui sint adherentes intestinoz superficiebus et ipa liquidior fuerit facta. Inuentū est nāqz q medicina ventris nō educuntur oēs solutiua. Silr et si superiora intestinoz contineant iuuatiua magis et eis attractio ab epate fortis fiat in corporib⁹ bene regularis. In alijs pōt secus cōtingere cum cibis qntitate assumptōis qualitate tempore artificio et ordine corūpatur ineptis. Quidā vero. ar. quarto methuorū sentit q in ventre superiori vermes non possint generari ingens: Animal non sit in ipsa digestione si

cut qdam aiunt: sed in segregatōe putrefacta et i inferiori ventre: deinde: ascēdit sursum digestū. Est. n. i superiori ventre. vñ ibidē alexander: ppter qd frequenter in infirmitatib⁹ enomant. putrefit aut i inferiori segregatū vt ira suscipiat ar. incitatuoz pbabile. Vermes generant ex putrefacta segregatōe segregata putrefactōe vt et declaratū in causis ipsorum. Sed hec nō sit in superiori ventre vñ in inferiori nā in ventre superiori digerit cibus et trāducit semper virtute expulsiōis stomachi et intestinoz et attractiois epatis et ppinquitate mēseraica et partium nobilium. Adhuc vbi viget calidū multū digestiū humidi et determinatū et venē fortis exiccatois putrefactō nō potest ptingere: neqz inde vermes generari cum fiant ex putredinibus cui⁹ signū qz eis nutritiū pducti vt apparet in muscis et similibus. Ex qbus cū prius inductis pbabilitate pcludat vermes non posse in ventre superiori cū intestinis sibi immediatus alligatus generari: et ppter cū in ipsa dñffundat colera pprimus ptingit. Ba. vero te. ita aphorismorū vt vt cūqz huius pstrarium sentire concedens hoz in stomacho generari ita: Putredo sola nō est sufficiens hoz generare: sed calore sufficienti indiget. Igit corumpit quidē nutrimentū multoties in vētre et maxime eutricato. i. in eo qui infantib⁹ deorsum. vñ alia trāslatio. Bene aut intelleximus in stomachis puerorum et intestinis corūpi cibos et putrefieri. vñ materia sit verminū. quare ar. oppositē poterit arguere Ba. ita vermes generantur ex putrefactōe. vbi siquidem ea cūenit sufficiens generari. sed hec licet rarius accidit in stomacho. Adhuc in stomacho generant que sunt magis ppter naturā qz vermes vt colere in naturales horride apata: saluantqz animalia ibidem suscepta. Rursum tū ex cōplexione superiori: tū et ex prauo regimine aut peste. simili intestinis inferioribus aut medijs potest vēter disponi superior. qd autem eodē modo disponet consimiles poterit effect⁹ bre. Ex qbus concludit fm Ba. vermes in stomacho et posse generari. Propter tertiū quidē sciendū q cōciliant hoz tantos in adinuicē sapiētes: dico q si loquamur de corpore sano aut et lapso in qua nondum ledunt opationes palā et in his que p se magis et plurimū cōtingunt in stomacho et in intestinis etiā sibi pprimis nō generant vermes. Et ad hoc sufficiat rōes prius ad id iducte. Si vero sermo extet de corpore plurimū lapso egrotatio aut quasi egrotante: ac ad ea que per accidēs raro ptingunt pñcio in stomacho interdū vermes posse generari: ppter indigestionē et alias psequēter cōcurrētes causas sicut fere in oibus ptribus exceptis vitalib⁹ eos reperio quandoqz generari. Qd et arguta ostendunt ad hoc iducta hāc satis sufficiētia nunc. Interdū enī que gnationis sunt cāe in viscerib⁹ inferioribus ventri cōuenienter possunt adaptari: cū eoz oppositē non impossibilitatem sed difficultatē magis oñdant. Propter quartū vero l3 ex omissis appareat: dicendum tamen ad arguta. Ad pmiū igit dicendū q vermes sunt et a vniuersali et a piculari vt oñsuz pri⁹: et q sol sit cā gnationis per eius aduentū ad nos: simplicius habet veritatē i his que generant in pñente egentia solis vt foueant calore: nō aut sic in illis que in locis sunt in qbus eoz semp fouet calor: qualia sunt animalia in quibus generant corpora: licet solus aduentus ad

nos oī conferat gnāroni. *Costellatio* ē p̄ticularior
 forme ip̄soz datina nō est q̄nqz sed vt declarātū con
 tinue. Semp. n. scorpio celestis dñas scorpionibus
 terrestribz: et si plus interdū alias v̄omin⁹ fm etiaz
 dispōem m̄ae talr variatā. Ad aliud dōm q̄ nobili⁹
 p̄ se et primo sp̄ nobilius intendit et seipso p̄ accidens
 v̄o et fo euenit vt videatur itendere vilius. Celum
 nāqz et itelligētie ita q̄ ipsaz et prima intendētes se/
 in primā cām transformare ac prima seipsam sumam
 et bonitatis sue cōicatissimā manifestare p̄tingit: vt
 ide alia p̄ficiat p̄nter. Quod 2. A. nono metaphy.
 declarans ingt. Aqua infriat per seipsam actu vt su
 am spēm conferret: nō vt infrigidet aliqd ex se sicut
 ignis calefacit per seipm vt p̄seruet suā spēm non vt
 aliqd calefaciat ex se. Silt v̄tus appetitiua deside
 rat delectari coitu: p̄pter supflū expellendū et com
 plet ip̄sū delectatio: nō vt inde fat lilius cū pluri
 mi fm daly. et Isaac coeant p̄pter voluptatē et non
 liberor gnātōem. Sic igit aliqd intendēs sui ip̄sū
 p̄fectōem p̄ accēs intendit alterius p̄fectio. de quo
 ḡppe *Lēmētator*. 12. metaphy. ita. Dicentes q̄ de⁹
 sollicitus sit circa vñquodqz indiuidū aliq̄r ē ve
 rū et aliquat̄ est falsum. Verum quidem qz nullum
 indiuidū p̄p̄iam hz dispōnem: nisi illa dispō inue
 niatur aliquo modo illius sp̄ei. Sic enim verum est
 dicere: deum circa indiuidua sollicitari. Sed sollici
 tari circa indiuidua tali mō: qz nullus cū eo cōcatō
 nem habeat: non est sas bonitatis diuine: quare sine
 illius v̄itas in hoc existit: quod ē sollicitudo. Et q̄ si
 sunt aliqua sine sollicitudine pueniunt ex necessitate
 materiei non ex diminutōne agentis ita vt hoc exbat
 quosdam ad dicendum duos deos quoz vnus et cet
 bona et alius mala: q̄ et error existit manicheoz. vñ
 de idem fo de anima. Sollicitudo diuina cūz nō po
 tuerit facere aīal permanere fm indiuidū miser
 ta est in dando ei v̄tutem qua potest in sp̄e permane
 re. quare sup fo ce. et m. Corpora celestia et v̄lr di
 uina sunt nobiliora his. Quod enīz inuenitur per se
 intentione prima: necesse vt inuenitur p̄pter aliud ē
 nobilius eo intentione prima. Declaratū enīz ē in sci
 entia diuina: qz ipsa non inueniūt nisi p̄pter se intē
 tione prima. Sed illud quod inueniūt per aliud intē
 tione fa: aliq̄n illic non ē natura inata ad largien
 dum. E conuerso aut in h̄mōi gnābilis et corrupti
 bilis. Ipsa enim per se sunt intentōe fa et nō prima
 Actio. n. hominis intentione prima ē p̄pter aliud:
 qz p̄pter esse superiorum entiu: fa vero intentione
 p̄pter se. Quod autēz hic entiu deus p̄uidentiā ha
 beat inuitur ce. et m. fo. et exprimitur ab Alexandro
 Ad aliud arif. apparuit qd dicendum. Ad aliud dōz
 qz h̄ sic eueniat plurimūz tamen p̄pter naturā totius
 s̄ritatem cōplexionis stomachi indigōnem hu. in eo
 p̄tentoe sensum illius hebetantes ita irregularitatē
 comestionis et priuationem colere: interdum vt vi
 lum possunt lumbrici in stomacho p̄creari. Silt ad
 partē alterius rōcinata apparuit. Ad primūz enim
 quid iaz dicendūz visum. Ad scōm quidem dōm: qz
 h̄z p̄blegma abundet in stomacho: raro tamen gene
 rat lumbricos. Cūz autēz non putrefiat vel emitta
 tur vel euacuetur sepius non conclusūz et agitet aut
 aliud p̄bibiūz occurrit. Ad aliud dōm qz aliquid
 facilius in loco quodaz conseruatur q̄ in ip̄so gene
 retur: cūz latior sit v̄tus conseruationis q̄ gnātōis

Multa nanqz in loci plurimis nō gnāntur p̄t tamē
 vsqz aliqd in isdez conseruari. Silt de vermibus i
 trantibus et his gnādis non est simile: nisi latūz cūz
 illi sint fortiores valde generādis. Si aut ex desurfū
 egrediant̄ ore vel naribus euenit ip̄sū transcuntibz
 illic p̄pter alimentū superius sicut dixit arif. non qz il
 lic generent vt sepe. Qui interdū prana adeo in sto
 macho inducūt accidentia: vt cardiacā et cūz angu
 stia syncope: ita vt aliquis statiz corūz p̄creat morbi
 catione alexander fo. Testatur et iauic. fm quosdam
 aliq̄n egresos fuisse ventre perforato. Adibiqz q̄n
 qz recitatū simile: et epilepsiaz et colericaz passionem
 iducere. ad aliud dōm qz in intestinis non est in plu
 rimis sic terrestre et seculentū: qn in digōne aliqd re
 maneat subtile humidū putrescibile spirituale v̄uifi
 cabile: et p̄p̄ie in quoz intestinis non abundat cole
 re excretio Et p̄pter hoc apparuit ad aliud. ad aliud
 et concedendum est tanq̄z rariū contingens seu cō
 sessum ip̄sos q̄nqz in stomacho posse generari.

Differentia. 102.

Quod bipo arca sit deterior hydropum offen
 ditur per quartum re. vt appebit id firman
 tem. adhuc morbus vniuersalior deterior p
 ticulari et ideo qz febris morbus vniuersalis ceteris
 molestior: dñs. 87. h̄mōi quoqz hydropūz est hypo
 sarca dicta. In ea enīz mala fm totum corpus com
 plexio existit diuersa de distempantia inequali. ampli
 us peccat vt p̄nter apparebit in nobiliori et v̄terio
 ri opatione mag sqz intenta tanq̄z finis a natura qua
 lis est nutritio mēbrorūz per comparationēz ad ali
 as operationes et digestiones precedentiēz vt que sto
 machi sunt et epatis. In tali vero peccatum mai⁹ exi
 stit q̄ in reliquis. Rursus materia hyposarce cum
 plus distet a locis ad que sit attractio sicut ab intesti
 nis et stomacho q̄ materia ascitis et tympanitis de
 terius et difficilior poterit educi cum medicina vni
 uersaliter purgatiua vt est vomitiua et secessina. Ad
 terie nāqz que facile educūt sunt que in stomacho
 continētur et intestinis deinde que in capite mesara
 cis et epate deinceps que in venis postea que in mē
 broz fontibus pessime aut oīum que ad cutē tēdunt
 valde et que in iūcturis locant̄: primo q̄rta. et 2^a ef.
 simpliciū primis. Cū ergo h̄mōi hydropū potissima
 cura fiat p̄ attractōēz vel supius vel inferi⁹ ceteris erit
 deterioris curatōis. vñ et deterior erit simplr. Ad
 usmōi quoqz dñū tertio q̄rtadecima. Et in diuifio
 nibus hyposarca ē leuior eaz et p̄pingoris curatōis
 et sanatis. Rursus illa egritudo minus ē deterrens
 cuius m̄a ē tendēs in ex recedēs a mēbris nobilibz.
 Ex opposito. n. accidit detrimentum iuxta veterem
 aphōz fa. Talis v̄o m̄a est hyposarce et nō aliaz di
 arū vt sensus idicat. Igit̄ hec min⁹ deterrens alijs.
 Qd at timpania sit alijs deterior: ostēd̄ ex collz tertō
 sufficiētens tñ. Igit̄ illa egritudo ē deterior cō no
 cet p̄t nobiliori: et iō febris ifestissima reputat̄: cum
 p̄p̄ie sit cordis passio. hec quoqz est timpanites spi
 ritibus enī magis assimilaf sicut ascites humoribus
 Tribus nāqz substantijs corpis mollibus vidēf ma
 terie istaz trium hydropū p̄portionari. 1. ypofarce
 qdē m̄a humiditati carnosae tympanitis spirituali et
 ascitis humoralī. 2. Adin tales vt dictum egritudi
 nes euacuationibus expurgantur vniuersalibus que
 medicinis p̄ficiūtur dissolutiuis p̄p̄ie. 3. Dis aut hic

caremus. *Nō* enī est medicīa v̄tositatis a p̄p̄tate
educiua. Igitur deterior alijs. Cuius vtiq; triū sa-
pit. a. in loco p̄ducto cū alijs plurimis. Adhuc il-
la egritudo ē minus molesta: cū mā obedit āpli⁹ agē-
ti. ex obedientia enī patientis ad agēs p̄surgit actio.
Adateria v̄o timpanitis ē hui⁹: cū sit aerea spiritua-
lis. spūs aut ē res corporis resolubilior: de distēpan-
tia ineqli. Itaq; alijs minus deterrens. Quidif quo-
q; tertio. p. a. asclitē fore deteriorē. Eri. cōsurgit ex
mā magis frigida et humida ē q̄ alie: vt oñdet p̄r.
Frigidū aut ē plus mortificatiuū: et humidū suffoca-
tiuū alijs naturis: dīa. i. s. p̄ quod hec deterior reli-
qs. O ppositū h⁹ iaz p̄s monstratū ex regiminis
quarto p̄stante hypofarticiū deteriorē. Amplius illa
egritudo minus ē deterrens: q̄ cū p̄portionabilitate
cōtingit particulariū. hec v̄o asclites: q̄ cū pluries
p̄tingat ex p̄portionabilitate v̄i cōsurgere causaz.
Que nāq; cum dissimilitudine eaz p̄tingit rarius ac-
cidit: cū in p̄portio resistat euentui illarum sicut cau-
son senibus quarto p̄ma. Ideoq; hec erit alijs mo-
lestior minus. Adhuc eius māe inest medicīa educi-
ua. est et p̄pe loca p̄ que sit purgatio. quod nō sic tim-
paniti et hypofarce adest māe. P̄alin: ei adest mod⁹
curatōis: p̄ suminis icisionē: q̄ vtiq; non inest alijs:
dīa. i. s. Que autē egritudo pluribus modis potest
curari: ē leuior illa que paucioribus. Itaq; ipsa mi-
nus alijs erit deterior. Propter v̄o p̄mū sciendū
p̄s quid sit hydropisis: et quot ipsius modi. Et de
mū q̄ illius cause vniuersales cū modo gn̄atōis eius
dē. Propter hoc p̄mū vt colligitur ex sermoni-
bus medicorū q̄ hydropisis ē error grandis virtutis
epatis digestiue: p̄pter quē oia membra corporis ap-
parentia vel nutritatōis itumescunt maxie. Dictum
est error gr̄adis: q̄ ex minori alie egritudines et male
p̄plones p̄surgunt: et nō hydropisis collz tertio. In
hoc aut quod subditur oia tē. t̄g ē hypofarce. Quz
subiūgit v̄o: v̄ nutritatōis asclites et timpania. Ter-
tio quoq; decimaq̄ta: hydropisis ē egritudo cui⁹ cā
ē exuberans frigida igrediens mēbra: et crescūt p̄ eā
aut membra manifesta oia aut loca vacua p̄mū in q̄
bus sunt regimē nutritiū et humores. vnde alexan-
der: Hydropica cronica ē passio et ex frigore epatis
gn̄atur. Dubitatur de hoc qd dī q̄ eius mā sit frigi-
da cū quidā hydropiz ponatur a calore inferi⁹ fieri
Adhuc quarta aphōr. Timpania sit a modica frigi-
ditate: nō enī humiditas pōt in aerē ventosū trāsmu-
tari sine calore aliquo. Quare nō v̄i simplici q̄ ei⁹
mā sit frigida. Dicendū q̄ frigidū dī illud qd est de-
stitutū calore inatto quātitatiuo: et lz habeat calozē q̄
lilitatiū horribilē et acutum qualis est oio supfluitas
vnde et q̄ta. p̄ble. Venitura ē frigida ante. i. q̄ affi-
ciat et agitetur a calore et spiritu inato. Vel dicendū
vt p̄lz fieri a frigido. Qu aut subiūgit: Aut loca et ce-
tera: tangit vt p̄s hydropisis hypofarce et postea as-
clites et timpania. Deinceps sciendū q̄ circa numez
speciez hydropū diuersificati sūt medici. Orbasius
enī ad Eustachiū: et Cassius felix exprimunt t̄m du-
as: asclitē v̄z et timpanitē. Salernitani v̄o q̄tuor po-
suerunt eē volentes eas ad q̄tuor hu. vel ad quater-
nā q̄litate cōbinationē p̄positā adducere. Dixerūt
enī q̄ leucoslegmantia q̄ interpretat alba p̄blaticitas
leucon enī albū: gn̄atur ex peccato frigiditatis et hu-
miditatis: hypofarce idest subcarnea: sarsum enim ca-

ro: accidit calitate et humiditate. Timpanites at cui⁹
nomē sumptū ē a suo accidente puta q̄ ventre p̄cus-
so sonus audit: velut q̄ timpani calitate conficit et sic
citate supflua. Asclites v̄o. i. v̄trea haliab. vel tria-
sces enī v̄ter dī quidē sic eo q̄ venter p̄cussus sonū
reddit aq̄ mote i ventre semirepleto ipa: q̄ta aphō.
Adhuc q̄to interior v̄i idē ita innui: Totū corp⁹ s̄
guine p̄blatico p̄rinē v̄i: et s̄z anasarci: et leucopbla-
tias et hydrops noiatos. p̄ ventrē aut nil sāguineu ne-
q; in his neq; in asclides et timpanitis excernit. dicē-
dū q̄ p̄ anasarci et leucopblantias idē intelletit vt
pro. i. Aut locutus fuit fm alioz opiniones: vel p̄
nois liriū euitandū sic ait. vnde subdit de hydropi-
pibus q̄litercunq; quis voluerit noiet. Ad h̄c quoq;
opi. vel similē: tangit quarto re. acutoruz. Inq̄ enī:
Quidā nō subcarneū sed supcarneū scribunt et p̄b
intelligunt hypofarcā. et subdit: Non t̄m inter carne-
um vel iuxta carneū. q̄ diceret q̄ hoc nō sit idē quod
illud qd dictū ē hypofarticū et epifarticū: vt sit fm
eos hypofartica p̄ia et anafartica scda. Cōcedunt et
alias duas spēs. i. asclitē et timpanitem: quare et qua-
tuor filr erunt. Et ideo subdit: Igitur hi quidez me-
dicoz q̄tuor dicunt esse differētas hydropū superce-
dentes quod cōgruum. q̄ dicat: nō enī sunt nisi tres
Et subiūgit: Sed nūc t̄ps redarguere eos. Qd aut
spēs hydropū sint solū tres: hypofarce vel anasarca
aut quo noie vocitef asclites et timpania non solū h̄
sensit ga. sed alij oēs app̄rehati grecoz et arabum q̄
bus nunc adherent latini. In viatica enī dī leuco-
pblantia hypofarce vel anasarca idē sunt. vnde Ale-
xander: Tertia q̄ ex p̄blatico sanguine in toto p̄sistēs
corpore sit et appellat anasarca leucopblantia. Et q̄
ex peccato calitatis et humiditatis hydropisis vt po-
suerunt quidā non p̄tingat oñdī: qm hydropisis vt
dictū euenit p̄pter errorē grandē virtutis epatis di-
gestiue. Validū v̄o et humidū aut nō multū supfluit
et sic faceret poti⁹ ad digestionē et p̄uationē hydropi-
sis q̄ ad ipsius inductionem: vel vt plm supfluit: et
tunc potius gn̄at egritudinē putridā q̄ hydropisim
cū calidū et humidū p̄ ceteris naturis sit paratū pu-
tredini. In hydropisi autem inquantū h̄mōi non est
putredo. Adhuc hypofarce et leucopblantia nec lo-
co nec mā differūt neq; signis neq; enī ē humoral di-
stinctio in tertia digestionē sed totū tendē vnitatē p̄
quod nō oz eas distinctas seorsū ponere. Que autē
his nō differūt velut eadē debent a medico indicari
Insuper et peccatū est fieri p̄ plura quod potest p̄lz
ci paucioribus. Et ideo cū illustr b⁹ medicorū ponē-
dū q̄ sint tres solū hydropū modi. Qui aut ponunt
quatuor faciunt magis numerū nominū q̄ rerum.
Quas aut exp̄mentes t̄m breuiorē et ampliorē sūt cō-
tinentiā secuti. Molce q̄ lz quarto re. ac. series vt ap-
parebit videat duas solū tangere spēs hydropum.
Sunt t̄m ea tres audita sed hec duplex: asclites v̄z et
timpanites. Propter fm h̄mōi sciendū. vt ad vnū
sit dicere q̄ causē hydropum sumunt a rebus natura-
libus et nō nālibus et p̄ naturā vt et alia. a. nālibus q̄
dem velut a mēbris lapsis. Cōsurgit enī vt ab ylis
seu a lumbis. vel splene aut intestino vel vesica aut
kisti fellis stomacho vel pulmone aut diaphragate aut
ab epate: secūdo pronostico. et tertio quartadecima
et lz hydropisis possit ab omni membro sere p̄ticere
non t̄m constituitur formaliter nisi malitia vt tactum

grandis figurat in epate. vnde Ba. ibidē. *O*is spēs hydropū puenit a nocumēto in virtute gnātina sanguinis: cū deficit in eius cōplemento. hoc autē apud medicos locatum in epate. Quare Democritus nisi epar lesū fuerit: hydropes nō nascūtur: sicut non ē febris vnde cūq; surgat: nisi calor extraneus corpe rat per artariāz mediocritatē febriū primo. A rebus aut nō nālibus: ex qñ in obita qualitate quātitate tpe ordine et artificio administrat. Ab eis autē qdem que pñam cōsurgit: vt mala pñone: pñone: apatibus: solutōe continuitatis: et alijs pñone: apatibus: et maxime a praua epatis dispōne. I. n. ois hydropi sis cōsurgat ppter peccatū digōnis et sequestratōis epatis principalis tñ et plus ledit in asclitē sa digō. In timpanite vō prima. In hypofarca vero tertia. Ba. sexto de accidenti cū. A. Est et modus gnatio nis hypofarce: qñ cū in tertia digōne mēbra nutritiū tū debeāt sibi incorporare: sū triplicem opatōem virtutis nutritiue: appositōem. s. adeptōem vel adherētiā: vnitōem et defectus accidit in adherētiā. Quamuis enī iuxta ptes ponatur: nō tñ sic adheret vt illō quod dissolutū fuit: imo caro fantastica et rara squali da cōficiat. Ex qua ēt superflūū quod in tertia digōne expellit: nō excutit ppter imperfectā digōnem virtutis nutritiue: aut ēt duarū digōnum stomachi et epatis antecedentiū. Et cū ista tertia digō sit p omne et peccet in toto. Hinc mēbra dca sunt apparentia in tumescere oia. Modus quo autē hydrops asclitē cōsurgit: et quo apud in locū mediastinā siphac musculos ventris coopientis ex vna pte et zirbi et intesti norū ex altera: et diaphragmatis ex reliq multiplex i uenitur. eo q nā conatur multis modis a se expeller superflua et nocua oio: aut ad loca minoris timoris transportare et maxime cū ē potens. Expellit. n. sanī em p mediastinū ēt ossis: apbōz qñta septima et tertio decima qñta. Vnus qdem modoz est ppter fissuram alicuius meat⁹ aut mesaraicaz aut intestinoz ppter quā penetrat aquositas in spaciū antedictū: anteq possit ad epar adduci. Aut ppter vesicas que sūt in epate: aq repleas: qbus qdem multiplicatis: diuini⁹ susceptiue et ruptis: aq effluit in locū predictū. Que multiplicat intū: donec vēter illis ois repleat aquo sitate. Et hec ē interpretatio Ba. apbōz septima. Qui buscūq; epar aqua repletum fuerit et in omētum erupit: his venter aqua repletur et moriūtur. Tertio autem qñ cū chilositatē ad epar tracta deberet in eo perfecte sanguificari remanēs aquosa: serosa: acuta virtute debilitata: stentia epatis expellit a pñulis epatis additamentis dictis: distillando ad locū prefatū. Aut qñto q epar sit tanti adhuc vigoris vt hmoi aquositates mittat per venas ad corpis nutrimentū Indiscretia tñ et idpuratiua ab hum ditare vñali Quāqdem mēbra retinere demū adherentia: remittunt itidem per eosdē meatus retro: donec recurrat in epar: cū fiat cōfluxus et conspiratio per eundem ēt porū in omne tpe tñ. differentia: naturalū tertio. Est aut et qñtus modus quem tetigerunt qdam antiquo rum isignes per viam lūminis et vmbilici. Sicut. n. dicunt anathomiste ab artaria magna sub ramifican tur due artarie que tendunt in vesicam deinde per lūmen seu pectines ptenduntur in vmbilicū per quas qdem mingit fetus cum nondum est natus ac etiam ortus si fiat expressio et causa nō accidat. vnde adhuc

mingat ex vga: cū in iuuenescente carente genitali bus isperi: hinc enim mingebat. Que qdem vene et artarie in nō natis puta aboribus manifeste apparēt Sed in cōpletis ipsaz extrema iam criccata fuerunt et radices eaz remansere: primo prima. quare fo the ori. Ab vna quaq; duarū ramisculus oritur: pergūt qz ambo in corpus vesice donec ad vmbilicū perueniant et hoc in corporibus est inuenire fetum. in cōpletis autem corporibus pars que ad vmbilicū tē dit remittitur. Cum ergo aquositas huiusmodi ppter opilationem et resistētiā expulsionis et partibus alijs expellitur in venas has donec sursum tendens perueniat ad eoz orificia et non inueniat tūc meatum apertum ad vmbilicū dilantur et aperiūtur valde plus qz fuerunt etiam antea. Ex quibus qdē tūc refudat in spaciū ventris aquositas. A. cū tertio collz. Quod ostenditur eo q iam hyderoz qdaz emiserunt eam per vmbilicū. Modus autē quo timpania fit apertus est iam satis. Cum enī ex praua et ventosa digōne stomachi et intestinoz succositas ptisanalis transit per mesaraicas et maxime cū epar fuerit calidum resoluit hanc in vaporem fumosū. qui qdem ex poris harum partium rararū transpirat in spaciū sepe dictū. In qua ppter densitatem parietūz lateraliter circūdantium potest irresolubiler contineri: velut aer vaporosus in testudine. Cassius vero felix ex quadaz figura dictionis amirabili ex aere fortassis accepta inquit ex ingenti ventositate pulmo nis inflatus contingit timpanitem cōsurgere. Huiusmodi quoq; modus hydropū contingit a minori frigido qz hypofarca asclitūq; aliqua. o. enim calorem adesse vt materia frigida resoluatur in vapores fumosū. Sed circa predicta dubitare contingit: qñ videtur hydrops egritudo cōis vt febris: cū dictum sit ipsam approp. iari epati vnde cūq; incipiat. et neq; fieri sine ipsius iactura vt febris cordi. et maxime cū scribas de accidenti sexto. Pñla si toti dñat corpori hypofarcā facit: si autē membro vñdumiam. Hic igitur membz determinatūz principaliter et cōsequenter corpus totum. Cōis igitur morbus. Dicendum q l3 mēbrum determinatum non tamen diffunditur per totum corpus vt febris. qñ non per ossa: cum sint dura extensionem non sint instinentia et ita nō vere apari: dñs. 96. cum hydrops videat⁹ idēz q apostema. Que autem tūrent sunt partes apparentes musculose: vnde dictum per. A. crescere in hydropi aut mēbra manifeste oia quantū ad hypofarcā vel loca vacua et cetera quantū ad reliqua du as spēs. Sed qd de lepra: cū morbus ponatur cōis. Dñm ossa ificiūtur in lepra pamply. Hydropi sū vñ sciendum q qdam posuerūt hypofarcā deteriore qd vt quartore. a. Hydropū due sunt spēs quarum hec qdem hypofarca dñ: conās fieri ineffugabilis vel isepabilis et icurabilis: hic vero cum inflationibus. Ba. quoq; corrigens Hipp. ait non tñ rōne. dixit hoc. i. conās fieri ineffugabilis. Verius enī dixisset ita scribens. Interficat aut motus hyder⁹ cū factus fuerit. Qñ vñ hmoi nunc opinionē nō seruo sicut sufficiens vt sonare: dico Hipp. et Ba. p hypofarcā intendisse: aut inflatōem et cacochimiā p oē corp⁹ iterius et exterius cum virtutis imbecillitate adeo vt frigiditate et opilatione cōtingat calidū innatum suffocari mox et extingui. Vel fortassis verificatur: et h

cū non cōparationis regula obseruetur iuste: puta si hyposarca contingens ex apate epatis: aut ex q̄cunq; maiori cā cōparetur ad asclitē: aut timpanitez con surgentē ab ylijis lumbis vel a splene: et hmoi cā mīo ri. Si autē cause accipiantur vniformiter euz subiecto rum dispōnibus et qualitatibus pōnā asclitē pmo de terriorē et timpaniā secundo. Qd̄ ē inuēit. a. inquit ens: Et de hyposarca q̄ est mala valde. Et illud fm̄ considerationē causaz facientū cadere in ipam. Ba rimptus No aggregator passionarij vī ponere dē riorē timpaniā. Inquit enī Adalignior hydrops om nibus ē timpanites: scd̄a hyposarca: tertia asclites: et quarta leucophlāntia: sed nō maligna. Hanc quoq; sniam vident sermōnes auer. sup̄ficiales tertio collz p̄fiteri. Sed quid de hoc quarto. ostendetur dīdoz Qd̄ aut hmoi positio stare non possit iusta compara bilium regula obseruata: in veritatis apparebit posi tione. Propter tertiū quidē sciendum q̄ tertio q̄r tadecima: alia via et ordo deterioritatis pōnī q̄ maxi me vī veritati comparari. Fertur enī ita alioz etiaz ad vtranq; partē cum motiuis opiniones recitando Sunt hoies quidā quibus videt q̄ hyposarca sit de terrior alijs: qm̄ corruptio in ipsa cōmunicat epati: et oibus venis corporis et carni: ita vt destruat p̄lm di gestionis tertie. Et ex eis sunt qbus vī q̄ ipsa sit leui or alijs: et ita vt ipa sit leuior timpanite. Deinde veri tatē subdit. Vex dignius est vt sit asclites malignior illis oibus: deinde hyposarca sit aliqua q̄ est leuior oī bus et fil de ea alia que ē valde mala et illud fm̄ confi derationes causarū facientū cadere in ipsam. Quod idē comprobatur experimēto. Et in manifesta quidē dispōne et in plurimo: quod experimentū facit eē ne cessariū: oī vt sint sp̄el hyposarce leuiorē et nō neces sario vt de eis sit deterior fm̄ q̄ ē in illis reliquis pu ta dico asclite et timpanite. Sic igitur tandē snia hu iusmodi existit q̄ asclites sit deterior deinde timpani tes deinde hyposarca seruato semper et subaudito ca none p̄parationis illeso. In hac quoq; sniam conci dit auer. perfecte intellectus. inquit enī q̄ qm̄ accidit epati mala p̄plexio calida param excedens tunc mul ta acquirī amaritudo. Sed qm̄ augmentat hec mala p̄plo calī. ita q̄ egrediatur a sua forma nālī tunc erit operatio epatis: operatio non naturalis et pueniet il la opatio solum a calore in eo q̄ ē talis calor et non in eo q̄ est calor. Euz igitur hmoi calor inueniet ptem aqueā in ipam effumando ventositatē inducet et pro ueniet: et hoc timpanitica hydropisis aut file. Qd̄ si fuerit cā remotionis caloris materialis egritudo ca lida attribuet illius remotio egritudinī calide. et si fue rit frigida attribuet frigide. Et p̄pterea multū labo rant medici vt bene dent cām illius sp̄el: eo q̄ eque sit a calore sicut a frigore. Et ideo hec sp̄es difficilior ē ceteris ad curandū. S̄ q̄s aut hoc subtiliter p̄seru tabitur inueniet dicta de asclite et non de timpanite vt inducebatur i argutis. Mult enī q̄ aqua p̄existēte si calidū vigorez f̄z quid ex eo vētositas generet. Ma bilominus q̄ maria pars aquositatis manet asclites ē verius q̄ timpania. hoc aut indicat qd̄ dixit aut li mile. Qd̄ firmat q̄ supra tetigerat modū productio nis timpanie qd̄ appet non minus ex eo q̄ ipsam di cit fieri ex caliditate sicut ex frigiditate cum dictū sit timpanitē nō sine calore cōfici. Videt enī asclites ita vt mā et fundamentū timpanitis. In viatico qd̄ scri

bitur hyposarca facilis ē ad curandū. Et sue facilitatis materie ē bonitas ac ēt diuisio sup̄ oia mēbra cor poris. Vnūquodq; enī membrū tantū h̄z idē quātū / tatē quātū sufferre pōt. Quod aut hic. a. ordo obier uandus est tanq̄ verius p̄ter experientia et rationi bus oīdatur q̄ hydropisis dī ab hydos quod est aq̄. Nomen aut qm̄ iponitur rationabiliter ipositione eius datur significato. Eū enī i asclite sola sit aqua nomen cōmune: hydropisis. s. sibi cōuenit tanq̄ p̄mū et amplius ledenti. De rōne nāq; morbi ē sensibilis le sio operationū. P̄dālin: illa hydropisis est deterior q̄ cū deterioribus ē causis et accidētibz. talis aut ē ascl ites pluries enī ipsa ex apate p̄surgit. Est et eū febre et cū fiti vehemēti et quod peius est syncopis et subita suffocatio: p̄pter diaphratis in sursum tumore coan gustantē spiritalia. Aut fm̄ Lēmē. p̄pter vapores id pertranseundo deueniētes i pulmone: iuxta illud veteris: Hydropicus si tussim habeat desperatus ē seu Hydropicis tussis superueniens malū: qd̄ ascli te ponit Lēmē. Et ea vt dictū contingit p̄ncipalit ex peccato scd̄e digōnis cuius quidē opus humores gnare. Sed peccatū hmoi digōnis deterior ē pecca to p̄me digestionis et tertie. Qd̄ oīdatur: qm̄ prima digestio corrigitur aut satis per scd̄am emendat cum partis sit p̄ncipalioris relatione digestionis aliorum membroz non aut sic per tertiā pōt coaptari secunda cū ipsa sit in membris plurimū apparentibus in qui bus non est basis et rebur nature: sunt enī vilia respe ctu p̄ncipaliū. Amplius mā asclitis liquida trālit et puenit in vnum locū grauians cū sit p̄blatica p̄re cete ris grauiatua. Adateria No hyposarce minutius dis seminatur per totum: timpanie vero non grauis cito resolubilis. Adhuc cū aq̄ illa sit acuta serosa magis efficitur talis: cum a pharmanis calidis agitur et sic cis. non enī sic pōt resolui et p̄ poros euacuari vt ma teria hyposarce ad cutē magis vndiq; accidens. Me q̄ vt timpanite subtilis resolubilis valde. Asclites igitur est deterior: deinde timpanites huic magis affi nis et postea minus deterrens hyposarca. Propt̄ quidem quartum ad primum dicendum q̄ non p̄oat sed potius accusas. Destructa est enim rationabili huiusmodi opinio. Aut cās hyposarce iniuste cōpa bit ad causas aliarū hydropum vt indicat. A. Vel equiuocat vt tactum hyposarticus. Ad aliud dōm q̄ l̄z hyposartica sit deterior extensue non tñ intensi ue: imo asclites sicut ephimera extensue deterior est squinantia aut phrenesi vī solutōe p̄muitatis alicui grandis nō tñ intensiue. Aut hec rō vt visum fm̄ via ticū arguit magis oppositū q̄ p̄positū. Ad aliud di cendū q̄ hoc vex esset si tñ intercideret peccatoz in tertia digōne sicut in scd̄a. Non aut tñ cū sit iā amo tum p̄ digōne scd̄am: et opata sit et ibi virtus nutri tina operatione prima. Ad aliud dicendū q̄ mā hy posarce l̄z sit magis distās a locis ad q̄ attrahit tñ est minoris quātitatis et aggregatōis q̄ asclites. Non enī sic aggranat vt dictū virtutē. Et iō pōt sortior me dicina sibi adhiberi. P̄dōt et p̄ poros in enaporatōel melius educi. Ad fm̄ questū dicendū et p̄mū ad auctoritatē auer. iā apparere quid de ipa consideran ti censendū. Ad aliud dicendū q̄ l̄z magis spiritui no cumētū eius assimiletur q̄ aliaz hydropū illud tñ est melius remediabile p̄p subiecti subtilitatē et raritatē Sicut febris ephimera in spiritibus fundat respectu

febris humoralis. Ad aliud dicendum q. modus ex-
purgatiois ventositatis istius e multiplex et: tuz eua-
cuando mām cām eius ex qua euaporatōe cōfici: tū
q. eo quod resoluitur sui subtilitate pp corporis po-
ros obedit et ppter ea magis iprimenti et dissoluenti
qre morbos ventositatis nō sic videm⁹ cōtinuari si-
cut q humoz. Ad argumētū huius ptis opposite di-
cendū q. Vitatem cōcludit respectu asclitis: nō autē
hyposarce: qm l3 obediāt agenti in ipsam ea tñ ē ag-
gregata: et multe quantitatē s relatōe mām hyposarce
Est et in locis ppingoribus mēbris nobilioribus ma-
gisq3 ipsa isestās. Ad tertiū q̄situm dōm q. aucto-
ritates et argumēta oñdentes q. asclites sit deterioz
cōcedo. Ad p̄m iducta dōm p̄ius dcm eē q̄rtum
regiminis nō simplr recipiendum. Ad aliud dōm q.
asclites non contingit pluries eo q. adueniat cū parti-
culariū pportōe semp: vey hoc euenit q. a plurimis
p̄tingit cāis q̄ alie. accidit nāq3 a calore vt dcm sicut
a frigore et a cāis has plurimis p̄ntibus. Ad aliud di-
cendum q. l3 sit hmōi medicina aquositate eductus:
et sit ppe loca eductionis tamē mā est multe quanti-
tatis Virtutē valde aggrauans: ita q. medicina sibi p-
portabilis Virtutem debilitat: et malā augmētāt epa-
tis p̄plonem. non. n. potest resolui per cutē vt q. hy-
posarce mā: et timpanitis ppter eius grossiciē et reso-
lutionē iobedientiā. Ad aliud dōm q. illa cura ē pra-
ua et cum desperatione sicut et tradentes eā asserūt.
Non enim sit nisi cum alia mime profunt remedia.
Qua et facta si Virtus non sit fortis nō euadit aliqs.
Virtute autem forti melius est dicta et potatiōe cura-
ri: dīa. 199. Differentia. 103.

Quod diei crisis sit laudabilior ea que noctis
ostenditur. Q. in crisi sit expulsio mām ad ex-
tra sed in die materia mouetur de centro ad
circūferentiam ppter motū spūm quem sequitur.
Aperiuntur et pori et ductus in die calore p̄tinentis et
luce habentibus mouere. in nocte vero p̄tingit op-
positum. amplius crisis est motus: et motus sit a ca-
lido. Sed in die viget calor: in nocte vero frigus. Rur-
sus si tpe illo quo aliqd solet residere et getari turba-
tio supueniat magis nocet q̄ hora in qua solet vera-
ri: cum consuetudinem permutare nociuū sit fm da-
mascenū et molestum. sed natura nostra consueta est
in plurimis hominibz residere nocte et quietari. Qd
dico ppter habentes mulierbz copiam et cōsiliari fo-
p̄nosticoz. vnde Ba. fa aphōz et Oribasius. Mo-
bis per noctes consuetudo est dormire et ideo i ipsis
magis apparent pericula. Intercis. n. somnis a tur-
batione manifeste difficilis dignoscitur portatio. Et
q̄rto fa. Signa nocturna diurnis sūt vebementiora.
Et cā hmōi est qm materia faciens egritudinem au-
get accidentia et significationes causa sui motus. In
crisi nāq3 turbatio sit vebemēs ppter virtutis et egi-
tudinis reluctamentū. Palin: crisis in deterioribus
porisimis aphōz quarta. crisiūq3 tertio. hi autem si-
unt in die. vnde quarto prima. s. febris diurna longi-
or est et deterioz nocturna. Adhuc cum crisis sit vna
de difficilioribus actionibus nature: illa hora qua na-
tura fortior erit crisis fiet laudabilior: hoc autē est in
die q. tunc luminare maius est super terram cui⁹ po-
testas extat diurna: sed ipsum confortat naturā. Est
nāq3 vita viuentium cum luna fm Albumasar ma-
ior: post decem. vnde verbo cētiloquij. 80. dixit ipsuz

esse originem virtutis vitalis: de quo plures expo-
nūt sermonē aris. tertio de aia dicens intellectū talē
fore in hoibz: qualem ducit in die pater virozq3
deoz. Nec tamē sūt Homerī de Ioue: politicorū
primo. Crisis igitur diurna benignior nocturna. op-
positū q. crisis melior ē: cū accidentia sint fortiora suo
modo. Et ideo dcm bonas crises i vebementioribus
fieri porisimis. Sed accidentia fortiora vt oñsz eue-
niūt in nocte. vnde alexāder ppter qd nocte dolores
intendūtur p̄mplius. Amplius nocte cū aer sit fri-
gidior q̄ in die non resoluitur calor neq3 Virtus dis-
soluitur vt in die. Mā aer quātūcūq3 frigidus i regi-
onibus h3 resoluitur: primo prima. Tūc itaq3 fortior
erit Virtus: que quāto vigorosior: tanto crisis erit p-
fectior. Propter quod crisis nocturna erit melior di-
urna. Propter primū qdē sciendū: q. crisis gre-
ce iporat iudiciū: hoc. n. nomen transumptū ē ad ea
q. medicine. Mā p̄p̄iū ē ei q. iudicat iudicio civili ad
mortē: ceu. n. cū is indicatus mori p̄turbat maxime
ita q. idiotaz cōspiciēs. Q. q̄ timorosa signa que ap-
parent tpe crisis coactus exclamauit q. de vita iudi-
cat laborantis. Mō at q. medicorū p̄p̄iū sibi hoc
nomē iposuit: primo ceticorū et tertio de crisi. vnde
q̄rto fa. Crisis itentio ē sepatio in locutionibz. i. i ci-
uilibus qōnibus: qm. n. datū ē iudiciū tunc cessat al-
teratio et pugna et vniūsq3q3 altercantū sua tēdit via
Crisis autē ad irēdina translata multiplex et multa
fortitur noia: sicut appet in p̄cipio de crisi. Duplex
aut magis solet sumi vt pro cōmorōe antecedere cri-
sim sicut cū signa manifestant cetica. Et pro altera-
tōe subita fere isensata p̄p̄ius crisis dca: crismum ap-
parēs fo: ceu iudicantis snia celerius p̄nūciata quā
motus ceticus segtur materiei expulsionē crisis im-
proprie dictus. vnde aphōz fa. Crisis ē acuta. i. ve-
lox in morbo reportatio vel ad sanitatē vel ad mortē
Decimo vo theo. B. ingt q. crisis sit mutatio ve-
lox q. infirmo cū accidentium sit difficultate aut ad la-
tus sanitatis aut ad latus egritudinis. Crisis at me-
di sunt plures cōius ea sumpta: quatuor nāq3 ponū-
tur aphōz fa: et tertio p̄nosticoz. Eius. n. est qdam
celeriter ad salutem. alia subita ad mortē: dissolutio
dicta. Et alia paulatine ad mortē liquefactio et con-
sumptio noiata. In tertio autem crismum due istis ad-
dūtur ex his dīe vt q. aggregentur due res et cōuer-
titur ad salutem. vnde theo. x. et. 30. de crisi. c. p̄mo
Nec ē imutatio que semel sit in meliorē habitudinē
deinceps paulatiz morbus ita minuit donec deficiat
et corpus sanetur vel q. aggregant in ea due res et cō-
uertitur ad mortē. Et ē imutatio semel scā in habitu-
dinē prauā qua deinceps Virtus iminuit patiētis pau-
latim donec ad iteritum perferat. Et que vltime cri-
ses due dicūtur cōposite. Crisis nō verior ē illa: que
p̄uertitur ad salutem celeriter vel ad mortē. Et pro-
p̄riissima que mor cōuertitur ad salutē. Nam tal ab-
solute dī crisis. Que aut ad mortē p̄festim nō dī sim-
plr crisis: sed cū determinatōe puta crisis mala: ter-
tio de crisi. vnde eiusdem fo. Solutēs egritudinū
cū certamine magno et acute reptabili maxime dici-
mus crises noiari que in humoribus calidis existunt
febriz. Mā crisis dī solū in egritudine fore māli. In
imāli vo vt in ephimera et ethica non est crisis ppe
l3 Ppocles ephimerā posuerit ceticari qd satis abu-
sue est dictum: pro quacūq3 solutiōe egritudinū ita

ut ethica dicat et ois quecuq; egritudo iudicari. Ma de rone crisis ppe est vt solu i actu interueniat egritudine. De essetia vo acute: vt si piculosa et cito terminabilis. vnde aphox scda: Acute egritudines magne sut et piculose et ad statu pperates cito. Ephimera et teni qd cito terminet non tu de se piculosa existit. Ethica et si piculosa tardior tn extat. abiceps quo q3 sciendū: q de rone crisis bone qlis est q septia aut quartadecima iudicat die. 6. vel. 7. sut pditiones vna vt sit ppleta ita vt nō remaneat ex egritudine reliqua. Scda certa: et est illa q mīme reciduat Tercia salua sic vt in ipsa synthomata non sint timorosa. Quarta manifesta ita q ea euacuatio antecedit manifesta vel appens subsidencia. Quia iudicata taliter vt eā aliq3 dierū pcedat indicatiuoz. Sexta vt puerat ad bonū. Septia vt i die fiat cretica laudabiliori. Que at mala noscūt ex hmoi opposito: creticoruz pmo. Nec et sex pditiones bis pportionate tangunt et aphox pma. Quaz pma q sit crisis p euacuationē nā laudabilior ē q illa q sit per apa. Scda q hu. euacuat peccantē. Tercia vt h3 rectitudinē iterueniat ptiis vñ fluxus san. naris dextre laudat in apare cptis et sinistre splenis. Contrariū aut vitupatur secundo de crisi. et fo pnosticoz. Quarta cū corporis bona consistētia. Quinta digone pēunti. Sexta i die cretica. Et dictis et appet q egritudinū quedā p aliquā educationē notā quiescunt materiei. Altera vo p resolutionē siue dissolutionē siue digonē: ceu egritudines cronice: i quibus nulla attenditur crisis: vnde paulatine resolutionē suscipiunt: et ppe q sole gubernatur in qb3 hebetat est oiquaq; motus. Proprie vo ceticabiles entes sūt duplices: quedā nāq3 terminatur euacuationē manifesta: vt fluxus san. p nares: vt p mēstrua aut emorroides vel vomitu aut sputo siue secessu: aut vrina vel sudore. Alie aut exitura apparēte et ista quidē debiliō ē alijs cū nō possit natura mām ex corpore a toto educere: sed i ptes ignobiliores illas trāducit esilagitando: velut cū rex ibecillis hostes expellit a metropoli sede. nō aut ab eius valet regno fugare oio: reliqs vo crisiū vt cōmuniter ē dicere: melior est illa que fluxus san. sit nariū. Quia nāq3 educationē totū expellit nociū: deinde que secessu: q grossius et āplius educit: postea q vomitu deiceps que vrina et vltio que sudore: qrtio scda. que fortassis i egritudinibus plurimū laudat colericis: et pprie cū mā extiterit ex venas. Et iste siquidē sunt vniuersales totius euacuationes: pticulares vo directi que ab aliq ptiū educunt: ceu lachryme: lippa: sordes: auriū: nariū: palati: sputū: emorroides et mēstrua. Intellico quoq3 p bonitatē crisis illā que h3 pditiones laudabiles antedictas. Et hmoi qdē nō solum crisis signa verum et cāe. Quidā vo tm signa: ceu dolor capitis disnia vehemēs dolor oris stomachi: hypocondrioz tensio dolorosa: vigilie vehemētes desipientie vocis rarus lachryme voluntarie sine oculoz lesione Labiū inseri concisū. Ante oculos appentia nigra vel alteri coloris corruscationes lāpades maxille aut nasus mor rubificati porilmi poccupatio et filia aphox pma: cū crisiuz et pnosticoz tertijs. Dies vo est duplex artificialis ptinens existētiā solis supra terrā q latio dī solis supra eā: sexto topicoz. Et nālis pprehēdens spaciū. 24. horaz egnocetialium in quo nor vnitur cū die. Et est reuolutio pmi mobilis cum tanta distātia

q sol p motū illius suo motu pcurrit i zodiaco de quo pmo crisiū cū dico diē intelligo diē et noctē. Dic aut de diē intelligit artificiali. Mosce et q dies artificiales et noctes variant. Sunt enī aliq3 causales puta cū sol fuerit i pmo minuto arietis et libe que signa appellat egnocetialia: qd bis in anno cōtingit vt circa mediū martij et septēbris. Aliq3 dies sunt maximi et noctes mīme: ceu cū sol fuerit in pncipio cancri et ecōuerso in pncipio capricornij que duo signa dicuntur tropica. i. puerfua. Quaz sol mouet in climatib3 no stris a pncipio capricorni i caput cancri dies cōtinne augmentat. Ab inde vo ad caput eiusdē capricorni e3. Sub linea vo equatoris nor diei semp appet eālis. Propter sm vero sciendum quosdā dixisse q crisis est duplex. vna qdē in q motus sit de centro ad circunferētiā vt i sudore et in tali melior est crisis di ei q3 noctis cū aer sit calidus attrahens ad ex poros aperiens. Est et altera i qua motus sit a circunferētijs ad centrū sicut in vomitu et secessu. Et hec melior ē in nocte q3 i die. Sed hoc ē prane dictū: q crisis debiliō i bonitate sit sudore vt pdictū. Nunc aut nihil qd iperfectū est eēntialiter p alijs pficitur p aliq3 accidētale sibi occurrens sup illud qd p se pfectū. Talis aut est sudor respectu fluxus san. nariū: aut secessus pp quod nō poterit pfici neq3 extolli sup pdictas euacuationes p accidētale sibi occurrens ex parte diei. Neq3 et oio verū q relique a sudore fiant euacuationes de centro ad circunferētiā. Propter tertiu quidē sciendū: q tpiis spacio ac vlr ceteris equis crisis melior est noctis q3 diei q ondit: quia cum vehemētiōres fiant motus egritudinū et eaz accētia crisis est pfectior. Sed illud est i nocte pp vehemētiā occupationis nāe in digerēdo mām: scda qrti. Rursus vtus vnita fortior est seipsa dispia. Qu ergo virtus magis vnif melior sit crisis: qm bōa crisis regit fortitudinē vtutis: dia. 105. In nocte vo vnitiōe fortificat: sedant enī et quiescūt motus diei crisiū pturbantes diurnā et fortificantes per puiuz nocturnam. Spiritus et in nocte pstantur iterius fugiētes noctis tenebras et vt fortiores actiones reddant nāe. Cum enī ea intendit ceticare celat et occultat se i cētro suo vt corde qd cōmodius ne pturbata spiritū digressione: ipediat operari. Mouent et in nocte humiditates magis naturā irritantes i pugnā. Qd et indicant plures crises i nocte eē factas respectu quantitatē tpiis q3 i die. Adhuc dī dia subsequēti crisiū p prie lune attribui. Cōsumptio et egritudinū que motu dicunt solis pp resolutionē paulatinā getatur sed luna i nocte cū sit eius potestas forti opatur ad crisiū q3 i die. Crisis g benignior fiet nocte q3 die cum videat puiuz debere ptingere q3 plures moriunt ex egritudinibus acutis et a febrib3 que cū calide sūt et sicce noctis deberēt frigiditatē et humiditatē pteperare: est nāq3 fri. et hu. et sic nō mori: in die vo exa / cui et abscidere pp symbolū ipsi ad illas cū dies ca. sit et sic. Dicendū q nā nocte laborat magis in digerendo morbi mām q3 in die occultans se i centro sui cū calore nāli. Qd appet ex dictis Et materia faciēs egritudinē auget accidentia ita vt egrediens si fuerit debilis humores qui ipam mori obsideant et circue niant taliter: vt non possit spargi et dilatari cum suo instrumento ob poroz obstructionē sicut i die. Maz vt tactum nā magis a materia stimulat in nocte. vñ

quarto re. a. Noctes magis supfligant q̄ dies eaq̄ circa deficiētiā. Ipsa nāq̄ tunc debilis nō potens irritat deim illā supponere: mor cōsurgit vt resistat illi. Et ita cadit in pugna plerūq̄. Et per hūc modū pponitur tertio crisi nām p̄festim moueri ad crisi signis digōnis mīne p̄uentib⁹. Adbuc nor p̄porti onatur h̄yemi ⁊ dies estati: plures aut numero p̄por ⁊ onabili obseruato egritudinū h̄yeme q̄ estate d̄pe/ reūt: p̄bl. prima. Adbuc sol fons vite nocte occulta tur in sui p̄tate non permanēs diurna v̄ ex in eius sit detrimēto. Ad rōnem ergo d̄m: q̄ maius sit nocu mentū eius q̄ acgrif rōe quātūtatē h̄uoz suffocanti um ⁊ extinguentiū calorē nālem q̄ sit iuuamētū q̄ suscipit ex p̄rietate q̄litas noctis ad morbū. Aut di cendū sicut scribitur primo sa: q̄ cū multa ab eq̄lita te acciderit egressio p̄portionalia: ⁊ ip̄portionalia nocent: iō q̄ v̄tus debilitat. nō. n. pōt v̄tus debi lis effectū in ipsam opantiū quātūcūq̄ iuuatiōrū tolerare: q̄d p̄amplius accidit nocte. P̄p̄t q̄ r/ tum v̄o ad primū d̄m: q̄ fortassis illa expulsio ⁊ po rox aptio que aduenit in die: magis arguit iudiciū p sudorem q̄ per alias eūones. Sudoris aut euacua tiōr simplr non laudat. Vel d̄m q̄ magis facit ad crisi fortitudo v̄tutis que acgritur in nocte vt de/ claratū: q̄ motus sp̄um ad eē ⁊ porozū. Ad fm di cendū filr. Ad otus. n. ille coadiuuās continētis ad extra plus nocet q̄ p̄fit: eo q̄ nāe distrabit vigo. em ⁊ actum. Vel crisis est motus nō localis oio: s; ma/ gis alteratōis: vt appet crisiū tertio. ⁊ fritas b; ēt alterare: s; caliditas magis. Ad aliud d̄m q̄ si natu ra fuerit fortis: magis arguetur oppositum q̄ inten tum: qm̄ in crisi ēt laudabili o; accidentia satis fortia pcedere timorosa: vt nā totis viribus incitata p̄ mās disposita valide isurgat. Non. n. coronabit nisi q̄ cer tauerit legitime. Quod app; q̄ qm̄ nā crises breui/ bus p̄ficiat synthomatibus: non adeo sūt h̄mōi suffici entes perfecte. Si at nā fuerit ibecillis dictū magis nocte tunc adueniēte. Ad aliud d̄m: q̄ illud febriū diurne p̄ticulare quoddā existit cuiusdā modi febriū p̄blatice. Aut q̄ deterior est non rōne afflictionis: s; rōne cāe q̄ indicatur i nilla quēdiei fortior si nō cel/ lauit die operante putrefactōis ⁊ motus porisimi op positum. Ad aliud d̄m: q̄ v̄tus naturalis ⁊ aialis plus laborant in crisi: q̄ v̄tus vitalis que luna vi/ gorant: vna q̄dem per se magis vt nālis: reliq̄ p ac cidens vt aialis. Qui aut nocte sub lune p̄tate nō di strabitur in sensuū ⁊ motuū actus: vel q̄ bec vt sic cō uincit ratio: alia tamē nocte existunt crisi laudabili p̄ piorat.

Differentia. 104.

Quod vigesima ⁊ decima septima dies sit ma gis critica ⁊ indicatiua: vigesima prima vi/ vigesima quarta: ostenditur per p̄ip. ⁊ Ba. p̄ di cēle archigenem ⁊ astrologos i plerisq̄ locis. Am/ plius aphōz q̄rta ⁊ crisiū tertio. Et isis cuenit i de teriori egritudinis hora p̄odi: hec aut porisim⁹. Mō pance v̄o egritudinis faciūt porisimū fm dies pares criticoz tertio. Vigemus enim est par dies: vige simus primus si q̄dem ip̄ar. Adbuc in perfectiori die rum numero p̄fectior p̄surgit actus: s; hoc est vige si mus cum sit decenoz numerus aut denarius p̄fect⁹ existit. p̄bl. 15. vnde p̄lato in eum pausauit deue/ niens p̄hicoz tertio. Rursus luna regens inf. riora fm motum eius lumē ex quo mensis sumi v̄ q̄ cōis

vocatur impressionis eo q̄ motus lune fortificat nās maxime apparet terminatōis egritudinū distinctōes accipi: fm quātres septimane in. 20. diebus. puta in 19. diebus ⁊ vigesima prima horaz: ⁊ nō in vigesimo primo terminatur. Quod firmat quarto sa fm mē sem cōis ip̄ressionis egritudinis dies computantur.

P̄p̄t q̄d decima septima erit indicatiua: ⁊ vi/ gesima critica ⁊ nō decima octana ⁊ vigesima prima P̄positum h̄mōi sapiūt astrologi ⁊ medicoz vt tactū aliq̄. vnde Lōmen. centiloqui. Medicus eti am ponit vigesimā primam fore criticam ⁊ nō vige si mā ⁊ decima octauā indicatiuā ⁊ nō decima septimā. Quod filr appet ex p̄tholemeo idem. Itidez p̄sa/ ac febriū quarto auctoritate epidimica Impares for tiores sunt paribus. Et sa quarti cum additione vt/ plm. Impar aut est vigesimus primus. Amplius q̄d est essentialr h̄mōi magis est tale quod per accidens Sed dies ip̄ar eēntialr ē critica: par autē accitallr s; Isaac ibidem. Rursus qm̄ simul super eundē diē cō currūt motus materie ⁊ motui lune magis ille dies simplicius reliq̄ erit critica: hoc aut est vigesima pri ma eo q̄ nature maius datur sp̄acium in mae p̄pa ratione in ipsa q̄ in vigesima quo ea indiget criticati one perfecta. Silr ⁊ luna in fine q̄rtaz trium recte d uenit in vigesima prima ⁊ non in vigesima. p̄p̄t q̄d cum natura operet contra morbū sicut prudens accu sator. Lōmen. centiloqui: ⁊ hic eius aduersarium accuset loco ⁊ tpe quo caruerit auxiliationibus. Ea quidem vigesima prima die mouebitur ⁊ non vige si ma ad crisi: cuz auxilijs sulcita ipsius aduersari⁹ mor bus adiuantibus sit priuatus p̄p̄t quod decima octana est indicatiua ⁊ vigesima prima critica ⁊ non decima septima ⁊ vigesima. P̄p̄t primū v̄o sciendū q̄ qd sit crisis ⁊ dies critica oīsum d̄ia p̄ori Deinceps quoq̄ aduertendū q̄ crisis duplr variat: vel a cā superiori: aut a cā inferiori. P̄rimo quidez aut a v̄tute fm. n. q̄ fuerit fortis vel debilis vel me dia velocius tardius aut mediocriter mouebitur ad crisi. Vel ex parte distinctionis materie. Videtur enim ex duobus maxime dependere. Et p̄p̄tione q̄dem ⁊ ip̄p̄paratione materie ad motū. Et ex mo tu superiorū cū ois latio inferiorū superioribus lationi bus gubernet. Dispositio autem siue p̄paratio ⁊ im p̄p̄atio mae ad motum sicut ⁊ ipsa poterit variari. Ea nāq̄ aut rōne sube cōsideratur: vel quantiratis aut q̄litaris siue situs vel ex pte ipsius motus. Doco aut hic mās imitans medicoz sermones subam quā dam cōpositā qualitarum accidentalium delatricem Subam vero accidentia eadez qualificantē que ⁊ ve rius qualitas appellat sa. H̄mōi aut substantia in q̄ tuoz maxime sequestrat. nā eius alia est subtilis: alia grossa alia leuis: ⁊ alia grauis alia viscosa alia frangi bilis seu incifibilis alia rara alia spissa siue compacta vel media. Si itaq̄ cōueniāt simul plura aut oia al terius combinationis in vna; partem: cen colera: ē eniz subtilis: leuis: frangibilis: ⁊ rara: crisiū causa bunt cito venturaz. Que vt sic magis consonabunt cum vigesima die q̄ cum vigesima prima. Si autēz contingat econtra vt demuz q̄ materia fuerit grossa grauis viscosa ⁊ compacta qualis est m̄lia crisis tar dabitur que vt ita ⁊ āplius diei cōueniet vigesime pri me q̄ vigesime. Quod si mediocrius be cōcurrant ceu in sanguine ⁊ p̄blate crises causabūt mediocriter

pporabilitas cū predictis. Si vero consideret mā rōe
quātitatis tunc eius alia erit multa alia pauca. Adul-
ta qdem crīsim tardare facit p se: cū i multe māe digō-
ne & virtute forti & tpe indigeat qm multo: p accidens
tū interdū euenit q quātitate māe virtute stimulata
potenti crīsim anticipare cogit. Qd si mā ppauca fue-
rit intm: q nature nocumentū nō isurgat ab ipsa sen-
sibilius: eo q nō moueat nisi stimulata tardabit cri-
sis. Si aut mā cū eius minoratione sufficiens sit ei
nocumentū asserre sensibile stimulata nā ad crīsim ci-
tius sataget puenire. Et ita dies vigesima amplius
crīsi accommoda. Rōe vero qūlitas diuersificat mā du-
pliciter: aut p se vel ex accidētī. p se qdez qm materia
rū alia ē ea. & sic. alia ea. & hu. &c. Qd si qdez ea. fue-
rit & sic. velut colera citius irritabit stimulatō nām
ad crīsim cū motuū calidū extet. vnde fo de ge. aia-
linz: Calidū bene motuū & si cetas sibi pūcta: eaz
acuendo calidiorē reddet. Est enī siccitas vt caloris
lūna & eracuitio. Qd si mā frigida fuerit & sicca frigi-
ditate motuū phibente: & siccitate inspiratione grauā-
te motus pte labit nāe i crīsi. De medijs at materie
rū qūlitatibus relingitur mediocriter iudicādū. Pro-
portionabiliter ē sic accidētāliter qūlificat mā ex infir-
mi etate: sexsu: psuetudine: tpe ac regiōe. Situ vero
seu loco qūto diuersificata: & ipsa crīsis itidē bz varia-
ri: vt qm mā aut super renes in locis locabit calidis
vel frigidis sub eis dē: fm q citius vel tardi⁹ materie
in ipis ptente mouebunt ad crīsim: i pnosticis. Aut
enī in pte dextra situabit: vel i sinistra. Qd si qdem i
dextra: caliditate cordis ptez irradiante magis ipaz.
Epatis ē & fellis adminiculo: citius terminabit egri-
tudo diei vigesime iā facta psona. In pte aut sinistra
caliditate minorata: causis occurrentib⁹ ex aduerso:
terminus ptendet egritudis vigesime pme pportio-
nabilis effectus. Rōe qdez motus: qz aut ptinuus
vniuersalis sicut febres pcluse continue pportiona-
les: vel p dies ipares: aut pes concitat: ceticorū ter-
tio. Et pte vero cāe supioris variat crīsis dupliciter.
Aut rōe humorū planetis appropriatorū & attributo-
rū. Vel planete cuiusdā vt lune: ceu ceteri plāete su-
am dant dispōez: cū hoc q ipa nāz hanc regit iseriorē
gnābilē & corruptibilē. It nāqz ppria corpori pp si-
milē cū eo opationē in centilogo. Primum at dicto-
rū adhuc sequestrat i duo: humor enī dupl⁹ pōt i su-
periora corporū adduci. Aut rōe qūlitas & sōe aut cu-
iusdā pphetatis nobis satis ignote: aq & humor motū
est fortit⁹ iuxta pmiū qdē motū ddm meliaz i saturnus
deduci & cū sit frigidus & siccus tardi⁹ motus melie si-
militer grossa frig. & sic. tardius mouebit ad crīsim.
Pbīa aut attribuit lune & veneri mō quodā san. at
Joui & colera marti pncipaliter ac soli. Et qz m⁹ ius
martis est quodāmodo iordinatus & subitus ideo co-
lera ad crīsim celerit⁹ mouebit. Qd si sāguis citi⁹ mo-
ueri videat pportione motus Jouis aut pbīa respe-
ctu motus lune: tardius hoc ex alijs sibi occurrit cau-
sis dictis & dicendis. Rōe qdē pphetatis occulte qz
hnt humores ad supiora est q colera euētatōne d ter-
tio in tertiū recipit diē: Melia de qūto in quartum:
pbīa de die in diē: Sanguis vero sere ptinue dīa. 88.
Quod & marie pp eius quātitatē & circa nāe iteriora
situationē vī cōtingere. Amplius pferendū q fm
diuersitatē corporū supcelestium diuersificant crīses.
Corpora hūmōi & marie planete in qbus & fixarū stel-

larū vis recipitur: qdruplici possunt variari: vel cō-
paratōe ipsoz vniuersalit ad signa: vel ad cardines
mundi: aut ad epicyclos vel ad punctiones aspect⁹.
Mā si contingat planetā fore in signo mobili: ondit
naturā materia sibi facta obediēte citius ad crīsim p-
tingere. Si vero infixo ecōtrario. In cōi vero me-
diocriter iudicandum. Et parte qdem cardinū: quo-
niam cū materia attributa fuerit planete orientali:
cui etiā vis ibidē extiterit virtute planete disposita.
citius suscipiet maturationem. Qd si planete occide-
tali: locus contingeret. Similiter si septentrionali fue-
rit attributa cum eius vigor sup nos directius ipzi-
matur: velocius ceticabit si meridionali accomode-
tur: propter ipsius ad cenith caputū nostroz distare.
Tertio quidem ratione epicycli planete diuersificat
materiei attributio. Quod equidem fm stationem
directionem & retrogradationē contingit. Et nimi-
rū si planeta fuerit directus eo q tunc motus ei⁹ ve-
locitatē materiam sibi signatā celerius incitabit ad cri-
sim. Si vero retrogradus econtra. Quod si statio-
narius differenter fm q illa statio erit ad directionē
vel retrogradationē. Variat etiam quarto materie
motus fm coniunctiones & aspectus planetaz. nam
si contingat lunā crīsis tempore future: planete tar-
do frigidus & isomato applicari qualis est saturn⁹ ac-
cider eam tardari: & districtā fieri nisi materiei qūlitas
egritudinis qūlitate plāete sibi opposita cōtēperetur
i centilogo & ceticorū tertio. Si vero planete pūn-
gat calido motū velocitanti velut sol & mars: mate-
ria egritudinis mobilior reddita citius pertinget ad
crīsim. Redditur & motus materiei diuersus etiam
propter aspectum q etiā quatuor sūt quadripartiti p-
mo: trinus fertilis: oppositionis: & qrtus vt ostende-
tur dīa. 168. Istoz aut aspectuū quidā sunt pfortan-
tes naturam alij vero morbu exterrētes. pmiū qdē
sunt trinus marie qui perfecte amicitie & beniuolen-
tie est aspectus & fertilis ē qz qz sit mediocris. Cum
enī his aspectibus luna locuz aspiciat future crīsis: &
pncipij egritudinis pfortat natura tpe medio sicut
pugiles sufficienter pperoborati ad pugnam. Alteri
vero aspectus duo vt oppositionis: & tertius ratōne
inimicitie pugne & cōtrarietatis: & quartus ē medio-
cris habent morbum exterminare: eoz contrarietate
materiā eruperando in crīsi bona qualis vtplurimū
vigesima seu vigesimaprīma eā in euacuationē dedu-
cens. Di aut aspectus seruari illesi non valent nisi i
circuitus lune in zodiaco obseruet incōcussus. Qd
maxime attendendum cū etiā ceticorū tertio ad cri-
sim. Plus lune motus operet qz dispositio materie
vel indispositio eiusdē. Di etiā aspectus attendunt
fm motum lune de puncto in punctum in circulo: &
noiluminis ipsius susceptionē. I3 & illud possit iter-
uenire quandoqz. Et parte quoqz planete cuiusdā
vt lune: quia operatio corporū superioz in ista inferi-
ora fit per motum & lucē. motus aut quantum ad pre-
sens inuenit duplex: simplex v3 & cōpositus. Qui etiā
simplex triplex existit. vnus qdem quo luna mouet
ab vno puncto zodiaci & ad idem reuertitur: qui mo-
tus mensē constituit dictum peragrationis seu p-
prie impressionis a Bal. Et hic quidem vigesimo/
seprimo diez spatio & octo sere terminatur horis: cer-
tius tamen septem horis & tertia hore parte. Et iste
motus proprie in almagesti cursu vocatur longitu-

dinis qui surgit ex eo: q̄ centrū epicycli lune mouet
 oī die. 13. gradibus. 7. 14. minutis seu. xi. ppter mo-
 tū gēzahar capitis 7 caude draconis oppositum sup
 ecētrici deferētis superficie. Et est 7 ali⁹ mot⁹ simplex q̄
 a Ptolemeo dī diuersitatis cursus. 7 est quo luna
 mouet oī die. 13. gradibus ipsius 7 minutis. Qui q̄
 dē motū velocitatē pmissus. Et hoc q̄ luna fuerit in
 opposito angis epicycli: i loco. s. terre p̄p̄iori. Tūc
 enī dī velox cursu seu cita. Et motus eius ē ab occi-
 dēte in oriēs. Cū āt fuerit in pte sup̄iori epicycli v3 in
 auge: motus tūc retardat predictus: 7 sic cursu ap-
 pellat tarda in p̄rium alioz q̄nq3 planetaz: cū in his
 duob⁹ epicycloz suoz locis exiterint. Etenim circa
 augen veloces appellantur 7 directi. Circa v̄o oppo-
 sitū tardi 7 retrogradi. In locis āt intermedijs statio-
 narij preter solē. Ipse nāq3 caret epicyclo. Et iō q̄n
 isti duo motus. s. lōgitudinis 7 diuersitatis: pcurrāt
 in eandē pte ab occidēte in oriēs in p̄rium v3 motus
 primi motus lune velocitatē intū. q̄ circa. 15. grad⁹
 zodiaci pambulat in die nālī: ita q̄ in sex dieb⁹ vnam
 q̄rtam peragrat zodiaci. Et fm hoc luna in sex die-
 bus mouebit ad crīsim bonā. Et ppter hoc contigit
 q̄nq3 crīsim quaterdecime diei 7 in tredecima lauda-
 bilī breuiari: aut septime in sexta. Si v̄o p̄dicti duo
 motus sibi in p̄rium dissonāt partem v3 cum motus
 diuersitatis fuerit in oppositam motus longitudinis
 ab oriente in occidentem: contingeret id quod colligitur
 de motu lune ab occidente in oriēs in zodiaco mi-
 nus. 12. gradibus in die reperiri naturali: 7 fm hoc
 accideret q̄ luna cum octo diebus 7 aliquibus horis
 vnam peragrat quadrarum: ita q̄ crīsis septime in
 nonam laudabiliter protelabitur diez. Et fm hoc crī-
 sis contingeret magis in vigesimā prima q̄ in fa die.
 Adodo tamē p̄iori econtra euenire significat. Sup-
 posita tamen diligenti hora velocitatis lune 7 tardi-
 tatis adinuicem contra posite: q̄ si contingat lunam
 mediocriter iueniri inter id quod est eē tardam 7 ve-
 locem cursu. Aut p̄fectā ex ambobus. 7 hoc ē cum
 13. gradibus cū q̄busdam minutis in die tūc vnam q̄-
 drarū circa septē dies pambulat. Et ita crīsis con-
 tinget in septima quod ē dare q̄ multū: vt hic appēt
 ex Abrahā. Euanare luminariū seu creticoz tracta-
 tu calculationeq3 motus lune. Quapropter Ba. 7
 alios multos medicoz motū hunc lune nō talr dissi-
 guētes sed simplr p̄fundētes tanq̄ vniformē in eoz
 crīsis: plerūq3 errare contingit. q̄d forte is nōdūz
 vidit vt ēt appet creticoz tertio. Cū nōdū motus
 tpe suo fuissent p̄fecti iuenti. Cū Ptolemeus perfe-
 ctus cōprehendēs ad ipm non puenit fortasse l3
 ei cōpāneus extiterit. Et iō ei mime iputādū maxie
 cū fuerit medicus: astrologus v̄o rarus: posteriori-
 bus v̄o mains. aut q̄q3 ipse iudicauerit occult⁹ lu-
 ne diuersitatis motū nō nū denuo ē visus illo couri. ē
 7 tertius mot⁹ simpliciū iā dictoz 7 q̄ cōis dī a ga.
 im̄p̄ionis eo q̄ luna distans a sole spacio tanto q̄ lu-
 men ab ipso receptū pōt in hec inferiora v̄nificando
 imprimere: 7 hic gde3 motus sic p̄stituit dies. Sub-
 trahitur. n. a mēse p̄iunctōis q̄ erat. 29. cūz dimidio
 tres dies ante solis cōiunctōem 7 post quod tps. ma-
 ius existit occultatōis 7 debilitatis lune lumine p̄na-
 te. Illud aut quod remanet sūt. 26. dies cum medio.
 Est aut cōpositus ē triplex. vnus q̄d cōpositus ex
 cursu longitudinis 7 diuersitatis p̄acte differēte i me-

dijs 7 concordante in vltimo. Alius ex hoc cōmixto
 toto 7 aliq̄ ei⁹ pte. Et est fm q̄ luna mouet de p̄iuncti-
 one solis ad p̄iunctōem itidē dict⁹ cōiunctōis: qui et
 numero. 28. diez nālīz cū dimidio mēsuratur 7 iste
 ē cōi noīe mēsis dī lunaris: q̄uis fm calculatores
 dicat vñū eē ex. 30. diebus: aliter v̄o ex. 29. solū faci-
 lioris cā cōputationis. Et hic q̄dem cōsurgit ex addi-
 tōe duoz diez 7 q̄tuor horaz sup̄a p̄dem mēsez in q̄-
 bus luna puenit ad solē. Nō. n. cū inuenit in loco in
 quo ipm reliquit fere per signū vñū iā antecessit. Et
 fm istum mēsez lune nō distinguit aspectus nec egri-
 tudinū breuiū fm lunā currentiū p̄figitur terminus
 cū alicubi eandē ptem zodiaci bis i hoc mēse circuire
 ptingat. Tertius aut cōpositus ē q̄ fm fantasīā ga.
 ex mēse peragrationis siue p̄p̄ie im̄p̄ionis 7 mēse
 cōis illatōis cōficitur. Cōiungunt nāq3 isti duo mē-
 ses inadinuicē 7 quod resultat ex eis sunt. 53. dies 7
 20. hore. huius q̄dem aggregatōi medietas sunt. 26.
 dies 7. 22. hore. Et hic mēsis medicinalis a ga. appel-
 latus existit. Quē q̄dem in septimanas sequestrauit
 p̄stituēs vñāquāq3 ex sex diebus 7 decē 7 septē horis
 cū media. Adedietatē septimane ex tribus diebus 7
 octo horis cū media 7 q̄rta hore: diē q̄dem. 13. horis
 7 q̄rtadecima pte hore. Et fm hoc due septimane in
 13. diebus 7. 21. horis inueniuntur terminari. Tres ve-
 ro in. 20. diebus 7. 4. horis cum media. Nec āt fan-
 tasīus ē Ba. vt ostēderet q̄ tres septimane. 20. di-
 erū spatio 7 nō. 21. terminarent oīo. quod tamē pre-
 cise non potuit 7 si laborauerit plurimū inuenire cūz
 quatuor hore fm eius cōputatōem vltavigesimalum
 excrescāt cūz medio itavt in octaua die superhnt. 18.
 hore 7 in. 17. Propter fm vero sciendū q̄ mo-
 dus dicendi Ba. iam tactus v3 cōpositio mēsis
 dicti medicinalis ex mēse cōmunis im̄p̄ionis et
 p̄p̄ie constare non potest cum iste mēsis dimintus
 a v̄o lune motu peragrationis qui est potior causa i
 crīsi. Etiaz fm eundem gradus aspectuz integros
 non conseruet quibus indicatur egritudo. Amplius
 nec vnīuersalis methodus existit: neq3 nec fīaria in
 egritudinibus que citra quartūdecimū terminat cūz
 tempus non repetatur in eis. Aut fortassis respon-
 debit id tū quesitum adaptari diebus indicatis et
 creticis vltra quartūdecimū p̄tensis. Rursus mul-
 totiens contingit imo fere semp q̄ in egritudine cir-
 ca vigesimūquintū terminata non erit alius v̄llo mō
 mēsis cōis im̄p̄ionis 7 p̄p̄ie. quod aut plus ga.
 angit: 7 eius compōnem frangit: est q̄ si aliquis per
 octo dies. q̄tuor vel sex: aut h̄mōi ptingat ante solis
 7 lune courū egrotari 7 egritudo p̄lectur in septimū
 7 vltra aut ēt in p̄iunctōeicipiat egrotare 7 p̄iēdat i
 aū. Tunc deficiēte mēse cōis ip̄ressionis in p̄iupio
 7 in medio: mēsis medicinalis remanebit i cōpositus
 7 vanus: altero eius competente deficiente: ppter
 quod erit dare tempus in quo egritudo motu nō gu-
 bernatur lune. Indē: volēs Ba. in finez viginti re-
 cte terminare: cum h̄mōi cōi aut medicinali cōfracti-
 one per quatuor horas cū media: trāsiuit in ea que vi-
 gesimeprime diei: vltra sextam ptem p̄inet sensibi-
 lem ita vt crīsis. 12. diei superhnt. 17. hore. adhuc di-
 ctum eius potest cā umniaz sus. ipere: eo q̄ mot⁹ in-
 ne diuersitatis: velocitatis v3 et tarditas minime de-
 aricular ppter quod et si motus iste veritati videat
 attingere: fictius tamen ampli⁹ q̄ p̄iupioz natus

re astrictus rōne. Et maxie cū videat mēse quendā
cōis appellatū ipressiōis ab eo xpo gratis aduenisse
et maxie qz nūero. 26. diez cū dimidio terminauit ac
si semp luna tribus diebus sub radijs pmaneat solis
cuz tñ qñqz videat mane an ortuz solis et in sero eius
dē diei vt nouacula asfagran⁹: qd ē expertuz. Est et
ali⁹ modus dicēdi quez vī defendere. A. qrtō scda.
Et hoc est ex mēse cois ipressiōis accept⁹ ptenente.
26. dies cū dimidio vt dictū antea. Que qdē moduz
intm approbat qz addere parūper i h sicut fecit. s. di
cat trāsgressiōez existere. Aut vlr binōi oputatio et
cōe dicuz creticoz assignatio est trāsgressiō qz medi
cuz cē suā artez pducit cuz sit pōit⁹ de cōsideratione
astrologi cū nālī. Sed nēpe ad hunc moduz plura et
maiora icōueniētia sequunt⁹ qz ad dictuz ga. tuz qz af
pectus min⁹ seruat illesos: tū qm tres septimane in
19. diebus et horis. 21. tñ finient et nō i viginti dieb⁹
cōplete. Adhuc magis qd multoties erit dare egrit
tudinez q nullo motu lune seu mense gubernabit lu
nari: ceu ē Ba. inductū. Propi tertiū qdē sciē
dūz cū reuerētia tñ quadā maior potius tertiū hunc
modū dicendi fore eligēdū vt qz mor⁹ seu mensis lu
ne ipressiōis ppe remaneat icorrupt⁹ sicut sentiūt
astrologi: quez qdem vī. 10. theori. tenuisse cretica
tiones p gradus aspectuz distinguens pfectos: sic.
n. bipmaneat illesi. Et cois habet terminus magis
iter vigesimā et vigesimāprimā diez cuz tres septima
ne in 20. die cū dimidia finiant⁹: q termino p pte ei⁹
extrema magis puenit crisi q est cōmotio pcedēs qd
apparet qm neqz o3 in his terminationibus p fidiōi⁹
i nstistere vt qz semp ad pplementū motus lune statiz
crisis psequat⁹. pōt nāqz antecedere et postponi ppi
dispoem et idispositionē materiei ad motū antedictū
et potissime i egritudinib⁹ quaz mor⁹ vltra. 14. dies
tardus efficit. Et iō inuenio Hippocrate pmo epidi
miarū non terminātez tales egritudines determinatio
ne pēsa s3 lata vtpote cuz hac ppositione circa q tpiā
latitudinez et ideterminationē iportat. Dicit n. cir
ca. 10. circa. 34. circa. 40. sic. Ideoqz ptingit qz bu
iusmodi egritudines plongan⁹ nō soluz spacio. 12. ho
rarū aut septez cum dimidia in qbus vī esse discobe
rentia mensis medicinalis et ipressiōis certe imo mul
totiens duob⁹ et trib⁹ diebus crisis pūnuat⁹: creticoz
pmo: et qrtō scda: et maxie vltra. 40. cū solutio egrit
udinuz sicut Ba. asserit cuz archigene si i magis p
digestiōe et resolutionē paulatī qz p digestiōem et
euacuationez subitā. Et pfirmat⁹: qm aspectus creti
cās latitudinez h3 grādez: tantā nāqz quot sunt gra
dus lucis seu qz titatis orbis planete: qd et vltius ē di
cere p septē gradus sit ante totidē retro: puta plane
ta crīs i pmo mīntoz arietis directe aspectu opposi
to aspiciat illū q fuerit i libra totidē minuto. Et latitu
dine xpo exite i. 23. xginis gradu ac i septio libze. ne
qz et cū adest aspectus mor occurrit: imo aptitudinē
o3 obseruare māerit dicet. Rursus ad hūc motuz nō
sequit⁹ motus aut mēsis lunaris intersectus tpe sicut i
alijs sequebat⁹ modis: cuz hic verus sit et vniformis
lune motus ppetuus. qz si huic qz obuiauerit. d. qz
crisis nō ptingit. in. 40. vtz in. 4. iā apparat⁹ qd di
cendū: qm cuz talis crisis plonge⁹ et si nā iā sentiēs
beneficiuz lune ad finē qrtē ptingentis et motu stimu
lata materie que pari magis mouet⁹ die circa qdrage
simā cōmotionē creticā icipiat antecedentem. Et si

tñ perficit magis euacuatūā in. 41. que nomē et spēz
iposuit terminationi. In egritudinib⁹ aut qz vltius
ptendunt⁹ qz crises et si in piodis istis vniuersalibus
Hippocratus videant⁹ incipe: tuz ppi motuz mate
riei pclusū parē vel iparez: tuz ppe hebetationē lumi
nis lune in cōbustionibus nihilomin⁹ pfectas crises
seu resolutiones siue materierū paulatinas digestio
nes i sinibus recipient⁹ fm aspectū lune qrtarū: qd p
pendens bip. i cpidimia piodos et neglexit vles qd
apparet cū post. 80. diez creticuz pūncianerit. 120. et
non. 100. Et et in his vt tactū motus obfuadus ma
terie: qm cuius fuit motus p tertiū vt colere eius cri
sim et idicatiūā magis reddet pportionalē. i. diei. et
is. Quis aut motus fuerit mae pportionalis incō
cluse sicut apper in pclusis et in materieb⁹ que mouē
tur in parib⁹ crisis videbit plus a. 20. qz. 21. depen
dere. Adhuc crisis triplex vt cōmotio antecessio alte
ratio subita fere isensata et euacuatio manifesta. d. 12.
103. differentib⁹ horis occurrit. Et iō qz mor⁹ mate
rieruz sunt diuersi et qm modica distantia iter vigesi
mū et vigesimūpmū cū. 12. horas i quibus luna tres
qrtas pagrat iteruenit. Et qz neqz medicinales ter
mini: neqz et nāles ppter indeterminationē materiei
et eius varietatē possunt iueniri pciū: imo o3 vt qz
cū latitudine dicat sexto de re. 12. de optima ppositō
ne et bona bitudie. Et firmat⁹ qm diligentissima sub
tilitas iportuna: febriū. 1. Et iō in medicina ppe pue
cū pbonoret qd apparet qz maxie nō o3 in ampli⁹ cir
ca bmo i questū sollicitari intm cuz termin⁹ creticus
20. et. 21. diei creticatōis sit idē si intelligat iuste. vñ
collz. 4. Scias qz qzuis isti dies verificent⁹ i crisi: ne
cessitatē nō hnt: sed xitatē fm plus: qz Rasis dicit
qz expertus ē in isfirmaria releso in plurib⁹ decēmi
liū: vt multis verificati sunt dies ab hippocrate: ga
lienoz laudari. Et i multis virtutē liberatiōis dies
habuerūt reprobari. Neqz gal. tandē h pteruit: vt
estimāt qz multū: vñ pnoslicoz. 3. Crisis accidit i. 20
plus valde et certius: et cretico. 2. Inuenit septimū
fm pmiū pportionalis die. 20. pportōe qrti ad septi
mū: et vndecimū ad. 14. et fm. 18. vigesimūpmo. vñ
illo tertio s3 fiat crisis i vigesima et. 21. die: sit tñ i. 20.
plus. Et qrtō scda: Decim⁹ et septim⁹ iterū idicat i
20. et. 21. Et decimū octau⁹ iudicat in. 21. Mō igit oī
fariā vigesimāpmā respuīt neqz decima octaua: et iō
medico nō expedit amplius sub chlamyde cācellaris
digitis in diez nālū fractionibus isistere cū dies nā
les itegri sint attendendi motusqz lune ppius siue
medicinalis cū fm hunc. 3. septimū. 20. diez spacio:
et. 11. horis cū dimidia terminēt ita vt ips iter mediū
20. ac. 21. attinens tñ p hore dimidiū amplius. 20. vñ
et verati⁹ pcessū in eo iudiciū qz i. 21. ptingere. p d. 20
pter qrtū qdem ad fmū qd dicendum appuit. Ad
aliū dōz qz i vigesima et vigesimāpmā pōt crisis fieri
scdo modo vt declaratū fm qz egritudo erit conclu
sa: vel currēs per diez pariz afflictione aut impariū
Ad aliud quid dicendum oīsum d. 49. Numer⁹
enim perfectus dicitur multifariam. neqz quod per
fectum simpliciter hic concludendum esse perfectū.
Ad aliud quidem dicendum ex: A. vilum est dete
statione. Quantum vero que alterius partis contin
cant prearguta ex his apparere potest aperte. Quid
autem ad Isaac dicendum: differentia videbitur cō
sequenti.

Quod crisis quartadecima diei sit fortior ea que septime: videtur per Isaac. 4. februi dicere rem decimaquarta oibus diebus ceticis et quarta oib⁹ dieb⁹ nunciatis dixerunt esse meliores. Et dicitur: quarto secunda. i. 4. est dies fortis valde. Et dicitur fortitudine ipsi⁹ est q^o non iuenit dies cui non pportio netur quartadecim⁹ qui sit vltimus in fortitudine i iudiciis crisis et salute ipsi⁹ nedum a cōplemēto eius. Adhuc ibidem fin plurimū porismus septimus declinat a. i. 4. parūper. Et aut porismus declinat crises nō sūt adeo fortes q^o ipse in vehemētiōib⁹ accidit porismus dicitur priori: et in sermonib⁹ iudicialis vniuersis. Amplius cū actus actiuorū sint in patiēte et disposito tūc erit fortior actio qm materia erit magis disposita. hoc aut euenit i. 4. cū tēpus intercesserit lōgum a principio vsq^{ue} ad crīsim qd necessariū est in qualibet actione et materiei dispoñe: secūdo de cā. Et tūc: Cum indicatio sit signū pueniū ad crīsim fortioris indicatiue fortior dicitur esse cetica. sed fortior indicatio est decime quarte q^o septime q^o i. 4. indicat septia: Isaac februi quarto. Quod demonstrat qm tūc debet esse spaciū ab indicatiua vsq^{ue} ad iudicatiua quantū fuit a principio egritudinis vsq^{ue} ad ipsius mediū. Medias vero est septima decimequarte nō aut vndecima cum decimequarte sit propinquo q^o morbi principio. Septima vero fortior est quarta cū materia sit tunc magis mobilis: sitq^{ue} luna iam in quadre secūde initio et non in medio prime velut in quarta euenit die. Rursus illud est fortius quod in plura pōt eo quod in pauciora. dies aut. i. 4. in plura pōt: q^o plurimas. n. ceticas egritudines cum ipsa pñuncietur absolute cetica. In ea et plures materie conueniunt iudicare. Pālin. Egritudines acute mouent lune motu sicut cronice solis motu: ceticorū tertio et centiloquio. S; in die decimaquarta cū luna duas ptransuerit quadras in aspectu sit oppositiōis a loco in quo in morbi fuerat exordio. hic aut aspectus pfecte ponitur inimicitie et pugne. In septima aut cum solum vnam quadra pambulaucrit in aspectū deuenit quaternus inimicitie et trietatis mediocris solum. Vbi aut fortior pugna imēnsior expectat victoria. Et dicitur: aut ē fortior septimus decimoq^o q^o ppingor principio egritudinis et sic. 27. esset fortior. 34. et 34. 40. quod nō dicitur vel rōne aspectus lune quod ostensum contingere. itaq^{ue} decimequarte crisis vigorosior ea que septime. Quibus aut oppositū cōter seruatur quod etiā rōne monstrat: qm aphoriz. quarta. que in parib⁹ iudicantur diebus districta sunt et amica conuersioni. Septimus aut est impar: decimusquartus vero par. Et dicitur: dicitur est crīsim fieri vehemētiōi porismo: s; in septima his vehemētiōi interuenit q^o in decima quarta q^o impares fortiores sūt paribus: dicitur priori vnde quarto re. a. S; maxime numex imparem vereri q^o hi dies repentēs faciunt laborantes: q^o re tertio ceticorū. Crisis sit plurimū in acutis egritudinibus in imparibus: in cronicis autem in paribus. Amplius crisis accidit maxime decursu lune per signa. Cuius actio grandis est in crisi. In septima vero trietas interuenit oimoda cum luna vt dictum perueniat ad principium sequentis quadre vbi in duabus qlitatibus reperitur oppositiō: sicut si ea fuerit in principio arietis calidi et sicci cum morbus initiauit. Qm qdem ad finem perueniet septime diei ad cancri frigiditatem et hu. concurrat exordium. In termino autem q^o te perueniet ad libram calidam et hu. concordantes cum ariete in qualitate actina vt caliditate. Septimus igitur fortior in cretendo decimoq^oto. Propter primum vero sciendum q^o quid sit crisis quidq^{ue} dies et quid dies cetica differentiis ostensum imediate precedentibus. Propter finem quidem sciendum quosdam dixisse crīsim septime fore fortiozem eo q^o i ipsa terminatur tertiana que fortem recipit ceticationem ppter motus ipsius vehemētes. Et q^o in septima sit fortior porismus. Alie vero materie simplices et cōmixte fortiores faciunt crīsim in decimaquarta. Sed suspectus et inarticulatus reddit hic sermo qm tertiana interpolata vt illa que vera nuncupatur tertiana crīsim facit in decimaquarta et non in septima. vñ. Pp. Tertiana vera in septem piodis iudicatur longissima. septem aut piodi. i. 4. inducūt dies eo q^o quātum continua agit in vna die tūc interpolata in vno piodo. Adhuc febres sanguineae quāz crisis est vehemens in septima terminant non pax. Rursus auctores simplr. pferunt septimāz cē fortiozem in crisi decimaquarta. Quidam vero pntulerunt decimaquartam fortiozem eo q^o luna aspectu conspicitur opposito loco initij morbi. sed qd de hoc apparebit ex dicendis. Propter tertium vero sciendum primo q^o crisis septime fortior est illa que decimequarte. Et deinceps varietas attendatur diez ceticorū. Propter primum huius sciendum q^o per fortiozem crīsim duo possumus intelligere: vel crīsim sepius emergentē i tali die vt illud dicatur fortius quod in plura potest. et sic fortassis crisis decimequarte fortior existit crisi septime cum pluries occurrat in ea: et maxime in regionibus frigidioribus tēpata et in corporibus ociosis fruentib⁹ copiose alimento: qualia sunt hodie corpora plurima. Naturalia. n. cum arte pulmentaria delectationem machinate tpe non sufficiunt pñti. Et. Decimaquarta est tps vtunq^{ue} medius in quo concedunt materie calide cum frigidis. Hunc tamen intellectum accepto non multū: s; ppius crisis dicitur fortior eo q^o conditiones sex pdictae pfecte crisis veri et completi replant in ipsa q^o in reliqua aliaz. vnde ceticorū pmo. Vidimus in septima fieri crīsim multoties et fuit cā hoc cōpleta certa salua manifesta indicata et ad benignū mutata. Et post quedam subdit. Nō dixi q^o pcedens oēs dies ē septimus: et nō significo q^o ipse sit dies antecedens in numero neq^{ue} in cōsecutiōe ordinis diez. vñ significo q^o ipse est antecedens in virtute et nobilitate qm in ipso cōsumūtur egritudines consumptione perfecta certa laudabili salua manifesta indicata. Et et in sexta cōsumūtur egritudines s; nō sicut in septima: qm hic assumilatur regi indulgenti eis quos vincit. sexta vero tyrāno gratulanti in effusione sanguis. Quibus et plationis septime recordat i foita. Fortior diez crisis est septima et ipsius indicatiua ē quarta. Amplius Almanzor decimo. Septimus dies oibus diebus ceticis sua malitia et bonitate superior existit qui fere diei sexto contrarius est. decimus quartus aut dies ceticus est et est a septimo secūdus vnde theo. io. Quibus pferendus est dies septimus et post ipm decimusquartus. Adhuc Isaac q^oto februi. Laudabiliores ac certiores diez dicimus esse septimū et decimūquartū. A. vero. Dies septimus est dies fortis valde et indicat ipsum quartus. Et licet vt

gidi et hu. concurrat exordium. In termino autem q^o te perueniet ad libram calidam et hu. concordantes cum ariete in qualitate actina vt caliditate. Septimus igitur fortior in cretendo decimoq^oto. Propter primum vero sciendum q^o quid sit crisis quidq^{ue} dies et quid dies cetica differentiis ostensum imediate precedentibus. Propter finem quidem sciendum quosdam dixisse crīsim septime fore fortiozem eo q^o i ipsa terminatur tertiana que fortem recipit ceticationem ppter motus ipsius vehemētes. Et q^o in septima sit fortior porismus. Alie vero materie simplices et cōmixte fortiores faciunt crīsim in decimaquarta. Sed suspectus et inarticulatus reddit hic sermo qm tertiana interpolata vt illa que vera nuncupatur tertiana crīsim facit in decimaquarta et non in septima. vñ. Pp. Tertiana vera in septem piodis iudicatur longissima. septem aut piodi. i. 4. inducūt dies eo q^o quātum continua agit in vna die tūc interpolata in vno piodo. Adhuc febres sanguineae quāz crisis est vehemens in septima terminant non pax. Rursus auctores simplr. pferunt septimāz cē fortiozem in crisi decimaquarta. Quidam vero pntulerunt decimaquartam fortiozem eo q^o luna aspectu conspicitur opposito loco initij morbi. sed qd de hoc apparebit ex dicendis. Propter tertium vero sciendum primo q^o crisis septime fortior est illa que decimequarte. Et deinceps varietas attendatur diez ceticorū. Propter primum huius sciendum q^o per fortiozem crīsim duo possumus intelligere: vel crīsim sepius emergentē i tali die vt illud dicatur fortius quod in plura potest. et sic fortassis crisis decimequarte fortior existit crisi septime cum pluries occurrat in ea: et maxime in regionibus frigidioribus tēpata et in corporibus ociosis fruentib⁹ copiose alimento: qualia sunt hodie corpora plurima. Naturalia. n. cum arte pulmentaria delectationem machinate tpe non sufficiunt pñti. Et. Decimaquarta est tps vtunq^{ue} medius in quo concedunt materie calide cum frigidis. Hunc tamen intellectum accepto non multū: s; ppius crisis dicitur fortior eo q^o conditiones sex pdictae pfecte crisis veri et completi replant in ipsa q^o in reliqua aliaz. vnde ceticorū pmo. Vidimus in septima fieri crīsim multoties et fuit cā hoc cōpleta certa salua manifesta indicata et ad benignū mutata. Et post quedam subdit. Nō dixi q^o pcedens oēs dies ē septimus: et nō significo q^o ipse sit dies antecedens in numero neq^{ue} in cōsecutiōe ordinis diez. vñ significo q^o ipse est antecedens in virtute et nobilitate qm in ipso cōsumūtur egritudines consumptione perfecta certa laudabili salua manifesta indicata. Et et in sexta cōsumūtur egritudines s; nō sicut in septima: qm hic assumilatur regi indulgenti eis quos vincit. sexta vero tyrāno gratulanti in effusione sanguis. Quibus et plationis septime recordat i foita. Fortior diez crisis est septima et ipsius indicatiua ē quarta. Amplius Almanzor decimo. Septimus dies oibus diebus ceticis sua malitia et bonitate superior existit qui fere diei sexto contrarius est. decimus quartus aut dies ceticus est et est a septimo secūdus vnde theo. io. Quibus pferendus est dies septimus et post ipm decimusquartus. Adhuc Isaac q^oto februi. Laudabiliores ac certiores diez dicimus esse septimū et decimūquartū. A. vero. Dies septimus est dies fortis valde et indicat ipsum quartus. Et licet vt

septimus ponatur in primo ordine superiori. Rursus post illustrium medicorum auctoritates monstrat ratione quod crisis illa fortior in qua perfecti reperiuntur ea quod ad fortitudinem crisis expetunt. Nec autem est septima, quod ostendit: quoniam ipsa est fortior ut ceteris dicere virtus cum non morbi mora sic ut in decima quarta iaceat fatigata. Materia est que in septima mouetur est maior calidior acutior et mobilior: et dies septimus propior exordior egritudinis quam decimus quartus. Quamto, n. plus crises prehendunt a principio egritudinis debilitatur amplius ut in longa: cum ostensum ut fiant crises per tensionem. Unde quarto secunda: Quamto magis prehenditur tanto debilitatur iudicium. Est et ipse sol lune tunc fortior: quoniam in signis duobus sit qualitatibus ut tactum infortiens sibi oppositis. Aut si vnus solum est semper in actibus fortioribus existentibus passivis oppositio ut aries cancro opponitur in duabus qualitatibus. Thaurus leoni in actibus: Gemini virgini in utrisque. Cum autem luna est in principio quadrante tertiis sicut in fine diei decime quartae: non est oppositio signorum nisi in vnis qualitatibus pura in passivis: ut aries libere tunc in secco contrariatur et humido cum sint ambo calidi. Thaurus scorpio opponitur in passivis conueniens in actibus: uterque, n. frigidus et siccus gemini cum sagittario. Et in reliquis eodem modo. Est et in septima aspectus quaternus qui medie inimicitie et frietatis existit. Sed id est aspectus oppositionis fortior reputatus quarto cum sit perfecte inimicitie et oppugnationis: unde ut sic fortior esset crisis decime quartae illa quam septime. Si signorum contrarietas quod inuenitur in septima: non autem sic in decima quarta coniuncta cum aspectu quarto fortassis vincit aspectum oppositionis preter alia ex parte nunc particularis et magis considerata: hec autem sunt quod crisin fortificant in que decidit die. Rursus illa est fortior crisis que vehementius et plurius materiam terminat et concidat egritudines apparens iam ex dictis. huius autem est septimus nam febres tertiane continue ac caules in ipso terminant cum tunc eracuat motus non autem in .14. Si plurius interpolatur septimus gessunt in quatuor porisimis qui in die precurrunt septimo. Si febris est sanguinea cuius subtile peruertit in colera et grossum in meliam: dicitur 89. mouebit in septimo cum per tertium exagitetur colera Quartana est exagitata in septimo: non autem in .14. sed in 13. Adiscunt et materie frigide cum calidis terminaturis ante septimam quam frigidus hebetare creticanus in septimo itaque 13 concludere et proprie inclinaturis reparationis et calidis et regimine corporis concedenti crisin septime fore fortioris crisi decime quartae. Propter secundum huius sciendum quod dies cretici videntur quadrupliciter variari in primo quod ratione frequentis ac rare contingentie in poris: secundo futuri quod in ipsis prehendit: tertio ex parte bonitatis crisis et malitie: quarto debilitatis et virtutis illorum. Primo quod quoniam dies sunt in quibus frequenter sit crisis et quodam in ordine sunt primo cum septimus et .14. quidam in secundo sicut undecimus et vigesimus. alij in tertio ut quartus et decimus septimus et vigesimus primo. In quarto non tertius quoniam decimus et decimus octauus. Nonnulli non sunt in quibus sere nunquam sit crisis. Unde cretici primo: In die .12. et .16. non vidi aliquem nunquam cui adnenerit crisis: in quibusdam non sit sed raro. Et hoc sicut quadrupliciter dicitur: quoniam in primo quidem ordine est duo decimus et sextus In secundo octauus In tertio .16. In quarto .19. Alii Abbas. Aliter non. Ita ordiaret

premitteret. n. 12. et .16. et non sextum neque octauum. Non enim omnium medij in frequentia et raritate est tredecimus et decimus quintus vigesimus quartus et vigesimus septimus. Unde quarto sic dicitur: Dierum cretici quidam superiorem obtinent ordinem cum septimus vigesimus primus decimus quartus decimus septimus et vigesimus. Quidam sunt intercadentes in medio sicut octauus quintus sextus tredecimus. Tertius quod dem et quintus continent quartum. In tertio. n. et quinto non sit crisis ratione motus lune sed magis propter quartum. Unde tertius cretici et crisius: Non sit crisis propter revolutionem lune in tertio et quinto: sed accidit aut quia crisis preparata ut fiat in die quarto ante cedit et sit in tertio propter praunitatem porisimi aut propter quod natura laxatur et non stimulat ipsam aliquid in quarto: quare pausat deinde mouetur in die quinto. Sunt et minime cretici ut neque intentione prima neque secunda primus secundus decimus duodecimus et decimus nonus et sexdecimus. Ex parte quidem futuri quod in ipsis prehenditur: quoniam quartus est indicatus primus salutem denunciatus in septimo. Si laudabilia precesserunt signa. Si autem oppositum mori septimus aut indicat crisin in undecima. Undecimus in decima quarta: decimus septimus in vigesima: in illud: Septima quarta manifestat. Ratione quidem bonitatis et malitie crisis: quoniam hi ceteros precellunt in bonitate ut septimus qui cunctis ut dictum extat prelatum: post quem decimus quartus. post quos ponitur undecimus et vigesimus sub his locis post quem decimus septimus: deinde undecimus: deinde vigesimus post quos omnes ponitur trigessimus. Dies non in quibus crisis euenit mala sunt sextus octauus duo decimus decimus sexdecimus et decimus octauus. Unde. Adiores sunt septimus et decimus quartus post quos est undecimus decimus septimus et vigesimus: deinde quintus: postea quartus deinde nonus postea tredecimus. Ex parte quidem fortitudinis et debilitatis eorum quodam namque supputant diebus quaternis ut septimus quartus undecimus decimus quartus decimus septimus et vigesimus sicque prehendit donec ad quadragimum pervenit. Quaterni tamen viles sunt ultra vigesimum post vigesimum non sit fortitudo in septenis ut vigesimus septimus et trigessimus quartus: deinde quadragessimus. deinde currit in vicenos ut sexagesima postea octuagesima. deinde transiit per duos vicenos in centesimum vigesimum. Et deinceps computatio non currit per dies sed per menses et annos: cretici .2. quarto tamen sic dicitur centesimus annuumerat. Mox quocumque sunt aliqui dierum infra vigesimum in quibus mor soluit egritudo et alij in quibus tardius. Primi siquidem ut tertius quartus quintus sextus septimus nonus undecimus decimus quartus decimus octauus et vigesimus. Secundi autem octauus decimus duodecimus sexdecimus et decimus nonus. Tredecimus non extremis priorum attinet sedis utique cretici primo. Relicti sunt autem primo et secundo tanquam imprope cretici. Si in errore subscribitis mirandum quod undecimus omittit cum sit creticus aut horum medij audire oio. Si autem predicta debeant verificari opus est nullum errorem laborantem incurrere. Circa predicta contingit de quarta die dubitare quoniam posita est inter dies in quibus sepe erit crisis. Unde tertius crisius et quarto prima ponitur propterea multotiens facere crisin in quarta. Cuius oppositum tertio crisin exprimit cum quarto se

cunda q. Archigenes bis facit se per tota vitas suas
vidisse crisis pfitetur in q. rta: ego No vsqz nunc semel
Dicendum q. egritudines sunt duplices. quedam nanqz
sunt p. tunc p. cluse vt synoches dicte. Ac q. tales exa-
cerbatōe non exacuuntur sed tote sunt vna porisimus
et in q. rta beneficiū a luna suscipiūt in ipsa creticatur
q. plurime. Sūt et alie p. tunc seu interpolatim p. terti-
am diē incitate et he nō faciūt nisi ra.issime crisis i q. r-
ta cū tunc nō porisiment aut nō excitent in amplius.
Alia crisis vt dcm oz in porisimo concurrere vehemē-
tiori. Morandū ē q. in die sexta sit crisis q. nqz pluri-
mū praua cū hic dies apud Ba. tyrāno assimilatur:
cen septimus regi. Accidit aut vel q. luna cursu ve-
lor perringens ad fines quadre ser diez spacio. Aut
q. egritudo motu pcedit pari talr vt negoz hora pio-
di in sexto cōcidat die magis: nō qdem ita in secūda
et quarta: q. vtus adhuc fortis. Aut sit p.icipando
vtute dici septime cū porisimus fuerit seuus antici-
pās irritata natura vel extrinsecus ipsam stimulantē
errore. Est tñ ad salutes q. nqz sicut septimus ad mor-
tē l3 rarius eā consequat psecutōe pfecta. Propi-
q. rtum qdem ad primū dōm q. Isaac opponendo id
ptulit. vnde ait soluēs q. impares l3 sint p.uenientes
nālī diei cretice pares tamē sūt ei accidētālī q. si cri-
sis incipiat in tredecima die nā suam complebit ac-
tōem in decimaq. rta. vnde et crisis in eā computabit
q. actionis cōplementum in ipsa oñditur. Silt i ter-
tio natura eius incipit operatōem et in quarto finit il-
lū. Et confirmatur q. motus sumit nomen et spēm
a termino ad quem phy. gnto et secūdo de aima. Ju-
sum sit vnūq. d. q. a fine appellari. Maz erit acta p-
bat cum sit cārū cā. Sic igitur decimeq. rte non est
tantus vigor indicij per se: verū per aliud puta per
tredecimā. vnde subdit. p. inde bene ordinauerūt cre-
ticas dies q. cum viderent parē non eē creti um ex
actione nature sed accidentaliter ex apparitione ope-
rationis eius in eo complete conuersi sunt ad impa-
rem et dixerūt ipm pari eē digniorē. Vult itaqz Isaac
ac q. impares sint cretici per se: pares sūt p. accidēs:
quod ex Hippocratis sumpsit quā premisit auctori-
tate q. ipares fortiores sunt paribus. sensit. n. impa-
rem fortiorē pari: eo q. impar iparem in se cōtineat et
parē: q. dicit Hippocrate in auctoritate p. dicta mō-
strasse. Aut pythagorici accevit volentibus ipares
nām obtinere masculi et forme cuius est actio: parē
No femelle ac mīe cuius ē passio. S3 calumniā non
quam vī dcm Isaac pati: q. aut apparuit in crisi con-
currit et nā hmoi inferior regitiua cū mā et ambitu su-
perior et p. p. rta luna. Jaz No dcm q. vtus fortior for-
tiorē cāt crism. hoc qdem euenit in quarta et in de-
cimaq. rta pōt sepius contingere regimine applicato
conueniēti. Adateria ē vt plurimū est multa agitati-
lis calida et p. p. rta in quarta. Sūt et egritudines con-
tinue concludē quāz materie vniformiter sine exacu-
tōe mouentur vt nō magis pari q. impari exacerbē
die ceu febris sanguinea quod luna in decimoquarto
in oppositionis sacra ē aspectu in eticatione fortio-
ri. In quarta No super medietatem quadre fm q. si
gniser fuerit per angelos almuthe mō p. ritus. Cum
autem talia occurrant in q. rta et in decimaq. rta magis
q. in gnta vel sexta vel tredecima: in his amplī p. se
erit crisis q. in illis. Et neqz sermo Hippocratis vt
vī est accipiendus vex contingens vt in plurib: ne

q. et per numeros arithmeticos nālia habent p. pari
cum ipsi nō causent illa: sicut in plerisqz Ar. p. dēnat
pythagorā ponētē numex substantiaz et aliorū fore
cām: eo q. ignorauit distinguere inter vnū quod cō-
uertit cū ente et vnū q. d. numex p.icipiat. Et sumauit
enī q. vnū q. d. nūeri extat p.icipiū fore cām entium
putās ex ipso res fieri sicut ex vnitāte cōstituit nūer-
vū tertio creticoz. Ego multoties rememoror py-
thagore et miroz de eo q. fuit vir sapiens et placuit ei
vt diceret in nūeris q. cōsequūt ex vtute sua. S3 nō
ē hic locus disputādi cū eo q. desipit. Vñ alr vt per i-
teremptōem dicēdū: qm sopbisse in sui q. d. ne fallum
supponūt cū oñsum sit septimā fore fortiorē decia-
quarta. Ad aliud dōm q. A. comparat diē decimū
q. rta ad reliquos dies alios extra septimā et maxime
ad subsequētes ipsaz q. d. apparet q. iam locutus fue-
rat de septima. Vel q. itellexit decimaq. rta fortio-
rē eo q. plures in ea p. tingāt crises: et p. p. rta in locis
a corpib: p. retactis. Aut fortassis habuit respectū ad
oppositōis aspectū in decimaq. rta cōcidentē fortiorē
q. rto cadentē in septima. Ad aliud dōm q. porisimus
septime nō declinat a porisimo decimeq. rte simpli: i-
mo extollit sup ipm. S3 fm qd ceu in egritudine cō-
clusa in qua nō p. cipit exacerbatō vlla. Ad aliud di-
cendū q. mā non ē magis disposita i decimaq. rta q. i
septima habita p. sideratōe ad māz diei septime ē dis-
ponibilis est leuiter et ad materiā decimeq. rte diffici-
le coaptabilē et plurimū illa resistentē. Et ad vtutes
q. fortior cōiter regitur in septima q. in decimaq. rta
ac ad alia declarata. J forte nāqz agens in breui tpe
aget q. d. debile in longo: de simplici q. rto. Ad aliud
dōm q. diez qdam sunt iudicatiui p. p. rta i fines septi-
manaz puta septima decimaq. rta et vigesima seu vi-
gesima prima: qdam vero indicatiui sicut q. rta vnde
cima decima septima vel decima octaua: appens cre-
ticoz tertio et in centilogo. nihilominus q. sunt iudi-
catini fm qd p. nt eē indicatiui. Et indicatiui indicati-
ui. vnde septima nō est simplr et p. p. rta indicatiua de
cimeq. rte: sed fm qd magis. Et iō ait Isaac. Si ma-
teria fuerit grossior et grauior: significatio erit expe-
ctanda in septima et crisis in decimaq. rta. Et n. ma-
teria talis existit significatōes eius plongenē vsqz in
septimā ita vt nequeat natura suam complete actio-
nem nisi in alia septima que erit decimaq. rta dies cū
illa: q. d. si dicat debere indicatiuā mediare tps mor-
bi q. d. de decimaq. rta facit septima. Dicēdū hoc itelli-
gendū de fere et simplr indicatiuiis q. lis est. 4. ad. 7.
et. xi. ad. 14. Dōm ē q. luna fm fines q. rtarū nō h3
p. p. rta indicare sed magis iudicare vex idicare ieli fi-
bi fm quartaz media. Ad aliud qd dōm iam appa-
ruit. Ad aliud silt qd dōm monstratū. nam opposi-
tio signoz maior est in fine diei septime q. decimeq. r-
te. Et aspectus quartus excellit aspectū oppositōis in de-
cimaq. rta vehemētiore illicente in signis diuersitate
Sūt et alia p. ostensa hic crism septime vigorare. Ad
aliud dōm q. secus est vsqz ad vigesimā q. d. vltra vsqz
ad q. dragesimā cū vsqz ad vigesimā fiat cōputatio p-
q. ternos: vltra No ipsaz p. septenos et reliquos postē-
sos. adhuc istabis q. vigesima fortior decima septia
et decimaq. rta vnde decima: nisi morus occurrat mīe tri-
duane. Propter q. d. dōm q. septia ē fortior q. vt de-
claratū oēs cāe fortiores crisis i ipa p. p. rta p. currūt
q. i alijs: nec sufficit diuifz ex vna cārū i ferre: imo

comittit consequens magis. Quid etiam ad alteram partem quesiti dicendum apparuit. Ad secundum tamen dicendum secundum Ba. quod ille aphorismus falsus est neque Hippocraticus cum in pronosticis et epidemia oppositum sentierit unde Cornelius Celsus: Antiqui cibabant in die parileuoribus. quod accessionibus instatibus adeo ut hip. si septima die febris desisset recidivam timere sit sollicitus. id autem Asclepiades iure ut vanum repudians. Aut dicendum sermonem verificari in die pueri parileuoribus. Cuius divisio per mediata usque ad unitates pervenit duas. Et ad unum quicquid dicatur est sermonem Hippocraticis verificari ut ad multum. In epidemia enim dictum ipares parileuoribus fortiores existere. Sic igitur hipocratices hos comparat dies adinvicem penes laudabiliorum et infirmiorum minus laudantium. *Dia. 106.*

Quod computatio critica facienda sit non a die partus sed a principio febris in pariente monstrat quod si non computatur ex febre et non nisi ex pre illud est error: quarto scilicet Ba. Amplius principium computationis suscipiendum est a principio morbi propter quod crisis expectatur qualis est febris. Sed in die prius nodum est egritudo aut febris cum causa antecedens non adhuc transierit in coniunctam. Rursus ab eo quod naturale existit non est sumendum computationis initium: verum ab eo quod non naturale cum iam quod morbosum existat. Partus vero naturalis quod ostendit ex fine ipsius naturalis velut est fetus generatum esse. Illud est. n. naturale cuius finis et terminus est naturalis. Adhuc in parte non videtur esse egritudo cum pariter et non ledant operationes sensibiles quemadmodum apud tartaros reperit precipue. Et: Ita partus ut se habere ad egritudinem post tempus sibi supervientem sicut dispositio: quarto prima al melilatu antecedens febris et primo critico: hec autem est in qua sunt latitudo: dolor corporis alices ossitationes nausea et huiusmodi. sed ab huiusmodi dispositione procedente non ponunt computationem principii egritudinis fieri sed a febre. Et confirmat per Ba. tertio pronosticorum: scribentem inceptionem saniofitatis non esse suscipiendam a die in quo febris infirmus verum a die in quo accidit cum rigore febris: ubi in quo ipsa fortior efficitur manifestius quam prius et gratuitas sicut per dolore accidit infirmo. Si igitur in sanatione ita multo denique amplius cum hec magis sint sibi convenientia febris et eius rigore evacuatio. Principium itaque non computabitur a die partus sed a febre tamen. Contrarius quoque huiusmodi videtur sentiri: pronosticorum tertio: decimo theorice: et colligitur quarto. Adhuc principium egritudinis sumendum est a tempore quo occurrit egritudo: hoc autem in partu. preter namque alias passiones dicendas solutio continui tatis aut iuncturarum separatio grandis supervenit unde tertio vigesima prima. Quando separatur fetus aperitur matrix apertione tali cuius simile efficere non valet in suo simili. Necessarium est. n. ut separentur iuncture quedam et sustentent adiutorio dei excelsi. Amplius principium egritudinis accipitur critico primo a tempore quo morbus incipit inceptione manifesta et quando cogitur infirmus iacere. hoc autem evenit in partu: quare ab ipso et non a febre computatio incipienda erit. Propter primum quidem sciendum quod partus est fetus a matrice cum eius mundificatione emissio. Tempus vero ipsius diversum est a masculis et feminis: tertio vigesima prima. Partus. n. non extendit in masculis ultra triginta: in feminis vero ultra

tra quadraginta dies et plus parum. Tempus autem purgationis semelle. 42. ponitur diebus de generatione embryonis. in tanto et tempore mare autem et semella informari. Ex quo quidem apparet partem non solum fore fetus egressione verum etiam matricis mundificationem. Et ideo plures legum preceperunt mulierem post partum cum sit imunda replum non ingredi ne maculentur sacra nisi mundificatione facta. Et quoniam mundio: redditur ex parte semineo quod masculino sicut et sapit. a. precepit Moyses iudeorum legifer in pentateuco parientem semella non nisi post. 40. dies templum subingredi: masculum vero post. 40. solum. non autem in. 30. quod naturaliter iterum per menstruationis simulationem redditur imunda: et ideo transit ad. 40. in quibus oio mundificata efficitur. Est et partus duplex unus quidem naturalis quem facilius accidentia in ipso actu comitantur purgationis in quo est sufficiens redditur purgatio et vix pariens in partum sui deducit naturam. Alter vero huiusmodi oppositus quem et opposita sequuntur accidentia velut preter alia fluxus san. quem sequitur debilitas et eius retentio quem apostemata et febres concomitantur prave et multo: tiens inde surgit exitura ventris inflatio et mors quoniam. Et de tali quidem partu proponitur dubitatio. Principium autem ut colligitur ex libris crisis et critico duplex existit quoddam. n. est velut punctum indivisibile dictum nunc vel instans a philosophis: quod sub medicorum non cadit consideratione abhorrentia corpora semper eterne passionis irripere dogma: quod est principium non nisi cogitatione leu estimatione percipitur. Est et aliud principium spatium seu particulam temporis importans: quod et duplex existit. Quoddam namque parvi existit tempus ut videtur hore tamen et infra dummodo tempus sufficiens actioni et passioni includat quod et quesitum petit. Aliud vero est principium tempus importans latius quod est binum. alterum quidem unum est quatuor temporum morbi velut dicunt egritudinem salutis in principio statum augmentum et declinationem sequestrari. huiusmodi quoque pars principium extat immediate dictum. Est et principium put importat trium dierum spatium. Huiusmodi siquidem duo principia velut excedentia se habent et excessa. Aliquid namque maius est principium dictum de tempore egritudinis quam trium dierum spatium et econtra. Deinceps quoque notandum in investigatione principii morulaz tempus importantis quod egritudines sunt duplices. Quedam. n. sunt in quibus preedit dispositio almelilatu appellata et in his est difficilior principium egritudinis statuere. tamen propter antecedentia synthomata veram principii inceptionem occultantia. tum est propter egrotantium dispositiones diuinas ac occupationes. Modum. n. ab accubitu possumus in talibus suscipere initium. Quidam. n. et fortes exites aut occupationibus impediti ut itinerantes et huiusmodi qui actualiter febrientes lectum non petunt. Sunt et alii molles delicati quibus extrinseca suppetunt ad vortum qui et antequam febre incurant in lectum se prosternunt. Existunt et alie egritudines statim ex sanitate siue disponent almelilatica generate in quibus principium est facilius suscipere. In his tamen et in illis primis principium egritudinis est illa hora in qua incipit febris inceptione manifesta donec coactus est infirmus iacere: critico primo. Quid autem sit dies quid quod critica ostensum: *Dia. 103.* Propter secundum quoque sciendum: pronosticorum tertio: quosdam posuisse principium computationis ab egritudine sola seu febre post partum solum: qui quidem negantur ibidem simpliciter tamen. Et sine causa.

Hox qdem defectus in partu innaturali apparebit
 ex dicendis. Et manifestat qm febris huiusmodi sup
 ueniens partui eis existit accidens. Et ab accidēti nō
 dī fieri cōputatio ac vlr a quacūqz cā non manifesta
 vtz ab egritudine principaliori qz illam ad ipz vt in
 bra corpus imitat. dīa. 73. Dixi aut in partu inatu
 rali qz si febrē post partū contingat fieri naturalem
 ex malicia regimīs et vlr a quacūqz cā manifesta nul
 lo modo cōputandum a partu: sed a febre solum cuz
 in nullo dependeat ab eodem si pauci ēt inter partū
 et febrē internenerint dies. Quorūdam vō vba
 sapiunt superficiei tenus intellecta. computatiōem so
 lū a partu fore accipiendā. vnde. 3. pnosticoz. Se
 cūdum hunc modū et mulieribus crises post partus
 sunt fm quā vtiqz diem peperit aliqua quare decio
 theoretice. Passiones que in mulieribus post partus
 sunt ab ea cōputabis die in qua prius celebrat quē
 admodū Hippocrates imperat. et collz quarto. De
 bes scire qz crises a principio egritudinis computan
 tur et ē quādo manifeste in principio lesio apparet ex
 cepto in muliere pariente qz in ea ab ipso partu inci
 pere debemus quāvis egritudo post partū post tertiu
 diem sensibiliter incepisset. Tantiōz aut viroz fmo
 nes. A. quarto secūda in meliōre interpretatus par
 tem inuens computatiōe suscipiendā esse: non a par
 tu tū vtz et a febre cum ingt vt tactuz. Si pepit mu
 lier deinde accidat ei febris tunc si nō cōputetur ex fe
 bre et non nisi a partu ē illud error. Ex quo intelligē
 ti relingitur et maxime vtrūte dictionis istius nisi cō
 putandum fore a partu simul et a febre. Quā qdem
 sniam verba ēt Ba. pnosticoz tertio: arabica preci
 pue talia possunt iportare. Dī vt sit computatio bo
 rum diez in hac egritudine a prima die in qua muli
 er peperit nō a die supple tū in qua inuasit eā febris
 qz plures eaz febris inuadit in die fo et tertio post par
 tum. Et ab istis diebus numerant medicoz plures
 et expectant crism. Et istud quidem non est rectum
 ita sed postqz numerant supple etiaz dies ab ipso die
 partus mulieris: in qbus vbis idem inuitur in vtu
 te istius dictionis postqz. Ex greco quoqz eius hu
 ius modi sermonē sic transuli: principium computa
 tionis sit tibi non fm qz mulier inceperit febre et audi
 solū: quedam nāqz febre secūda aut ter tia die inci
 piūt post ptum a qua plures computant crisy futu
 rā. habēt aut nō ita supple quod sit computandum a
 die febris tū: sed a qua peperit computationem oī fi
 eri diez. Propter tertiu qdē cū his sciendum qz
 magis computandū est a partu et a febre vna dūmo
 do partus fuerit innaturalis ex cuius cōmōtione con
 surgit egritudo et non ex errore in regimine cōmisso
 aut ex causa aliqua manifesta: quod qdem rōe mon
 stratur. Ab illo enim tempore sumendū computatio
 nis initium. in quo cā antecedens incipit sub coniun
 cta locari. ipsa enī est cā imediata et conuersiua gri
 tudinum: sed hoc est in partu. Nam enim pcones et
 nūcij adfunt egritudinis seu febris et si non discernan
 tur manifeste: quod aduenit ppter ereptōem vehe
 mentē et subitā accidentē in partu ex grandi sepatiōe
 iuncture dolore anxietate et similibus. Adotus enī
 maior fm arif. minorem depellit et occultat iuxta il
 lud veteris. Duoz dolor et. ppter que natura con
 currente cū humoribus et spiritibus corpus islamat
 non parz adeo qz die secūda sedatis sythomatibus

predictis magis febris manifestatur pamplius. Et
 hoc si humores eius peccantes maxime sint pblatici
 Phlegma. n. de die monef in diem. Si vō colerici
 extiterint apparebit sensibili in tertio cū de tertio ir
 ritef in tertiu colera: qm non pauce manifeste febrē
 reicipiant subaudi die fa aut tertia fm Ba. Si autē
 fuerint humores mlici manifestabitur febres plus in
 qrtio iuxta mlie motū. Amplius ita se bz febris et d p
 tum sibi supueniēs sicut febris superaccidēs aposte
 mati qd appet ex cāis et sythomatibus. Vides etiā
 sic se habere vt febris itermittens qtuor dies aut sep
 tem et postea superoccurrēs qualis ē que decima sep
 tima terminatur aut vigesima: apparens fo cretico
 rū. Sz in his cōputandum nō solum a febre supue
 niente apostemati aut ab ipsa occurrente post queta
 tionem eius apparentē vtz a principio apostematis
 et inceptionis febris sicut sentiūt. A. et Ba. Rursus
 si principium egritudinis vt dēm sit quando inuadit
 egritudo respectu sanitatis aut neutralitatis almeli
 laticē precedentis sensibilis et in quo coactus est isir
 mus tacere oportebit tūc principiu egritudinis non
 tū a febre sumere maxime cū sit accidens partui ve
 rū et ab ipso cū talia cōcurrant in eo. Itidē si nō cōpu
 taref a partu: sed solū a febre tūc egritudines cōtin
 gentes in partu febres cāntes velut sanguinis reten
 tio et filia cōputationem non reciperent. Et si a fe
 bre filr computatio non fieret iā sensibilior egritudi
 nis euētus computatiōem nō recipiet. Quāqz h duo
 sint incōueniētia ab vtriusqz rōabilr conuincit compu
 tatiōem eē sumendā. A quo aut hox computatio sit
 magis attendenda apparebit ex consecutiōe ppi gori
 febris post partū ppter vehemētiora accidētia in ipo
 scā absqz postertus errore regimīs supueniēte et elō
 gatione febris ab eodē. Si. n. primū aderit principi
 um sumēdum erit a partu magis qz a febre. Si autē
 secūdum ecōtra adeo qz quādo multū p: elaf febris
 post partū modicū est sumēdū initiū ab ipso: et febre
 aut qz plm. Quāqz vba Auer. supficialia sapiāt cō
 putatiōem sumēdā fore a partu post trigesimū diem
 egritudine ēt superueniēte: quod fortassis dixit olfa
 ciēdo sermonē. A. volētes ptum longinqz extē
 di vsqz ad. 30. dies i masculis. In femellis at vsqz ad
 40. et vltra. Nec igit sunt vitaris p:abilis qz ex ser
 monibus medicoz volētū dēā veteris imitari cū dif
 ficultate et hesitatione nō parua elicere potui. Ad cu
 ius qdem veritatis assertōnem pleniorē aduertenda
 erit expmētalis cognitio. Regule enim diernū cre
 ticoz supte ab hippocrate et eius fidele iterpte ga. p
 bilitatem magis cōcludūt qz necessitatē cū nō pa
 rū videam vt tactū prius sec? ptingere. Propter
 quartum vero ad primū quid dicendum iam appet.
 Ad fm dicendum per intercimptionem: quoniam fe
 bris incepit iam vtcunqz. Et causa antecedēs ducta
 fuit in coniunctam lz non apparuerint ppter gran
 diores febre in partu contingentes passionēs. Aut
 dicendum vt apparuit fm. A. qz lz crises a principio
 egritudinis sunt computande quando in principio
 apparet manifeste lesio. Excipitur tamen hoc in mu
 liere parturiente cum in ipsa a partu sit computatiōis
 initium sumendum. Ad aliud cum dicebat qz partus
 est naturalis interimendum quoniam vt apparuit p
 tus de quo hic sermo extat innaturalis est. Et si dica
 tur finē eius vtpote setum gignitum esse naturalcui

Dicendū vt declaratū de rōne partus non solum fore embryonis egressum: verū etiam mundificatōem matricis. Aut q̄q̄ sit naturalis setui: mulieri tamē ex passionibus ab ipsa contingētibus innaturalis existit. Ad aliud v̄dm hoc fortassis verificari vtrūq̄ in partu naturali: nō aut in innaturali euz egritudines consequant enarrate prius. Ad aliud dicendū nō si militer se habere almelilatu ad febrē vt ptum ad eandem. In partu. n. sensibilis ledunt opationes q̄ i ipso. Et iō potius ab eo sumendū p̄putationis initū & non almelilatu. Ad huius confirmationē mihi difficile dicendū ga. apparenti saltem aduersari Hippocratis orationi tali enti: Supintendere ergo oportet principū exsensationis future estimatū a die qua plurimū homo febricit: aut q̄ ipm rigor iuasit. Cum. n. Hippocrates primū diē febricitationis cōsiderare p̄cepit & rigoris Ba. nō hunc exponit: verū diē vt apparuit exfortiationis febris & rigoris & apitionis sensibilioris. Sermo quoq̄ fortassis cōfirmat. Hippocratis qm̄. a. tertio decima vbi sermonē p̄tactū in ducit Hippocratis hanc p̄siderationē exfortiationis febris non aduertit: imo simplr magis vt asserere saniofitates quasda; raro tamen terminari in septio: pluries aut vigesimo quadragesimo & sexagesimo. Adhuc ex Ba. scdo colligitur acutoz cōputandū fore non solū ab exfortiatione manifestiori febris & rigoris: v̄ ex etiā ab ipsius diei saniatōnis initio. Propter qd forte supplendus est fmo Ba. p̄nossi. 3. cū particula tm̄ aut solum aduerbiali ita vt intēdat vtriq̄. Auctoritates quoq̄ & rōnes p̄tis aduerse cōcedant. put conant ostendere egritudinis principū a partu fore suscipiendū: que tm̄ put exposite sunt non negāt initū esse sumendū a febre. Ad aliud dicendū q̄ l3 egritudines cōtingant i partu: nihilominus manifestant & adueniunt scda die ante tertiam precipue post ipsum. vnde ab eis principium est cōputationis assumendum. Ad aliud dicendum q̄ l3 probet computationem suscipiendā fore a partu non tamen negat quin a febre vt declaratum sumatur partui super occurrente.

Differentia. 107.

Modo mors in morbi declinatione cōtingat monstrat per. a. coll3 tertio id dicentē. Ad huc quarto scda. Est mors facta in declinatione pauca rara & plurimū eius est in declinatione particulari & non vli. Continget itaq̄ interdum in vli: l3 q̄ multuz in particulari euēiat declinatōe. & post quedam subdit. Et morit multotiens aliquis ex variolis in declinatione. Eri. confirmat rōne sicut. n. se bz in tpe particulari ita vt in tempore trigare vli: eo q̄ v̄le elicitur & consurgit ex particulari: posteriorum scdo. sed in declinatione particulari sit mors. Amplius contingit mori vt dicunt in declinatione particulari: ergo in vli quia hec particularis poterit cōtineri & cōscidere simul cum vli. Et fulcitur: quoniā somnus in declinatione proximi nocens est ad mortem dīa subsequenti. Sed talis declinatio concidit cum vli. In quolibet. n. tpe vniuersalium proximi sua quatuor seruant tempora. Rursus motus materie & per consequens temporum distinctio dependet dīa. 104. a motu materie & lune sed in declinatione stante: quia materia vincitur & expellitur continget lunam alicui applicari infortune propter quam inuenta natura adhuc debilitata continget mori. Adhuc

morbus & natura sunt sicut duo pugiles adinuicem duellantes. xi. terapentice. In his autē sic euēnit qm̄ q̄ vno declinato & superato continget alter exintere. Quis igit in declinatione mori poterit etiā vniuersali. Oppositum huius sentit tertio crisium & p̄mo creticoz: cum oī sere medicorū cetū. vnde Isaac febriū quarto: Adors non euēnit nisi in tribus morbi temporibus: in initio v3 augmento & statu. In declinatione vero impossibile quia declinatio non ē nisi cum crisis fuerit laudabilis. Galin: Adors accidit ex morbo dissolvente naturā. In illo igitur tempore in quo dissolutio erit intensior mortē inducet. Hoc aut erit in ceteris temporibus p̄cedentibus declinationē & maxime in statu: remissior vero in declinatione sicut nomen importat nullus itaq̄ in declinatione moriet. Propter primū qdē sciendum q̄ mors est extinctio caloris innati oīmōda libro d morte. Sed q̄ declinatio est vñ de quatuor temporib9 morbi integrantibus ideo videndū qd vt ipsius tēpus. Est aut quedā mensura motus in qua q̄ ad salutem perducit vel ad mortē. Sub hoc quoq̄ particularia continent morbi tpa omne ambitū cōplectētia que numerositate inter se differunt fm q̄ fuerint morbi salubris aut mortalis tempora. Quatuor. n. sunt tpa morbi a qbus p̄tingit euadere principū augmenti status & declinatio vt dictum prius. Omne nāq̄ qd sit principū suscipit & per augmentū in statuz veniens tendit tandem in finē vt ex vinentiū ostēdit p̄cessu. Quādo aut morbus fuerit mortalis vīplurimum bz tria tēpora euz mors euēnit magis in statu: interdū vero duo: aliquando quandoq̄ vñ nūq̄ vero quatuor. Sunt & tēpora duplicia. quedā nāq̄ vniuersalia vt morbus totuz integrantia nonnulla particulari vt proximū constituentia. Quotiens at principū dicat ostensuz ante. est siquidem principū morbi hora qua egritudo cōsurgit manifeste in actū & calor p̄focat innatus a materia submersa in membrō quo aliquod non apparet signum maturationis vel eius oppositū nil. n. natura in materia morbi manē esse adhuc fuit operata. Sed augmentū est tēpus in quo caliditas expanditur innata & mouet ad resistendū morbo manifeste & signa digestionis aut eius apparent p̄traria. In ipso. n. virtus morbi iualet & patientis debilitas augmentat decimo theonice qd in morbis euēnit maxie versutis. Status vero est tēpus in quo vehemēs fit pugna inter mām & morbus. Est & fm Ba. cū labores & accidentia intenduntur. Et in ipso apparet victoria vnius super alterū & maturationis vel eius contrarij cōplect vestigiū. Et declinatio est hora qua calor innatus materie dīatur & vincit eā. vnde anī. Natura est seorsificata super hū mortē & illum vincit & expellitur victa morbi materia. Ex his aut horaz descriptionibus innuit earuz duplicē fore distinctionē. vñā quidē penes accidentia alterā vero iuxta digestionē materie aut eius oppositum. Equide; in pluribus egritudinū concedit apparenter & simul hec duplex distinctio. In qbusda; quoq̄ distinctio fm accidentia occultat sicut in febribus sanguinis synochis appellatis. De nāq̄ aut in augmento vident solū vt augmasticus aut in declinatione vt epimasticus vel in statu oīo sicut homotē. Et iō fm diuersitatē materie in eis distinguuntur tēpora soluz. Interdū vero vna temporū distinctio